

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE
BULGARİSTAN'DA ÇIKAN AHÂLÎ GAZETESİ (1920-1922)**

BURÇİN İŞİM

YRD. DOÇ. DR. V. TÜRKAN DOĞRUÖZ

**KIRKLARELİ
2013**

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE
BULGARİSTAN'DA ÇIKAN AHÂLÎ GAZETESİ (1920-1922)

BURÇİN İŞİM

YRD. DOÇ. DR. V. TÜRKAN DOĞRUÖZ

KIRKLARELİ
2013

ÖZET

Mehmet Behçet Bey (Perim) tarafından yayımlanan Ahâlî gazetesi Millî Mücadele Döneminde önce Edirne’de buranın Yunanlılar tarafından işgali üzerine Sofya’da çıkarılmaya başlanmıştır. Tez çalışmamızın konusu 1920-1922 yılları arasında Bulgaristan’da çıkan 76 adet Ahâlî gazetesinin sosyal, siyasi, kültürel ve iktisadi bakımdan incelenmesidir.

“Millî Mücadele Döneminde Bulgaristan’da Çıkan Ahâlî Gazetesi (1920-1922)” konulu tez çalışmamızın amacı Trakya’nın Yunanlılar tarafından işgalinden sonra Bulgaristan’a geçen Türklerin çalışmalarını araştırmak ve Millî Mücadeleye destek veren Ahâlî gazetesini tanıtmaktır.

Tezimizde ilk olarak gazetede yer alan bütün haber başlıkları Latin harflerine aktarılarak bir dönem incelemesi yapılmış ayrıca yayımlandığı tarih, sütun bilgileri ve sayfa numaralarının belirtildiği bir fihrist tablosu oluşturulmuştur. Metin kısmında ise Ahâlî gazetesinde yayımlanan tüm haber başlıkları incelenerek özetleri verilmiştir. Tez fihrist ve metin çalışmalarının yanı sıra Latin harflerine aktarılmış metinler ile zenginleştirilmiştir. Sosyal, siyasi ve iktisadi hayatları ile ilgili önemli bilgilere ulaşılmıştır.

Tez çalışmamızın araştırmacılara yardımcı olacağı kanaatindeyiz. Varılabilecek en önemli kanılardan birisi Millî Mücadele taraftarı olan bu gazetenin bir taraftan Türk’ün özgürlük mücadelesine destek vermesi diğer taraftan ise Bulgaristan’daki Türklüğün haklarını kazanma arayışı içinde olmasıdır.

ABSTRACT

The Ahâlî newspaper which was firstly started to publish by Mehmet Behçet Perim in Edirne, changed place of the publication because of the occupation of Edirne by the Greeks. After that day, Ahâlî newspaper had started to published in Sofia. The aim of the thesis study is to analyze 76 Ahâlî newspapers from the economic, political, cultural and social points which were published between the years 1920 and 1922.

Our thesis is “Ahâlî newspaper that was published in the period of national struggle in Bulgaria (1920-1922).” We aim to analyze of the Turks and their studies who had migrated to Bulgaria after the occupation of Thrace Region. Also we want to introduce the Ahali Newspaper which supports the national struggle.

Therefore, in this thesis study almost all the headlines of the newspaper have transcribed and examined. Also we've prepared a fhrst table that contains date and the places of the newspaper. Beside that, in the text part of the thesis study, the summary of all headlines in Ahâlî Newspaper are given. The thesis has enriched with the texts that were translated into the Latin Alphabet. At the beginning of our study, you can easily see all of the headlines from the Ahâlî newspaper which are analyzed and also you can meet the summerize of the survey. Beside the fhrst table, we give place to the translated sentences to enrich our thesis.

We hope our thesis to help to the other researchers. One of the most important result is that Ahâlî newspaper which not only supports the national struggle but also encourage the struggle of freedom of Turks. Finally, we can say that Ahâlî newspaper gives importance to rights of the Turks who live in Bulgaria.

.../.../2013

T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Millî Mücadele Döneminde Bulgaristan’da Çıkan Ahâlî Gazetesi (1920-1922)” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynaklarda gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu haysiyet ve şerefimle teyit ederim.

İmza
Adı Soyadı

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü /... /tarih ve..... sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 8. Maddesi gereğince Enstitümüz..... Anabilim Dalı Programı öğrencisi'ın “.....” Konulu tezi incelenmiş ve aday /..... /..... tarihinde saat'da/de jüri önünde tez savunmasına alınmıştır. Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna	☐	OY BİRLİĞİ	☐
DÜZELTME* yapılmasına	☐	OY ÇOKLUĞU İLE	☐
RED**	☐	edilmesine karar verilmiştir.	

* Bu halde adaya 6 ay süre verilir.

**** Bu halde, Kırklareli Üniversitesi Lisansüstü Yönetmeliğinin ilgili hükmü uygulanır.**

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

Evet

Hayır

Tez, burs, ödül veya Teşvik prog. (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.

Tez, mutlaka basılmalıdır.

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, basımı gereksizdir.

ÖNSÖZ

“Millî Mücadele Döneminde Bulgaristan’da Çıkan Ahâlî Gazetesi (1920-1922)” başlıklı tezimizde Millî Mücadele Döneminde Mehmet Behçet Bey (Perim) tarafından Bulgaristan Sofya’da (1920-1924) yılları arasında yayımlanan Ahâlî gazetesinin 1920-1922 yıllarının değerlendirmesi yapılmıştır.

Tezimizin temelini oluşturan Ahâlî gazetesi ilk olarak İran ve Edirne’de yayımlanmıştır. Edirne’nin Yunanlılar tarafından işgali üzerine de yayın hayatına Sofya’da devam etmiştir. Bulgaristan’da 126 adet olarak yayımlanan gazetenin 1920-1922 yıllarına ait olan kısmı 76 adettir. Gazetenin tamamı Bulgaristan Millî Kütüphanesi’nden temin edilmiştir. Türk Basın Tarihi ve Millî Mücadele Dönemi içinde yer almasına rağmen Ahâlî gazetesi ilk defa tezimizde çalışılması bakımından önemlidir.

Tezimiz giriş bölümünü takiben beş bölüm ve eklerden oluşmuştur. I. Bölümde; Mehmet Behçet Bey (Perim) ve Basın hayatı hakkında genel bilgiler verilerek, Ahâlî gazetesi biçim ve içerik açısından incelenmiştir. II. Bölümde; Millî Mücadele sırasında Ankara Hükümeti’nin Faaliyetleri, Türk Ordusu, Yunan Ordusu hakkında genel bilgiler ile Ankara Hükümeti’nin İstanbul ve diğer devletlerle olan ilişkileri üzerinde durulmuştur. Bu bölümde ayrıca Trakya ile ilgili genel haberlerin yanı sıra Yunanlıların Trakya ve Anadolu’da yaptıkları zulümler önemli bir yer tutmuştur. Millî Mücadele sırasında Türk-Yunan barış görüşmeleri ile Sevr ve Lozan Antlaşmaları hakkında verilen haberler ile bölüme son verilmiştir. III. Bölümde, Bulgaristan Türkleri ve Bulgaristan’ın iç ve dış siyaseti incelenirken IV. Bölümde Bulgaristan’daki İktisadi, Sosyal ve Kültürel haberlerin sınıflandırılması yapılmıştır. V. Bölüm gazetede haberi yapılan bütün ülkeler ile ilgili yapılmış haberler ile son bulmuştur.

Tezimizin son kısmı olan Ekler Bölümü 4 kısımdan oluşmuştur. EK-1’de Ahâlî gazetesinde yayımlanmış olan haberlerin tarih, sayı, sayfa ve sütun bilgileri fihrist halinde tablo yapılarak verilmiştir. Ahâlî gazetesi hakkında daha detaylı bilgi verebilmek amacı ile haberler arasından seçilmiş olan 150 adet çeşitli konulardaki haber EK-2’de Latin harflerine aktarılmış olarak verilmiştir. EK-3’de gazetede yer alan fotoğraflar ve altlarındaki açıklamalar gazetenin kronolojik sıralamasına göre düzenlenmiştir. EK-4’te ise Ahâlî gazetesinin biçimsel özellik taşıyan bazı orijinal sayfaları yer almıştır.

Ahâlî gazetesi tez çalışmamızı oluşturan en önemli ve birinci kaynak olmakla beraber Millî Mücadele Dönemi ile ilgili yazılmış olan çeşitli kitaplarla da desteklenmiştir. Ayrıca

Mehmet Behçet Bey (Perim)'in oğlu Emekli Askeri Hâkim Albay Mehmet Ertuğrul Perim ile 27 Kasım 2011 tarihinde İzmir'de yapılan röportajında çalışmamıza büyük katkıları olmuştur.

Tez çalışmamızı hazırlarken zorlandığımız konulardan biri gazetelerdeki yıpranma nedeni ile okuyamadığımız kısımları olmuştur. Bunlar tezin fihrist bölümünde ----- şeklinde verilmiştir. Diğer bir zorluğumuz ise birçok gazete ve dergi çıkarmış olmasına rağmen Mehmet Behçet Bey (Perim) ve gazeteleri hakkında kitap, makale ve tez gibi çalışmaların henüz yapılmamış olmasıdır. Bizim çalışmamızın bundan sonra konu ile ilgili olarak yapılacak olan araştırmalara örnek olacağı ve yol göstereceği kanaatindeyiz.

Tez süresince öncelikle gazetelerin elime ulaşması için elinden gelen tüm gayreti ve fedakârlığı gösteren, babam Metin İŞİM'a ve bizim öğrenim hayatına devam etmemiz için elinden gelen bütün fedakârlığı gösteren sevgili annem Hatice İŞİM'a, teşekkür ederim.

Tezin çalışmasına başladıktan sonra Ahâlî gazetesinin sahibi Mehmet Behçet PERİM'in İzmir'de yaşayan oğlu Emekli Askeri Hâkim Albay Mehmet Ertuğrul PERİM'e İzmir'deki röportajım sırasındaki misafirperverliği ve verdiği destekten dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Ceza İnfaz Kurumunda çalışan bir İnfaz ve Koruma memuru olarak yaşadığımız stresin yanında Yüksek Lisans çalışmalarım boyunca yanımda olan ve yardımlarını esirgemeyen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim

Tez çalışmasının konusunun ortaya çıkmasında fikirleriyle yol gösteren tezin her aşamasında yönlendirmelerde bulunan ve tezin hazırlanmasında büyük bir özen ve titizlik gösteren sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. V. Türkan DOĞRUÖZ'e teşekkür ederim.

KISALTMALAR

Bkz.	:Bakınız
Çev	:Çeviren
Ftk	:Fotokopi
nr.	:Numara
Ör.	:Örnek
s.	:Sayfa
S.	:Sayı
ss.	:Sayfa Sayısı
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	:Türkiye Cumhuriyeti
t.y.	:Tarih Yok
yy.	:Yüz Yıl

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
YEMİN METNİ.....	III
TUTANAK	IV
ÖNSÖZ.....	V
KISALTMALAR.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	VIII
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

MEHMET BEHÇET BEY (PERİM) VE AHÂLÎ GAZETESİ

1. 1. MEHMET BEHÇET BEY (PERİM) VE BASIN HAYATI.....	3
1. 2. BİÇİM VE İÇERİK YÖNÜNDE AHÂLÎ GAZETESİ.....	13

II. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİ'NDE MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİ İLE İLGİLİ HABERLER

2.1. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE TÜRK ORDUSU.....	19
2.2. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE YUNAN ORDUSU.....	21
2.3. AHÂLÎ GAZETESİNE GÖRE YUNANİSTANIN DURUMU.....	23
2.4. YUNANLILARIN ANADOLU VE TRAKYA'DAKİ FAALİYETLERİ.....	25
2.4.1. Yunanlıların Anadolu'daki Faaliyetleri ve Yunan Mezalimi.....	25
2.4.2. Trakya'da Yunan Mezalimi.....	30
2.4.3. Trakya İle İlgili Umumi Haberler.....	32
2.5. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE ERMENİLER İLE İLGİLİ HABERLER.....	37
2.6. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE ANKARA HÜKÛMETİ'NİN İSTANBUL HÜKÛMETİ VE DİĞER DEVLETLERLE OLAN İLİŞKİLERİ.....	39
2.6.1. Ankara Hükûmeti.....	39
2.6.2. Ankara Hükûmeti'nin İstanbul Hükûmeti İle İlişkileri Ve İstanbul Haberleri.....	42
2.6.3. Türk-İngiliz İlişkileri.....	45
2.6.4. Türk-Fransız İlişkileri.....	49
2.6.5. Türk-Rus İlişkileri.....	52
2.6.6. Türk-İtalyan İlişkileri.....	54
2.7. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE BARIŞ GÖRÜŞMELERİ VE ANTLAŞMALAR.....	54
2.7.1. Sevr Antlaşması.....	54
2.7.2. Türk-Yunan Barış Haberleri.....	55
2.7.3. Cenova Konferansı.....	56
2.7.4. Lozan Barış Antlaşması.....	57

III. BÖLÜM

BULGARİSTAN TÜRKLERİ VE BULGARİSTANIN İÇ VE DIŞ SİYASETİ

3.1. BULGARİSTAN TÜRKLERİ.....	62
3.2. BULGARİSTAN'IN İÇ VE DIŞ SİYASETİ İLE İLGİLİ HABERLER.....	66
3.2.1. Bulgaristan İç Siyaseti İle İlgili Haberler.....	66
3.2.2. Bulgaristan Dış Siyaseti İle İlgili Haberler.....	70

IV. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİ'NDE YER ALAN ADLİ, SOSYAL, KÜLTÜREL VE İKTİSADİ HABERLER

4.1. ADLİ OLAYLAR.....	73
4.1.1. Adli-Mahkeme Haberleri.....	73
4.1.2. Asayiş Haberleri.....	73
4.1.3. Cinayet Haberleri.....	74
4.1.4. Hırsızlık Haberleri.....	75
4.1.5. Yangın Haberleri.....	76
4.2. DİNİ HABERLER.....	76
4.3. EDEBİYAT HABERLERİ.....	77
4.4. EĞİTİM HABERLERİ.....	78
4.5. EKONOMİ HABERLERİ.....	82
4.6. SAĞLIK HABERLERİ.....	83
4.7. SPOR HABERLERİ.....	83
4.8. TARIM VE HAYVANCILIK İLE İLGİLİ HABERLER.....	83
4.9. TİCARET HABERLERİ.....	84
4.10. ULAŞIM HABERLERİ.....	85
4.11. ŞAHİSLAR.....	87
4.12. İLANLAR.....	90

V. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİ'NDE BALKAN, AVRUPA, AMERİKA VE İSLÂM DÜNYASIYLA İLE İLGİLİ HABERLER

5.1. BALKAN VE DOĞU AVRUPA DEVLETLERİ İLE İLGİLİ HABERLER.....	92
5.1.1. Arnavutluk.....	92
5.1.2. Avusturya.....	93
5.1.3. Çekoslovakya.....	94
5.1.4. Lehistan.....	94
5.1.5. Macaristan.....	94
5.1.6. Romanya.....	95
5.1.7. Rusya.....	96
5.1.8. Yugoslavya (Sırbistan).....	98
5.1.9. Yunanistan-Girit Adası'ndaki Gelişmeler.....	100
5.2. AVRUPA VE AMERİKA İLE İLGİLİ HABERLER.....	101
5.2.1. Almanya.....	101
5.2.2. Amerika.....	103
5.2.3. Fransa.....	104
5.2.4. İngiltere.....	104
5.2.5. İtalya.....	106
5.3. İSLÂM DÜNYASI İLE İLGİLİ HABERLER.....	107
5.3.1. Afganistan.....	107
5.3.2. Filistin.....	107
5.3.3. Hindistan.....	107
5.3.4. Irak.....	110
5.3.5. İran.....	111
5.3.6. Mısır.....	112
5.3.7. Suriye.....	114
5.3.8. Trablus (Libya).....	115
5.4. UZAK DOĞU İLE İLGİLİ HABERLER.....	116
5.4.1. Japonya.....	116

SONUÇ	117
KAYNAKÇA	120
EKLER	168
EK-1 Ahâli Gazetesi'nde Yer Alan Başlıklar-(Fihrist)	169
EK-2 Ahâli Gazetesi'nden Seçilmiş Haberlerin Transkripsiyonları	245
EK-3 Ahâli Gazetesi'nde Yer Alan Fotoğraflar ve Açıklamaları	283
EK-4 Ahâli Gazetesi'nden Örnek Fotokopiler	301

GİRİŞ

Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918 yılında imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşmasıyla I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkmıştı. Bu antlaşmanın 7. maddesine göre İtilaf Devletleri Boğazlar Bölgesini işgal altına alacak ve güvenliklerini tehlikede gördükleri yerleri işgal edebileceklerdi. Antlaşmanın bu maddesine dayanarak İtilaf Devletleri Osmanlı topraklarını işgal etmeye başladılar (Sander, 2007: 407-408).

Paris Barış Konferansı'nda Yunanlıların toprak isteklerinin incelenmesi için Şubat 1919'da bir komisyon görevlendirildi. Komisyon Yunan isteklerini bazı değişikliklerle kabul etti. İngiltere, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri başkanları, Mayıs 1919'da büyük gizlilik içinde aldıkları bir kararla Yunanistan'ın İzmir'i işgal etmesine izin verdiler.

Yunan Ordusu, Amerikan, İngiliz, Fransız ve Yunan savaş gemilerinin koruyuculuğu altında İzmir'i işgal etti. Bu işgalden sonra Yunan Ordusu Türk milletine karşı büyük taşkınlıklara başlamıştır. Başta İzmirli olmak üzere işgale karşı yurdun her tarafında gösterilen tepki çok büyük oldu. Bu tepki ülkenin en uzak köylerinde yapılan küçük toplantılardan İstanbul'da Mayıs 1919'da yapılan 200.000 kişinin katıldığı büyük Sultan Ahmet mitingine kadar çeşitli biçimlerde açığa vurulmuştur (Sonyel, 2003: 16). Bu kötü koşullar altındaki İstanbul Hükûmeti tam bir teslimiyetçi politika izlerken Mustafa Kemal Paşa'nın¹ önderliğinde Anadolu'da başlayan Millî Mücadele Temmuz-Eylül 1919 tarihleri arasında Erzurum ve Sivas Kongreleri ile örgütlenmiş; Millî Mücadelenin yolu bu kongrelerde çizilmiştir (Sander, 2007: 407-408).

Mondros Ateşkes Antlaşması'na dayanarak işgallerin başlaması üzerine Anadolu'nun çeşitli yerlerinde Millî Mücadele Basını doğmuş ve gelişmiştir. Her türlü imkânsızlıklara rağmen bir iki sayfalıkta olsa gazeteler çıkarılmış millî birlik ve beraberliği sağlama çalışmaları sürdürülmüştür (Durmuşlu, 2011: 83).

Millî Mücadele Döneminde Anadolu'da yayımlanan gazeteler çoğunlukla Türk Millî Mücadelesini desteklerken, her dönemde Türk basın hayatının merkezi olan İstanbul basını Türk Millî Mücadelesi'nden yana tam olarak ağırlığını koyamamıştı. Millî Mücadele hareketini içten ve gönülden destekleyen gazeteler ise İstanbul Hükûmeti tarafından baskı altında tutulmuştur (Yalçın, 2010: 162).

¹Ahâlî gazetesinde yayımlanan Mustafa Kemal Paşa'nın Fotoğrafları için bkz. EK-3/Fotoğraf-7; EK-3/Fotoğraf-27.

Millî Mücadele Döneminde Türk Basının en güçlü sesi Anadolu'dan çıkmıştır. Anadolu Basını, padişah otoritesinden uzak olması işgal altında bulunmaması nedeniyle Millî Mücadeleyi daha rahat desteklemiştir. Millî Mücadeleden önce ve sonrasında yayımlanan gazetelerden bazıları hariç hemen hemen bütün Anadolu gazeteleri Millî Mücadeleden yana tavır almışlardır (Yalçın, 2010: 174-175).

Gazeteler, geniş halk kitlelerine hitap etmesi bakımından oldukça değerli yayınlardır. Yayımlandığı tarihin bir vesikası olup aynı zamanda içinde buldukları dönemin aynasıdır. Gazeteler okuyucuya politika, ekonomi, siyaset gibi konularda sadece bilgi ve haber vermekle yetinmez haberi yorumlayarak okuyucuyu eğitmeye de çalışır (Yalçın, 2010: 137).

Millî Mücadele Döneminde Edirne'de yayımlanan gazetelerden biri de Ahâlî gazetesidir. Ahâlî gazetesini yayımlayan Mehmet Behçet Bey (Perim), Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesiyle Yedek Subay olarak orduya katılmış ve Kafkas Cephesi'nde görevlendirilmiştir. Bu görevi sırasında ilk defa İran'da Ahâlî gazetesini yayımlamış; fakat gazetenin ömrü sadece üç nüsha çıkmaya yetmiştir (E. Perim, 2011).

I. Dünya Savaşı'nın sona ermesi ile beraber Mehmet Behçet Bey (Perim) Edirne'ye dönmüş ve Ahâlî gazetesini yeniden yayımlamaya başlamıştır. Gazetesinde yazdığı yazılar ile halkı işgallere karşı uyarma çalışmış; ancak Yunanlıların Edirne'yi işgal etmesi üzerine gazetesini kapatmak zorunda kalmıştır. Mücadelesine Anadolu'da devam etmek üzere Edirne'den ayrılan Mehmet Behçet Bey (Perim) Uzunköprü İstasyonu'na geldiğinde Yunan askerleri tarafından vurularak yaralanmıştır. Anadolu'ya geçmeyi başaramayınca Bulgaristan'a geçmeye karar vermiş ve Sofya'da Ahâlî gazetesini yeniden yayımlamaya başlamıştır (E. Perim, 2011).

Mehmet Ertuğrul Perim'e göre babasının gazetecilik ile ilgili özellikleri şöyledir: “Şair, Yazar, Gazeteci, Hatip, Komitacı gibi vasıfları ile tüm Trakya halkı tarafından tanınıp sevilen merhum babam Mehmet Behçet Perim'in en önemli vasfı gazeteci oluşuydu” (E. Perim, 2012: 1).²

²Mehmet Ertuğrul Perim'in Kırklareli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Türkan Doğruöz'e gönderdiği mektuptan alınmıştır.

I. BÖLÜM

MEHMET BEHÇET BEY (PERİM) VE AHÂLÎ GAZETESİ

1.1. MEHMET BEHÇET BEY (PERİM) VE BASIN HAYATI

Mehmet Behçet Bey (Perim), 1896 yılında Selanik vilâyeti Nevrekop kasabası Şatovça köyünde doğdu (E. Perim, 1966: 629; “Mehmet Behçet Perim”, Trakya’da Yeşilyurt, 1966: 1; Okday, [t.y.]: 31). İlköğrenimi hakkında yeterince bilgi sahibi olamadığımız Mehmet Behçet Bey (Perim), orta öğrenimine Drama İdadisi’nde başladı. I. Balkan Savaşı’nın çıkması üzerine eğitimini yarım bırakarak İstanbul’a dönmek zorunda kaldı (E. Perim, 1966: 629; E. Perim, 2011).³ İstanbul’da zor günler geçiren Mehmet Behçet Bey (Perim), yarım kalan öğrenimini tamamlamak için Edirne’ye dönerek Edirne Sultanisi’ne başladı. I. Dünya Savaşı’nın başlaması üzerine orduya katılmak üzere İstanbul’a geldi (Deliorman, 2010: 83) ve İhtiyât Zâbitleri talimğâhında görevlendirildi. Savaşın içinde görev almak isteyen Mehmet Behçet Bey (Perim) Çanakkale veya Kafkas Cephesi’nden birine gitmek için Genelkurmay’a ard arda dilekçeler verdi. Nihayet Kafkas Cephesi’ne sevk edilen Mehmet Behçet Bey (Perim), burada üç buçuk yıl bölük komutanı olarak görev yaptı ve Ruslara karşı savaştı.

Kafkas Cephesi’nden sonra bir yıl İran’da Teşkilât-ı Mahsûsa üyesi olarak görev yapan Mehmet Behçet Bey (Perim)’in görevi Ruslara karşı savunma yapan Ali İhsan Paşa’ya Ruslar hakkında gizli bilgiler ulaştırmaktı. Bir diğer görevi ise Enver Paşa’nın onayı ile Tebriz’de bir gazete çıkarmaktı. “Ahâlî” adı verilen bu gazeteyi İran’da sadece üç nüsha olarak çıkarabilmiştir (E. Perim, 2011).

I. Dünya Savaşı’nın bitmesi ile İran’daki görevi sona eren Mehmet Behçet Bey (Perim), Edirne’ye dönmek üzere yola çıktı ise de ilk durağı olan Batum’da 30 Ekim 1918’de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması’nın maddelerini öğrendi ve büyük bir üzüntüye kapıldı (“Mehmet Behçet Perim”, Trakya’da Yeşilyurt, 1966: 1; E. Perim, 1966: 1).⁴

³ 27.11.2011 saat: 12:00-16:00’da Mehmet Ertuğrul Perim’le İzmir’de yapılan Röportaj.

⁴Kafkasya’da ve İran’daki siyasi faaliyetleri ile ilgili olarak oğlu Mehmet Ertuğrul Perim 27.11.2011 saat: 12.00-16.00’da İzmir’de yapılan röportajda şunları nakletmiştir: Babam I. Dünya Savaşı’nın bitmesi üzerine İran’daki istihbarat faaliyetlerini sonlandırmış ve Batum’a dönmüştür. Mondros Ateşkes Antlaşması’nın maddelerini ilk defa Batum’da bir otelde görmüş ve çok büyük bir üzüntüye kapılarak o gece 14 adet votka içerek 3 gün kendisine gelememiştir. Ayrıca Batum’da iken bir hükûmet darbesi

Nihayet Edirne'ye dönen Mehmet Behçet Bey (Perim), "Ahâlî" gazetesini yeniden yayımlamaya başladı ve Trakya Yunanlılar tarafından işgal edilinceye kadar da çıkarmaya devam etti. Gazetede yazdığı yazılar ile Trakya'da bulunan Türkleri işgalcilere karşı uarmaya çalıştı ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1). Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Millî Mücadele yanlısı bu yazıları nedeni ile Ahâlî gazetesi Trakya Paşaeli Cemiyeti tarafından Trakya Paşaeli gazetesinin yanı sıra cemiyete yardımcı yayın olarak kabul edildi (Doğruöz, 2007: 42).⁵

Yunanlıların 20 Temmuz 1920'de Trakya'yı işgale başlamaları üzerine bir ay Trakya'da Yunan kuvvetleriyle çarpışan Mehmet Behçet Bey (Perim), burada bir şey yapamayacağını anlayarak mücadelesine Anadolu'da devam etmek istedi. Bu amaçla yola çıktı; fakat Uzunköprü İstasyonu'na geldiğinde Yunan askerlerinin saldırısına uğradı.⁶ Yaralanan Mehmet Behçet Bey (Perim), bir müddet Kırklareli ili Kofçaz ilçesi Tastepe köyünde saklanmak zorunda kaldı.⁷ Bütün çabalarına rağmen Anadolu'ya geçmeyi başaramadı ve mücadelesine devam edebilmek için Trakya Paşaeli Cemiyeti

yapılmış ve Acara Cumhuriyeti kurulmuştur. Bu hükûmetin kadrolarında Cafer Tayyar Bey Genelkurmay Başkanı, Mehmet Behçet Bey ise İçişleri Bakanı olmuştur; fakat İngilizler böyle bir siyasi faaliyeti öğrenince hükûmeti derhâl dağıtmışlardır.

⁵Mehmet Behçet Bey (Perim) Edirne'de Ahâlî gazetesini yayımladığı bir sırada İstanbul'a gitmek üzere Edirne'den geçen Fransız Generali Franchet d'Espere'y şerefine Edirne Fransız bayrakları ile süslenirken, yalnız Mehmet Behçet Bey (Perim) gazete idarehanesinin pencerelerini siyah kâğıtlarla kapatıp gazetesinde yayın yaptı. Bu hareketi Fransız generalin dikkatini çekti ve derhâl generalin bulunduğu yere getirilerek kendisinden, buna nasıl cesaret ettiği soruldu. Bunun üzerine Mehmet Behçet Bey (Perim), "Sayın General, Fransa bu duruma düşseydi ve siz benim yerimde olsaydınız ne yapardınız" dedi, bu cevap karşısında biran düşünen Fransız Generali "hakınız var" diyerek Mehmet Behçet Bey (Perim)'in elini sıktı ve serbest bıraktı (E. Perim, 1966: 630).

⁶Uzunköprü'de Yunan askerlerinin saldırısına uğrayan Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Bulgaristan'a geçtikten sonra yaralı vaziyetteki fotoğrafları için bkz. EK-3/Fotoğraf-14; EK-3/Fotoğraf-24.

⁷Mehmet Ertuğrul Perim babasının Uzunköprü istasyonunda yaşadığı olayı şu şekilde anlatmıştır: Babam, Anadolu'ya geçmek için Uzunköprü istasyonuna gelmiş o sırada istasyonda bulunan Edirne savcı yardımcısı "aradığınız adam budur" diyerek istasyonda bulunan Yunan askerlerine babamı ihbar etmiş. İhbar üzerine istasyonda bulunan üç Yunan askeri babama saldırarak yaralamış ve üzerindeki silâhı teslim almışlar; fakat babam mücadele zamanlarında üzerinde iki silah ile dolaştığı için ikinci silâhı ile orada bulunan üç Yunan askerini öldürmüştür. Silâh seslerini duyan Yunan Müfrezesi babama ateş açmış ve bu ateş sırasında üç kurşun yarası alan babam Ergene Nehri kıyısında bir müddet saklanmış. Takibini sürdüren Yunan askerleri saklanmakta bulunan babamın yanına kadar gelmişler; fakat onu fark edememişler. Geceyi yaralı olarak Ergene nehri kıyısında geçiren babam daha önceden tanıdığı Tastepe köy öğretmenininin evine sığınarak bir müddet öğretime ait ahırda saklanmış (E. Perim, 2011); Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Uzunköprü'de yaşadığı bu hâdise ile ilgili olarak Bulgaristan'a geçtiğinde çekilmiş olan bir fotoğrafı Ahâlî gazetesinde yayımlanmıştır ve fotoğrafın altında: "Başmuharririmiz Trakya'dan Bulgaristan'a geçerken. Yukarıdaki resim başmuharririmizin Uzunköprü'de kendisini dövmeye çalışan iki Yunan neferini öldürdükten sonra onlardan aldığı kurşun ve süngü yaralarıyla Bulgaristan'a geçtiği günlerdeki hâlini gösteriyor." yazmaktadır (Ahâlî, 1922-1338: 1); Mehmet Ertuğrul Perim, öldürülen Yunan asker sayısını üç derken gazete iki olduğunu yazmaktadır. Mehmet Ertuğrul Perim bu durumu mürettip hatası olarak değerlendirmiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Yunanlılar tarafından yakalanarak öldürüldüğü haberini alan annesi Melek Hanım ise bu acıya dayanamayarak 39 yaşında vefat etmiştir (Deliorman, 2010: 83).

üyeleri gibi Bulgaristan'a geçti ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1; E. Perim, 1966: 630).⁸ Bulgaristan'da kaldığı altı yıl boyunca "Ahâlî", "Koca Balkan" ve "Tuna Boyu" adlı gazeteleri büyük sıkıntı, tehlike ve mahrumiyetlere katlanarak yayımlamayı başardı ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1).

1920 yılında, Bulgar Çiftçi Partisi adına çıkarılan Türkçe "Çiftçi Bilgisi" gazetesinin Eylül ayı içinde çıkan bir sayısında Ethem Ruhi Bey,⁹ Mehmet Behçet Bey (Perim)'i takdim etmiş ve Ahâlî gazetesinin Sofya'da çıkacağını müjdelemiştir:

Edirne'de (Ahâlî) gazetesini muharriri Mehmet Behçet Bey'in hayat ve memetından geçen güne kadar haber yoktu. Edirne'nin son felâket günlerinde kalemini bırakıp silâhına sarılan, yunan asâkir ile dövüşe dövüşe nihâyet mecruh düşen bu civân-mert evlât mecruh olarak Bulgaristan'a ilticâ' eylemiştir. Anasil Nevrekep muhacirlerinden iken Türkiye'de Edirne Sultânîsinde tahsil ve terbiye gören bu ateş pare genç el-yevm Sofya'da yarasını tedâvî ettirmekte, ihvânı dinin âğuşu şefkatinde inlemektedir. Ankarip ifâkatını Cenab-ı Bâriden diler, böyle güzîde bir evlâdının hayatını olsun kazanan felâket-zede vatan ve milleti şâyân-ı tesliyet görürüz. Ahâlî gazetesini muharriri birkaç güne kadar ifâkatı yap olunca derhâl matbaasını Sofya'da küşat ile gazetesini neşre başlayacaktır. San'atı tahrîre mensûb olan refikimizin sahai intiş'âra vaz'ını ezcânüdil temennî ederiz (Karagöz, 1945: 33; Deliorman, 2010: 82-83).

Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'da boyunduruk altında yaşayan soydaşlarımızı görünce çabasını, onları uyarmak, birleştirmek, millî kültürü yaymak, millî şuuru uyanık tutmak ve toplumun azınlık hukukunu Bulgar Hükûmetine tanıtmak yolunda kullandı (E. Perim, 1966: 630). Bu uğurda yalnız kalemi ile çalışmayı yeterli bulmadı. Bulgaristan'da Türklerin yaşadığı en küçük yerlere kadar giderek: "Kardeşler! Birleşiniz, seviniz. Anadolu'daki mücahit kardeşlerinize yardım etmek üzere Hilâl-i Ahmer (Kızılay Kurumu) Cemiyetine yardım ediniz" diye konferanslar verdi (Karagöz, 1945: 34).¹⁰

⁸Mehmet Behçet Bey (Perim) yaralı olarak Bulgaristan'a geçmiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim) Bulgaristan'a geçtiği sırada bir mesire yerinde içki içmekte olan Komünistler ile karşılaşır. Komünistler Mehmet Behçet Bey (Perim)'e: "Sen Kimsin?" diye sorarlar. Mehmet Behçet Bey (Perim) ise: "Ben yaralıyım Yunanlılarla çarpıştım" diye cevap verir. Bunu duyan Komünistler "Bu Emperyalistlerle çarpışmıştır" diyerek Mehmet Behçet Bey (Perim)'e yardım ederler ve Sofya'ya kadar eşlik ederler (E. Perim, 2011).

⁹Ethem Ruhi (Balkan), Mehmet Behçet Bey (Perim)'in hocasıdır (E. Perim 2011); "...Ethem Ruhi benim tamam on beş senelik müşidim, hocam ve haber ictimâdım... ("Ethem Ruhi", Ahâlî, 1336-1921: 1).

¹⁰Mehmet Behçet Bey (Perim) Millî Mücadeleye yardım kampanyasını gazetesini aracılığıyla yürütüyordu: "...Hilâl-i Ahmeri unutmayalım. Düşmanlarımız dünyanın her tarafından ordularına iâne gönderiyorlar. Biz de bu millî ve dînî borcumuzu ödeyelim!" ("Borcumuzu Verelim! Dîn-daşlar!", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'daki faaliyetleri için Türkiye'den talimat alıyordu.¹¹ Mehmet Behçet Bey'in Bulgaristan'daki Millî Mücadele yanlısı ve azınlık hukuku için yaptığı bu mücadelesi ve çalışmaları pek çok aydın ve millîyetçi gencin yetişmesinde etkili olmuştur ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1).

Mehmet Behçet Bey (Perim), Millî Mücadele sona erdikten sonra Türkiye'de yapılan inkılâpların da destekçisi oldu. Hatta 1924 yılında yayımlanan Ahâlî gazetesinde "Dikkat Edelim" başlığı ile yazdığı makalede Türk halkını inkılâp karşıtlarına karşı uyarmakta idi:

İngiltere, Fransa, İtalya ve Yunanistan gibi dört zulümkâr devleti kuyruklarından tutarak geldikleri yerlere fırlatan büyük Türk Hükûmeti, memleket içinde gayet mühim yenilikler meydana getiriyor. Yapılan bu büyük inkılâp hareketleri de bazılarının zararına oluyor... (Ertürk, 2005: 234; "Dikkat Edelim", Ahâlî, 1340-1924: 1.)

I. Dünya Savaşı'nda mağlup olan Bulgaristan Neuilly Barış Antlaşması'nı imzaladı. Bulgaristan, zor şartlarda olmasına rağmen Türk Millî Mücadelesine destek verdi. Aleksandr Stamboliyski Hükûmeti, Ankara Hükûmeti'ne 1921 yılı başlarından itibaren Sofya'da bir temsilcilik bulundurma imkânı tanıdı. Aleksandr Stamboliyski Hükûmeti (1919-1923) zamanında Bulgaristan'da yaşayan Türkler azınlık statüsünde tarihlerinin en iyi dönemlerini yaşadılar; Ancak 9 Haziran 1923 ihtilâli ile Stamboliyski Hükûmeti devrilince Bulgaristan'da yaşayan Türklerin durumları yeniden kötüleşmeye başladı (Öksüz, 2002: 626). Yeni Hükûmet, Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Bulgaristan'da Türk azınlığını uyarmak ve haklarını savunmak uğruna yaptığı faaliyetleri dikkatle izliyor ve tehlikeli görüyordu (E. Perim, 1966: 630).¹² 1927 yılında

¹¹Millî Mücadeleyi yöneten liderlerden birisi olan Fevzi Paşa (Çakmak) Bulgaristan'da Trakya'nın istiklali için uğraşan isimlere bir tamim yayımlamıştır: "Büyük Millet Meclisi Başkanı, tarafımdan Bulgaristan'da güdülen politikayı tasvip etmiş ve görevimde devamımı uygun bulmuştur. Haberim olmadan hiçbir iş yapılmamasını ve alınacak bilgilerin bana bildirilmesini rica ederim." tamim çıkartılan isimler arasında Mehmet Behçet Bey (Perim)'de vardır (Serez, 2004: 94).

¹²Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'daki Türk azınlığı için yaptığı çalışmalardan dolayı beş buçuk ay hapis cezasına çarptırılmıştır. Hatta iki kez de ölüm cezasına mahkûm edilmiştir (E. Perim 2011); "Ağustos'un yirmi dokuzuncu günü haksız kanunsuz bir emirle Pravadi'de tutulup Sofya'ya kapalı olarak gönderilen ve orada günlerce mahbûs kaldıktan sonra Bulgaristan'dan sürülmek üzere yine kapalı olarak Rahve'ye gönderilen başmuharririmiz Mehmet Behçet Bey geçen gün serbest bırakılmış mahbûsluktan kurtulmuştur." ("Baş Muharririmiz Kurtuldu", Ahâlî, 1340-1924: 1); Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Bulgaristan'da hapisten kurtarılması için Türkiye Cumhuriyeti siyasi girişimlerde bulunmuştur: "Sevgili başmuharririmizin kurtulması Türkiye Cumhuriyeti'nin Hâriciyye Vekâlet-i Celîlesi tarafından yapılan teşebbüsât sâyesinde olduğu gibi en meşhur Bulgar hatîblerinden ve en temiz yürekli mütefekkirlerinden

Bulgar istihbarat makamları tarafından uğradığı sıkı takibat sonucunda gizlendiği Razgrad kasabasından elde ettiği sahte bir pasaportla Türkiye'ye dönmek zorunda kaldı ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1) ve Türkiye'ye gelmeden önce de Filibe'deki matbaasını Tomas adında bir Ermeni'ye sattı (Okday, [t.y.]: 43). Türkiye'ye dönüşünde tekrar Edirne'ye yerleşen Mehmet Behçet Bey (Perim), Vakit ve Milliyet gazetelerinin Trakya muhabirlikleri ile Lüleburgaz Özdilek gazetesinde¹³ çalıştı ve mahalli gazetelerde yazı hayatına devam etti (E. Perim, 1966: 629). 1929 yılındaki ekonomik bunalımın etkisi ile Türkiye'de başlayan işsizlikten nasibini alan Mehmet Behçet Bey (Perim) kendisine Ali İhsan Paşa tarafından hamallık işi bulundu ise de burada kısa bir süre çalıştıktan sonra yine İstanbul'da Borsa Müfettişliği görevine başladı. Bu sırada kayınvalidesinin rahatsızlığı üzerine işine gidemedi ve bu işine de son verildi. Mehmet Behçet Bey (Perim) bir süre Tekirdağ'da bir bankada da çalıştı (E. Perim, 2011). Tekirdağ'dan sonra Edirne'ye dönen Mehmet Behçet Bey (Perim) Burada kendisine bir Bulgar, bir Sırp ve bir Ulah tarafından suikast düzenlenmek istendi ve tekrar İstanbul'a döndü. Bu sırada Türkiye'de çıkarılan Soyadı Kanunu ile ailesine Perim soyadını uygun gördü.¹⁴

Varaca Meb'ûs-ı Muhteremi Kosta Lolçef Efendinin sarsılmayan gayretleri neticesi olmuştur." ("Büyük Ankara ve Kahraman Bir Türk Dostu", Ahâlî, 1340: 1); yine Mehmet Behçet Bey (Perim) hapiste iken kendisiyle yakından ilgilenen ve hapisten çıkmasına vesile olan kişilerin isimleri 1 Şubat 1340 yılında yayımlanan Ahâlî gazetesinde "Bulgaristan Türkleri", "Türkiyeli Kardeşlerimiz", adlı iki makalede verilmiştir. Yine aynı tarihli gazetenin sol üst köşesinde Mehmet Behçet Bey (Perim)'in bir fotoğrafı yayımlanmış ve fotoğrafın altında: "Dört aylık mahbûsluğu geçen gün bitirip sağ kurtulan ve bu gün hürriyetine kavuşmuş sayılan başmuharririmiz Mehmet Behçet Bey." yazmaktadır.

¹³Özdilek gazetesinin kurucusu ve başyazarı Gültekin Ardadır. Gazete ilk önce Bulgaristan'da yayımlanmıştır; fakat yapılan baskılar sonunda Türkiye'ye göç eden Gültekin Arda gazeteyi 1935 yılında Lüleburgaz'da yayımlamaya başlamıştır. Gazetenin Türkiye'deki ilk sayısı 1 Ocak 1935 yılında yayımlanmış ve aralıksız olarak 1978 yılına kadar yayım hayatını sürdürmüştür. Gültekin Arda ölünce oğlu Süleyman Arda 1976-1978 arasında gazeteyi çıkarmayı sürdürebilmiştir. Gazete ilk olarak Lüleburgaz Zirâat Bankası'nın arkasındaki bir büroda çıkarılmıştır. Daha sonra Sokullu Mehmet Paşa Camii'nin karşısında, Turgut Bey Caddesi'nin başlangıcındaki sağ köşenin yanındaki binanın alt katında çıkarılmaya devam etmiştir (Arslan, 2010: 355).

¹⁴Mehmet Behçet Bey (Perim), Perim Soyadını seçmesinin nedenini oğlu Mehmet Ertuğrul Perim'e şu şekilde açıklamaktadır: Oğlum Mehmet Ertuğrul Perim'e: "Soyumuzun adını koyarken içten gelen bir ihtiyaca kapılarak istedim ki bu ad, mütevazı babanı seven, sayan, taniyan ve takdir eden güzide vatandaşlarım tarafından verilsin. Anası Tuna boyundan ve babası Makedonya dağlarından gelmiş özlü bir Türk çocuğuna uygun bir soyadı bulmak için ananla birlikte ne kadar düşündük evladım... Her Türk çocuğunun cediti gibi seninde ataların mert, kahraman, el sever, halk sever ve serden geçer yiğitlerdi yavrucuğum. Onlar da Hazar'dan ve Azak'tan dolaşmış Karaorman'a başvurmuş, Budin'de iz bırakmış, Tuna'dan su içmiş ve Karadağ'da kan dökmüş aslanlardı. Evlâdım. Şu halde Aras'ta çarpışan, Tuna'da aşk, ülkü ve heyecan dağıtan, Stranca'da dolaşan, kamçı boyunda ter ve Trakya ovalarında kan akıtan bir adam ne yapmalıydı ki sana uygun bir soyadı verebilsin?.. Ne annenin dedelerinden bir bilgin ne babanın soyundan içli bir ozan yetişmemişti ki kahramanlıklarla dolu geçen ömürlerini yazarak bize armağan etmiş olsunlar. Onların bize kadar gelen hikâyelerini hatırlayarak "Ulusay" diyecek olduk, düşündük ki bununla ne demek istediğimizi sen ve çocukların bizden daha iyi bilecek ve bulacaksınız. "Yurdakul"

Mehmet Behçet Bey (Perim), 1936 yılından itibaren kamu hizmetinde görev yaptı.¹⁵ 1939-1942 yılları arasında Hatay-Antakya Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Şefliği, 1942-1947 Süveydiye (Saman Dağı) Nahiye Müdürlüğü, 1947-1949 Harbiye Nahiye Müdürlüğü, 1949-1951 Bedirge Nahiye Müdürlüğü, 1951-1952 Eskişehir Alpu Köy Bucak Müdürlüğü, 1952-1953 Uşak Banaz ve Karahallı Bucak Müdürlüğü ve Kaymakam Vekilliği, 1953-1954 Isparta Gelendos Bucak Müdürlüğü ve Kaymakam Vekilliği, 1954-1960 Afyon Sivil Savunma Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 1960-1962 yıllarında son görevi olan İzmir Sivil Savunma Müdürlüğü'nde bulunduğu sırada, yaş haddinden altmış üç yaşında emekliye ayrıldı (E. Perim, 2011). Mehmet Behçet Bey (Perim), emekliye ayrıldıktan üç yıl sonra 22 Aralık 1965 Çarşamba günü İzmir'de hayata gözlerini kapadı ("Mehmet Behçet Perim Ağabeyimizi Kaybettik", Trakya'da Yeşilyurt, 1965a: 1; E. Perim, 1966: 632).¹⁶

Mehmet Behçet Bey (Perim), vatani için mücadelesini karşılıksız yaptı. Gayret ve fedakârlılıklarıyla öğünmeyi sevmeyen bir kişiliği vardı. Esasen onu tanıyan ve seven-küçük çapta da olsa-bir topluluk hizmetlerini ve şahsiyetini sürekli takdir etti ve ona olan hayranlığını belirtmekten kaçınmadı. Bu topluluk içinde de adı her zaman "Behçet Ağabey" olarak kaldı (E. Perim, 1966: 632).

Mehmet Behçet Bey (Perim)'in kişisel özellikleri ile ilgili oğlu Mehmet Ertuğrul Perim Türk Kültürü Dergisindeki makalesinde babasını şu şekilde anlatmıştır:

dedik, bir başkası aldı. "Yurdacan" dedik binlerce vatandaş bizden önce kavradılar. Annenin sularını içerek büyüdüğü Tuna'dan hıçkırarak ayrıldığımı ve kendisini orada üç sene nişanlı bıraktıktan sonra İstanbul'a aldığım vakit bir parçasını getirttiğim o suyu ne engin heyecanlarla içtiğimi düşünerek Tuna'ya veyahut mehtaplı kıyılarında anamla birlikte, tanrısal geceler geçirdiğimiz Meriç'le Arda'yı ve Tunca'yı alalım veyahut karanlık bir gecede yaralı vücudumu sazlıkları arasına attığım Ergene'yi seçelim dedik; gördük ki herkesten geri kalmışız. Çam, Ardiç, Kestane, Çınar ve Erguvan ağaçlarının gölgelendirdiği çok güzel bir kasabada doğmuştum. Bu kasabanın, - başında karı eksik olmayan - çok belalı bir Balkanı ve bu Balkanın, dayımla amcam gibi, koç bilekli iki belalı kahramanı vardı. Pusu kuranları tepelemekle ün alan ve bugün mezarları bile meydanda bulunmayan o iki kaplan yürekli şehitlerimizi düşünerek adımıza Perim dedik." (M. Perim, 1935: 15-16).

¹⁵Mehmet Behçet Bey (Perim)'in, ana vatana iltica ettikten sonra kendisine has tevazuu, geçmiş hizmetleri ve seviyesi ile mütenasip bir görev almasına engel oldu. Bununla beraber, o kendisine verilen her vazifeyi benimsemeye gayret ederek emekliye ayrıldığı güne kadar canla başla çalışmakta devam etti ("Mehmet Behçet Perim", Trakya'da Yeşilyurt, 1966: 1); Mehmet Behçet Bey (Perim), 1936 yılından sonra bir süre Türk İstihbaratı'na da çalışmıştır (E. Perim, 2011).

¹⁶Mehmet Behçet Perim'in ölüm haberi Kırklareli'nde çıkan Yeşilyurt gazetesinde şu şekilde verilmiştir: "Trakya'mızın yakından tanıdığı, I. Dünya Savaşı sıralarında Edirne'de yayımlanan Ahâlî gazetesinin sahibi ve başyazarı, "Balkan Çiçekleri", ve "Göçmen Ahmet", romanlarının yazarı Mehmet Behçet Perim'in 22-12-1965 günü İzmir'de vefat ettiğini ve cenazesinin hazin bir törenle toprağa verildiğini öğrenmiş bulunuyoruz. 69 yaşında hayata gözlerini kapayan Mehmet Behçet Perim, Edirne'de "Ahâlî", İstanbul'da "Vakit", gazetelerinde yazılar yazmış, Millî Mücadeleye katılmış ve bir süre Afyon ve İzmir'de Seferberlik Müdürlüğü yapmıştır. Merhuma Tanrı'dan rahmet kederli ailesine baş sağlığı dileriz ("Mehmet Behçet Perim Ağabeyimizi Kaybettik", Trakya'da Yeşilyurt, 1965a: 1).

...Kendisini tanımaya başladığı andan, İzmir’de mütevazı köşesinde hayata gözlerini kapadığı tarihe kadar bir mücadeleci olarak yaşamıştır. Onun en ilginç tarafı şüphesiz bu vafıdır. Esasen çok kere Makedonyalılara has olan bu karakter Mehmet Behçet Perim’de güzel bir örneğini bulmuştur. Tükenmez enerjisi, ölçsüz yurtseverliği: mücadele aşkının iki ana unsuru idi. Bu ruh onu, Aras boyunda, Ergene kenarında, kahraman Tuna boyunda, ülkü dağıtıcı ve hayatının son anına kadar mücadeleci yapmıştır. kemalizmin, Yeni Türkiye için, üzerinde asla operasyon yapılmayacak bir hayat damarı olduğuna inanmıştı. İnkılâplara yürekte bağlıydı. Milletimizin hayatîyetini koruması ve ilerlemesinin inkılâp tavizciliği yapmamakla mümkün olacağına tam bir inancı vardır. Atatürkçülükten başka bir millî ve sosyal inanca, bu memlekette yer olmadığına; her şeyin onun içinde esasen var olduğuna en samimi şekilde inanırdı. O, bir halk çocuğu olarak doğmuş, halka hizmet edebilmek aşkıyla yaşamış ve bir halk adamı olarak ölmüştür. Halk arasından yetişerek halkı unutanların düştüğü bedbahtlığı uğramayan bir bahtlı kişi idi. Onun, kamu hizmetinde görev aldıktan sonra, tesadüfen içine girdiği idarecilik mesleğinde görev yaptığı sürece, örnek bir idareci olduğu, verdiği eserleri görenler, icraatını yakından takip edenler tarafından hakkıyla teslim edilmiş, idari kariyerlerden yetişenlerce ise takdirle karşılanmıştır. O, tab’an iyi bir idareci idi. Ancak bu özelliğinin şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkışı, idare amirliği yaptığı esnada olmuştur. Daha ilk Dünya Harbinde başında bulunduğu bölüğü ateş hattına sürerken bu evsafi ile temayüz etmiştir. 1948 yılında, başlarında dekanları sayın Prof. Cahit Oğuzoğlu olduğu halde Hatay bölgesinde bir geziye çıkan Ankara Hukuk Fakültesi öğrencileri, bu beldenin Süveydiye (Samandağı) bucağında onun verdikleri eserleri gördükleri zaman içlerinden bir genç heyecanlanarak, “Bende idari kariyere intisap ederek böyle bir idareci olmak için çalışacağım” demiştir. Görev yaptığı bucaklardan ikisi hariç diğerleri ilçe haline getirilmiş, intikal devresinden sonra başka bir bucağa, tayinen ayrılırken, halk daima üzüntü duymuş ve onu örnek bir idareci olarak anmıştır. (E. Perim, 1966: 632-633)

Mehmet Behçet Bey (Perim)’in basın hayatı 1913 yılında çıkarmış olduğu El-Medâris gazetesi ile başlamıştır.¹⁷ Bunu Balkan Savaşları sonrasında yayımlanan “İslâm Dünyası”, “Halka Doğru” isimli dergilerde yazdığı yazılar takip etmiştir (E. Perim, 1966: 629). I. Dünya Savaşı sırasında İran’da Ahâlî gazetesini yayımlamaya başlayan Mehmet Behçet Bey (Perim), savaşın sona ermesi üzerine Edirne’ye dönerek burada, Ahâlî gazetesini yayımlamaya devam etmiştir (“Mehmet Behçet Perim”, Trakya’da Yeşilyurt, 1966: 1).¹⁸

Edirne’nin Yunanlılar tarafından işgali üzerine Bulgaristan’a geçen Mehmet Behçet Bey (Perim), burada kaldığı altı yıl boyunca “Ahâlî” gazetesinin yanı sıra “Koca

¹⁷Mehmet Behçet Bey (Perim), bu gazeteyi çıkarmadan önce İştirakiyun Cemiyeti adına faaliyetlerde bulunduğu şüphesiyle tutuklanmıştır; fakat bir hafta tutuklu kaldıktan sonra Mahmut Şevket Paşa, Mehmet Behçet Bey (Perim)’in böyle bir faaliyette olmadığını anlamış ve yazarlık yeteneğinin farkına vararak Mehmet Behçet Bey (Perim)’e bir kese altın vererek bu gazeteyi çıkarmasına vesile olmuştur (E. Perim, 2011).

¹⁸Mehmet Behçet Bey (Perim), bu gazeteyi Edirne’de Nazım kahvehanesinde çıkarmıştır. Aynı yerde Emin Necmi Bey’de Edirne Postası adlı gazeteyi elli sene boyunca yayımlanmıştır (E. Perim, 2011).

Balkan”, “Tuna Boyu” ve “Bulgaristan” adlı gazeteler ile “Altın Kalem” dergisini de yayımlamıştır (“Mehmet Behçet Perim”, Trakya’da Yeşilyurt, 1966: 1).

Mehmet Behçet Bey (Perim)’in Bulgaristan’da ki en uzun soluklu gazetesi Ahâlî gazetesi olmuştur. Bu gazetede ki birçok haber bize Mehmet Behçet Bey (Perim)’in Millî Mücadele Dönemi ile ilgili görüşleri hakkında bilgi vermektedir. Buna rağmen İstanbul’da çıkan Akşam gazetesinin 29.12.1921 tarihli nüshasında Trakya ve Bulgaristan’da Mehmet Behçet Bey (Perim)’in maceraperestliği ve Bulgaristan Türklerine yapmış olduğu baskılar hakkında bir makale yayımlanmıştır.¹⁹ Bu makaleye karşılık Ahâlî gazetesinde başmuharriri hakkında yazılanları çürüten yazı, fotoğraf, telgraf yayımlanınca Akşam gazetesi de geri adım atmak mecburiyetinde kalmıştır.²⁰ Akşam gazetesinin bu iddiaları karşısında Ahâlî gazetesinde çıkan ikinci bir haberde ise Mustafa Kemal Paşa ve Cafer Tayyar Bey (Eğilmez)’in Mehmet Behçet Bey (Perim)’e çektiği telgraflar yayımlanarak Millî Mücadeledeki tarafı açıkça ortaya konmuştur.²¹ Ahâlî gazetesinin yayımlamış olduğu bu haberler ve Akşam gazetesine gönderilen mektup dolayısıyla, Akşam gazetesi hatasının farkına varmış ve yaptığı yanlış gazetesinde yaptığı düzeltme ile okuyucularına bildirmiştir.²²

¹⁹Akşam gazetesindeki makale şu şekilde yayımlanmıştır:

Mehmet Behçet’in kim olduğu hakkında bize yazılan bir mektubu da ibret olsun diye neşrediyoruz: Geçen sene Edirne’nin sükûtundan hayli bir müddet sonra Bulgaristan’a Pomak oğlu Mehmet Behçet isimli bir adam gelmiş idi. Bu herif Edirne havâlisinde mütârekeden sonraki Trakya vaz’iyyetinden bi-l-istifâde “teşkilât-ı mahsûsa” ünvanlı ve tıpkı ittihatçıların teşkilâtı, hafîye ve komitalar gibi gayesi mechûl bir cereyan tevîd ve kendisi bu cereyanın başına geçerek Şarki Trakya Müslümanlarını sûreta kesib cebren vergiler tarh ve cibâyet etmiştir. Bu şarlatan girdiği yerlerde Müslüman hâlka ben Enver Paşa’nın adamıyım yine sizi o kurtaracak onunla benim! îâne veriniz ona yollayalım o mühim bir Bolşevik kuvvetiyle bizim imdâdımıza yetişecektir. Bize Mustafa Kemal’den falan fâide yoktur... Zavallı hâltkân topladığı îâne ile Edirne’de Ahâlî adında bir gazetenin neşrine başlamıştır. Fakat fitreden sefih ve sefil olan merkum gayr-i meşru bir sûrette eline geçirdiği ve mikdârı mühim bir yekûna varan parayı az zamân zarfında mahvetmişti. Fakat boş durmayan sefih sefil, ba’de-mâ gûyâ millî gaye uğruna çalışmak ve Cafer Tayyar Bey’in harekâtının mürevvec-i efkârı olmak üzere gazetesini devam eyleyebilmek için Şark Trakya Hukuk Cem’iyyetini temsil eden zevâta musallat olarak para dilenir ise de kendisinin geçmiş ahvâlîne vâkıf olan a’zâ serseriye bî-tâbî ru-i iltifât göstermeyerek kendisinin temâdî-i hebasetine mâni’ olmak için me’mûrun-i zâbita nezdinde teşebbüsâtta bulunmuş ve bu teşebbüs neticesi olarak Cafer Tayyar Bey merkumu ta ricâta kadar taht-ı tevkîfe aldirmiş idi. Trakya’dan gelirken düşman süngüsüne dayanarak zavallı Trakya köylülerini son defa olmak üzere çarpmak sâyesinde ma’hûd hezeyân-nâmesini Bulgaristan Türklüğünün saf ve zehirlenmemiş muhitinde çıkarmaya başlamıştır... (Okday, [t.y.]: 31-33; 36-37; 43-44; 50-51, 106-108; 115-116; 42-44)

²⁰Ahâlî gazetesinin Akşam gazetesine verdiği cevap için bkz. Ek-2/46.

²¹Ahâlî gazetesinin Akşam gazetesine verdiği cevap için bkz. Ek-2/47.

²²Akşam gazetesinin düzeltme metni Ahâlî gazetesinde şu şekilde yayımlanmıştır. “İki üç rezilden birinin Akşam gazetesinin (1174) numaralı nüshasında münderic imzâ’sız mektubu üzerine vesîka-ı müstenid müdaafâtımızı sırasıyla neşre başlamıştık. Ahreyn aynı gazetenin elimize geçen (1212) numaralı nüshasının üçüncü sahîfesinde müsadif nâzırımız olan bir terzile fikrası üzerine daha on beş yirmi sayı devamı mukarrer cevabımızı kesmek mecbûriyyetinde kaldık. Fikir, gaye, içtihad ve kanâat-ı siyâsiyye ye i’tibârıyla aramızda asla ihtilâf bulunmadığı içindir ki Akşam refikimizin ma’rûz-ı terziyesine hürmeten

Bulgaristan'da ki Türk azınlığı haklarını kazanmak uğruna verdiği mücadelesi devam ederken Türkiye'de kurtuluş mücadelesi verilmekteydi. Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'da bulunduğu yıllarda bir taraftan Bulgaristan Türkleri için mücadelesini sürdürürken diğer taraftan Anadolu'ya yararlı olmaya çalıştı. Ahâlî gazetesinde yazdığı ateşli makaleler ve şiirlerle de bu kutsal davaya en iyi şekilde hizmet etti. Atatürk için yazılmış ilk şiir olan Faruk Nafiz'in "Allahın En Büyük Kulu" başlıklı manzumesini 1921 yılında Ahâlî gazetesinde yayımladı. Bu millî gayretleri ile Atatürk'ün iltifatına nail oldu. Bu arada, Türkiye'ye dönmesi ve devlet teşkilâtında hizmetine uygun görev alması için yapılan teklifleri Bulgaristan'daki millî görevini henüz bitirmemiş olduğu gerekçesiyle büyük bir feragat örneği göstererek kabul etmedi (E. Perim, 1966: 632).²³

müdâfaamızı keseceğiz. Biz refikimizin o fıkrasını gazetemize aynen nâkil ederken Akşam muharrirliğine hürmet ve muhâlesetlerimizi yeniden te'yîd ve nâmus ile oynamanın dehşet faciâtını esâsen takdîr eylemekte olduklarını tahmîn ederek fî-mâba'd hemen her rast geldikleri yazıyı ayrı harflerle basmakta tehâllik göstermemelerini temennî eder... "Geçenlerde Bulgaristan'a münteşir Ahâlî gazetesini sahibi Mehmet Behçet Bey hakkında gazetemize Bulgaristan'dan yazılmış bir mektup intiş'âr etmişti. Ahâlî gazetesinin bize de gönderilmiş olan bir nüshasındaki mühim bazı satırları vesîka olarak gösteren bu mektubun esîr-i gazez olduğu anlaşılıştır. Ahâlînin Bulgaristan Müslümanlarının hukukunu müdâfaa eden özü sözü yerinde bir gazete olduğu anlaşılıyor. Nasılsa gazetemiz sütûnlarına geçen bu mektubtan dolayı intizâr etmeyi vazife biliriz." ("Ahâlî ve Akşam Mes'alesi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

²³Mehmet Behçet Bey, Mustafa Kemal Paşa'yı ilk defa doğuda Ruslara karşı savaşırken yakından görme imkânı buldu. Ruslar doğuda Türk Ordusu'na saldırıya geçtiği sırada Mustafa Kemal Paşa soğukkanlılığını muhafaza ederek kendisine bir kahve söylemiş ve düşmanın Türk hatlarına yaklaşmasına yakın kahveyi içtikten sonra çakı gibi ayağa kalkıp, "şimdi hücum" emrini vermiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim), bu olaya bizzat şahit olmuştur. Mustafa Kemal Paşa, Mehmet Behçet Bey (Perim)'e üç adet mektup yollamış ve bu mektuplar "sizin gibi vatan evlatları", sözleriyle başlamıştır; fakat mektuplar Afet İnan'ın da ayrıntılı bir şekilde aramasına rağmen bulunamamıştır. Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'da iken Mustafa Kemal Paşa 1923'te kendisini Ankara'ya davet etmiştir. Ankara'ya gelen Mehmet Behçet Bey (Perim), Mustafa Kemal Paşa ile bir görüşme yapmıştır. Bu görüşme de Mustafa Kemal Paşa, Mehmet Behçet Bey (Perim)'e valilik teklif etmiş, bu teklifi kabul etmemesi durumunda Hâkimiyet-i Millîye gazetesinin başmuharrirliğini yapmasını istemiştir. Bu görüşme sırasında daha 25 yaşında olan Mehmet Behçet Bey (Perim), iki isim vermiş ve "Paşam bu isimler sizin şanınıza yakışmıyor" demiştir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa: "Behçet Bey söyledikleriniz doğru; fakat onlar benim maşamdır" demiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim) ise "Paşam maşanın çeliği makbuldür", diyerek Bulgaristan'da ki faaliyetlerini sürdürmek için tekrar Bulgaristan'a geri dönmüştür. (Oğlu Mehmet Ertuğrul Perim, babasının bir liderle bu tarz konuşmasını yanlış bulsa da babasının doğruları söylemekten çekinmediğini söylemektedir.) Mehmet Behçet Bey (Perim), Bulgaristan'da aynı zamanda bir dershane gençlere Millî Kültür dersleri vermiştir. Ankara'ya ikinci gelişinde bu gençleri de yanına almış ve burada Maarif Vekili Mustafa Necati Bey (Balıkesir'de İzmir'e Doğru gazetesini çıkarmıştır) ile görüşüp bir sözleşme imzalamıştır. Bu sözleşmeye göre, bu gençler Ankara'da ki Muallim Mektebinde eğitim görecektir. (Mehmet Ertuğrul Perim, o zamanın Türkiye'sinin ekonomik koşulları düşünüldüğünde bu sözleşmenin kabul ettirilmiş olmasını çok önemli görmektedir.) Mustafa Kemal Paşa ile Mehmet Behçet Bey (Perim), ikinci kez Keçiören'de bir araya gelmiştir. Bu buluşmada Mustafa Kemal Paşa'nın yanında bulunan iki kişi Ali İhsan Paşa'yı küçük düşürücü sözler söylemiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim), Ali İhsan Paşa'ya saygı duyan birisidir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa "Böyle söylemeyin Mehmet Behçet Bey (Perim)'in duygularına basmayın." demiştir. Bu sitemkâr konuşma Mehmet Behçet Bey (Perim)'e dokunmuş ve "Paşam ben niye rencide olayım ki evet ben Ali İhsan Paşa'yı seviyorum ama sizi

Balkan Türkleri, Türkiye dışında kalmış olsalar da sağlam bir millet bilincine sahip olarak hiçbir zaman Türkiye'deki kardeşlerinden kopmamışlardır. Millî Mücadelede gösterilen kahramanlıklar, Balkan Türklerine moral olmuş ve bu başarılar Balkan Türk şairlerine de ilham kaynağı olmuştur (Yenisoy, [t.y.]: 1). Mustafa Kemal Paşa'nın ülkelerini en kapsamlı ve dönemi içinde en başarılı bir biçimde dile getirenlerden biri de Mehmet Behçet Bey (Perim)dir:

*Âleme bir bak nâmını takdis ediyorlar,
Azmindeki kudretine düşman bile şaştı
Ervan-ı şahida seni tebci ediyorlar.
Âlemde salâhın biricik aşığısın sen,
Kurtarmak için yurdumu yaptın kara medfen
Öğrendi bu dünya YAŞAMAK DERSİNİ sende* (Yenisoy, [t.y.]: 12; Alagöz, 2004: 145).

Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Mustafa Kemal Paşa'ya yazmış olduğu bu şiirin hemen ardından şunu belirtmek gerekir ki kendisi aynı zamanda çağdaş Bulgaristan Türk şiirinin de önemli isimleri arasında yer almaktadır (Canım, 2001: 82).

Mehmet Behçet Bey (Perim), yazı hayatındaki ilk romanını “Adam Düştüğü Yerden Kalkar” adıyla çıkardı²⁴ Bulgaristan'dan Türkiye'ye döndükten sonra yerel gazetelerde yazı hayatına devam ederken “Meriç'ten Tuna'ya”, “Görüşler ve Duyuşlar”, isimli eserlerini yayımladı (E. Perim, 1966: 629-630).

Mehmet Behçet Bey (Perim)'in yayımlamış olduğu diğer eserleri şunlardır: “Balkan Çiçekleri”, “Eski Yapraklar”, “Sofya Hatıraları”, “Geçit Ver Kamçı”,

de bin seviyorum” demiştir. Mehmet Behçet Bey (Perim), Ankara'da iken astsubay abisinin topçu sınıfından jandarma sınıfına geçmesi için Fevzi Paşa (Çakmak) ile görüşmüş ve bu isteği kabul edilmiştir. (E. Perim, 2011).

²⁴Mehmet Behçet Bey (Perim)'in bazı eserleri çeşitli gazetelerde tanıtılmıştır: “Memleketimizde uzun yıllar idarecilik yapmış ve kalemi ile kültürümüze hizmet etmiş bulunan Sayın Mehmet Behçet Perim eserlerini yeniden bastırarak satışa çıkarmıştır. Bu eserlerin isteme adresi: Mehmet Behçet Perim 442. sokak No: 134 Arap fırını-İzmir. Hangi eserin beşer sayısından fazlası istenirse, yüzde yirmi indirim yapılır. “Eski Yapraklar”: “Anılar Öyküler ve Eleştirmeler” 3. Baskı 1965, fiyatı 2 lira Önsözü: Yazarın sanat ülküsü, yurt ve ulus yarasına yönelmedikçe muhtaç olduğumuz toplumsal evrime asla erişemeyiz. “Göçmen Ahmet”: millî roman ülkücü bir öğretmenin platonik aşkına dair. 3. baskı 1961 fiyatı 2 lira. “Hayattan İlhamlar”: ön sözü: bu gösterişsiz eser, okumağa yeni başlamış ve yüksek tahsillerini bitirmiş olanlarımız için yazılmıştır. 2. baskı fiyatı 3 lira. “Geçit Ver Kamçı”: Şiirler ve Destanlar 4. Baskı 1964 fiyatı 2 lira 42 yıl önce eski harflerle yayınlanmış olan “Altın Kalem” dergisinden tek kelimesi değiştirilmeden aktarılmıştır (“Mehmet Behçet Perim'in Eserleri” Trakya'da Yeşilyurt, 1965b: 2).; “Hayattan İlhamlar”: 2. Basım bu eser, okumaya yeni başlamış ve yüksek tahsillerini bitirmiş olanlarımız için yazılmıştır. Okuyucularımız bu eseri 3 liralık posta pulu karşılığında sipariş edebilirler (“Mehmet Behçet Perim”, Özdilek, 1964: 2).

“Göçmen Ahmet”²⁵, “Çağlayanlar Bölgesi Hatay”, “Hayattan İlhamlar”, “Geçit Ver Kamçı” (E. Perim, 1966: 632; E. Perim, 2011).

1.2. BİÇİM VE İÇERİK YÖNÜNDEN AHÂLÎ GAZETESİ

İlk defa 1917 yılında İran’da yayımlanan Ahâlî gazetesinin (E. Perim, 2011) Edirne’deki ilk sayısı 8 Eylül 1919’da çıkmıştır (Çetinoğlu, [t.y.]: 2500; Meydan Larousse 1969: 357).²⁶ 25 Temmuz 1920’de Edirne’nin Yunanlılar tarafından işgal edilmesi üzerine kısa bir süre yayımlanamayan Ahâlî gazetesi 4 Aralık 1920’de Sofya’da tekrar çıkarılmaya başlanmıştır.

Ahâlî gazetesi, Trakya’daki Türklüğün haklarını savunurken Millî Mücadele Hareketi’nin bu yöre halkı tarafından benimsenmesi için de büyük gayret sarf etmiştir. Gazetenin yazar kadrosunda İskeçeli Sıtkı, Öğretmen Hicri, Dr. Rıfat Osman, Osman Şevki (Uludağ), Abdulhalim Hadi, Osman Nuri, Cemal Ziya (Ardal), Atıf Fehmi (Ödül), Arif Dünder, Emin Ali, Cemal Konuralp bulunmaktadır (Güner, 1999: 28).²⁷ Mehmet Behçet Bey (Perim) Bulgaristan’da Ahâlî gazetesini çıkarırken o zamanlarda Sofya’da büyük bir ticarethanenin sahibi olan ve yüzlerce Türk idealistine yardım elini uzatan tütün tüccarı Salim Nuri Bey’den²⁸ maddi yardım görmüştür (Karagöz, 1945: 34; E. Perim, 2011).

Ahâlî gazetesinin sahibi ve başyazarı Mehmet Behçet Bey (Perim)dir.²⁹ 4 Aralık 1920’den³⁰ 16 Ekim 1922 Pazartesi³¹ gününe kadar Sofya’da çıkan³² gazete 16 Ekim

²⁵Bulgaristan Türk aydınlarının Türkiye’ye göç etmesi üzerine Bulgaristan’da yaşayan Türkler aydınlardan yoksun kalmıştır. Türkiye’ye göç eden Mehmet Behçet Bey (Perim)’de “Göçmen Ahmet” adlı romanıyla Bulgaristan Türklerinin millî ruhunu, sosyal durumlarını anlatmak İstemiştir (Mert, 2007: 13); bu kaynakta bahsedilen eser Göçmen Kehmet olarak geçmekte ise de eserin doğru ismi Göçmen Ahmet’tir.

²⁶Bu kaynaklara göre “Ahâlî gazetesi ilk defa Edirne’de çıkmıştır” diye yazmakta ise de ilk üç sayısı İran’da çıkmıştır. Gazetelerin tamamına yakınında ana sayfanın sol-üst köşesinde “İran-Edirne” yazmaktadır. Mehmet Behçet Bey (Perim) gittiği her memlekette gazetesini çıkarmıştır. Hatta bir makalesinde “...Her dolaştığı islâm memleketine gazetesini de götüren Behçet...” (“Kısa Bir Serencam”, Ahâlî, 1337-1921: 1). diye yazmaktadır.

²⁷Bu kaynakta Cemal Konuralp diye yazılsa da Ahâlî gazetesindeki makalelerin altında Cemal Konuralp diye geçmektedir.

²⁸Salim Nuri Bey’in Fotoğrafi için bkz. EK-3/ Fotoğraf-4.

²⁹Gazetenin sahibi gazetenin tüm sayılarında ana sayfanın üst kısmında belirtilmiştir. 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe günü nüshasında “Ser Muharriri Mehmed Behçet” yazarken 5 Kânûn-ı sâni 1336-1921-20 Rebî-ül-âhir 1339 Çehârşenbe günü nüshasında “Sâhib-i imtiyâz ve ser muharriri Mehmed Behçet” yazmaktadır. 16 Teşrin-i evvel-1922-1339 Pazartesi günü nüshada gazetenin Sofya olan adresi Rahve olarak değişmesinden sonra “Başmuharriri Mehmed Behçet” olarak yayın hayatındaki yerini almıştır

1922 Pazartesi günü çıkan nüshası dâhil olmak üzere bu nüshadan sonra Tuna Nehri kıyısında bulunan bir kasaba olan Rahve'de çıkmaya başlamıştır.³³

Gazetenin sağ üst köşesinde yer alan adres bilgileri 22 Aralık 1920³⁴ tarihli nüshadan; 3 Mart 1921³⁵ tarihli nüshaya kadar Kiril Alfabetiyle “Adres: Maria Luiza No: 48” şeklinde yazılmıştır. Yine 25 Kasım 1921³⁶ tarihli nüshadan 11 Ekim 1922³⁷ tarihli nüshaya kadar da “Glaven Redaktör: M.Behçed Adres: Veladaiska No: 88 Telefon Debr:117³⁸ olarak verilmektedir. Ana sayfanın en üstünde yer alan amblemin altında büyük harflerle Ehâli³⁹ yazmakta ve adres olarakta 11 Ekim 1922⁴⁰ tarihli nüshadan sonra yine Kiril alfabetiyle “Glaven Redaktör M.Behçet Ehali Turski Naučno Kulturen Vestnik Adres: “Ehali” Orehova” adresi bulunmaktadır.⁴¹

Gazete de amblem olarak ana sayfanın en üst-orta kısmında üzerinde Ahâli kelimesi yazan dalgalı bir bayrak ve bu bayrağın altında yarım ay şeklinde güneş yer almaktadır.⁴²

³⁰İncelenen Ahâli gazeteleri Bulgaristan Millî Kütüphanesinden elde edilmiştir. Elimizde bulunan gazeteler içerisinde en eski tarihe dayanan gazete 22 Aralık 1920 Çarşamba günü yayımlanan gazetedir. Bu gazete için bkz. Ek-4/Ör. Ftk-1.

³¹Bu nüsha için bkz. Ek-4/ Ör. Ftk-2.

³²16 Ekim 1922 tarihine kadar olan nüshalarda gazetenin adresi: “Mahâl-i idâresi Sofya'da (Evlîçe Maria Luiza)da numara 4” olarak verilmiştir. Gazetenin Sofya'da çıktığı dönemlerde adres mahallindeki numara 4 olarak gösterilen nüshalar: 22 Kânûn-ı evvel 1336-16 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe; 25 Kânûn-ı evvel 1336-15 Rebî-ül-âhir 1338 Cumartesi; Numara 48 olarak gösterilen nüshalar ise: 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhir Çehârşenbe [Yıl tarihi verilmemiştir.]; 30 Kânûn-ı evvel 1336-1910[burada ki yıl tarihi 1910 yazılmıştır burada bir yanlışlık olduğu kesindir bu tarihin 1920 olması gerekmektedir]-20 Rebî-ül-âhir 1339 Perşembe; 5 Kânûn-ı sâni 1336-1921-20 Rebî-ül-âhir Çehârşenbe günü çıkan nüshalarında numara 49 olarak verilmiştir. Bu tarihten sonraki Sofya'da çıkan gazetelerin adres mahallindeki numarının 88 olduğu görülmektedir. Ayrıca gazetenin Sofya'da çıktığı dönemlerde bazı nüshalarında gazetenin Sofya'daki yeri tarif edilmiştir: “Gazetemizi Sofya'da arayanlar “İspelandid” kahvesinin köşesindeki barakacıkta bulabilirler.” (“Ahâlfî Sofya'da Arayanlara”, Ahâli, 1337-1921: 2)

³³Başmuharriri Mehmed Behçed Adres: (Tuna) kenarında Rahve'de Ahâli matbaa ve idâre-hânesi” olarak gösterilmektedir. Bkz. Ahâli, 16 Teşrîn-i evvel-1922-1339 Pazartesi, nr. 54, s. 1; gazetenin adres değiştirmesinin sebebi, Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Tuna boyunda bulunan Rahova kasabası Türk Rüştîye Mektebi Müdürlüğüne tayin edilmesidir (Karagöz, 1945: 34; Oktay, [t.y.]: 42; Deliorman, 2010: 82).

³⁴Bkz. Ahâli, 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe, nr. 5-315; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-1.

³⁵Bkz. Ahâli, 3 Mart-1921-1338 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339, nr. 324-14; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-3.

³⁶Bkz. Ahâli, 25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921, nr. 2-323; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-4.

³⁷Bkz. Ahâli, Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-5.

³⁸Bu cümlemin Türkçesi: Genel Direktör M. Behçet Adres: Veladaiska No: 9 Telefon debr: 117'dir. Telefon debr: 117, yazısı 30. sayıdan sonra kaldırılmıştır.

³⁹Amblemin altında büyük harflerle belirtilen Ehâli kelimesi 10. sayıdan sonra sol üste alınmıştır.

⁴⁰Bkz. Ahâli, Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-5

⁴¹Bu cümlemin Türkçesi: “Genel Direktör Mehmet Behçet Ahâli Bilimsel ve Kültürel Türk Gazetesi Ahâli Orehova”dır.

⁴²Ahâli gazetesindeki amblem için bkz. Ek-4/Örnek Fotokopiler.

Gazetenin hemen hemen bütün nüshalarında amblemin altında takdim yazısı bulunmaktadır. Bazı nüshalarda: “Meramı esir Trakya’nın istilasıyla Müslüman hukukunun müdafaasına çalışmak ve bu uğurda hür ve müstakil bir vicdanla çarpışmaktır”⁴³ şeklinde yer alırken bazı nüshalarda ise: “Her gün çıkar müstakil Türk gazetesi”⁴⁴ denilmektedir. Gazetenin Rahve’de yayımlanan nüshalarında ise: “İlmi ve ictimâî Türk gazetesi”⁴⁵ yazıldığı görülmektedir.

Gazetenin bazı nüshalarında hangi zaman aralığında çıkarıldığı belirtilse de her zaman buna uyulmamıştır. Bunun için de Ahâlî gazetesi kesin olarak gün aşırı çıkar ya da haftada bir çıkar gibi bir yargıya varılamaz.⁴⁶ Çünkü gazete zaman zaman yayım hayatına ara vermiştir. Bunun sebebini de ilk nüshasında açıklamıştır.⁴⁷

Ana sayfanın sağ üst köşesinde fiyatı hakkında bilgiler vardır. Bazı nüshalarda: “Abone Şartları seneliği (150) altı aylığı (75) franktır. Haftada üç kere çıkar ve bir tanesi her yerde (1) lefe satılır.”⁴⁸ yazarken yine başka bir nüshada aynı fiyat bilgilendirmesi yapıldıktan sonra senelik kaç sayı olduğu eklenmiştir: “Abone şartları seneliği 144 sayı i’tibâr edilmek sûretiyle seneliği (150) altı aylığı (75) franktır. Nüshası (1) leftir.”⁴⁹ yazmaktadır. 1921 ve 1922 yılında çıkmış gazetelerin tamamında fiyatla ilgili şu şekilde bilgilendirme yapılmıştır: “Abone Şartları yıllığı, haftalık ilâve-i edebiyesiyle birlikte (250) yarım yıllığı (125) üç aylığı (75) levadır. Nüshası her yerde (1) levadır”⁵⁰ yazmaktadır. Gazetenin 1922 yılında çıkan 47. sayısından sonra abone şartları kısmına “Abonelerimiz sayı i’tibâryıdır” şeklinde ekleme yapıldığı

⁴³Bkz. “Meramı”, Ahâlî, 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe, nr. 315-5, s. 1; bu nüsha için bkz. Ek-4/Ör. Ftk-1.

⁴⁴Bkz. Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921, nr. 18-338, s.1; bkz. Ek-4/ Ör. Ftk-6.

⁴⁵Bkz. Ahâlî, Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338 nr. 53, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-5.

⁴⁶Gazetenin bazı nüshalarında hangi zaman aralığında çıkarıldığı belirtilmiştir: 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe günkü nüshada “Hafta da üç kere çıkar” yazarken 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921 günkü nüshada “Her gün çıkar Müstakil Türk Gazetesi” yazmaktadır.

⁴⁷Gazete yayıma ara vermesinin sebeplerini yayıma başladığı ilk sayıda açıklanmıştır: “Ma’lûmdur ki gazetemiz bir buçuk aydan beri sevgili okuyucularıyla dertleşip kucaklaşmadı. Bunun sebebi şüphesiz parasızlık idi” yazmaktadır. (“Gazetemizi Niçin Kapadık”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 1); Başka bir sayıda ise: “Yeni sene olmak münâsebetiyle matbaamızı yeni bir binaya nâkil edeceğimiz için gazetemizi on gün müddetle neşr etmeyeceğiz.” (“Gazetemiz”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2); Bu nüshanın ilk sayfasında, “Her Gün Çıkar Müstakil Türk Gazetesi yazmaktadır”; son olarak “Baş Muharririmizin bir haftalık gayubeti üzerine gazetemiz Teşrîn-i sâni iptidasına kadar çıkmayacaktır.” yazmaktadır (“Gazetemiz.”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

⁴⁸Bkz. Ahâlî, 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhir 1338 Çehârşenbe, nr. 315-5, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-1.

⁴⁹Bkz. Ahâlî, 3 Mart 1336-1921-(Perşembe) 23 Cemâzi-yel-âhir 1339, nr. 14-324, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-3.

⁵⁰Bkz. Ahâlî, 14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921, nr. 14-334, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-7.

görülmektedir.⁵¹ 1920-1921-1922 yıllarında çıkan sayıların tamamında basım yılının üçüncü sene olduğunu belirten bir bilgiye rastlamaktayız;⁵² Fakat bu bilginin hangi amaçla verildiği açıklanmamıştır. Gazetenin dokuz nüshası hariç⁵³ diğer tüm sayılarında ana sayfanın sol üst tarafında “İran-Edirne” ibaresi yer almaktadır.

Ayrıca gazete hakkında bilgilerin verildiği ana sayfanın sol-üst kısmında gazete ile ilgili her türlü konu için başmuharrire başvurulması gerektiği belirtilmiştir.⁵⁴ 1921 yılında çıkan nüshalarda gazeteye verilecek her türlü ilân için başmuharrire başvurulması ve kabul edilen her türlü ilânın başmuharrir adına yapılacağı belirtilmiştir.⁵⁵

Gazetelerin tüm nüshalarında tarih belirtilmiştir. Nüshalarda takvim farkı göze çarpmakta olup bazı nüshalarda Hicrî, bazılarında Rumî, bazılarında ise Milâdi takvim kullanılmıştır. Bazı sayılarda ise çift takvimli tarih uygulandığı gözlenmiştir.⁵⁶

Gazete, zaman zaman bayilere, abonelerine ve muhabirlerine değişen bazı bilgileri vermek için genellikle ikinci sayfanın sol-alt sütununu kullanmıştır.⁵⁷ Ahâlî matbaasında sadece Ahâlî gazetesi basılmamıştır. Gazetede matbaada yaptırılabilir

⁵¹Bkz. Ahâlî, (Perşembe) 8 Haziran-1922- 1338, nr. 47-367, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-8; EK-4/Örnek Fotokopi 8'de de görüleceği üzere gazetenin üzerinde numara sayısı 46-366 olarak belirtilmiştir. Fakat 46-366 sayısı ile çıkan iki adet gazete mevcuttur. Bu gazeteler, üzerinde verilen tarih sırasına konulduğu zaman Örnek Fotokopi-8 Olarak belittiğimiz gazete 47-367. sıradadır.

⁵²Bkz. Ahâlî, Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhîr 1338, nr. 315-5, s.1; bu nüshada “Üçüncü sene” yazmaktadır; 315-5 nr. için bkz. Örnek Fotokopi-1; yine 1921 yılında çıkan bir sayıda da “Üçüncü sene-i intişârî” yazmaktadır. Bkz. Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1921, nr. 18-338, s.1; 18-338 nr. için bkz. Ek-4/Ör. Ftk-6; yine 1922 yılında çıkan bir gazetede de aynı bilgilendirme mevcuttur; Bkz. Ahâlî, 25 Receb 1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338, nr. 360-40, s. 1; 360-40 nr. için bkz. Ek-4/Ör. Ftk-9.

⁵³Bu dokuz nüshanın numaraları şunlardır: 318-5; 316-6; 317-7; 8; 9-319; 11-321; 12-322; 13-323; 14-324.

⁵⁴Bu duruma örnek vermek gerekirse bkz. Ahâlî, 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhîr Çehârşenbe, nr. 317-7, s. 1; bkz. Ek-4/Ör. Ftk-10; Bu nüshada “Her husûs için ser muharrir müracaat olunur” yazmaktadır.

⁵⁵Bkz. Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921, nr. 18-338, s. 1; “Her nevi i'lânat mu'tedil icrâ'atlarla kabûl ve muhâberât ser muharrir nâmına icrâ' olunur.” yazmaktadır. Bkz. Ek-4/Ör. Ftk-6.

⁵⁶Tüm sayılarda gazetenin hangi yıl çıktığı belirtilmiştir; fakat Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhîr Çarşamba günü çıkmış olan gazetede ay ve gün verildiği halde hangi yılda çıktığı belirtilmemiştir. Yine “30 Kânûn-ı evvel 1336-1910 Perşembe-20 Rebî-ül-âhîr 1339” tarihli sayıda numara olarak 8 rakamı kaydedilmiştir. Oysa bu nüshadan önce çıkan ve sonrasında 52. sayıya kadar çıkan sayılarda bu numaradan önce 3 haneli bir sayı bulunmaktadır. Yine bu sayıda tarih 1910 verilmiştir. Oysa Ahâlî gazetesi 1910 yılında çıkarılmamıştır. Bu nüsha incelenen diğer nüshalarla numara sırasına konulduğunda tarihinin 1920 olması gerekmektedir. Bkz. Ahâlî, 30 Kânûn-ı evvel 1336-1910 Perşembe 20 Rebî-ül-âhîr 1339, nr. 8, s. 1.

⁵⁷Bu tarz haberler gazeteye şu şekilde yansımıştır: “Gazetemizin tahsil ve idâre me'mûru Boris Efendi elindeki imzâ'lı i'timâd-nâmesiyle etrafa çıkmıştır. Kendisine gösterilecek müzaheretin minnet-dârlığımızı mûcib olacağını arz ve bedelâtın makbûz mukabilinde tavsiye buyrulmasını ricâ ederiz.” (“Açık Muhabere Bayi ve Abonlarımıza”, Ahâlî, 3 Mart 1338-1921-1339: 2); “Burgaz Karınabad, Eski Zağara, Peştire muhabirlerimiz tercüme-i hâl varakalarıyla fotoğrafları hâlâ göndermediler. Âcilen irsâline gayret edilmesi matlubdur.” (“Muhabirlerimize Dair”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

işler hakkında da bilgiler verilmiştir.⁵⁸ Gazete personelinin tayin haberleri, iş bırakmaları ve gazeteye lazım olan personel ilanları da zaman zaman göze çarpmaktadır.⁵⁹ Yine gazetenin ekleriyle ilgili haberler de yayımlanmış⁶⁰ olup, gazete okuyucularına gazete satışı ve ücretlerinin nasıl ödenmesi gerektiği ile ilgili bilgiler aktarılmıştır.⁶¹

Ahâlî gazetesi önlü arkalı olmak üzere iki sayfa halinde çıkmıştır. Gazete sayfaları genellikle dört sütuna bölünmüştür; fakat iki ya da üç sütun olduğunda gözlemlenmektedir.

Ahâlî gazetesi yayımlandığı dönemin bakış açısıyla döneme ait tarihi, kültürel ve sosyal bilgileri bize nakletmektedir. “Anadolu Haberleri”, “Bulgaristan Haberleri”, “Umûmî Haberler” şeklinde genel başlıklara sıkça rastlanmaktadır. Ulusal haberlerin yanı sıra uluslararası ilişkilere de yer veren Ahâlî gazetesi, Bulgaristan’da çıktığı için daha çok bu ülkenin iç ve dış siyaseti ile ülkede yaşanan sosyal, kültürel ve iktisadi olayları haber olarak yayımlamıştır. Bunun yanı sıra Türk Ordusu’nun Batı Cephesindeki çarpışmaları ve Ankara Hükûmeti’nin iç ve dış ilişkileriyle ilgili değerli bilgileri okuyucularıyla paylaşmıştır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki barış görüşmeleri ve Türkiye’nin Millî Mücadeleyi kazanmasıyla Ankara Hükûmeti’nin Lozan Konferansına giden süreci ve Lozan’daki görüşmeler de gazeteye yansımıştır. Ayrıca Bulgaristan’daki Türkler arasında Millî Mücadele bilinci yerleştirmeye çalışmış

⁵⁸“En yeni ve muhtelif’ül-cins hurûfe mâlik olan Ahâlî matbaası kartvizit, fatura, el i’lânları kitâb, gazete ve sâire siparişlerini Türkçe, Bulgarca ve Fransızca lisânlarında olmak üzere muntazamân kabûle başlamıştır. Türk tüccârlarının, Türk münevverleriyle muallimlerinin imâm ve müftülerin müracaatlarına intizâr olunur.” (“Ahâlî Matbaası”, Ahâlî, 1337-1921: 2); Burada hemen şunu belirtmek gerekiyor ki Ahâlî matbaasının reklamını yapan haberlerde vardır. “Ahâlî matbaası her nevi matbaa işlerini en zarîf ve en şık bir sûrette ve büyük bir itina ile yapmakta ve haricden vuku' bulacak şiparişat sür'atle icrâ edilmektedir.” (“Ahâlî Matbaası”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

⁵⁹“Vidinli Al Yanak Şerif Bey gazetemiz hey'et-i tahrîriye müdürlüğüne ta'yîn olunmuştur.” (“Ta'yîn”, Ahâlî, 1337-1921: 2); “İdâremiz, Filibeli Süleyman Şakir Efendi ismindeki nâmuslu bir mürettibimizi ilkyaza kadar aramızdan gaib etmiş olmakla müteessirdir. Sofya'nın kışına tahammül edemeyen bu san'atkâr arkadaşımızın yavaş yavaş hastalanması bize kendisini memleketine göndermek mecbûriyyetini ihzâr etti...” (“Nâmuzlu Bir Mürettibimiz”, Ahâlî, 1337-1921: 1); Bu tarz Personel haberleri için bkz. “Doktor Karacaf Aramızda”, 14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921, nr. 14-334, s. 2; “Müdürümüz”, Ahâlî, 5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338, nr. 364-44, s. 2; “Mürettib Arıyoruz”, Ahâlî, (Çehârşenbe) 11 Teşrin-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.

⁶⁰“İlave-i edebiyemizin klişeleri yapılmakta olduğu için ikinci sayısının intiş'ârı birkaç gün daha gecikecektir.” (“İlave-i Edebiyemiz”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

⁶¹“İlk numaradan on bir numaraya kadar intiş'âr eden gazeteler hâsılâtının telgrafla havâlesi ve satış müfredatının-karışıklığı mahâl kalmak üzere-birer kartla iş'ârını ricâ ederiz...” (“Mevzi Kardeşlerimize”, Ahâlî, 1337-1921: 2); Bu tarz haberler için bkz. “Matbaamıza Para Gönderecek Olanlara”, Ahâlî, 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921, nr. 16-336, s. 2; “Mühim Bir Ricâ”, Ahâlî, 22 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 19 Şubat-1922-1338, nr. 350-30, s. 1; “Mevzi Arkadaşlarımıza”, Ahâlî, (Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 66, s. 2; “Mevzilerimize”, Ahâlî, (Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 67, s. 2.

ve sürekli bu uğurda haberler yayımlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş temelleriyle ilgili haberleri nakletme açısından önemli bir gazete olan Ahâlî gazetesi yazıları ile Millî Mücadele yanlısı bir gazetedir.

Gazete sadece Millî Mücadele veya Bulgaristan'da yaşanan olayları yayımlamakla sınırlı kalmamıştır. Garbi ve Doğu Trakya ile ilgili haberlere de yer vermiştir. Zaman zaman şahıslar hakkında bilgiler vererek onların fotoğraflarını da yayımlamıştır. Gazete'nin reklam aldığı da görülmektedir.

Sonuç olarak, Millî Mücadele Dönemi ve Bulgaristan'ın iç ve dış ilişkileri hakkında bilgiler veren Ahâlî gazetesi Millî Mücadele tarihindeki yerini almıştır.

II. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİ'NDE MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİ İLE İLGİLİ HABERLER

2.1. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE TÜRK ORDUSU

Millî Mücadelenin devam ettiği sırada Türk Ordusu ile ilgili birçok haber gazetede yayımlanmıştır. Türk Ordusu'nun mevcut durumu, cephede ki çatışmalar, taarruz hazırlıkları gibi Millî Mücadele Tarihi açısından önemli haberler mevcuttur.⁶² Türk Ordusu'nun harekâtları ve çarpışma haberleriyle alakalı ilk haber şöyledir: “İzmir civarındaki Yunan kıtaâtının mühim bir kısmının Soma'da müdhiş bir bozgunluğa uğraması ordu ricâl-i askeriyesi üzerinde elîm bir te'sîr husûle getirmiştir” (“Yunan Ordusu”, Ahâlî, 1336-1920-1339: 2). Yine Türk Ordusu'nun diğer harekâtlarıyla ilgili haberler ise gazetede şu şekilde yer almıştır:

Düşmanın en mühim sevk-ül-ceyş noktaları müfrezelerimiz tarafından işgal edildi. (106) esîr (12) top ve külliyyet mikdârda mühimmât-ı harbiyye iktisâm olunmuştur. Eskişehir havâlisinde düşmanın birkaç noktalarını işgal ettik (“Ankara Tebliğ-i Resmîyesi”, Ahâlî, 1337-1922: 2).

Ankara'dan Paris'e çekilen bir telgraf-nâmeğe göre: Anadolu Harb Ajansı Eskişehir ve Afyonkarahisar'ı havâlisinde topçu muhârebâtı yapıldığını iş'âr ediyor. Türk ileri kıtaâtı Afyonkarahisar'ı garbîndeki Yunan istihkâmâtını işgal etmiştir (“Yeni Anadolu Haberlerinden”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bir başka sayıda ise Türk Ordusu'nun kazanmış olduğu başarılar üç madde halinde anlatılmıştır.

1. 21 Kânûn-ı evvelde Kocaeli Cephesinde bir düşman müfrezesi piyâde hattlarına yaklaşmak teşebbüsünde bulunmuş ise de gördüğü şedîd-i mukabele üzerine fîrara mecbûr olmuştur.

2. Bir Türk keşif müfrezesi (Kavlanlı) istikametindeki düşman karakollarına taarruz ederek mühim mikdâr da esîr almıştır.

3. Kazâlık Çivril mıntikasında hareket eden bir keşif müfrezesi hayli mikdâr esîr ve genaim-i harbiyye almıştır (“Son Ankara Tebliğ-i Resmîyesinden”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Türk Ordusu'nun durumuyla ilgili Ahâlî gazetesinde aşağıdaki haberlere de yer verilmiştir:

⁶²Ahâlî gazetesinde zaman zaman Türk Ordusu'nun fotoğrafları yayımlanmıştır. Bu fotoğraflar için bkz. EK-3/ Fotoğraf-1; EK-3/ Fotoğraf-9.

Türk Ordusu takviye kıtaâtından sonra iki yüz elli bine bâliğ olmuştur. Millî Ordu yeni teşkilât mücibince on iki kolordu ile müstakil bir İzmit firkasına ayrılmıştır (“Millî Ordu’nun Mikdârâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Rumca Protodos gazetesi yazıyor: Sulh müzâkerâtının te'hîri dolayısıyla Kemal Paşa cepheye ki Türk kıtaâtını takviyeye başlamıştır. Bolu ve Akşehir de taze kuvvetler cem’i olunmuştur (“Kemal Paşa Hazretleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Gazetede, Türk Ordusu’nun başarıları, mevcut durumu, taarruz hazırlıkları ilgili haberlerde yayımlanmıştır. Gazetede sıklıkla taarruz haberlerine rastlanmasının sebebi özellikle Sakarya Savaşı’nı müteakip Türk taarruzunun başlayacağı beklentisidir. Gazete de yer alan bu tür haberlerin bazıları Anadolu’daki muhabirlerinden, yerli ve yabancı gazete haberlerinden hazırlandığı belirtilmiştir. Gazetede Türk taarruzu ile ilgili haberler şu şekildedir:

...Kilikya’dan yetişen takviye kıtaâtıyla bir kat daha kuvvetlenen ordumuzun pek yakın bir zamânda İzmir’e doğru umûmî bir taarruz icrâ’ edeceğine dâir müşevvik haberler almaktayız (“Yeni Türk Taarruzu” Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Türk Ordusu’nun ilkbahar da yapılacak umûmî bir taarruza şimdiden hazırlandığı tahmîn ediliyor... (“Yeni Taarruz”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Kuvâ-yı Millîyye Yunanlılara kat’î darbeyi vurmak için hâzırlanmaktadır. Yakında büyük bir Türk taarruzu bekleniyor (“Yeni Türk Hâzırlıkları”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Kemalistler Yunanlıları büsbütün Anadolu’dan tard etmek niyetiyle pek yakında yeni büyük bir taarruz harekâtına başlayacakları muhakkaktır... Anadolu’da kemalistlerin fa’âliyyetlerinden taarruza hâzırlanmakta oldukları istidlâl olunuyor. Mukabil-i tedârikâta bulunmak üzere başkumandanlık emir almıştır (“Türklerin Yeni Taarruzu”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Kemal Paşa’nın bugünlerde Yunan Ordusu’na karşı büyük bir taarruza geçeceği kat’î olarak te’mîn olunmaktadır (“Türklerin Yeni Taarruzu”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Yunanlıları büsbütün İzmir’den tard etmek üzere Kemal Paşa büyük bir taarruza geçmiştir⁶³ (“Kemal Paşa’nın Taarruzu”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1.)

...Son aylar zarfında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde hemâli fa’âliyyetler belirdi... Müdâfaa-i Millîyye dâirelerinde sabahlara kadar işlediği görülmektedir. Mustafa Kemal Paşa en mühim Ordu erkân-ı harbleriyle askerî müzâkereler yapmakta ve ekseri gecelerini uykusuz geçirmektedir... Türk Millet-perverânelerinin önümüzdeki baharı sessiz karşılamak niyetinde olmadıkları anlaşılır⁶⁴ (“İlk Bahar Hâzırlıkları”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Türk Milleti istiklâl mücadelesini verirken kadınlarımız da orduya katılıp bu mücadeleye destek vermek istemişlerdir: “Erzurum’un Veysi Efendi Mahâllesinden

⁶³Gazete bu haberi Nöis Vinr Jurnal gazetesine dayandırmıştır. Her ne kadar gazete Türk Ordusu’nun taarruza geçtiğini bildirse de bu nüshadan iki sayı sonra çıkacak olan nüsha da halen Türk Ordusu’nun taarruza hazırladığı bildirilmektedir

⁶⁴Bu haberin altında Mustafa Kemal İle İsmet Paşa’nın birlikte çekilmiş bir fotoğrafı bulunmakta ve bu fotoğrafın altında: “Ser-dâr-ı Ekrem Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri en mahir Erkân-ı Harbimiz İsmet Paşa ile birlikte yeni taarruz hakkında görüşürlerken...” yazmaktadır.

Mülâzım Hüsnü Efendi'nin Baldızı Gül Hanım ordu kumandanlığına müracaat ederek Orduya kabûlünü ricâ etmiş ve ricâsı kabûl edilmediği takdîrde intihâra mecbûr olacağını bildirmiştir... (“Gül Hanım”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

2.2. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE YUNAN ORDUSU

Yunanistan I. Dünya Savaşı'nın bitmesinden bir süre sonra Anadolu'ya asker çıkartmış ve Türk topraklarını işgal etmeye başlamıştır. Gazetede Yunan Ordusu ile ilgili birçok haber yayımlanmıştır. Konu ile ilgili ilk haber “Yunan Ordusu Taarruza Hâzırlanıyor” (“Umûmî Haberler”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 1). şeklinde verilmiştir.

Yunan deniz kuvvetleriyle ilgili: “Yunan filusunun Selamir İskelesine dâhil olduğu bir zamânda (Linon) zırhlısında bir iştiâl zuhûr ederek zırhlı olduğu yerde gark olmuş ve bundan başka iskelede mühimmât-ı askeriye yükleten vapurlarda bir hayli telefât olmuştur” (“Yunan Filosunda Büyük Bir İştiâl”, Ahâlî, 1337-1921: 2). haberi dikkat çekicidir. Başka bir haberde ise Yunan Filosu'nun bazı yerleri bombaladığı bildirilmektedir: “İstanbul-Yunan Filosu Karadeniz'de yine tehdîdâta başladı. Sinop, Trabzon Limanlarının Yunan Filosu tarafından bombardımanı muhtemeldir. Karada mağlûb edilen Yunanlılar son ta'lîmlerini denizde denemek hulyâsına düştüler” (“Karadeniz'de Muharebe'ye İntizâr”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Ayrıca Yunan Filosu'na ait Averof Zırhlısında çıkmış bir isyan haberi de gazete de verilmiştir: “Yunanlıların İstanbul Limanından leşker-i endâz olan (Averof) isimindeki zırhlının efrâd ve zabîtanı beyninde isyân çıkmıştır. İstanbul'un Rumca gazeteleri ehemmiyetsiz bir hâlde göstermekte iseler de mes'ele büyüktür.” (“Averof'ta İsyân”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2)

Yunan Ordusu'nu Anadolu işgalinde en fazla destekleyen devletlerden birisi İngiltere'dir. İngiltere'nin bize bu desteğini gösteren bir haberde şunlar yazmaktadır: “Anadolu Ajansı'nın aldığı ma'lûmata göre İngilizler bir taraftan sulhe çâreler ararken diğer taraftan da kalpazan Yunan ordusunu tepeden tırnağa kadar silâhlandırmaya çalışıyorlar” (“İngilizlerin Yunanlılara Yardımı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). İngilizler Yunan Ordusu üzerinde o kadar etkiliydiler ki Yunan ordusunu teftîş edebiliyorlardı: “İngiliz Filosunun Şefi Amiral Kit almış olduğu husûsî bir emre itabaan İstanbul ve

İzmir sularında bulunan Yunan Harb filosunu ansızın teftiş ve taharrî etmiştir”⁶⁵ (“Yunan ve İngiliz”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Türk-Yunan Savaşı süresince zaman zaman barış görüşmeleri de yapılmıştır: “Havas Ajansı’nın Yunan Ordusu’nun İstanbul’dan aldığı bir habere göre büyük rütbeli zabîtanından dört kişi Türkiye Büyük Millet Meclisi ile temasa me’mûren Ankara’ya hareket etmiştir.” (“Yunanlılar”, Ahâlî, 1337-1921: 2)

Yunanlılar, Anadolu’yu işgale başladıklarında karşılarında bu kadar büyük bir direniş beklemiyorlardı. Türk direnişinin uzaması Yunan Ordusu’nda hoşnutsuzluklara sebep olduğu gibi Türk askerlerinin başarısı, Yunan askerlerinin silâhlarını bırakıp cepheyi terk etmelerine de sebep oluyordu. Yunan Ordusu’ndaki bu sıkıntılar askerlerin terhisinden sonra da devam ederek askerlerin komutanlarına suikast düzenleyecek kadar ileri gitmelerine neden olmuştur:

Saray-ı Kraliye’ye mensûb bir Yunan Binbaşısı mâh-ı hâlin yirmi üçüncü günü Atina’da Odenon Tiyatrosundan çıkarırken eşhas-ı mechûle tarafından vurulmuştur. Yine aynı gecede harb cephesinden yeni gelmiş bir zâbit mîralây rütbesindeki bir kumandanı sokak ortasında durdurarak (iki seneden beri aradığım intikam günü bugündür) demiş ve tabancasını patlatmıştır (“Atina’da Suikast”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi savaştan bunalan Yunan askerleri ordudan kaçmaya da başlamışlardır:

Yunan Ordusu’ndan firar eden efrâddan bazıları İzmir’den Kıbrıs’a geçiyorlar. Bunlar harbten usandıklarını söylemektedir (“Yunan Firarileri İzmir’den Kıbrıs’a Kaçıyorlar”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

İzmir’de Rum Teşkilât-ı Millîyesi hakkındaki teşebbüsâtı had bir devreye girmiş iken Rumlar bir harb karşısında kalacaklarını anlayınca bocalamaya başladılar...Devriyeler sokakta gördükleri efrâdı toplayıp kışlaya göndermektedirler... (“Rumlar Teşkilât-ı Millîyeden Kaçıyorlar”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Son günlerde hudüdlardan Bulgaristan’a beş yüzü müteceviz Rum askeri dâhil olmuştur. Yapılan tahkikat neticesinde askerlerin muharebeden usanmış olarak firara mecbûriyyet duydukları anlaşılmıştır (“Bulgaristan’da Rumlar”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunan Ordusu, Türk Ordusu’na karşı savaşı kaybettiğini anlayınca kuvvetlerini Yunanistan’a sevk etmeye başlamıştır:

⁶⁵İngilizler her ne kadar Yunan ordusu üzerinde söz sahibi olup Yunan Ordusu’nu teftiş etseler de doğal olarak Yunanlılarda kendi ordularını denetliyorlardı. Bu denetleme ile ilgili haberimizde ise: “(Pronodos) gazetesi Kostantin, askerleri teftiş etmek üzere cepheye gideceğini yazıyor” (“Kostantin Cepheye Gidiyor”, Ahâlî, 1337-1921-1338: 2). yazmaktadır.

Edirne-21- (Hayrabolu)daki beş yüz kadar Yunan piyâdesi altı cebl topu ve dört hafif makineli tüfenk ile külliyyet eşya on araba kadar mekanizmasız silâhi geçenlerde tren ile Selanik'e sevk olunmuştur (“Selanik’e Nâkil Ediyorlar”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yunan Erkân-ı Harbiyyesi mütârekenin kabûl edilmesi ihtimâline binâen şimdiden mühim ve askeri fa'âliyyetlere devam etmektedir. İzmir'den içoblara doğru mütehaddiyen asker ve mühimmât sevk olunmaktadır (“Sevkiyat Devam Ediyor”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

...Venizelos son günlerde Atina'ya çektiği bir telgrafla Trakya'daki Yunan Ordularının geriye çekilmelerinden başka çâre kalmadığını, ordunun çekilmesiyle beraber Trakya'daki Rumlarında Atina'ya nâkil edilmeleri lâzım geldiğini bildirmiştir (“Venizelos'te Yolunda”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Yunanlılar savaşı kaybettikten sonra bu yenilgiden sorumlu tuttıkları Yunan komutanları mahkeme önüne çıkarmaya başlamışlardır: “Dosmonis Papolos gibi kumandanlarında Kânûn-ı evvelde açılacak olan Yunan dîvân-ı harb arefesinde kapalı olarak muhakemeleri görülecekmiş” (“Öteki Kumandanlarda”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.3. AHÂLÎ GAZETESİNE GÖRE YUNANİSTANIN DURUMU

Yunanistan ve Venizelos için Sevr antlaşması kâğıt üzerinde bırakılan bir başarıydı. Türk Millî Mücadelesi 1922'nin Eylülünde Batı Anadolu'dan Yunanlıların atılmasıyla başarıya ulaştı. Yunanlıların günümüzde bile büyük felâket olarak andıkları 1922 yenilgisi yalnızca “Megali İdea” için büyük bir darbe olmakla kalmadı aynı zamanda da Yunanistan'ı o günkü nüfusuna oranla çok büyük bir göçmen dalgası altında bıraktı. Savaşın sorumluları yargılandı ve sekiz kişilik üst komuta kademesinden altısı idam edildi (Gürel, 1993).

Gazetede Yunanistan ile ilgili Yunan Hükûmeti'nin son durumu, Yunan Ordusu'nun Türk Ordusu'na yenilmesiyle ülkede yaşanan kargaşa ve çok az da olsa Yunanistan'daki güncel olaylar sütunlardaki yerini almıştır. Ayrıca Yunanistan'da hükûmet aleyhine gerçekleşen birçok olay Ahâlî gazetesinde bulunmaktadır:

Roma'dan bildirildiğine göre Atina'da hükûmet aleyhine yapılan tertibât hafıyyenin keşfi üzerine birçokları taht-ı tevkîfe alınmıştır (“Atina'da Teşvikat”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Yunan Kralını öldürmek teşebbüsünde bulunmuş olmakla manzum iki Rum'un daha hâbis edildiğini gazeteler yazıyor (“Hâbis Üstüne Hâbis”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Yunanistan'da cumhuriyetin ilanı için bazı kesimlerin Amerika'da faaliyetlerde bulunduğu ile ilgili bir haberi yayımlanmıştır:

Atina 9-Rumca gazetelerin Amerika'dan aldıkları müşevvik haberlere göre Sâbık Başvekîl Venizelos'un Amerika'ya muvasalatını müteâkıb Amerika'da Rum ekseriyyetini teşkîl eden Venizelos taraf-dârları Yunanistan'da cumhuriyet te'sîsi lehinde bulunmuşlardır (“Yunanistan'da Cumhuriyet”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Yunanistan'da cumhuriyetin kurulması için uğraşan Venizolistlerin gerçek amacı hükûmet aleyhinde yapılan çalışmaları destekliyerek hükûmeti düşürmektir. Bu konu ile ilgili bir haberde: “(Paris) yazıyor: Amerika'da bulunan Venizolistler ile İstanbul'dakiler arasında Atina Hükûmetini düşürmek için cereyan eden bazı muhâberât hükûmetin eline geçmiştir” (“Venizolistler Teşvîk Ediyormuş”, Ahâlî, 1337-1921: 2). deniliyordu. Devam eden bu muhâlif hareketler karşısında Yunanistan'ın zor durumda kaldığını bu haber bize açıkça göstermektedir: “Bükreş 19- Yunan Kabinesi büyük bir buhrân içinde ve isyânlar her taraftan tevsî' etmektedir” (“Yunan Kabinesi Sallanıyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Savaştan istediğini alamayan Yunanistan'da barış görüşmeleri için geç vakitlere kadar toplantılar yapıyordu: “Atina'da bulunan nâzırlar sarayda toplanarak gece geç vakte kadar müzâkerede bulunmuşlardır. Netice hafî tutulmakta ise de Anadolu ve sulh mes'elesiyile alâka-dâr bulunduğu zan edilmektedir...” (“Bükreş Haberleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2)

Yunanistan, bir taraftan muhalif hareketlerle uğraşırken bir taraftan da Türk direnişi ile zor durumda kalmıştı: “Paris: 22 Türk-Yunan ihtilâfının tedkiki ile muallâkta kalan mesâilin hâlli için düvel-i müttefika murahhasları akd-ı ictimâ edinceye kadar Yunanistan günden güne fena mevki'ye düşmektedir” (“Yunanistan Günden Güne Karışıyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Yunanistan'daki karışıklık haberlerini aşağıdaki örneklerle açıklamak mümkündür:

İstanbul'da münteşir Rumca (Herenos) gazetesinin istihbârâtına nazaran Yunanistan'da karışıklıklar hâlen ber devamdır. Sisam Adasının da ahâlîsi isyân ederek adadaki hükûmet me'mûriyetini tard etmişlerdir (“Yunanistan'da Yeni Karışıklıklar”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

...Geçen gün Pontus Rum muhacirlerinden biri Atina'da (Yaşasın Kemal Paşa) diye bağırdığı için tevkif edilmiştir (“Yaşasın Kemal Paşa”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Atina'da dehşetli karışıklıklar var. Kral ve Venizelos taraf-dârları müfrezeler hâlinde sokaklarda dövüşmektedirler (“Atina'da..”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunanistan'ın iyi bir gününü göremeyen Yunan Kralı Yunanistanı terke hâzırlanıyor ("Yunan Kralı Yine Hâzırlanıyor", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Son saatte aldığımız ma'lûmata göre Yunanistan'da dehşetli fevraneler mevcûddur. Tacını terk eden Kral Konstantinden sonra Prens Yorgi'nin de mevki'ini muhafaza eyleyemeyeceği anlaşılmıştır ("Yunanistan Yanıyor", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunanistan, savaştan yenilgi ile ayrılınca yenilginin baş sorumlusu olarak gördükleri başkumandanı ve diğerlerini mahkemeye çıkartmaya başlamıştır:

Başkumandan Hacı Anesti'nin nihâyet en büyük kabâhatli olduğu Yunan Ordusu'nun mağlûbiyetine başlıca sebep olduğu kabûl olmuştur. Kaçak Yunan Ordusu'nun perişânlığına Sebebiyyet veren eski Yunan kumandanlarından Prens Andorya'nın Kânûn-ı evvel ayında dîvân-ı harb-i umûmiyye sevk edilmesi Yunan Hükûmetince karar altına alınmıştır ("Andorya Muhakemede" Ahâlî, 1922-1338: 2).

Dosmanis Papolas gibi kumandanların da Kânûn-ı evvelde açılacak olan Yunan dîvân-ı harb arefesinde kapalı olarak muhakemeleri görülecektir ("Öteki Kumandanlarda", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ahâlî gazetesi sadece Yunanistan'daki karışıklıklardan, siyasi ve askeri olaylardan bahsetmemiş dönem içinde bölgede yaşanan doğal afetleri de sayfalarına taşımıştır. Bunlara örnek olarak şu haberleri verebiliriz:

Makedonya'da yağan şiddetli yağmurlar Demirhisar-Pevrese'nin demir hattını yıkmış ve yirmi beş kilometrelik uzun bir hattı seller altında bırakmıştır. Bundan dolayı Selanik-Dedeağaç postası durmuştur ("Selanik-Dedeağaç", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Yunan gazeteleri Mora'nın Sina Sancâğı'nda şiddetli düşen yumurta büyüklüğünde dolu üzerine o civardaki bağ, bostan, zeytin, ağaçlarıyla buğday mahsulâtının kâmil mahv olduğunu evlerin tamamen boğulduğunu yazmaktadır ("Afet-i Semaviye", Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.4. YUNANLILARIN ANADOLU VE TRAKYA'DAKİ FAALİYETLERİ

2.4.1. Yunanlıların Anadolu'daki Faaliyetleri ve Yunan Mezalimi

Anadolu topraklarının Yunanlılar tarafından işgal edilmesiyle Anadolu'daki Rumların taşkınlıkları en üst düzeye ulaşmıştı. Rumlar yüzyıllarca komşu olarak yaşadığı Türklerle artık düşmandı. Anadolu'nun Yunanistan'a ait olması için ellerinden geleni yapıyorlardı:

Rum Patrik Efendi, muahedenin ta'dîli hâlinde şarkta medeniyetin ma'rûz bulunduğu tehlikeleri izâh ediyorlar. Patrik-hâne meclisleri, Rum Patrik Ka'im-makamı (Roteos'un) taht-ı riyâsetinde inikad ederek bir hafta evvel sulh konferansına takdîm edilmek üzere (Venizelos'a) gönderilen muhtıra hakkında müzâkerâta bulunmuşlardır ("İstanbul Rumları, Bir Muhtıra Birde Nâme Gönderdiler", Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

Patrikhane ile ilgili bir haberde de Patrikhane'ye Atina tarafından maddî desteğin kesildiği bildirilmektedir: "...Atina Bankası Yunan Hükûmetinin Patrik-hâneye tesviye eylemekte bulunduğu tahsisâtı Atina'dan aldığı emir üzerine kat'î eylemiştir" ("Tahsisâtı Kesmişler", Ahâlî, 1336-1921-1339: 2). Patrikhane ile ilgili son haber ise şu şekildedir: "İstanbul Rumları Anadolu ve Trakya'nın Rum Orduları'ndan temizlenmiş olmasından dolayı endîşeye düşmüşlerdir. Her ihtimâle karşı İstanbul Patrik-hânesini kaldırmak niyyetini beslemektedirler" ("Patrik-hânenin Nakli", Ahâlî, 1922-1338: 2). İzmir Rumları Yunanistan'ın savaşı kaybettiğini anlayınca Türklerle bir araya gelip İzmir'in muhtariyetle yönetilmesi için İzmir'deki Türklere bir teklif iletmışlerdir:

İzmir'in artık elden gideceğini anlayan İzmir Rum Metropoliti son bir çâre olur ümidiyle İzmir'de Karşıyaka'daki Hilâl Kulübüne giderek bazı İslâm eşraf ve müteberanıyla görüşmüş ve İslâmların Rumlarla birleşerek mahâlli bir muhtârriyet-i idâre taleb etmelerini teklif eylemiştir ("Son Teşebbüs", Ahâlî, 1921-1339: 2).

İzmir Rumlarının başka faaliyeti ile ilgili bir haber ise okuyuculara şu şekilde yansımıştır:

Atina 21: İzmir'den gelen son telgraflara göre İzmir gayr-i Müslümanları tarafından teşkil edilen müdâfaa komitesi Hristiyanların âmâli ve mükerrerâtı hakkında müttefik hükûmetleri ve efkâr-ı umûmiyyeyi tenvîr için Avrupa'ya bir hey'et i'zâmına karar vermiştir ("İzmir Rumları Hey'et Gönderiyorlar", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunanistan'ın Türk Ordusu'na mağlup olup geri çekilmesiyle Anadolu'da yaşayan Rumlar Türkiye'yi terk etmeye başlamışlardı. Bu konu ile ilgili haberler gazetede: "İstanbul Rumlarından İki Bin kişi Yunanistan'a açılmıştır. Diğer bir yeni kabile de yola çıkmak üzeredir" ("İstanbul Rumları", Ahâlî, 1922-1338: 2). Yine başka bir göç haberinde ise: "...alınan haberlere göre Edirne, Tekfurdağı⁶⁶, Çorlu ve civarındaki Rumların kfilesi akın akın Yunanistan'a göçmektedirler." ("Gidiyorlarmış", Ahâlî, 1922-1338: 2). Şeklinde yer almıştır.

⁶⁶Bugünkü adı Tekirdağdır.

Türk Ordusu'nun İstanbul önlerine kadar gelmesi nedeniyle işgal zamanında Türklere yaptıkları zulmün kendilerine de yapılmalarından korkan Rumlarda vardı. Bu korku onlara Türk gibi giyinme zorunluluğunu doğurmuş olmalı ki İstanbul'daki fes piyasasında fiyat artışı yaşanmıştı. Yunanistan'a göç etmeyip İstanbul'da kalan Rumların Türk gibi giyinmeye başladıkları konusu ile ilgili haber gazetede şu şekilde neşredilmişti: "Mudanya Konferansı İstanbul'da Fes fiyatlarının birdenbire yükselmesine sebep olmuştur. İstanbul Rumları Türk tuhafiyeci dükkânlarından Türkler vâsıtasıyla gizliden fes aldırmakta ve başlarına geçirmektedirler" ("İstanbul'da Fes Piyasası", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunan Başbakanı Venizelos'a göre I. Dünya Savaşı Bizans İmparatorluğu'nun Yunanistan eliyle diriltilmesinin kapısını açacaktı. Venizelos galipler safında yer aldığına göre Yunanistan'ın sınırlarını Anadolu'nun batı kıyılarına doğru uzatmayı, hatta Paşaeli/Trakya ve İstanbul'u bile ele geçirmeyi kendine hak olarak görüyordu.

18 Ocak 1919'da Paris'te görüşmeler başladı. Adı her ne kadar barış konferansı ise de toplantıların odak noktasında Anadolu'nun nasıl taksîm edileceği ve hangi devlete ne kadar pay verileceği yatmaktaydı. Venizelos, 3-4 Şubat 1919'da Konferans Yüksek Konseyine sunduğu resmi talebinde, Batı Anadolu'da yaşayan Rumları Yunan halkı ile aynı kökten göstererek bunların Türklere oranla gerek nüfus itibarıyla ve gerek ekonomik açıdan büyük üstünlüğe sahip olduğunu ileri sürdü. Hatta asırlardır sırf Hristiyan olmalarından dolayı Türkler tarafından katledildiğini ve çeşitli zulümlere uğratıldığını iddia etti. Savaş sonrası Hristiyanları Türk zulüm ve boyunduruğundan kurtarmak! İçin uygun bir fırsatın ele geçtiğini, bunun çok iyi değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. Venizelos iddialarını Fener Patrikhanesi'nden temin ettiği sözüm ona doğru istatistiklerle de destekleyerek, İzmir ve çevresinin işgal edilmesini konseyden istedi. Teklif, Lloyd George'un da desteği sayesinde 6 Mayıs'ta kabul edildi. Kısa sürede hazırlıkları tamamlanan Yunan birlikleri 14 Mayıs'ta müttefik kuvvetlerin İzmir istihkâmalarını işgal etmesinin adından, 15 Mayıs sabahı karaya çıkarak şehri işgal etti.

Sözde büyük kargaşanın yaşandığı İzmir'de konsey adına düzeni yeniden tesis etmek amacıyla karaya çıkartılan Yunan askerleri aradan bir saat bile geçmeden yıllarca sürecek kan ve gözyaşının tohumlarını atmaya başladılar (Ural, 2002: 791).

Gazetede, Yunan işgali sırasında Anadolu'nun birçok yerinde Yunanlıların yapmış olduğu zulümler ile ilgili haberler neşredilmiştir. Yunanlılar birçok masum Türkü öldürdükleri gibi, hayvan hırsızlığı, köy basma, tecavüz gibi insanlığa sığmayan zulümler de gerçekleştirmişlerdir. Rumlar bu insanlık dışı hareketleri sadece Türklere değil zaman zaman kendi milletine de yapmıştır. Gazetede köy basma ile alakalı birçok haber yayımlanmıştır. Buna bir örnekte aşağıdaki gibidir:

...Zâbit kıyafetine girmiş kat'îl Yunan neferleri rast geldikleri İslâm köylerini yakıp harâb etmektedirler (“Bayındır Dağlarında”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yunanlılar cephe gerisindeki tedhiş siyâsetlerini pek ziyâde teşdîd etmişlerdir. Adana'dan def olup giden Ermeni ve Rumlar Çerkezlerle birlikte çeteler tertîb ederek Müslüman ahâlîye karşı her türlü şenâat-i irtikâba başlamışlardır... Çeteler birçok mikdârda köy yakmaya ve Müslüman öldürmeye me'mûr edilmişlerdir (“Son Anadolu Haberleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Söke'ye tâbi Teke karyesi Rum ve Ermenilerden mürekkep bir çete tarafından basılarak köyün erkek ve kadınları kâmilen katl olunmuş ve on kızın urzı bozulduktan sonra diri diri kuyuya atılmıştır (“Yunan Canavarlığı Numûnelerinden”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Yunanlılar Müslümanların kutsal mekânı olan camilere de saldırmışlardır: “Geçen ay Yunan Jandarmaları İzmir'de Hisar Cami-i şerifine gecedan sabaha kadar kurşun yağdırmışlar ve caminin minaresine çekmiş oldukları bayrağa nişan alarak caminin kubbesi ile minâre âlemini yıkmışlardır” (“Yunan Vahşetleri”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunan işgali ile birlikte Yunanlıların yapmış olduğu zulüm ve işkencenin yanı sıra Anadolu insanının ekonomik durumu da bozulmuştu: “...Evvelleri limandan milyonlarca incir, üzüm, yün gibi emtia-ı ticâriyye ihrâc eden zavallı İzmir bugün fakîr bir kasaba hâline gelmiştir” (“Yunan İdâresinde İzmir”, Ahâlî, 1337-1921: 1). Eli kolu bağlı Türk köylüsü canını namusunu korumaya çalıştığı gibi bir de Yunanlılar tarafından malları çalınıyor ya da ellerinden zorla alınıyordu: “...Yunan me'mûriyeti Yunan Ordusu tarafından işgal edilen arâzîde keyfî bir sûrette ahâlîden hayvânât toplamaktadır...” (“İzmir Ahvâlî” Ahâlî, 1337-1921: 2) Yine Yunanlılar yakaladıkları masum Türkleri vahşice öldürüyorlardı:

...Manisa'nın Bozdağına giden a'sâr me'mûru Adil Efendiyi parça parça olmak sûretiyle şehid ettiler... (“Yunan Vahşetleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yunanlılar İzmir'in Çeşme kasabası ahâlîsinden bir Müslüman kızını cebren tenşîr ettirerek İzmir'e göndermişlerdir... (“Yunan Rezâletleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Bornova'dan altı, Manisa'dan on üç ve Horos köyünden iki Müslüman i'dâm edilmiştir ("Her Yerde Yunan Zulüm ve Vahşetleri", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Bir Yunan askeri Bornova'da Şakir Bey'in beslemesi Giritli Hatice Hanım'ın hânesine duhûl ile zî-kıymet eşyasını aşırırmakta iken kadının gelmesi üzerine mezbûre'yi kurşunla şehid etmiştir. Kadın altı aylık hamile idi... ("İzmir Havâlisinde Yunan Mezâlîmi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Yunanlıların bu zulümleri karşısında Müslüman halk dağlara kaçmaya başlamıştır:

Balıkesir'de birkaç İslâm hâini ile adalı Rumlar ve yerli Hıristiyanlar çeteler teşkil ederek Keşiş Dağı ve havâlisinde Demirci, Simav, Akhisar ve Susurluk civarında zulümkarlık yapıyorlar. Bunların şerrinden usanan Müslümanlar dağa çıkmaktadırlar ("Zâlimlerin Yüzünden Dağa Çıkan Müslümanlar", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunanlıların yaptığı bu zulümler sadece Anadolu'da değil Trakya ve adalarda da yapılıyordu: "Anadolu'da yedikleri dayakla belleri bükülen alçak Yunanlılar intikamlarını almak maksadıyla Girit'in, Bozcaada'nın ve Midilli'nin mazlum Müslümanlarını kesmeye başlamışlardır." ("Yunan Canavarlıklarından", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Türk Milletine zulüm yapan Yunanlılar kendi soydaşlarında zulüm yapmaktan çekinmemişlerdir:

Anadolu'da ölen Yunan askerlerinin istirahat-ı rûhileri için yapılan bir merâsim-i dîniyyede hazırundan birisi papazın yanına yaklaşarak bu askerlerin Anadolu'da ne için öldüklerini sormuştur. O esnada ayine iştirâk eden metropolid bir kandil alarak suâl îrâd edenin başına şiddetle vurmuş ve adamı öldürmüştür... ("Bir Rum Metropoliti Kilise'de Adam Öldürüyor", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Tebaa-ı Osmaniye'den olupta Yunanlılar tarafından cebren askere alınan bir Rum, düvel-i i'tilâfiye komisyonuna şikâyette bulunduğundan Yunan jandarmaları tarafından tevkif edilerek darb edilmiş ve merhum iki gün sonra vefât etmiştir ("Zavallı Bir Rum", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Rumların Anadolu'daki mezalimi Türk Ordusu'nun İzmir'e girmesiyle bitmiştir. Anadolu'ya büyük zararlar veren Yunan Ordusu'nun geride esir olarak bıraktığı Rumlar ise zamanında zarar verdikleri yerleri tekrar eski haline getirmeleri için çalıştırılmıştır:

Anadolu'da yıkılan, yakılan yurtlar kaçkın düşmanın arkada bıraktığı esirler tarafından yaptırılmaktadır. Her zarar görmüş Türk'e ikişer esir verilmiş olup iş bu esirler birer ekmek mukabilinde vaktiyle aman bilmeden yıktıkları, yakıp kavurdıkları yerleri ta'mire başlamışlardır ("Anadolu'da Ta'mirat", Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.4.2. Trakya'da Yunan Mezalimi

Yunanlıların geçmişte yaşamış oldukları iddia edilen toprakları ele geçirip başkent İstanbul olmak üzere, eski Bizans'ı diriltmek şeklinde hayal ettikleri dış politika hedefleri “Megali İdea” Rumları yayılcı bir politikaya itmiştir (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, 1995: 18).

Rumlar bu yayılcı politikalarını I. Dünya Savaşı sonrasında Anadolu'ya ve Trakya'ya asker çıkartıp buraları işgal ederek göstermişlerdir. Anadolu'dan yardım alamayan ve kendi olanaklarıyla bölgeyi savunmaya çalışan Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey (Eğilmez), üstün Yunan birliklerine karşı koyamamış ve Trakya bir hafta içinde Yunanlılar tarafından işgal edilmişti. Türk Kolordusuna bağlı birlikler Lüleburgaz ve Babaeski'ye çekilerek burada bir savunma çizgisini oluşturmaya çalışırken, ilerleyen Yunanlılar 25 Temmuz'da Edirne'yi ertesi günü Kırklareli'ni ele geçirmişlerdi. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey (Eğilmez) yaralı olarak esir düşerken Kolordunun bazı birlikleri Bulgaristan'a sığınmak zorunda kalmıştı (Turan, 2009: 229).

Yunanlıların Trakya'yı işgal etmesiyle başlayan zulümler: Ahâlî gazetesinin on bir nüshasında yer almıştır.⁶⁷ Bu zulümlerden bahseden ilk nüsha 13-323. sayıdır:

Trakya da bulunan Yunan askerileri biçâre yurdumuzdaki şenâatlerini gittikçe arttırmaya başlamışlardır. Edirne'de genç kadınlar Yunan zâbitlerinin ta'kîb ve müdahâlelerinden kurtulamadıkları taşra gibi ve mülhakatta ki biçârelerde cehennemî ömr-i siyah geçirmektedirler. Kırk kilise'de Abdullah Efendi'nin refikası (Yundolan)⁶⁸ karyesine giderken yolda Yunanlılar tarafından tutulmuş ve nâmusu parçalanmıştır. Kânûn-ı sâninin altıncı günü üç dört köylü kadıncağız köyleri bulunan (Erekler)⁶⁹ karyesine giderken aynı sûretle yakalanmışlardır. Bu zavallılara da fi'l-i şeni irtikâb edilmiştir. Yine Kırkkilise'nin Demirci Halil karyesinde Hatib Efendi'yi hancı olması ve bu sûretle kilerde silâh olduğunu bilmesi lâzım geleceği dolayısıyla his etmişler ve bu zavallının âdem-i ma'lûmat beyân etmesi üzerine fena hâlde dövmüşlerdir. Ahmet Efendi kendisine atılan dayak te'sîriyle yirmi dört saat sonra vefât etmiştir. Yunanlıların bu derece mezâlimine meydan bırakan Avrupa hükümetleri acaba bir gün gelip dökülen şu yüzlerce kanın hesabını vermeyecekler midir? (“Trakya'da Neler Oluyor”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

⁶⁷Bu gazetelerin numaraları; 13-323; 14-324; 4-235; 5-325;17-337; 37-357; 38-358; 39-359; 40-360; 41-361; 51-371;dir.

⁶⁸Bugün Kırklareli'ne bağlı Yündolan Köyü.

⁶⁹Bugün Kırklareli'ne bağlı Erikler Köyü.

Gazete, bir sonraki Yunan zulmünden bahsederken haberin başlığını “Yunanlılar Kuduruyor” olarak atmıştır. Bu başlığın içeriğinden Edirne Hastanesi baş hekiminin bölgeden sürüldüğünü anlıyoruz: “Edirne Hastanesi ser-tabîbi en meşhur doktorlarımızdan Rüştü Ethem Bey’in mechûl bir mahâlle nefiy edildiğini kemâl tâhirle aldık...” (“Yunanlılar Kuduruyor”, Ahâlî, 3 Mart 1336-1921-1339: 2). bu makalenin sonunda “lâ’net bu siyâsete” yazmaktadır.

Bir sonraki Yunan zulmü ile ilgili haberde Yunanlıların Kırklareli civarındaki ahâlîye zulmettikleri bildirilmektedir. “Yunanlıların son günlerde Kırk Kilise havâlisinde silâh tahrîsi bahânesiyle bi-l-hâssa dağ kolunu sıkıştırmaya ve bu cümleden olarak ahâlî-i islâmiyeyi darb ve katle başlamışlardır.” (“Trakya’da Neler Oluyor” Ahâlî, 1337-1921: 2). diye yazmaktadır. Bu makalede Kırklareli ve civarındaki yerleşim yerlerinde olan zulümlerden bahis edilmektedir. Bir sonraki nüsha ise “Trakya Faciaları” adlı başlıkla çıkmıştır: “Geçen ki nüshamızda zavallı Trakyalıların başlarına gelenlerin bir kısmını yazmıştık. Bu nüsha da ikinci bir safhayı arz ediyoruz.” (“Trakya Faciaları”, Ahâlî, 1337-1921: 1). yazarak makalenin bütününde Kırklareli ve çevresinde ki Yunan zulümlerinden bahis edilmektedir.

Gazeteye gönderilen mektuplarda Trakya’daki Yunan zulümleriyle ilgili bilgiler verilmiştir: “...dünkü posta ile gelen husûsî bir mektubun bazı kısımlarını aynen derc ediyoruz...” yazmakta ve devamında da “Trakya da vaz’iyyet günden güne fenalaşmaktadır. emniyet can ve nâmus, emniyet-i servet ve ticâret kat’iyen kalmamıştır.” (“Trakya da” Ahâlî, 1337-1921: 2). yazarak Trakya’nın Yunan işgali altında ki durumunu bize özetlemektedir.

37-357. Sayı da gazetenin ilk sayfasında “Trakya da Olanlar” adlı başlık atılmış ve diğerlerine nazaran bu başlık en üstte ve ilk sırada yer alarak sütunların en üstünü kaplayacak bir şekilde verilmiştir. Parantez içinde ve daha büyük bir yazı ile “Trakya Türk Vatanı Yutamaz Kimse Onu” yazmaktadır. Ayrıca bu sayıyla da “Trakya da Olanlar” adlı beş bölümlük bir tefrika yayımlanmıştır. Yalnız bu sayıdan sonra ki dört bölüm de başlıklar gazetenin ilk sayfasının sağ üst bölümünde yayımlanmıştır. Yine yayımlanan bu tefrikalarda parantez içinde ve daha büyük harflerle “Trakya Türk Vatanı

Yutamaz Kimse Onu” yazısı neşredilmiştir.⁷⁰ Bu tefrikalarda da aynı şekilde Trakya da ki Müslümanlara yapılan mezalimin boyutları göz önüne serilmeye çalışılmıştır.

Ahâlî gazetesinde Yunanlıların Trakya da ki zulümleriyle ilgili son makale 51-371. sayıda neşredilmiştir. Bu makale de “Mazlum Trakya’ımızda Yunanlı Canavarlıklarından” adlı bir başlıkla çıkmış ve yapılan zulümler üç madde halinde açıklanmaya çalışılmıştır.

2.4.3. Trakya İle İlgili Umumi Haberler

Ahâlî gazetesinde, Trakya’nın Millî Mücadele esnasındaki durumunu anlatan haberlere rastlamak mümkündür. Ahâlî gazetesinde Trakya ile ilgili umumi haberler toplam onaltı nüshada yer almaktadır.⁷¹ Bundan önceki başlığımızda onbir nüsha da Trakya da Yunan Mezalimi ile ilgili haberlerden bahsetmiştik. Bu durumda toplamda çalışma yapılan 76 adet gazetenin yirmi yedi âdetinde doğrudan Trakya ile ilgili haberlere rastlamaktayız.

Ahâlî gazetesinde ilk olarak Trakya ile ilgili umumi haberlerden 317-7. numarada bahsedilmektedir. Bu nüshada Millî Mücadele döneminde basın hayatında yerini almış Temin⁷² ve Meriç gazetesi ile ilgili bir haber de verilmektedir:

Son zamânlarda Edirne’de belli başlı bir hâdise olmamıştır. Vâkıandan diye kayd edilecek bir mes’ele var ise oda sâbık Beledîyye Reisi Şevket Beyle (Meriç) Gazetesi Müdürü Hilmi Efendi’nin Edirne’den nefiy edilmiş olmalarıdır. Geçen ki nüshâlarımızın birinde Meriç Gazetesi’nin meslek ve şairi hakkında bir iki cümle yazmış ve Te’mîn Gazetesi Müdürü (Neyyir’in mukaddema arkadaşları iken düşman istila’sından sonra araları açılmış ve birbirlerine hücumâ başladıklarını yazmıştık... Meriççiler Te’mîn gazetesi nâşirlerinin gizli gömleklerini ortaya dökmeye başlamışlar idi. (Neyyir) işte bundan dolayı olsa gerektir ki Şevket Bey’le Ahmet Hilmi Efendi’yi yeniden yolunu bularak sürdürmeye muvaffak olmuştur (“Trakya Haberleri,” Ahâlî, [t.y.]: 1).

⁷⁰Bkz. Ahâlî, 22 Receb-1340 Salı 21 Mart-1922-1338, nr. 37-357; Ahâlî, 23 Receb-1340 Çehârşenbe 22 Mart-1922-1338, nr. 38-358; Ahâlî, 24 Receb-1340 Perşembe 23 Mart-1922-1338, nr. 39-359; Ahâlî, 25 Receb-1340 Cum'a 24 Mart-1922-1338, nr. 40-360; Ahâlî, 27 Receb-1340 Pazar 26 Mart-1922-1338 nr. 41-361.

⁷¹Bu gazetelerin numaraları; 317-7; 319-9; 23-343; 1-322; 7-327; 12-332; 349-29; 350-30; 352-32; 34-354; 53; 54; 55; 56; 58; 63.

⁷²Yunanlıların Edirne’yi işgalinden sonra Edirne İstatistik Müdürü Neyyir Mustafa tarafından, Yunan emellerine hizmet etmek için çıkarılmıştır. Millî Mücadele karşıtı olan gazete Selanik’te de yayımlanmıştır (Yalçın, 2010: 174).

Trakya'nın Yunanistan tarafından işgal edilmesiyle Edirne'de çıkardığı Te'mîn gazetesiyile Millî Mücadele aleyhinde yazılar yazan Neyyir Mustafa savaşın Türklerin lehine sonuçlanacağını anlayınca Yunanistan'a kaçmak için hazırlandığı bildirilmektedir:

Edirne'nin düşman istila'sına geçtiği târihten sonra Yunanlılara reh-berlik yaparak bir nice erbâb-ı nâmusu Türkün felâketine sebebiyyet veren ve çıkardığı (Te'mîn) isimli paçavra ile Yunanlıları alkışlayan Rum kanlı Neyyir'in son zamânlarda Yunanistan'a kaçmak için hâzırlıkta bulunduğu anlaşılmıştır. Yüzlerce ma'sûmun kanını alçakçasına akıtmaya sebep olan bu hâinin yakın zamânda cezasını göreceği muhakkaktır ("Neyyir Mustafa", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Trakya ile ilgili bir başka haberde Trakyalı mebusların Trakya'yı Yunanistan'a vermek için Atina'ya gidecekleri bildirilmektedir:

Kânûn-ı sâninin beşinci günü Atina'ya müteveccihen hareket edecek olan Trakya Müslüman meb'ûsları, bu gün bilmiyoruz acaba târihin huzûr-ı azîmetinde bulduklarını her geçen güne aid günah ve mes'uliyetlerin hesâbını soracak yakın bir istikbâlin karşısında yaşadıklarını idrâk ediyorlar mı? ("Trakya Müslüman Meb'ûsları", Ahâlî, 1921-1339: 1).

Türk-Yunan Savaşı'nın Anadolu'da devam ettiği sırada Ahâlî gazetesi Türklerin Trakya'ya bir askeri harekâtta bulunacaklarını yazmaktadır. Ahâlî gazetesi bu haberi Atina'da yayımlanan bir gazeteye dayandırmaktadır: "Atina'da münteşir (Efimros Valkanikon) gazetesinin istihbârâtına nazaran Ankara ile İstanbul mahâfilinde Türklerin yakında Trakya'da harekât-ı askeriyede bulunmalarına intizâr olunuyor ("Türkler Trakya'yı İstiyorlar", Ahâlî, 1337-1921: 2). Ahâlî Gazetesi'nde Trakya'daki nüfûs bilgileri de verilmiştir. Buna göre:

En bî-taraf Avrupalıların tedkikâtına müstenid olan istatistiklerden anlaşılıyor ki nüfûs Edirne'de (122) bin (725) Müslüman ve Türk vardır. Buna mukabil bakınız Edirne'de ne kadar Rum vardır: (37) bin (521)... Edirne'nin sekene-i sâiresini teşkil eden Bulgarlar ise (600) kadardır.

Tekfurdağı'nda (109) bin (533) Türk ve Müslüman var buna mukabil Rumlar ancak (23) bin râddesindedir ("Edirne" Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

Yunanistan Trakya'yı işgal ettikten sonra Trakya'da bulunan bazı mektepleri boşaltıp kendi devletleri adına kamu daireleri olarak kullanmışlardır: "Bugün Edirne Müslüman mektepleri Yunanlılar tarafından istimlâk edilerek kapatılmaktadır. Bu meyanda "Şahin Paşa" mektebi dahi Yunanlılar tarafından istimlâk edilmiş ve Yunan

Bankası yapılmıştır (Yunanlılar Ekalliyetin Hukukunu Nasıl Muhafaza Ediyor”, Ahâlî, 1921: 2).

Ahâlî gazetesinde, Trakya'nın işgaline karşı bazı mitinglerin düzenlendiğini de görüyoruz: “Ankara’da ki Trakya komitesi bütün Dünya Efkâr-ı umûmiyyesine Trakya'nın işgal edilen aksâmında Yunanlıların yaptığı hunharlıkları i'lân ile iş bu gayr-i insânî harekâtı protesto etmişlerdir.” (“Trakyalıların Protestoları”, Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır. Yine Bulgaristan’da da bu tarz bir mitingin düzenlendiğini görüyoruz. “Evvelki Pazar günü vatandaşlarımızın Şarkî ve Garbî Trakya'nın muhtariyeti için Sofya'nın muhtelif mahâllerinde ayrı ayrı ictimâ'iler akd ettiler, mitingler yaptılar” yazmaktadır; fakat Ahâlî gazetesinin bu mitingi desteklemediğini görüyoruz; “Bizim münkesîr ictihâdımız ise iş bu mitingleri eyleyenlerden uzaktır. Bu husûstaki kanâatimizi zamânı gelince şüphesiz yazacağız.”⁷³ (“Trakya İçin Mitingler”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Ahâlî gazetesi bir cemiyetin kurulduğunu yazmış ve bu cemiyetin beyanatında Trakya ile ilgili haberler verilmiştir:

(Akvad'ül İslâm) mecmuasına nazaran mühim bazı İngiliz ricâl-i siyâsiyyesinin iştirâkiyle (Şark-ı Karib ve Vüs'atı) ünvanlı bir cem'iyet teşkil edilmiştir. Mezkûr cem'iyet tarafından neşr olunan beyânnâme de âtide ki cümleler vardır:

Türkiye'ye İzmir dâhil olduğu hâlde bütün Anadolu'yu Şark-i Trakya'yı ve İstanbul'u iâde etmeyecek herhangi bir i'tilâf-ı şâyân-ı memnuniyet olamaz. Hak yürüyor ve yürüyecek (“Trakya ve İzmir İade Edilmelidir”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yunan İşgali sırasında Trakya'yı Yunanistan'a karşı muhafaza etmeye çalışan Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey (Eğilmez)'in kurtuluşuyla ilgili bir haber yayımlanarak esaret halindeki bir fotoğrafında⁷⁴ yer verilmiştir: “Azîz Trakya'mızın Kahraman Kumandanı Cafer Tayyar Bey Hilâl-i Ahmerimizin te'sîsâtı mükerrresi neticesi olarak Salîb-i Ahmer Cem'iyeti tarafından zindândan kurtarılmıştır.” (“Cafer Tayyar Bey”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). yazmaktadır.

Trakya'nın Yunan İşgalinden kurtuluşu ve kurtuluş ile birlikte burada ki askeri hareketlilikten bahseden başlıkları da görüyoruz. “Güzel Şirin Trakya'mız yakında elimize geçmek üzeredir. Edirne Rumları müdhîş heyecânlar geçirmekte belediyye ve

⁷³Gazetenin incelenen tüm nüshalarında bu tarz bir mitingin hangi sebeple desteklenmediği yayımlanmamıştır.

⁷⁴Cafer Tayyar Bey (Eğilmez)'in esaret halindeki fotoğrafı için bkz. EK-3/Fotoğraf-10.

millet hastanesini şimdiden Türklere terk etmişlerdir.” (“Trakyamızda...”, Ahâlî, 1922-1338: 2). Yine aynı sayıda “Trakya’da muntazam sûrette teşkîl eden Türk müfrezeleri fa’âliyyete geçmişler ve bazı mühim mevki’leri şimdiden ele geçirmeye başlamışlardır.” (“Trakya’da Müfrezeler”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Türk Ordusu’nun Trakya’ya girmeye başladığı sırada Trakya’da bazı karışıklıkların meydana geldiğini görüyoruz:

Edirne’den aldığımız 4 Teşrîn-i evvel 1338 târihli husûsî bir mektub da bildirildiğine göre Trakya’da dehşetli bir karışıklık hüküm-fermâdır. Çorlu, Babaeski ve Keşan Millî Türk Müfrezeleri elinde bulunmakta Yunanlılar jandarmalarla askerlerle Türk Müfrezelerine karşı hareket edememektedirler (“Trakya’da Hareketler”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bu karışıklıkları müteakiben Trakya’nın Türklere teslim edildiğini ya da bazı yerlerin teslim edilmek üzere olduğunu görüyoruz:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti’nin ilk Jandarma ve Polis Müfrezesi evvelki gün Edirne’ye dahil olmuştur. Trakya’yı teslim almaya me’mûr edilen Refet Paşa hazretleri de bu gün yarın Edirne’de bekleniyor (“Trakya Nihâyet Türk’e Kavuşuyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Edirne’ye dâhil olan Türk mülkiyye me’mûrlarıyla jandarma ve polis kitaâtı muntazam kazâ ve sancâklara yerleşmekte, pis Yunan leşlerinden temizlenen binalara ay yıldızlı bayraklar çekilmektedir. Umûm Trakya Komiseri Refet Paşa’nın bugün Edirne’ye çıkması bekleniyor (“Edirne’de Neler Oluyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Mudanya Muâhedesi mücibince Lüleburgaz ve Kırkkilise de teslim edildi (“Lüleburgaz ve Kırkkilise’de Teslîm Edildi”, Ahâlî, 1922-1339: 2).

Bu devir ve teslimlerle ilgili bir devir ve teslim treni hazırlandığını görüyoruz. Nitekim bu haberde şu şekilde yazmaktadır:

Trakya Cem’iyyeti tarafından yakında Trakya için Edirne Vâlisi Şakir Bey’in taht-ı himâyesinde olmak üzere bir tren hâzırlanacaktır. Trenin ismine “devir ve teslîm” ünvanı verilecektir. Trakya’nın bütün kazâlarından üçer kişi bu trenle Edirne’ye gideceklerdir. “devir teslîm treni” Edirne’nin teslîmi günü Sirkeçiden hareket edecektir (“Devir ve Teslîm Treni,” Ahâlî, 1922-1338: 1).

İncelediğimiz gazetelerin Trakya ile ilgili haberler veren son nüshamız 63. sayıdır. Bu sayıda “Garbi Trakya’da Neler Oluyor”, “Garbi Trakya ve Makedonyalılar”, “Anadolu Meb’ûsları Edirne’de”, “Trakya’nın Kahraman Şehîdi İhtiyât Mülâzımı Hayri Bey Merhum” ve “Trakya Şehîdi Hayri İçün” olmak üzere toplamda beş tane habere

rastlıyoruz. Bu başlıklardan ilki olan “Garbi Trakya’da Neler Oluyor” adlı başlık altında şunlar yazmaktadır:

Garbi Trakya’da ki ihtilâl kuvvetleri günden güne ziyâdeleşmekte ve teşkil eden hükümet hâl-i intizama girmektedir. İhtilâl hükümeti Fuad, Celal, Bekir Sıdkı, Ali Galib, İsmail Hakkı, Recep Beylerle Venkel Gorgiyef, Doktor Doçkof Efendiler tarafından idâre olunmaktadır (“Garbi Trakya’da Neler Oluyor”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

İkinci başlığımızda Batı Trakya ve Makedonya’daki ihtilâlcılar arasındaki anlaşmadan bahsetmiştir:

Garbi Trakya ihtilâlini idâre eyleyenlerle Makedonya ihtilâlini idâre eyleyenler arasında son zamânlarda bir anlaşma hâsıl olmuştur. Bu anlaşma esâsına göre gerek Garbi Trakya ihtilâlcileri ve gerekse Makedonya ihtilâlcileri arasında müşterek bir cephe hâlinde hareket edecekler askeri ve siyâsi bütün teşebbüslerini müştereken ifâ eyleyecekler (“Garbi Trakya ve Makedonyalılar”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Üçüncü haberin başlığında “Anadolu Meb’ûsları Edirne’de”, yazmaktadır. Bu başlığın altına Edirne belediye binasını gösteren bir fotoğraf konulmuş ve fotoğrafın altına açıklama yapılmıştır: “Yeni hâlifemizi tebrîk etmek üzere geçenlerde İstanbul’a gitmiş olan Anadolu meb’ûsları evvelki gün İstanbul’dan Edirne’ye gitmişlerdir. Hey’et-i meb’ûsa’ya Edirne’de pek parlak merasimler istikbâl edilmiştir.” (“Anadolu Meb’ûsları Edirne’de”, Ahâlî, 1922-1338: 1). Dördüncü başlığımız “Trakya’nın Kahraman Şehîdi İhtiyât Mülâzımı Hayri Bey Merhum” olarak çıkmış ve bu başlığın altında Hayri Bey’in bir fotoğrafı⁷⁵ konmuştur. Fotoğrafın altında ki açıklamadan Hayri Bey’in öğretmen ve Ahâlî gazetesinin muhabiri olduğunu anlıyoruz. Nitekim bu açıklamada: “Hayri Bey, Kırkkilise İ’ddâfisi Muallimi ve Ahâlî gazatesi seyyar muhabiri idi.” (“Trakya’nın Kahraman Şehîdi İhtiyât Mülâzımı Hayri Bey Merhum” Ahâlî, 1922-1338: 1). yazmaktadır. Son başlığımız da yine Hayri Bey için atılmıştır. Bu başlıkta “Trakya Şehîdi Hayri İçin” yazmakta ve bu başlığın altında “Kardeşim Behçet’e” yazmaktadır. Haberin içeriğinden anlaşılmaktadır ki bu haber Ahâlî gazetesini Baş Muharriri Mehmet Behçet (Perim)’e gönderilen bir mektuptur. Mektupta Hayri Bey’in kısa bir biyografisi verilmiş ve Trakya’nın müdafaası uğruna şehit düştüğü belirtilmiştir. Bu mektubun sonunda adres olarak “Kırcaali” verilmiş ve mektubu gönderenin ismi “Ali Rıza” olarak

⁷⁵Şehit Hayri Bey’in Fotoğrafı için bkz. EK-3/Fotoğraf-25.

belirtilmiştir. Yazının sonunda Ahâlî gazetesi de şehit Hayri Bey'e hitaben "İşte vatan kurtuldu ve sen o kurtulmuş vatanda mes'ûdsun azîz genç (Ahâlî)." ("Trakya Şehîdi Hayri İçin" Ahâlî, 1922-1338: 2). yazmaktadır.

2.5. AHÂLÎ GAZETESİ'NDE ERMENİLER İLE İLGİLİ HABERLER

Selçuklulardan başlayarak diğer Türk Devletleri'nde gördükleri büyük hoşgörü ve tolerans dolayısıyla Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin idaresini isteyerek kabul etmişlerdir. Ermeniler, Osmanlı idaresinde tarihlerinin en rahat dönemini yaşamışlardır. İstanbul'un fethinden sonra Rum Patriğine tanınan bütün hak ve serbestlik, 1461'de kurulan Ermeni Patriğine de verilmiştir. Ermeniler, Osmanlı Devleti'nde huzur, güven ve refah içinde yaşayıp, ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda kalkınmasına başarıyla katkıda bulunmuşlardır. Ayrıca Türk halkına ve devletine sadık olarak verdikleri hizmetler ve elde ettikleri başarılarından sonra kendilerine millet-i sâdika (sâdık millet) ünvanı verilmiştir; fakat emperyalist devletlerin kışkırtmasıyla XX. yüzyılın başlarında Ermeniler ile Türkler arasında kanlı bir mücadele başlamıştır (Saray, 2005: 11-14)

Ahâlî gazetesinde Ermeniler ile ilgili yedi adet habere rastlanmıştır. Bu haberlerden ilki Ermenilerin Yunan Ordusu'na katılmaları ile ilgilidir: "İzmir, Bandırma, Bursa Ermenilerinden Yunan Ordusu'na asker kaydı için çalışılmaktadır. Ahâlî-Yunanlıların işi Ermenilere düştüyse artık ters ayaktan zaferleri yakındır!" ("Ermeni Gönüllüleri", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1) yazmaktadır.

Türklerin Mudanya Antlaşması'nı imzalamaları üzerine İstanbul'da çıkan bir Ermeni gazetesi Türklerle iyi geçinmenin gerektiğini belirtmiştir. "...Bâ-husûs Mudanya Konferansını imzalamaya muvaffak olan Türklerle bundan sonra sâkinâne bir ömür geçirmek Anadolu'daki menâfiimiz îcâbındadır." ("Ermeniler Haniye'yi Anlamışlar", Ahâlî, 1922-1338: 1). Savaşın sona ermesiyle Ermenilerde tıpkı Yunanlılar gibi Anadolu'yu terk etmeye başlamışlardı. Bu terk edişle ilgili gazetede üç adet haber yayımlanmıştır:

Son zamânlarda Trakya'dan ve Anadolu'dan külliyyetli mikdârda Ermeni muhaciri Burgaz Limanı'na inmiştir. Mezkûr muhacirler kilise ve mekteblere yerleştirilmiştir ("Ermenilerde mi Hicret Ediyor?" Ahâlî, 1922-1338: 2).

İstanbul'dan kaçan beş vapur dolusu Ermeni Varna Limanına çıkmışlar ve Bulgaristan'ın muhtelif bölgelerine dağılmışlardır ("İstanbul Ermenileri", Ahâlî, 1922-1338: 2).

İzmir, Edirne gibi düşman ayakları altından kurtulan yerlerden on bin kişilik bir Ermeni kafilesi daha muhaceret etmiştir ("Ermeniler", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan'da Ermenilerin koruyuculuğunu üstlenen İngilizler, konferansta Ermeni yurdu meselesini gündeme getirip Türk heyetini sıkıştırmak istedi ise de İsmet Paşa böyle bir meseleyi kesin bir şekilde reddetmiştir:

Lord Kurzon yine Ermenileri müdâfaa etmeye başlamış ve Türkiye'de ki Ermeni yurdunun tanınması lüzûmunu ileriye sürmüştür. İsmet Paşa bu teklifi sûret-i kat'iyede red' etmiş ve Ermenilerin askerlikten ve bütün vatanî tekliflerden hâric tutulamayacaklarını söylemiştir ("Ermeniler Mes'elesi", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ermenilerle ilgili son haber ise Lozan Konferansına müracaat eden Ermeni heyeti ile ilgilidir:

*Ermeni işleriyle uğraşan bir hey'et Lozan Konferansına müracaat etmek istemiş ise de konferansa kabul edilmemiş ve kendilerine İsmet Paşa ile görüşmeleri söylemiştir. Hey'et bunun üzerine ister istemez İsmet Paşa'ya müracaat etmiştir*⁷⁶ ("Ermenilerin Bir Müracaatı", Ahâlî, 1922-1338: 2).

⁷⁶Gabriel Noradunkyan (Son Osmanlı Meclis-i Mebusan'ında Dışişleri Bakanı olan kendisini Ermeni Devleti kurulmasına adanmış bir Ermeni Komitacıdır.) Lozan'a içi boş ve hayal olan Ermeni yurdu için yer istemeye gelmiştir. İsmet Paşa'dan güçlükle randevu alan Noradunkyan, Paşa'yı otel odasında ziyâret etmiş ve aralarında şöyle bir konuşma geçmiştir:

Noradunkyan: "Biz Ermeni yurdu istiyoruz."

İsmet Paşa: "Nasıl şey o Ermeni yurdu?"

Noradunkyan: "Türkiye'nin bir yerini ayıracağız."

İsmet Paşa: "Nereden istiyorsunuz?"

Noradunkyan: "Nerden olursa olsun, Ermeni yurdu olarak bize bir yer verin. Biz orada toplanalım, orada yaşayalım."

İsmet Paşa: "Türkiye'nin hiçbir yerinde bir Ermeni toprağı yoktur."

Ermenilerin istemi üzerine, İngiltere ve Fransa'nın Türk heyeti üzerindeki baskı kurma çabalarına rağmen, Lozan Antlaşması metninde Ermeniler ile ilgili hiçbir hüküm konmamıştır (Gürel, 2009: 304-306).

2.6. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE ANKARA HÜKÛMETİ'NİN İSTANBUL HÜKÛMETİ VE DİĞER DEVLETLERLE OLAN İLİŞKİLERİ

2.6.1. Ankara Hükûmeti

Ahâlî gazetesinin birçok nüshasında Millî Mücadele Dönemiyle ilgili haberler bulunmaktadır. Bu haberler bazen Ankara muhabirinden bazen İstanbul gazetelerinden bazen de yabancı ülkelerin gazetelerinden alıntı yapılarak yayımlanmıştır. Millî Mücadele ile ilk haberde Ankara Hükûmetine ve Mustafa Kemal Paşa'nın sözlerine yer verilmiştir. Ahâlî gazetesi bu haberini Morning Post muhabirinin gazetesine gönderdiği 27 Kânûn-ı evvel tarihli mektubuna dayandırmaktadır:

Geçenlerde Büyük Millet Meclisi'nde îrâd-ı nutk eden Mustafa Kemal Paşa Hazretleri pek açık olarak bugünkü Büyük Millet Meclisi Hükûmet'nin bütün Türkiye'yi temsil ettiğini merkezi idâre-i hükûmetin daimî sûrette Ankara'da kalmayıp yakın bir zamânda İstanbul'a avdet edeceğini söyledikten sonra ez-cümle demiştir ki: Türk Milleti daima bizimle beraber bulunduğundan yegâne Türk Hükûmeti Büyük Millet Meclisi tarafından idâre olunan hükûmettir. Hükûmetimiz ne Demokrat ve ne de sosyalisttir ve bu sûretlede târihe dâhil olarak ebedî kalacaktır... ("Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Ankara Hükûmeti'nin çeşitli kurum ve kuruluşlara yaptığı ta'yînlerle ilgili haberlere de rastlamaktayız: "Kabil Mümessillğine ta'yîn edilen Fahrî Paşa mahâl-i me'mûriyetine azîmet etmiştir." Yine aynı başlığın altında: "Hamdullah Subhi Beyden sonra Maârif Vekâletine henüz kimse intihâb edilmemiştir." yazısı bulunmaktadır ("Anadolu Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 1). Başka bir ta'yîn haberinde ise: "Adana vilâyeti kumandanlığına Cevat Paşa vâlîliğinede Muhiddin Paşa ta'yîn edilmiştir" ("Ta'yîn", Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır. İsmet Paşa (İnönü)'nün Hariciyye Nâzırlığına ta'yînde gazetenin bir diğer haberidir: "Mudanya Mukavelesini imza eyleyen Kahraman İsmet Paşa (İnönü) Hazretleri Yusuf Kemal Bey'in vuku' bulan isti'fâ'sına mebnî Hükûmet-i Millîyemiz Hâriciyye Nâzırlığına intihâb ve ta'yîn edilmiştir" ("Yeni Hâriciyye Nâzırımız" Ahâlî, 1922-1337: 2).

Millî Mücadelenin öncülerinden Kazım Paşa (Karabekir)'in⁷⁷ Ankara'ya gelişini bildiren bir haberde Ankara muhabir-i mahsûsasına dayanılarak yayımlanmıştır.

⁷⁷Türk Kumandanı ve devlet adamı. (1882-1948) İstanbul'da doğdu asıl adı Musa Kazımdır. 1902'de Harp Okulundan, 1905'te de Harp Akademisinden mezun oldu. Kurmay Yüzbaşı olarak Manastır'da staja başladı. 2. Kolordu Kumandanı ve İkinci Ordu Kumandan vekili olarak doğuda Ruslara karşı savaştı.

Haberin içinde Kazım Paşa (Karabekir)'nin gazetecilere verdiği aşağıdaki beyanatıda yer almaktadır:

Geçen de Ankara'ya vâsıl olan yeni Müdâfaa-i Millîyye Vekili Kazım Paşa Hazretleri dün Ankara gazetecilerine beyânât-ı âtîde bulunmuştur: Maa'l-esef size çok şey söyleyemeyeceğim mecliste arz ettiğim gibi Ordumuz kendisine mevzu' vazîfeyi yapmaya hâzırlanmıştır. Ben gösterilen i'timâda lâıyk olacağımı isbât için cephede olduğu gibi burada da çalışacağım... (“Son Anadolu Haberleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Millî Mücadele sırasında kurulan komisyonlardan harp encümenliği komisyonu ile bu komisyonda yer alanların isimleri, “Muhterem Baş Kumandanımız Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin riyâsetleri altında fevka'l-âde bir harb encümeni teşkîl edilmiştir” (“Fevka'l-âde Harb Encümeni”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). Haberi ile verilmiştir. Bir başka nüshada ise bu harp encümenin faaliyete başladığı yazılarak: “İlk mektubumda teşkîlini haber verdiğim fevka'l-âde harb encümeni bu gün beşinci ictimâ'sını yapmıştır. Henüz mektûm tutulan kararların düşmanın perîşânîyetini istilzâm edecek kadar kâhir olduğunu istidlâl ediyoruz” (“Fevka'l-âde Encümen Fa'âliyyette”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). denilmiştir. Millî Mücadele sırasında Ankara Hükûmeti'nin ilişki de olduğu devletlerle ilgili haberler⁷⁸ ve bu devletlerle imzaladığı antlaşmalar gazete sayfalarında ki yerini almıştır:

Buhara Hey'eti Buhara Hâlk Cumhuriyeti'nin hediyesini Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine takdim eyledi... Yıllardan beri büyük kardaş Türkiye Hükûmeti ile resmen münâsebetе girişmeyen Buhara Murahhasları bugün Ankara'da Büyük Millet Meclisi Hükûmeti Reîsi'nin ziyâretiyle müşerref olmakla kesb-i Fahr eyleriz (“Mustafa Kemal Paşa Hazretleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Erzurum Kongresi'nde Mustafa Kemal'in kongre'ye girmesine karşı çıkan bazı delegeleri ikna ederek onu 23 Temmuz'da başlayan kongre'ye başkan seçti. Millî Hareket esas planına göre Şark Cephesi Kumandanlığı'na getirilen Kazım Karabekir İngilizlerin İstanbul'u işgale edip meclisi dağıtmaları üzerine mütareke uygulamasını kontrol için Erzurum'da bulunan İngiliz Subay ve erlerini tutuklattı. 3 Aralık 1920'de Gümrü Antlaşması'nı imzalayıp Ermenistan'ın Sevr antlaşmasında kendilerine tanınan haklardan vazgeçmesini sağladı. Kazım Karabekir 15 Ekim 1922'de Ankara'ya geldi. Edirne Milletvekili olarak meclisteki görevini sürdürdü. Terrakiperver Cumhuriyet Fırkası'nın genel başkanı seçildi. Ancak bu ilk muhalefet partisi Şeyh Sait isyanı ile irtibatlandırılıp irtica ve din istismarcılığı ile suçlanarak kapatıldı. Eren köydeki evinde inzivaya çekildi ve sıkı gözetim altında tutuldu. 27 Nisan 1933 tarihinden itibaren Millîyet gazetesinde “Bir Ankaralının Defteri” imzasıyla kendisi aleyhine yazılar çıkmaya başladı. Millî Mücadeledeki hizmetlerini kötileyen bu yazılara gönderdiği tezkip yayımlanmayınca bir kitap kaleme aldı; fakat kitabı neşreden matbaa basılarak 5000 adet kitap yakıldı. Ayrıca Erenköy'deki evi arandı ve yazdığı diğer kitaplarda götürüldü. Kazım Karabekir, Meclis Başkanlığına şikâyette bulunup doksan beş dosyayı ve yayıma hazır kırk dört kitabını geri istediysen de bir sonuç alamadı. 31 Aralık 1938'de milletvekili seçildi. 1948 yılında vefat etti (Küçük, 2002: 150-152).

⁷⁸Bkz. “Türk-İngiliz İlişkileri”, “Türk-Fransız İlişkileri”, “Türk-Rus İlişkileri”, “Türk-İtalyan İlişkileri”.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin dünkü ictimâinde Türkiye-Ukrayna muhâdenet ahid-nâmesi bir re'y muhâlîfe karşı yüz yetmiş yedi re'y ile alkışlarla kabûl ve tasdik edilmiştir. müttefikayn Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ile Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan Sosyalist Şûrâlar Cumhuriyetleri arasında 13 Teşrîn-i evvel 1337 târihinde Karsta akd ve imza edilen muâhede-i nâme üç müstenkif ve on iki muhâlîfe karşı yüz yetmiş iki re'y ile kabûl ve tasdik edilmiştir ("Ukrayna Muâhedesini Büyük Meclisi'nde Alkışlarla Tasdik Edildi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Diğer bir ilginç haber ise, Türkiye Büyük Roma Sefiri'nin, Avrupalıların Yunanistan'a ayrımcılık yapması üzerine Avrupa Devletlerine gönderdiği protestonamedir. Buna göre : "Roma Mümessili Türkiye ile Yunanistan'a ayrı ayrı muâmele edilmesini ve Yunanlıların konferansa kabûlünü şiddetle protesto ediyor" ("Celaleddin Arif Bey'in Protesto-nâmesi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). denilmektedir.

Millî Mücadele sadece ülkemizi işgal eden devletlere karşı verilmemiş aynı zamanda Millî Mücadeleyi başlatan Kuvâ-yı Millîyye'ye karşı olanlara ve İstanbul Hükûmeti'nin destekleriyle Ankara'daki oluşuma karşı çıkan içimizdeki hainlere karşı da verilmiştir. Bunun en güzel örneklerinden biri Ahâlî gazetesinde yer alan haberlerdir:

Trabzon İstiklâl Mahkemesi, Kuvâ-yı Millîyye aleyhinde propagandalar yapan Mehmet Ali Beyi i'dâma mahkûm etmiş ve hükm-i i'dâm derhâl infâz edilmiştir ("Bir İ'dâm Daha", Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

Balıkesir'den iş'âr edildiğine göre Anzavur el-yevm Biga Kazâsında bir Yunan ta'kib müfrezesine reh-ber sıfatıyla dolaşmaktadır ("Anzavur Ne Yapıyor", Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

Anadolu'daki asayiş bilgileri ile ilgili mecliste yapılan konuşmalar ve yürürlüğe girecek kanunların haberi de Ahâlî gazetesinde verilmiştir:

Dâhiliye Vekili Fethi Bey Millet Meclisi'nde meb'ûslardan bazıları tarafından irâd olunan suâllere cevap vererek demiştir ki: Bütün memleketimizde kat'iyen bir tek çete yoktur. Nâhiyelerde âsâyişi te'mîn vazîfesini ahâlîye bırakmak doğru olacaktır. Bundan dolayı nâhiyeler kanununun sür'atle neticelendirilmesine çalışıyorum. (Artvin'de) bir tek mahbûs yoktur ("Fethi Bey Ne Diyor", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Gazetenin Millî Mücadele ile ilgili bir diğer haberinde de Türkiye Büyük Millet Meclisi, çıkarmış olduğu bir kanunla kimi temsil ettiğini ve bu temsiliyetin nasıl işleyeceğini bildirmiştir:

Anadolu Büyük Millet Meclisi âhiren yeni bir ittihâb kanûn-nâmesi kabûl etmiştir. Hükûmet, ahâlî tarafından meydana çıkarılmış bir Hükûmet-i Millîyye olacak, kudret ve nüfûsunu millet nâmına tatbik edecektir... Parlamento senede iki

defa ictimâ edecektir. Hükûmet bervechî atî kısımlardan müteşekkildir: Nâfia, Hâriciyye, Adliyye, Müdâfaa-ı Millîyye, Maârif-i Umûmiyye, Mâliyye, Emîr-i Dâhiliyye, Sıhhiyye-i Umûmiyye, Posta ve Telgraf, İktisâd-ı Millî Vekillikleri... (“Gayet Güzel Bir Usûl-ı Anadolu İttihâbı”, Ahâlî, 1339: 2).

2.6.2. Ankara Hükûmeti’nin İstanbul Hükûmeti İle İlişkileri Ve İstanbul Haberleri

Millî Mücadele döneminde İstanbul Hükûmeti ve Ankara Hükûmeti’nin ilişkileri zaman zaman restleşmeye varan zaman zaman da yumuşama eğilimi gösteren bir seyirde devam etmiştir. Türkiye’yi I. Dünya Savaşı’ndan sonra işgal eden devletler de işgale karşı kırılğan siyâset izleyen İstanbul Hükûmeti ve işgale karşı mücadele eden Ankara Hükûmeti gibi iki başlı bir siyasi yapıyı kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmaya çalışmışlardır. Esasında işgalci ülkeler menfaatlerine ters düşen Ankara Hükûmetini Türkiye’nin temsilcisi olarak görmekten kaçınırken menfaatlerine uyan İstanbul Hükûmetini dikkate almaya özen göstermişlerdir.

Ahâlî gazetesinde Ankara ve İstanbul ilişkileri ile alakalı olarak yer alan ilk habere göre, İstanbul Hükûmeti temsilcisi Ankara’ya gitmiş ve burada uzun süre kalmıştır. Bu durum Türkiye’yi işgal eden devletlerde şüphe uyandırmıştır. Bu haber gazetede: “Son zamânlarda Anadolu ile anlaşmak emeliyle Ankara’ya müteveccihen hareket eden İzzet Paşa’dan⁷⁹ İstanbul’a doğru bir haber gelmemiştir. Bu seyâhat mahfil-i ecnebîyeyi fena hâlde düşündürüyor.” (“Anadolu ve İzzet Paşa”, Ahâlî, [t.y.]: 2). olarak verilmiştir.⁸⁰ Açıkça bu haber bize Türkiye’yi işgal eden bu devletlerin

⁷⁹Ahmet İzzet Paşa (1864-1934) Osmanlı Sadrazamı. Manastır’a bağlı Görice sancağının Naslic kasabasında doğdu. Babası Arnavutluk’un tanınmış ailelerinden birine mensup olan Naslic Ayanı Timur Bey’in oğlu eski mutasarrıflarından Haydar Bey’dir. Ahmed İzzet Kuleli Askeri Lisesini (1881), ve Erkân-ı Harbiye’yi (1887) bitirdikten sonra kurmay yüzbaşı olarak orduya katıldı. Hariciyye Nâzırı olduğu sırada karşı propagandalarla Millî Mücadele hareketinin bir vatanseverlik gereği olduğunu göstermeye çalıştı. Bunda da büyük başarıyı sağladı. Millî Mücadele’nin başından sonuna kadar Anadolu’nun yanında yer aldı. İstanbul ile Ankara’nın uzlaştırılmasına çalıştı. 22 Mart 1922’de yapılan Paris Konferansında Ankara Hükûmeti’nin görüşleri doğrultusunda Millî Mücadele Hareketini savundu. Hariciyye Nezaretine geçtikten sonra Mustafa Kemal Paşa kumandasındaki kuvvetlere silâh yardımı buldu. Anadolu’ya yapılan silah sevkiyatı tamamen onun bilgisi dâhilinde olmuştur. Bunun yanı sıra Anadolu’nun işine yarayacak her türlü siyasi bilginin Ankara’ya ulaştırılmasını sağladı (Ayışığı, 2001: 563-564).

⁸⁰İngiliz İstihbarat Servisi’nin pek yakından izlediği, Anadolu’ya gönderilecek Ahmet İzzet Paşa kurulu henüz yola çıkmadan başarısızlıkla karşı karşıya kalmıştı. Çünkü Kemalistleri, Sevr antlaşmasını kabule inandıramayacağını biliyordu. Durum bu iken, kendisini Türkiye’nin birleştiricisi olarak gören Ahmet İzzet Paşa, Bahriye Nâzırı Salih Paşa, Tarım ve Ticaret Bakanı Hüseyin Kazım, ulemeden Fatin Efendi, Stockholm eski büyükelçisi Cevat Bey ve Babîâli hukuk danışmanı Münir Bey’le birlikte, 3 Aralık 1920’de, bir kararsızlık ve kuşku havası içinde İstanbul’dan Anadolu’ya hareket etti.. 30 Aralık tarihli İngiliz gizli istihbarat raporu, Mustafa Kemal ile İzzet Paşa arasında, 5 Aralık’ta (Rapor 7 Aralık tarihini

kendilerine karşı oluşacak bir ittifaktan çekindiklerini göstermektedir. İzzet Paşa ile ilgili başka bir haberden anladığımızı göre İzzet Paşa'nın Avrupa'ya heyet halinde gitmesini Ankara Hükûmeti dikkatlice izlemektedir:

Hükûmet-i Milliyemiz Hâriciye Vekili Yusuf Kemal Bey efendi'yi ta'kiben sarayın emriyle İzzet Paşa'nın riyâseti altındaki hey'etin Avrupa'ya gitmesi Anadolu'yu epeyce alâka-dâr etmektedir (“İzzet Paşa Hey'eti'nin Anadolu'daki Te'sirâtı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Ankara Hükûmeti Türkiye'nin tek temsilcisi olarak kendini görüyor ve İstanbul Hükûmeti'nin işgal altında doğru kararları veremediğini biliyordu. Aşağıda yer alan haber buna örnek teşkil etmektedir:

Türkiye Büyük Millet Meclisi, İstanbul Hükûmeti'nin hiçbir vazî' meşru hukukiyesi olmadığı ileri sürerek yegâne hükûmetin Ankara'da bulunduğunu iş'âret eylemiş ve sulh konferansına i'zâm edilecek murahhasların ancak Ankara'dan iktibâs-ı kudret edebileceklerini kat'î bir lisânla bildirmiştir (“İstanbul-Ankara Müzâkerâtı ve Netâici”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

Yine Türkiye'nin tek temsilcisinin Ankara Hükûmeti olduğunu Tevfik Paşa'ya çekilen bir telgrafın yayınlanmasından anlayabiliriz ki bu telgrafın ilk cümleleri şu şekildedir:

İdâre-i Millîyeyi müsteniden Türkiye'nin mukadderatına hâkim olan yegâne meşru ve müstakil kuva-yı hâkime Ankara'dadır. Müstemirren mün'akid Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Türkiye'ye müteallik bil-cümle mesâilin hâlline me'mûr ve her türlü münâsebât-ı hâriciyede muhâtab ancak işbu meclisin hey'et-i hükûmetidir... (“İstanbul'da Tevfik Paşa Hazretlerine”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).⁸¹

Ankara, yukarıda da bahsettiğimiz gibi İstanbul'un işgal altında olduğu için doğru kararları alamadığını biliyordu. Sonuç olarakta İstanbul'un almış olduğu kararları

veriyor), Bilecik'te garda yapılan görüşme hakkında, bizzat İzzet Paşa'nın göndermiş olduğu telgraf yazılarına dayanarak bilgi veriyor; kurulun coşkunu bir gösteriyle karşılandığını; her kent ve köyde halkın Padişah'a bağlılık beyan ettiğini iddia ediyor; İzzet Paşa'nın ulusçuların dileklerini kapsayan 11 Aralık ve Celalettin Arif Bey ile yaptığı görüşmeyi anlatan 14 Aralık tarihli telgraf yazılarının İngilizce çevirilerini veriyordu. Bu arada Mustafa Kemal ustalıkla davranarak, İzzet Paşa kurulunun yaratmış olduğu kötü etkiyi gidermek amacıyla, kurulun İstanbul'a dönmesine izin vermiyor; İstanbullu önderlerin, ulusal akım'a katılmaya geldiklerini basın aracılığıyla yayımlıyor ve onları kendisiyle birlikte Ankara'ya götürüyordu. Böylece bu kurul, bağlaşıkların açısından ise, ulusal sav'a büyük ölçüde katkıda bulunuyor; Kemalistler ustaca davranarak düşmanlarını tuşa getiriyorlardı (Sonyel, 1995: 137-138).

⁸¹Türkiye'nin tek temsilcisi Ankara olduğuna dair Tan gazetesinde yayımlanan bir makale Ahâlî gazetesinde yayımlanmıştır. Bu haberde: “...Türk Hükûmeti müstakil icrâ'ata mâlik olan Ankara Hükûmeti olup İstanbul'da İngilizlerin kontrolü altında olan İstanbul Hükûmeti değildir...” (“Türkiye'yi Kim Temsil Edebilir”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1) yazmaktadır.

topyekûn yok sayıyordu. Bu konu ile ilgili bir haber gazetede şu şekilde yayımlanmıştır: “İstanbul’a vârid olan haberlere nazaran Ankara Büyük Millet Meclisi İstanbul Hükûmeti’nin şimdiye kadar akd eylediği bi-l-umûm muâhedâtı tanımamaya karar verdiğini bildiriyor.” (“Büyük Millet Meclisi’nin Mukarrerâtı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ankara Hükûmeti kendisini Türkiye’nin tek karar merci gördüğü gibi işgal altındaki padişahı da Ankara’ya davet etmiştir: “Mahreci Atina olan bir telgraf Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından padişahın Ankara’ya gelmesi lüzûmunun kendisine tebliğ edildiğini haber veriyor.” (“Ankara ve Padişah”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

İstanbul ve Ankara Hükûmeti’nin birleştirilmesi ile ilgili bir haberde de: “İstanbul-Bekir Sami Bey dün Fransız mümessil-i siyâsiyyesi General (Pele)yi ziyâret ederek İstanbul ve Ankara Hükûmetlerinin tevhidî husûsunda iki saatten fazla müzâkerâta bulunmuştur.” (“İstanbul ve Ankara Hükûmetleri’nin Tevhidi”, Ahâlî, 1337-1921: 2). denilmekte idi.

Millî Mücadele Döneminde, Millî Mücadele Hareketine karşı çıkan birçok kesim olmuştur. Ankara’nın savaşı kazanmasıyla bu mücadeleye karşı çıkanları da bir korku sarmış ve bu hainler Şeyh-ül-islâma başvurarak canlarının korunmasını talep etmişlerdir:

Anadolu da’vasının başladığı günden beri İstanbul’da gazete idâre-hânesinde oturarak ve pis çatılı konaklarda toplanarak gerek millî mehdîmiz Mustafa kemal Paşa Hazretleri aleyhinde ve gerekse dava-yı millîyyemizi yürüten fedakârlarımız aleyhinde yazılar yazarak silâhlar kullanarak muhâlîf hareket eyleyen hâinlerin âhiren şeyh-ül-islâma müracaat ederek kendilerinin asılmaktan kurtarılmalarını ricâ etmişlerdir... (“Hâinlerin Korkusu”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İstanbul Hükûmeti ile Müttefik Devletler arasındaki ilişkileri anlatan haberlerin özeti ise şu şekildedir:

...Gazeteler İstanbul Hükûmeti ile Londra Hükûmeti arasında akd edilen bir i’tilâfi neşreliyorlar. Bu i’tilâfa göre İngiltere Türkiye’nin istiklâlîni te’min edecek ve İstanbul daimî olarak sultân ve hâlifenin makâmı kalacak Türkiye Yunan sulhunde İngiltere Türklere yardım edecek ve buna mukabil Türklerde Kıbrıs Adasıyla Mısır’daki hukukundan vazgeçeceklerdir (“Bir Rum Metropoliti Kilise’de Adam Öldürüyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bâb-ı âlî, müttefik mümessil-i siyâsilerine takdîm ettiği bir notada İzmir’in muhtârriyet-i idâre’ye mâliki sûretiyle bir sûret-i hâli kabûle mütemayil olmadığını ve gerek Ankara gerekse İstanbul Hükûmetleri’nin Asya-yı sahranın kâmilin

Hâkimiyet-i Osmaniye'ye iâdesinde ısrâr ettiklerini bildirmiştir (“Bâb-ı âlî İzmir’in Muhtariyetini Red' Ediyor”, Ahâlî, 1339-1921: 2).⁸²

İstanbul Hükûmeti adına hizmet edenlerin çalışmaları, gezileri ve tayinleri de gazetede yer almıştır:

Devlet-i Âliyye-yi Osmâniyye Dâhiliye Nezâreti Muhacereyn Dâiresi Müdür Muavini Sabri Bey Trakya muhacereyn-i islâmiyesi hakkında tedkikatta bulunmak ve onların mahâllerine avdetlerinin te'mini husûsuna çalışmak üzere evvelki gün Sofya'ya gelmişlerdir... (“Sabri Bey”, Ahâlî, [t.y.]: 1).

Antalya'dan bildirildiğine göre Şeyh-ül-islâm Hayri Efendi Niğde'ye muvasalat etmiştir (“Hayri Efendi Niğde'de”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

İstanbul Maârif Nâzırı Mustafa Reşid Paşa Hükümet-i Osmaniyyenin Londra mümessilliğine ta'yin edilmiştir... (“Mustafa Reşid Paşa”, Ahâlî, 1339: 2).

İstanbul ve Ankara Hükûmeti ilişkileri ve İstanbul Hükûmeti'nin haberlerinin yanı sıra İstanbul'da ki güncel konular ile ilgili sadece bir haber çıkmıştır:

İstanbul'da kar fırtınası altında kalmıştır. Fırtına Unkapanı köprüsünü harâb etmiş ve şehîr de hareket durmuştur. Birkaç tramvay araba mahv olmuştur. Yüzü mütecaviz hâne kar tabakaları altında göçmüştür (“İstanbul'da Fırtına”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Saltanatın kaldırılmasından sonra halife olan Abdülmecit Efendi⁸³ ile ilgili İngiliz gazetelerinde haberler yayımlanmıştır: “İngiliz gazeteleri yeni Halîfemiz Abdülmecid Efendi Hazretleri hakkında kıymetli makaleler neşr etmektedir. (Morning Post) ismindeki İngiliz gazetesi zat-ı hilâfet-penâhînin mufassal bir terceme-i hâlini yazmış...” (“Yeni Hâlifemiz”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.6.3. Türk-İngiliz İlişkileri

Tarihte Türk-İngiliz ilişkileri, Türkiye'nin diğer milletlerle olan ilişkilerine göre bazı farklı özellikler göstermektedir. Tarihte Türkiye'ye İngiltere kadar hem faydalı

⁸²İzmir'in muhtariyeti ile bir başka haberde Times gazetesinde yayımlanmıştır. “İzmir'in Yunan himâyesinde muhtariyeti için müttefikler, Yunanistan'ı ısrâra teşvîk ederlerse neticede hiçbir şey kazanılamayacaktır.” (“Yunan Kabinesi Sallanıyor”, Ahâlî, 1921: 2)

⁸³Sultân Abdülazîz'in oğullarından hiç biri padişah olamamış yalnız son veliaht Abdülmecit Efendi Büyük Millet Meclisi tarafından halife ilan edilmiştir. Yirmi dokuzuncu Osmanlı Halifesi sadece halife sıfatına sahiptir; padişah değildir; kendisine bütün İslâm halifelerinin haiz oldukları “Emir'ül Mü'minin” ünvanı yerine “Hâlife-i Müslimin” ünvanının verilmesi işte bundandır (Danişmend, 1971: 646).

hem zararlı olmuş başka bir millet göstermek zordur. Osmanlı Devleti'ni Rusya sarsmış, İngiltere yıkmıştır.

İngiltere, Rusya'nın sıcak denizlere inmek için Osmanlı Devleti'ni içten ve dıştan yıkma girişimlerini, Türkiye'deki ekonomik çıkarları, daha da önemlisi Hindistan'a giden en kestirme yolun Osmanlı Devleti üzerinden geçmesi sebebiyle Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü Ruslara karşı korumaya çalışıyordu; fakat 1878 Berlin Antlaşması'ndan sonra değişen dünya ve Türkiye şartları İngiltere'yi bu politikasından vazgeçirmiş ve bu seferde tam tersi bir politika izlemeye başlamıştır. XX. yy. başlarında Osmanlı devletini yıkmaya çalışan devletlerin başında gelmiştir.

Millî Mücadele Dönemide temelde İngiltere'ye karşı olmuştur. Bu hareket içerisinde fiili çatışmanın büyük bir kısmını meydana getiren Batı'da Yunanistan ve Doğuda Ermenilerle olan çarpışmalar esasında İngiltere ile olan çarpışmalardan başka bir şey değildi. İngilizler her iki milleti de Anadolu ve Ortadoğu da ki emellerini gerçekleştirmek için Türkiye'ye karşı kullanıyordu. Mustafa Kemal Paşa ve silah arkadaşları İngilizlerin oyununu bozmuş, zafer milletimizde kalmıştır (Kocabaş, 1985: 7-8).

Ahâli gazetesinde de Türk-İngiliz ilişkisi ile alakalı birçok haber yayımlanmıştır. Bu haberlerden ilkinde, Türklerin aleyhine gelişen Fransız ve İngiliz siyasetinden hiçbir şekilde haberimizin olmadığı bunun sebebinin de Türklerin kendi aralarındaki sorunlardan ileri geldiği ile alakalıdır:

Her şeyden evvel bilelim ki dünyanın en kahir politikası, sevişmek siyâseti ve sevişmek politikasıdır ve bu siyâset umûm dünya milletlerinin ve âli-ül-husûs zavallı Bulgaristan Müslümanlarının bütün bir îmân-ı tam ile sarılmağa mecbûr olduğumuz siyâsetlerin en birincisidir. Her gün birer sûretle kıyâfet değiştiren ve asırlardan beri bizim iyiliğimize hiçbir noktasiyla temas etmeyen Fransız siyâseti, İngiliz politikası ve ya bilmem ne dalaveresinden evvel dilimizle ikrâr kalbimizle tasdik edelim ki bizi her gün birer parça daha çukura düşüren bu yanlış siyâsetlerden dünyalar durdukça çabalasak yine iki lâflık haberimiz olmayacaktır... Biçâre Müslümanların bugüne kadar başlarına gelen belâların en büyüğünü İngiliz ve Fransız siyâsetlerinden evvel aramızdaki geçimsizlik belâları hâzırlanmış ve bu birbirimizi çekememezlik yüzünden de ayaklarımızı belâ ve izmihlâl çukurlarından kurtarmağa muvaffak olamamışdır... ("Sevişmek Siyâseti", Ahâli, 1336-1338: 1).

İngiltere, büyük destek verdiği Yunanistan'ın Anadolu harekâtında başarısız olmasından dolayı Ankara Hükûmeti'nin taarruzlarını durdurmak ve zaman kazanmak için Ankara Hükûmetini sulhe davet etmek için teşebbüslerde bulunmuştur: "19 Teşrîn-ı sâni târihli Maten gazetesi İngiltere Hükûmeti'nin hazırlanmakta bulunan Anadolu

taarruzlarını durdurmak için düvel-i i'tilâfiye ile müzâkere'ye giriştiğini yazıyor.” (“Anadolu-İngiltere”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Ahâlî gazetesinin başyazarı Mehmet Behçet Bey (Perim) yazmış olduğu bir baş makalede İngiliz ve Türk ilişkilerini şu şekilde özetliyordu: “Şarkın ve bütün cihanın huzûr ve emniyyetini celb eden kara bir nokta bir kördüğüm var idi. Bu kör düğüm bu ezeli siyah nokta şarkta çarpışan iki devlet menâfi idi. Türkiye-İngiltere...” (“Kör Düğüm“, Ahâlî, 1337-1921: 1)

İngiltere Millî Mücadele Döneminde bir taraftan Yunanistan'a her türlü desteği verirken diğer taraftan sömürgesi altında bulunan İslâm ülkelerinin Türkiye'yi destekleyip isyan çıkarmalarını önlemeye çalışıyordu:

Son üç beş gününün en mühim ve en canlı hâdisesi (Londra Konferansı) mes'elesidir. Türklerin artık öldürülemeyeceğine kanâat getiren Avrupa diplomatları bu sefer onu başka sûretle susturmaya çalışıyorlar... Son (Ankara) konferansında toplanan umûm İslâm Belediyelerinin murahasları en son silâhlarıyla dikilmişlerdi. Hindden Afgandan Belucadan ve nihâyet Mekke-i Mükerrmeden, Bağdad'dan, Tahran ve Semerkând'dan gelen irili ufaklı İslâm murahasları Mustafa Kemal Paşa Hükûmetine sûret-i kat'iyede yardım vermeği kararlaştırmışlar ve bu uğurda en muazzam fedakârlıklara dahi katlanmayı göze alarak din birliği nâmına ahd ve imân etmişlerdi. Bunun içindir ki İngiltere Hükûmeti yine kurnaz davrandı ve bu dehşetli Asya hücumunu bir müddet daha durdurabilmek endişesiyle Mustafa Kemal Paşa ile İstanbul'daki Padişah kabinesine müracaat mecbûriyyetinde kaldı... (“Dünya İşleri Ne Hâlde?”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

İngiltere, Türklerin bu özgürlük mücadelesi sırasında Fransa ile ters düşmektedir. Nitekim Fransa bir müddet sonra Ankara Hükûmeti ile ilişkilerini olumlu yönde geliştirmeye başlamış, Bu da Fransa ile İngiltere arasındaki ilişkide sıkıntıya sebep olmuştu:

...Dünkü İngiliz Meclis-i Vükelâsında Fransa'ya bir nota verilmesi takrîr etmiştir. İşbu nota da Fransa'nın Ankara ile uzlaşmasının husûsî bir mâhiyyette olması müttefikleri kuşkulandırmaktadır... (“İngiliz-Fransız İhtilâfi”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Her ihtimâle karşı İngiltere İstanbul'da olduğu gibi Adalar denizi sevâhiline dahi beyne'l-milel bir idârenin te'sisi taraf-dâridir... Aynı zamânda İzmir'de böyle bir idârenin te'sisi Fransa Hükûmeti'nin kabûl etmesi çok şüphelidir... (“İngiltere-Fransa Münâsebâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Britanya Hükûmeti'nin siyâset-i hâriciyesini oynatan Lord Kurzon'un Lordlar Kamarası'nın küşadı münâsebetiyle irâd ettiği nutkun ma'nâsı bugün anlaşılıyor: Lord Kurzon: Türk-Yunan taraf-dârlığına hiç kimse yanaşmasın! Diyor. Onun bu sözü Fransa'ya dâirdi. Çünkü Fransa üç sene mukaddem silâhlarını ellerinden bırakan milletlerin hukuk-i siyâsilerini tanıyarak mücâdeleye nihâyet

vermek istemiş, bu hususda da en müsâid taraf olmak üzere Türkiye'yi bulmuştur...⁸⁴ (“İngiltere'nin Türklere Karşı Siyâseti”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...İngiltere Yunanistan'ın galib geldiği takdirde Anadolu'nun taksimine uğrayacağını düşündüğü için şimdiye kadar Yunanlılara muavenet ediyordu... Fakat Anadolu'da ki son Yunan muaveneti İngiltere'nin bütün ümitlerini tarumar etti... Türkler tamamen Trakya'ya sahip olmak istiyorlar. Hâl-bu-ki bu kat'iyen İngiltere'nin hesabına gelmiyor. Çünkü Türkler Rusya ile müttefikler... Fransa ise Türk arâzisinin İngiliz hâkimiyeti altında bulunmasından kat'iyen menfaattar olamayacağını düşünerek Türkiye Mütebelâtını kabul etmektedir...⁸⁵ (“Düvel-i İtilâfiye ve Şark-ı Karib Mes'alesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

İngiltere, şerâit-i sulhiyenin derhâl müzâkeresine mübaşeret edilmesini talep ettiği hâlde bu saatte Türk Hükûmeti ile mukameleye girişmeyi ne için red ediyor? Fransa ve İtalya anlaşmaya dünden hâzır... (“İngiltere'nin İki Yüzlü Siyâseti”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İngiltere'nin Türkiye'ye karşı bu olumsuz politikasının yanında bazı İngiliz diplomatlar Türklerle anlaşmak zorunda oldukları ile ilgili düşüncelerini dile getirmekten çekinmiyorlardı:

Eğer biz Türklerin düştüğü mevki'ye düşeydik milliyet-perver ve vatan-perver herhangi bir İngiliz buna muvafakat etmeyerek memleketi kurtarmak için çalışacağı muhakkak idi. binâen aleyhe şark da dalgalanan islâm âlemi yukarıda söylediğim gibi Türk yurdunun Yunanlılar tarafından istila'sından ileri geliyor. İşte Türklerin bu siyâsetidir ki bizi yakın bir zamânda uzlaşmaya yaklaştıracaktır...⁸⁶ (“İngiliz Meb'ûsları'nın Şark-ı Karib Hakkındaki Müfid Bir Beyânâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Türk Ordusu'nun savaşı kazanacağını anlayan İngiliz medyasının en önemli gazetelerinden biri olan Times gazetesi, bir anda fikir değiştirmiş olup Türklerin lehinde bir yazı yazmış ve Türkleri mücadelesinde haklı bulmuştu: “Times gazetesi son günlerde Türklerin aleyhindeki yazısını bütün bütüne değiştirmiştir. Türkler Garbi Anadolu'nun istila' ve istirdâdı ile gösterdikleri medenî bir muharebe ile haklarını istirdâd etmek azmindedirler...” (“(Times) Gazetesi Ne Diyor?”, Ahâlî, 1922-1338: 2) yazmaktadır.

Türklerin, vatani işgalden kurtarmaya çalıştıkları bir dönemde Yunanistan'ın en büyük destekçisi olan, Türklere Sevr Antlaşması'nı imzalatarak yaşama hakkını dahi

⁸⁴Bu makale, “Fransa'nın en meşhur diplomatlarından Mösyö (Şarel Porti)nin (Lojostis) gazetesinde münteşir makalesinin hülasası ehemmiyet-i azime i'tibârıyla tercüme ederek kâinlerimize arz etmek bu sûretle de İngiltere'nin hilâfet-i İslâmî'ye hakkındaki düşüncelerini ortaya koymak istedik.” cümlesi ile başlamıştır.

⁸⁵Bu makale “Şark mes'alesi hakkında İngiltere-Fransa ihtilâfından bahseden (Növi Mir) gazetesi yazdığı uzun bir bend de iz cümle diyor ki:” cümlesi ile başlamıştır.

⁸⁶Bu makale: “Şark mes'alesine pek ciddî bir nâzırla bakan ve bu mes'eleyi yakından ta'kîb eden İngiliz Parlamentosu meb'ûslarından (Obre'y Herbert) Türkiye'ye dâir Sonias Lemisi gazetesinde ez-cümle demiştir ki:” cümlesi ile başlamıştır.

çok gören İngiliz siyaseti, Türklerin mücadeleyi kazanmasından sonra Türk dostu olarak görünmeye çalışmışlardır. Bunun adı da herhalde meşhur İngiliz siyasetidir.

Yeni İngiltere Hâriciyye Nâzırı kendisine erişen bir gazete muhabirine demiştir ki: Yeni sulh konferansının cihana sulh ve sükûn vereceğini kuvvetle umuyorum. Hükûmeti üzerime aldığım gündən beri İngilizlerin Türk düşmanı olmadıklarını isbât etmeye çalışıyorum (“İngiltere Yola mı Geliyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.6.4. Türk-Fransız İlişkileri

Fransızlar I. Dünya Savaşı’nda silâhların bırakılmasını müteakip Anadolu’nun bölüşülmesi konusunda kendi payına düşen Türk topraklarını işgale başlamışlardır. Kilikya bölgesini, Urfa, Adana, Maraş, Antep gibi yerleri işgal etmek isteyen Fransızlar karşılarında topraklarını savunan Türk yerel kuvvetlerini bulmuşlardır; fakat Fransızların Güney Anadolu’da Türklere karşı sürdürdükleri savaş kendi iç politikalarında tepki alıyordu. Fransız kamuoyu her şeye rağmen savaştan usanmıştı. Bir an önce asker ve para israfının durmasını istiyordu. Bu eleştiriler haklı temellere dayanıyordu. Öncelikle Fransızlar bu bölgeden sonuç alınamayacağını, harcanan çabanın ve askeri harcamaların boşa olduğunu söylüyorlardı. Ayrıca Kuzey Afrika’dan getirdikleri birlikleri istedikleri gibi yönlendiremiyorlardı. Fransa Güneydoğu Anadolu’daki Türk direnişinin Kuzey Afrika’daki sömürgelerine sıçramasından korkuyordu. Ayrıca İstanbul’un İngilizler tarafından işgalinden dolayı kendi menfaatlerinin zarara uğradığını düşünen Fransa, bundan rahatsızlık duyuyordu. Bu sebeplerle Fransa Türklerle uzlaşmanın kendi çıkarlarına daha uygun olacağını düşünüyordu (Akbıyık, 2002: 817).

Netice itibarıyla Fransızlar bu bölgeleri terk etmişler ve Ankara Hükûmeti ile de Ankara Antlaşması’nı⁸⁷ imzalayarak bu bölgelerden çekilmiştir. Ankara Hükûmeti ile imzaladıkları bu antlaşmaya kadar Fransız-Türk İlişkileri’nin dostane olması beklenemezdi; fakat bu antlaşmanın imzalanmasıyla birlikte Fransızlar Ankara merkezli yürütülen Türklerin bu mücadelesinin yanında olmuşlardır. Gazetede Türk-Fransız

⁸⁷Mösyö Franklen Buyon Sakarya zaferinden bir hafta sonra 21 Eylül 1921’de Ankara’ya gelmiş ve 20 Ekim’de itilaf name ve ona merbut mektuplar imza edilmiştir. Bunlar Misak-ı Millîmizin Cihan Harbi galiplerinden biri tarafından zımnen kabulü demektir ve dolayısıyla büyük bir siyasi zafer idi (Gençosman, [t.y.]: 232).

ilişkileri hakkında birçok haber yayımlanmıştır. Ankara Antlaşması, Kilikya gibi konularda haberlere rastlamak da mümkündür.

Yukarıda da bahsettiğimiz üzere Ankara-Fransa ilişkileri Ankara Antlaşması'na kadar olumlu bir şekilde gerçekleşmemiştir:

Fransa Hükümeti Baş-vekili (Mösyö Jorj Leyi) Meclis-i Â'yân-ı Hâriciyye encümeninde aşağıdaki sözleri söylemiştir: Kemalist Harekete; artık nihâyet verilmeli ve bu maksadla (Sevr) Muâhedesi'ni yeniden tedkik değil ancak ta'dil etmeli ve Müslümanların izzet-i nefsinin vâkıa edecek yeni bir sulh yapmalıdır ("Mühim Bir İtirâf", Ahâlî, 1338: 1).

Ankara Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Fransa-Türkiye ilişkileri dostane bir şekilde olmuştur. Ankara Antlaşması'nın imzalanmasından sonra çıkan ilk haberde İngilizlerin ünlü gazetelerinden biri olan Times gazetesinin bir haberine yer verilmiştir:

Londra'da çıkan (Times) gazetesi (14) Teşrîn-i sâni târihli nüshasında diyor ki: Ankara i'tilâfını akd etmekle Fransa yeni bir vaz'iyetin husûlünü te'mîn etmiş bulunuyor. Bu vaz'iyet şark-ı karib mes'elesinin bütün düvel-i müttefika tarafından sûret-i kat'îye ve esâsiyye de hâllini zarûrî ve elzem kılmaktadır... Şark-ı karibdeki İngiliz Fransız münâsebâtı şâyân-ı memnûniyyet bir sûrette tanzîm için en kestirme yol şimdiki fırsattan bâlâ-istifâde Türklerle sulh akd etmektedir⁸⁸ ("Times'in Mühim Bir Baş Makalesi", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Ankara Antlaşması'nın imzalanması ile Fransızlar Türk topraklarından çekilmeye başlamışlardır. Fransızların Türk topraklarından çekilmesiyle ilgili gazetede çıkan haberler özetle şu şekildedir:

Ankara- Adana Vilâyeti kâmilten tahliye edilmiş olmakla şehrimiz donanarak Büyük Millet Meclisi önünde tezâhürâtta bulunmuşlardır ("Adana Vilâyeti'nin Tahliyesi", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Ankara 7 Kânûn-ı evvel-Büyük Millet Meclisi dünkü ictimâinde Fransızlar tarafından tahliye edilen Adana Vilâyeti'nde işgal esnasında ikâ' edilmiş olan cerâim-i mertekeleri hakkında aff-ı umûmî i'lânına dâir hey'et-i vekile tarafından tevdi' edilen lahiya-ı kanuniyeyi müzâkere etmiş ve kabûl etmiştir... ("Aff-ı Umûmî", Ahâlî, 1337-1921: 1).

...Mersin ve Ayıntab şehirlerinin işgal edildiğini istihbâr ettik. Ahâlî Türk kıtaâtını şevk ve şadi ile karşılamıştır⁸⁹ ("Mersin ve Ayıntab'ın İşgali", Ahâlî, 1337-1921: 1).

⁸⁸Aynı sayıda bu başlıktan sonra gelen haberde: "Türkiye ve i'tilâf devletleri arasında müzâkerâti siyâsiyyeye artık tamamıyla başlamıştır. İşbu antlaşmalarda sûret-i vaziyede İtalyanlar ile Fransızlar doğrudan doğruya Türklerin tarafını iltizam ediyorlar." yazmaktadır

⁸⁹Fransa ile Ankara Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Fransa'nın Türk topraklarını boşaltması 4 Kasım'da başlamıştır. 1 Aralık 1921'de bir Türk heyeti, Adana'daki resmi daireleri teslim almıştır. 20 Aralık 1921'de Fransız askerleri Adana'dan çekilmiş, 21 Aralık'ta Türk kuvvetleri Adana'ya girmiştir. 25 Aralık 1921'de Gaziantep kurtulmuş, 5 Ocak 1922'de ise Adana çevresi tamamı ile Türklerin eline geçmiştir (Akbiyık, 2002: 818).

Büyük Millet Meclisi nezdinde Adana Meb'üsü sıfatıyla bulunan Sefa ve Kamber Beyler Kayseri tarikiyle idâre-i intihâbiyelerine azîmet etmişlerdir (Adana Meb'üslarının Azîmeti", Ahâlî, 10-1337-1921: 2).

*(Beyrut'tan)-----26 Teşrîn-i sâñide Fransızlar tarafından-----tahliye muâmelesine pey-der-pey devam olunmaktadır*⁹⁰ ("Kilikya'nın Tahliyesi", Ahâlî, 1337-1921: 2).

*(Beyrut'tan) iş'âr edildiğine göre Kilikya Vâlî-i Mülkiyesi Hamdi Bey ve Vâlî-i Askeri Muhiddin Paşa Mösyö Franklin Buyyonla Hıristiyan ekalliyetleri hakkında tedâbir-i âniyeyi ittihâz etmişlerdir...*⁹¹ (Kilikya'nın Tahliyesinden Sonra", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Mersin Limanı'na gönderilen Konkordiya Zırhlısı Malta'ya avdet etmiştir. İngiliz tebaasından hiç kimse Kilikya'yı terk etmeyi ârzü etmemiştir ("Türklerin Merhametinden Herkes Emin", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Suriye ve Kilikya hudûdunu ta'yîn için müteşekkil Ankara Harb Komisyonu en Kânûn-ı evvelde Fransız murahhaslarıyla birlikte işe başlamıştır... ("Adana Ahvâlf", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Ankara Hâriciyye Vekîli Yusuf Kemal Bey mâiyyet erkânı ve Hukuk Müşaviri Münir Bey ile birlikte Konya'ya muvasalat etmişlerdir. Şehr-i mezkûrede Mösyö Franklen Buyyon ile Fransız-Türk sulhunun bazı mevâddının tatbikine dâir görüşeceklerdir ("Yusuf Kemal Bey Konya'da", Ahâlî, 1337-1921: 2).

*...Ankara İtilâfnâmesi maddelerine tamamen sadâkat göstereceğine dâir Fransa Hükûmeti'nden Hâriciyye Vekâletine gelen yeni telgraf-nâme dün Büyük Millet Meclisinde Yusuf Kemal Bey tarafından okunmuştur...*⁹² ("Fransa, Ankara İtilâfına Sâdik", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Türk-Fransız ilişkileri, Ankara Antlaşmasıyla düzelmiştir. Ankara Antlaşması Fransa'nın Millî Mücadeleyi desteklemesine vesile olmuştur. Fransa'nın Millî Mücadele yanlısı olduğunu ispat eden bir haberde Fransa, Yunanistan'a Anadolu'yu tahliye etmesi için nota vermiştir. Nitekim bu haberde: "...Fransa Hükûmeti Yunanistan'a, Anadolu ve Şarki Trakya'nın derhâl tahliye edilmesi hakkında bir nota vermiştir..."⁹³ yazmaktadır ("Fransa'nın Notası", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). Fransa'nın Ankara Antlaşması imzalaması İngiltere'yi pek yakından ilgilendiriyordu. Nitekim İngiltere Fransa'dan bu antlaşma ile ilgili fikir almıştı: "Amerika Ajansı'nın Londra'dan bildirildiğine göre Fransa'nın Londra Sefîri İngiliz Hâriciyye Nâzırı Kurzon ile Fransa-Türkiye İtilâfnâmesi hakkında müdâvele-i efkârda bulunmuştur..." ("Ankara-Fransa

⁹⁰-----konulan yerler gazetelerin tahrip olması sebebiyle okunamamaktadır; fakat diğer nüshalar incelendiğinde ilk-----koyulan yerde "bildiriliyor" ikinci-----koyulan yerde ise makalenin başlığı ve diğer kısımları okunduğunda "Kilikya'nın" yazılmış olması muhtemeldir.

⁹¹Bu makalenin devamında 5 maddelik tedbir önlemleri açıklanmıştır.

⁹²Ahâlî gazetesinde Kilikya ve çevresi ile ilgili bir tane güncel haber yayımlanmıştır. Bu Haberde: "Adana'da bir milyon liralık sermaye ile millî bir banka açılmıştır." yazmaktadır. (Adana'da Türk Bankası", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2)

⁹³Fransa'nın vermiş olduğu bu nota Yunanistan'ı paniğe sevk etmiştir. Nitekim hemen bu haberin altındaki başka bir haberde şöyle yazıyor: "Yunan Başvekîli Fransa Hükûmeti'nin Yunanistan'a gönderdiği notayı meclis-i meb'ûsanda kemâl-i hüzn ve nevmidi ile söylemesi üzerine hükûmetin aleyhinde bulunan gazeteler şiddetli makalelerle hükûmete hücumla başlamışlardır. Mes'eleye tamamıyla akah olan Yunan Milletinde büyük bir telâş ve heyecân görülmektedir." (Atina'da Telâş", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2)

İ'tilâfnâmesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1) Fransa-Türk ilişkileriyle ilgili son iki haber ise şu şekildedir:

Bayram-ı şerif münâsebetiyle ilk defa olmak üzere Paris 'teki Ankara Sefâret-hânesi üzerine Türkiye bayrağı çekilmiştir... (“Paris'teki Sancağımız”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Adana Vâlî Vekîli ve Kumandanı Muhiddin Paşa ile General Goro'nun pek mühim olan mülakatları Beyrut'ta vuku' bulmuştur... Türk ve Fransız Kumandanları Beyrut'tan Şam'a giderek asıl konuşmalarını orada yapacaklardır (“Muhiddin Paşa-Gora”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

2.6.5. Türk-Rus İlişkileri

Türk-Rus ilişkileri Millî Mücadele sırasında olumlu bir şekilde gerçekleşmiştir. Ruslar Türklerin verdiği Millî Mücadeleyi desteklemişlerdir. Bu desteklemenin arkasında Rusya'nın kendi menfaatini düşündüğü de kesindir.

T.B.M.M.'nin açılmasından üç gün sonra, 26 Nisan 1920'de Mustafa Kemal Paşa, Lenin'e gönderdiği bir mektupla, Ankara ve Moskova arasında normal münasebetlerin kurulmasını askeri ve siyasi bir ittifak ile yabancı emperyalizmine karşı birlikte mücadele edilmesini istemiş ve Ankara Hükûmeti'nin Millî Misak'a dayanan politikasını açıklamıştır. Bunun arkasından, Sovyet Hükûmeti'nin 3 Aralık 1917'de Rusya ve Doğu Müslümanlarına yayınladığı demeç T.B.M.M.'nin 9 Mayıs 1920 günkü oturumunda alkışlarla okunmuştur. Rusya içindeki ve dışındaki Müslüman halkları Bolşevik rejimini desteklemeye ve Avrupa emperyalizmine karşı ayaklanmaya davet eden bu demeçte, Çarlık Rusya'sının Türkiye'yi parçalayan anlaşmaları Bolşevik Hükûmetin tanımadığı ve özellikle İstanbul'un Müslümanların elinde kalması gerektiği belirtilmekteydi. Sovyet Rusya 1919 Martı'ndan itibaren Türkiye'ye de bu açıdan bakmış ve bu amaçlarını ve bu konudaki ümitlerini bütün Millî Mücadele boyunca devam ettirmiştir. Millî Mücadeleye karşı Sovyetlerin davranışının temel noktası budur (Armaoğlu 2001: 308-310).

Türk-Rus ilişkileriyle alakalı ilk haberimizde gazetenin yıpranmış olmasından dolayı haberin sadece ilk dört satırı okunabilmektedir. Bu haberde: “Ankara'dan vârid olan haberlere göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Ahreyn Rusya ile akd etmiş olduğu siyâsi bir itilâf neticesi olarak Rus Bolşevik Hükûmeti'nden bir-----” (“Anadolu Donanması”, Ahâlî, 1337-1921: 2) yazmaktadır. Ankara-Rusya ilişkileri münasebetiyle

Rus hey'etinin Ankara'ya geldiği ile ilgili bir haberde şu şekilde neşredilmiştir: “Bükreş: Moskova'dan vârid olan müşevvik haberlere nazaran bir Rus hey'et-i Murahhasası Ankara'ya azîmet etmiştir.” (“Rus Hey'et-i Murahhasası Ankara'da”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Rusya, Türkiye'nin vermiş olduğu bu istiklâl mücadelesinde Ankara Hükûmeti'ne açıkça destek vermiştir. Gazetede Rusya'nın Ankara'yı desteklediğine dâir haberlerin özeti şu şekildedir:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin üçüncü sene-i devresi olmak münâsebetiyle Rusya'nın Ankara Sefiri Aralof yoldaş tarafından Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine sûret-i âtîde münderic mühim bir tebrik-nâme gönderilmiştir. İstanbul gazetelerinde basılmayan iş bu vesîka-ı târihiyeyi Bulgaristan'daki kardaşlarımızın te'mîn-i istifâdeleri maksadıyla Ahâlîmize yolluyorum. Emperyalizme karşı ve i'tilâf devletlerine satılan hâinlere karşı Türkiye'nin istiklâl mücadelesinin üçüncü sene-i devresini idrâk etmesi dolayısıyla Türkiye halkını sizin şahsınızda tebrik ederim... (“Mühim ve Târihi Bir Tebrîk-nâme”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Türkiye ile Rusya'nın hedef kıyâmı aynı olarak tecellî edince tabîatiyle iki memleket arasında kuvâ-yı temas ve muhabbet husûle geldi... Türkiye Rusya arasındaki bu samîmî birleşmeler ile beraber Asya'nın mühim anasından Afganistan, Azerbaycan, Buhara gibi hükümetlerin hem hâl hem fikirde bulunmalarını ehemmiyetle zikr etmek isterim... (“Rus Sefiri'nin Pek Mühim ve Târihi Olan Sözleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1)

...Atina-(Ne Aai'mara) gazetesi Rusya ve Ankara münâsebâtından bahsederken diyor ki: Cenova Konferansı'nda Bolşevik murahhasları Türk mümessillerinin da'vetini taleb ettiler Mösyö Çiçerin Kemalistlerin nokta-i nazarını himâye edeceğini beyân etti. Birkaç gün evvel Sovyetlerin Kızıl Ordusu Kemalist askerlerine çuvallarla hediyeler gönderdi... (“Rusya ve Ankara”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2)

Ruslar Ankara'yı sadece manevi olarak değil maddi olarak ta desteklemiş ve Türklere maddi konuda yardımcı olmaya çalışmışlardır. Bu maddi desteğe örnek olarak şu haberi verebiliriz: “...Moskova Hükûmeti Kemalistlere üç milyon lira bir avans i'tâ' etmiştir. Bu meblağ Ankara Hükûmeti'nin Rusya'da eylediği dokuz milyon liralık bir istikrâzın ilkidir.” (“Moskova'nın Ankara'ya Avansları”, Ahâlî, 1340-1922 1338: 1)

Türk Ordusu'nun Yunan Ordusu'nu denize dökmesini müteakip Ankara Hükûmeti, Mudanya Antlaşması'nı ve daha sonra da Lozan Antlaşması'nı imzalamıştır. Ruslar Lozan'da da Türkleri açıkça desteklemişlerdir. Bu destekle ilgili sadece bir nüshada haber çıkmıştır: “Lozan Konferansı'nda bulunan Rus murahhasları İsmet Paşa'nın bi-l-umûm müteâllalarını harâretle müdâfaa etmekte ve Türk mütelabat-ı millîyesininin ma'kuliyyetini herkese tanıtmaya çalışmaktadır.” (“Rus Murahhasları” Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.6.6. Türk-İtalyan İlişkileri

İtalya'nın, I. Dünya Savaşı sırasında yapılan gizli antlaşmalarla Anadolu'daki payında Batı Anadolu vardı; fakat savaşın bitmesinden sonra İtalya'nın payına düşen kısmı Yunanistan işgale başlamıştı. Kısacası İtalya Anadolu'da aradığını bulamayınca Anadolu'daki işgale son verdi. İtalya, kendi payını alamayıp Yunanistan'a kaptırınca Türk-Yunan mücadelesinde Türkiye'ye destek verdi.

Gazete Türk-İtalya münasebetleri ile alakalı üç adet haber yayımlamıştır. Bu haberler Türk İtalyan ilişkilerinin kapsamlı içeriğinden çok iki ülkeyi de alakadar eden meselelerin yüzeysel olarak yansıtılmış biçimindedir:

Hükümet-i Osmaniye'nin Roma Sefiri Osman Nizâmi Paşa Londra'ya hareketinden evvel İtalya Hükümeti Baş-vekili Mösyö (Cebydetti) tarafından kabul edilmiş ve yarım saat kadar Müdâvele-i eskârda bulunmuştur. Umûm İtalyan ve Fransız gazeteleri bu mülakata ehemmiyet-i fevka'l-âde âtîf ediyorlar... ("Mühim Bir Mülakat", Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

...Matbûât-i ecnebîyenin neşr ettiği şâyialar hilâfete Ankara'daki Türk-İtalyan müzâkerâtı kat'iyen dücâr-ı intika olmamıştır...(Karie Dellasera) gazetesi Türk ve İtalyan hükümetleri tarafından müştereken ârzü edilen itilâfin yakında husûl bulacağını bildirmektedir ("Türk-İtalya Müzâkereleri" Ahâlî, 1337-1921: 2).

Şanlı bayrağımız bayram-ı şerîfin birinci günü tıpkı Paris'te olduğu gibi Roma'da da hükümet-i milliyemiz sefâret hânesine çekilmiştir. Sancâk Afganistan Hükümeti'nin Roma Sefiri tarafından tekbîr ve tehlîl ile çekilmiştir ("Paris'ten Sonra Roma'da", Ahâlî, 1922-1338: 2).

2.7. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE BARIŞ GÖRÜŞMELERİ VE ANTLAŞMALAR

2.7.1. Sevr Antlaşması

Sevr Antlaşması İstanbul Hükümeti ile itilâf devletleri arasında imzalanmıştır. 10 Ağustos 1920 yılında Osmanlı İmparatorluğunu sona erdiren anlaşma Paris'te İstanbul Hükümeti delegelerine imzalatıldı. Hadi Paşa, Rıza Tevfik ve Reşat Halis Beyler tarafından imzalanan anlaşmada İngiliz, Fransız, İtalyan, Japon, Yunan, Ermeni, Hicaz, Belçika, Lehistan, Romanya, Sırp-Hırvat, Sloven ve Çek delegelerinde imzaları bulunmaktadır. Sevr antlaşması Türklerin yaşama hakkını elinden alan ve

Anadolu'daki Türklüğü tamamen yok sayan bir antlaşmadır (Sarıhan, 1995: 165). Ahâlî gazetesinin sadece beş nüshasında Sevr Antlaşmasıyla ilgili haber yayımlanmıştır:

Paris'te çıkan (Poti Parzien) gazetesi, (Venizelos)in uzun bir mülakatını neşr eylemektedir. Venizelos bu mülakatta (Sevr) muâhedesinin noktasını uzun boylu tedkik etmekte ve bu muâhedeyi nihâyete kadar müdâfaa etmeyi vazife-i mukaddese olarak telâkki ettiğini söylemiştir ("Venizelos'in Fa'aliyyetleri Nutuklar Îrâd Ediyor, Ziyâretler, Mülakatlar Yapıyor, Ziyafetler Çekiyor", Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

Bir İngiliz gazetesi, Hâriciyye Nâzırı (Lord Kurzon)un 28 Kânûn-ı sâniye Paris'e giderek oradan düvel-i müttefika hâriciyye nâzırlarından müteşekkil konferansa iştirâk edeceğini yazıyor. Aynı gazetenin yazışına göre konferans birkaç hafta devam ederek şark mes'elesini harfiyen müzâkere ve (Sevr) muâhedesini ta'dîl edecekmış ("Şark Mes'elesi ve Sever Muâhedesini", Ahâlî, 1337-1921: 1).

(Deyli Telgraf) gazetesinden: Romanya Hükûmeti; Sevr Muâhedenâmesi'nin tahkiki Atina'da Boğazların Sırbistan'dan alâkası olduğundan kendisinin de re'iyine müracaat edilmesini düvel-i müttefikiyeye bildirmiştir ("Sevr Muâhedesini ve Romanya", Ahâlî, 1337-1921: 1).

... Türk muâhede-i sulhiyyesi Sanremo dîvân-ı harb-i siyâsiyyesinde tezkîr edilmiş, Sevr'de Damad Paşa Hükûmetine kabûl ve imza ettirilmişti... ("1920", Ahâlî, 1339: 1).

Son günlerde en mühim ve şâyân-ı takdîr alan hadisâtta biride bu ayın yirmi birinde Londra'da yeni bir sulh konferansının toplanması ve Türklerin buraya büyük bir ehemmiyetle da'vet edilmesi keyfiyetidir... Son (İnönü) muharebesinden evvel İngilizler Yunan Ordusu'nun kuvvetini bir defa daha denemek ve eğer muzaffer olursa (Sevr) muâhedesini partial Yunan Ordusu kuvvetiyle tanıtmak emelini besliyordu... ("Cihan Ne Hâlde", Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

2.7.2. Türk-Yunan Barış Haberleri

Millî Mücadele devam ederken savaşın sonlandırılması ile ilgili barış görüşmeleride Ahâlî gazetesinde yer almıştır:

Atina 2 Kânûn-ı sâni (Radyo telgraf) Yunan Hükûmeti'nin herhangi bir sulh teklîfini kabûle âmâde bulunduğunu zîrâ Yunan milletinin muharebeden yorgun düştüğünü yazan (Times) gazetesine cevaben Rumca (Embros) gazetesi de şöyle yazıyor: Hakikaten bir sulhu her vakit kabûl etmeye hâzırız. Fakat bu kabûlümüz yorgunluğumuzdan fazla muharebeyi sevmemişimizdir... ("Sulh ve Yunanlılar", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Yunan murahhasları Marmara sahillerine kadar İzmir ve havâlisine düvel-i muazzama tarafından bir Yunan vâlisinin ta'yini sûretiyle-muhtârriyyet idâre vermeye âmâde bulunmaktadırlar... ("Razı Olmak İsterlermiş...", Ahâlî, 25-1337-1921: 2).

...Atina muhafil-i siyâsiyyesinde düvel-i i'tilâfiyeden sulhum akdi husûsunda Ankara ve Atina Hükûmetlerinden birer nota iki şerâit taleb edilmesine intizâr ediliyor ("Atina Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Yunanistan bu sûretle Trakya'da (Midye-Enez) hattına İzmir'le civarında da yalnız bir Hristiyan vâli bulunmasına râzî olmaktadır... ("Yola Geliyorlarmış" Ahâlî, 1337-1921: 1).

...Yunanlılar Anadolu'yu bütün bütüne tahliye etmedikçe Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ile bir zemîn-i i'tilâf bulamayacaklarını kestirmekteler. Son günlerde Anadolu ile el altından ve doğrudan doğruya uyuşmak çârelerini

araştırmak fikirlerini mevzû-i bahs olmaya başlamıştır... (“Gizli Müracaatlar”, Ahâlî, 1921-1338: 2).

Gazetede, İtilaf devletlerinin savaşa engel olacaklarıyla ilgili haberler de bulunmaktadır:

...Düvel-i i'tilâfiye Anadolu harbinin yeniden başlamasına mâni' olacakmış...(“Düvel-i İ'tilâfiye Mâni' Olacakmış”, Ahâlî, 1340-1921-1338: 2).

...Düvel-i muazzama Türkler ile Yunanlılar arasında tahrib-kâr olan şu muharebenin devamına hiçbir vecîhle müsâade etmeyeceklerdir...(“Devletler Harbe Mâni' Olacaklarmış”, Ahâlî, 1340-1922 -1338: 2).

2.7.3. Cenova Konferansı

Cenova Konferansı, 1922 Nisanında Dünya Ekonomik Konferansı olarak toplanmıştır. Bu konferansta Alman delegasyonu bir kenara atıldığı gibi Sovyetlerle Batılı Devletler arasında da gergin bir hava ortaya çıkmıştır. Özellikle Fransa Sovyetlerden, Çarlık Rusya'sının borçlarını ödemesini ve Rusya'da devletleştirilen Batılılara ait malların tanzim edilmesi istenmiş; fakat bu isteklerin hiçbirini Sovyetler kabul etmemiştir (Armaoğlu, 2001: 166).

Cenova konferansıyla ilgili haberlerin ilkinde konferansın ertelenme ihtimalinin olduğu yazılmaktadır: “Cenova Konferansının 25 Nisan'a kadar te'hîri lehinde bir cereyan hâsıl olmuştur. Fakat Rusya bil-akis konferansın bir an evvel ictimâ' etmesini ârzû eylemektedir.”(“Cenova Konferansı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). İkinci haber ise Yunanistan'ın konferansa davet edilmesine karşılık Türkiye'nin davet edilmemesi üzerine Türkiye Roma Sefiri'nin konferansı düzenleyenlere protestoname göndermesi ile ilgilidir:

Roma mümessili Türkiye ile Yunanistan'a ayrı ayrı muâmele edilmesini ve Yunanlıların konferansa kabûlünü şiddetle protesto ediyor... Cenova Konferansı'nda Türkiye hazır bulunmadığı hâlde Yunanistan konferansa kabûl edilmiştir. Türk topraklarına karşı harekât-ı taarruzda bulunan Yunanistan'ın Türkiye kabûl edilmediği hâlde, konferansa kabûlü âşikâr bir adâletsizliktir... (“Celaleddin Arif Bey'in Protesto-nâmesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Yukarıda bahsettiğimiz iki haber farklı nüshalarda yayımlanmıştır. Cenova Konferansı ile ilgili en fazla haber yayımlayanın son nüshamızda ise altı adet habere rastlanmıştır. Bu haberlerden bir tanesi Türk-Yunan sorununa değinmektedir::

“Cenova- muhafîl-i resmîyede Alman-Rus ittifâkı hâdisesine hitâm bulmuş nâzariyla bakılmaktadır ve Rus mes'elesinin hâllinden sonra Yunan-Türk ihtilâfının müzâkere edileceği ve Alman-Rus i'tilâfına Kemalistlerinde vaz'iyetin yeni bir şekil ahiz edeceği beyân olunmaktadır (“Alman-Rus-Türk İttifâkı İhtimâli”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Bu nüshada yayımlanan Cenova ile ilgili haberlerin içeriğinde Rusya ile alakalı iki adet haber vardır:

Müttefiklerin yarın Cenova'da Rus murahhaslarına tevdi' edecekleri nota yeniden bir takım şüphe ve tereddüdlere mahâl bırakmayacak sûrette tanzîm edilmiştir... (“Cenova Konferansı Ruslardan Kat'i Cevap İstiyor”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Cenova, 26 Nisan devran eden rivâyetlere göre Rusya tazmînât mes'elesinde mukabil teklîfâtın sarf-ı nazar etmekle beraber Sibiryâ'nın Japonya askerlerinin kat'î-i mezkûrede bulunmasından dolayı mütehaddi' Amerika'yı ma'nen mes'ûl tutmaktadır (“Tanzîmat Mes'elesî ve Rusya”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Konferansın devamı ile ilgili bir haberde de: “...Cenova–25 Nisan İktisâd Komisyo'nunun birinci tâlî komisyonu bu sabah Mösyö (Kolra)nın riyâseti altında ictimâ etmiştir. Komisyon evvelki celsede teşkîl edilmiş olan bir hey'et tarafından tevdi' edilen metni kabûl ve tasdîk etmiştir...” (“Encümenler Müzakerata Devam Etmektedir”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1) bilgileri verilmektedir. Cenova Konferansında Fransa'nın görüşleri: “Fransa Hükûmeti'nin Pek i'tilâfçuyane hareket ettiği, bildiriliyor...” (“Cenova Konferansında Fransa”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). Cenova – Fransız Reîs-i Vükelâsı Povankara emirine iştirâk etmek üzere Cenova'ya da'vet edilmiştir.” (“Povankara Cenova'da”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). haberi ile verilmiştir.

2.7.4. Lozan Barış Antlaşması

24 Temmuz 1923'te Millî Mücadeleyi sona erdiren Lozan Antlaşması imzalanmıştır (Turan, 2003: 214-217).

I. Dünya Savaşı sonrasında, savaşan taraflar arasında imzalanan uluslar arası belgelerden yürürlüğünü devam ettiren tek metin olan Lozan Antlaşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını mümkün kılan antlaşmadır. Yıkılan Osmanlı Devleti'nin külleri arasından yeşeren Türkiye'nin tam bağımsızlığının ve egemenliğinin tescil edildiği, Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinde diğer devletlerle eşit statüye sahip olduğunun kabul edildiği, özellikle 19. yüzyıldan itibaren Osmanlı topraklarında

kurulan yarı sömürge düzeninin tamamen sona erdirildiği ve Şark Meselesi'nin tarihe gömüldüğü bu antlaşma Türkiye Cumhuriyeti'nin Uluslararası varlığının en sarsılmaz teminatıdır (Baskıcı ve Dardağan, 2003: 1).

Lozan Barış Antlaşması'na giden süreçte gazetede yayımlanan Lozan ile ilişkili ilk haberde İsmet İnönü'nün dünya barışı ile ilgili sözleri yer almıştır: “İsmet Paşa Ankara Büyük Millet Meclisinde îrâd ettiği mühim bir nutkunda cihan barışmasının Türk askerinin tekrâr süngüsüne dayanarak te'mînine ihtiyâc görülürse buna mâni' olacak hiçbir kuvvet olmadığını söylemiştir.” (“Ankara'nın Kuvveti”, Ahâlî, 1922-1338: 1). Türkiye'nin Lozan'a gönderdiği heyetin haberi de Ahâlî okuyucularıyla paylaşılmıştır. “...Teşrîn-i sâninin on üçünde akd-i mukarrer bulunan (Lozan) konferansında isbât-ı vücûd etmek üzere kırk kişiden ibâret olan Büyük Millet Meclisi hey'et-i murahhasası İsviçre'ye müteveccihen hareket etti...” (“Büyük Millet Meclisi Murahhasları”, Ahâlî, 1922-1338: 1). Bu haberin hemen üstündeki haberde ise Türkiye'nin Barış şartları yazılmıştır. Yunan gazetelerine dayandırılarak verilen haber aynen aşağıdaki gibidir:

- 1-Anadolu'da Rumlar tarafından yakılan ve yıkılan yerlerin ta'mîri için altmış bin esîr Rumun istihdâmı.
- 2-Yunanistan'ın 250 milyon Osmanlı lirası tazmînât -ı harbiyye vermesi veya bütün Osmanlı Hükûmeti'nin borçlarının Yunanistan Hükûmetine yükletilmesi.
- 3-Yunan Donanması'nın Türk Hükûmetine teslim i ve-yâhûd tamamen imhâ'sı.
- 4-İstanbul ve Çanak boğazlarının serbest-i ticârete açık Türk idâresi elinde bulunması.
- 5-Garbi Trakya'da re'y-i âlem usûlüne tevfiken hareket edilmesi.
- 6-Ehud-ı atikenin ilga'sı (“Büyük Millet Meclisi'nin Barışma Şartları”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Lozan Konferansı'nda Balkanları ve Trakya'yı ilgilendiren konular ile ilişkili haberler de bulunmaktadır. Bu haberlere göre:

- ... Dedeğaç'ın Bulgaristan'a mahreç olarak verildiği hakkındaki rivâyetler müzmindir (“Bulgaristan'a Mahrec”, Ahâlî, 1922-1338: 2).
- Türkiye'nin sâbık Mâliyye Nâzırı Cavid Bey evvelki gün Makedonyalılar murahhası olarak Lozan Konferansı'na dâhil olmuş ve Makedonya'daki milletlerin tam ve hakikî muhtârriyyet-i idâre'ye mâlik olmadıkça rahat nefes alamayacaklarına dâir beyânatta bulunmuştur (“Lozan'da Makedonya Mes'elesi”, Ahâlî, 1922-1338: 1).
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Hey'et-i Vekîle Reîsi Rauf Bey meclis huzûrunda îrâd ettiği uzun bir nutukta: Biz 1913 senesinde kabul edilmiş olan Trakya hudûdunu istiyor. Bunu müdâfaa ediyoruz... Karağaçsız Edirne olmaz. Garbi Trakya'yı ise şu veya bu devlete pîş-keş çelmek kimsenin hakkı değildir. Orada yaşayan bir saf ahâlî vardır... Onların re'yelerine müracaat olunmalıdır.

Onlar hangi şekil idâre'yi isterlerse onu kabûl etmelidir. Demîştir (“Rauf Beyin Nutku”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan Konferansı’nda Türklerin en büyük destekçisi Ruslar olmuştur. Gazeteye göre Ruslar Lozan’a sadece boğazlar meselesinde oy kullanmak üzerine çağrılmıştır: “Düvel-i müttefike Rus Sovyet Hükûmeti’nin de Lozan’a murahhas yollamalarına râzî gelmiştir. Şu kadar ki gelecek olan Rus murahhası yalnız boğazlar hakkında söz söylemek hakkına mâlik olmak şartıyla...” (“Lozan’dakiler ve Ruslar”, Ahâlî, 1922-1338: 1). Rusların Lozan Konferansı’nda Türklere olan desteği ise haberlere şu şekilde yansımıştır:

Lozan Konferansında bulunan Rus murahhasları İsmet Paşa’nın bi-l-umûm mütealalarını harâretle müdâfaa etmekte ve Türk mütabelât-ı millîyesinin ma’kuliyyetini herkese tanıtmaya çalışmaktadır (“Rus Murahhasları”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Boğazlar yalnız Türklerin idâre ve merkebesi altında bulunacak ve boğazlardan yalnız Türk harb-i sefineleri geçebilecektir (“Çiçerin Ne İstiyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Rus murahhasları boğazların doğrudan doğruya umûm devletlerin harb gemilerine kapalı bulundurulması husûsundaki isteklerinde ayak diremektedir (“Ruslar Ne Diyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Çiçerin diyor ki: Eğer müttefik hükûmetler Türkiye’nin hakkını teslim etmezler ve boğazların idâre ve merkebesini doğrudan doğruya Türkiye’ye bırakmazlarsa Kızıl Orduya (ileri) kumandasını vermekten başka çâremiz kalmayacaktır (“Çiçerin Tehdit Ediyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Ruslar Türkiye’nin haklı olan istekleri için Türklere her zamân dayangaç olacaklardır (“Rus Sefiri Ne Diyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İngiltere ve Fransa’nın Lozan Konferansı’ndaki tutumları ise gazeteye şu şekilde yansımıştır:

...Fransızlar Lozan Konferansı’nın Türkler lehine neticeleneceği son noktaya kadar dava-yı millîyemizi müdâfaa etmeye karar vermişlerdir (“İsmet Paşa’nın Raporu”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Bir İngiliz politikacı kendisi ile görüşen bir Fransız gazetesi muhabirine demiştir ki: Sulh konferansı en ince işleri araştırmaya başladı. Konferans yola inceden inceye tedkikatta bulunması umûm dünya sulhunun bundan sonra devamlı bir sûrette süreceğine delîldir... (“Bir İngiliz Politikacı Diyor ki”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan’daki İngiliz ve Fransız murahhasları arasında i’tilâfkar hâsıl olmuştur. Her iki taraf murahhasları bu i’tilâfi etraftan gizlemeye çalışıyorlarsa da gazete muhabirleri iki hükûmet arasındaki kırıngılığa tamamen vâkıf olmuşlardır (“İngiltere-Fransa”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan Konferansı’nda tazminat meselesi ile ilgili haberlere de rastlanmaktadır. Anlaşıyor ki büyük devletler savaştan zararlı çıktıkları için Türkiye’yi tazminata

mahkûm etmek istiyorlardı. Türk Milletini yok sayan antlaşmalar imzalatmak isteyen, Yunanlıları işgale zorlayan bu devletler masada da farklı bir zihniyet taşıyorlardı. Bu zihniyeti alenen ortaya koyan haber de şöyledir:

*Müttefik Devletler murahhasları İstanbul, Anadolu ve Trakya'nın muhtelif yerlerinde muhtelif zamânlarda işgal vazifesini görmüş olan Fransız, İtalya ve İngiliz Ordular'ının masraflarını İsmet Paşa'dan istemişlerdir. İsmet Paşa cevaben: Muharebeye sebep olan biz değiliz iş bu masrafların üç senelik uzun bir muharebeye sebep olan Yunanlılar tarafından ödenmesi lâzımdır. Demıştır. Mesâile hiçbir neticeye dayanmadığı için konferansın sonuna bırakılmıştır*⁹⁴ (“İsmet Paşa Devlet-i Müttefika Murahhasları”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan Konferansı'nda Türk tarafı da zararlarının karşılanması için tazminat talep etmiştir: “Türk Sulh Murahhası İsmet Paşa tazmînât-ı harbiyye olarak 1.000.000.000 milyar altın Amerika Doları istemektedir (“Türkler Ne Kadar Para İstiyor?”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Lozan Barış Antlaşması'nı imzalayan İsmet Paşa'nın Lozan Konferansı ile ilgili bilgilendirmeleri de gazete de yer almıştır:

...Türkler kadın, çoluk çocuk bütün bir millet hâlinde gösterdikleri mukavemetin mükâfatını parlak bir sulhe nâil olmakla görmek istiyorlar. Biz kanlarımızın pahasını kurtarmak istediğimiz sulhun bir an evvel kurulabilmesi için icâb ettiği takdîrde yeniden silâha sarılmaktan çekinmeyiz... (“İsmet Paşa Ne Diyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İsmet Paşa Hazretleri kendisiyle görüşen bir Fransız gazetesi muhabirine Lozan Konferansı neticesinden ümitli olduğu söylemiştir (“İsmet Paşa'nın Kanâati”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

İsmet Paşa'nın Marmara sahillerinde tahkîmât yapmanın Türkler için (Trakya'nın müdâfaası mecbûriyeti ile) zarûrî olduğunu, İstanbul'da ve Boğazlar da tersaneler, bahr-i müesseseler bulundurmanın lâzım olduğunu söylemiş ve İmröz, Bozcaada, Semendirek adaları üzerindeki Türk hâkimiyetinin bekası lâzım olduğunu ve kazâlık (Limni) adasına muhtârriyet verilmesini istemiş ve Türkiye'nin Gelibolu Yarım Adası'nı her hâlde asker bulundurmaya mecbûr olduğunu söylemiştir (“İsmet Paşa'nın Diledikleri”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ahâlî gazetesi, Lozan Konferansı'nda konuşulan Türkiye'de asker sayısının az tutulması, Boğazlar Meselesi, Musul, azınlıklar, mübalede, Rum Patrikhanesi, Ermeni konularına önem vermiştir:

⁹⁴Bu makale esasında bize sömürgeci zihniyetin esasını nakletmektedir. Nasıl olabilirde bir devlet işgal ettiği, zulmettiği topraklardaki insanlardan işgal masraflarının karşılanması için para talep edebilir? Nasıl olabilir de bir devlet insanlığın hiçbir maneviyatıyla bağdaşmayan, göz göre göre hırsızlık yapmak gibi bir niyetini açıkça dile getirebilir? Bu kısacık makale bile Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşundaki bu acımasızlıkları açıkça ortaya koymaktadır.

İsmet Paşa Lozan'daki Avrupa Devletleri murahhaslarının Türkiye Hükûmeti fazla asker tutamayacaktır, sûretindeki teklifini derhâl ve sûret-i kat'iyede red' ederek (Böyle bir teklif muharebeden muzaffer çıkmış bir hükûmete asla söylenemez) demiştir (“İsmet Paşa'nın Kat'i Bir Sözü”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İsmet Paşa Lord Kurzon'la uzun bir görüşme yapmıştır. İş bu görüşmede Anadolu hudûdlarıyla, boğazlar mes'elesini ortaya koymuştur (“İsmet Paşa'nın Mülakâtı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Sulh Konferansının en çatallı mes'elelerinden biri olan Boğazlar Mes'eleleri henüz hâl olunamamıştır. İsmet Paşa boğazlar mes'elesinde dâima uyuşmaya çalışıyor ve fakat boğazlardan büyük gemilerin geçmesine asla müsaade olunamayacağını söylüyor (“Boğazlar Mes'eleleri”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

*İngiltere Hükûmeti Musul ile Edirne Karaağaç'ın da Türklere verilmesine râzî gelmiştir*⁹⁵ (“Musul'da Kurtuluyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Venezelosin teşviklerine daha ziyâde kapılmakta olan İtalya'da ki Papa Lozan Konferansı'na bir beyân-nâme göndererek Türkiye'de Rum ve Ermenilerin tehlikede olduklarını ve bu Hristiyanların muhafaza edilmelerini bildirmiştir. Buna karşılık Türk hey'et-i murahhasası bir beyân-nâme dağıtarak Türkiye'deki Rumlarla Ermenilerin hiçbir tecâvüze uğramış olmadıklarını bildirmiştir (“Papa'nın Çevirdiği Entirika”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Yunanlılar Makedonya'daki soydaşlarımızın mal ve mülklerine el koymak için ortaya yeni bir fikir atmış istiyorlar. Diliyorlar ki Anadolu ve İstanbul'daki Rumlarla Makedonya'daki Türkler değiştirilsin. Hâl-bu-ki herkez bilir, Türkiye'deki Rumların sayısı Makedonya'daki Türklerin dörtte biri kadar da değildir... (“Yunanlıların Planı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İsmet Paşa Hazretleri Sulh Konferansında İstanbul'daki Rum Patrik-hânesi'nin bundan sonra kabûl edilemeyeceği bildirmiş ve bu fikrinde şiddetle ısrâr etmiştir (“Rum Patrik-hânesi”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

⁹⁵Her ne kadar bu haberde “Musul kurtuldu Türklere verildi” dense de maalesef Musul Türkiye'ye bırakılmamıştır. Lozan Antlaşması'nın 3. maddesiyle, bu meselenin çözümü, dokuz ay içinde bir çözüme ulaştırılmak üzere Türk-İngiliz ikili barış görüşmelerine bırakıldı; fakat İkili görüşmelerden de sonuç alınamadı. Yine Lozan Antlaşması'na göre, ikili görüşmelerden sonuç alınmazsa mesele Milletler Cemiyeti'ne havale edilecekti. Milletler Cemiyeti ise Musul'un Irak'ta kalmasına karar verdi (Armaoğlu, 2001: 321-322).

III. BÖLÜM

BULGARİSTAN TÜRKLERİ VE BULGARİSTANIN İÇ VE DIŞ SİYASETİ

3.1. BULGARİSTAN TÜRKLERİ

Osmanlı Devleti'nin Bulgaristan'ı alması ile birlikte Osmanlı iskân politikası gereği Anadolu'da ki Türkmenlerin bir kısmı Bulgaristan'a yerleştirilmişti. Böylece yaklaşık beş yüz yıl boyunca Türkler ve Bulgarlar bir arada yaşamışlardır. Fransız İhtilâli ile birlikte ortaya çıkan millîyetçilik akımına göre, her millet kendi devletini kurabilmeliydi. Bu akımın etkisi altında kalan Bulgarlar, Rusya'nın da desteği ile Bulgaristanı kurdu.

1912 yılında Osmanlı Devleti'ne karşı savaş açan dört devlet arasında Bulgaristan'da vardı. Osmanlı Ordusu Balkanlarda büyük bir yenilgiye uğramış, Bulgar Ordusu Çatalca önlerine kadar ilerlemişti. Bulgaristan'ın işgal ettiği yerlerde kalan Türkler de büyük bir katliama uğramışlardı. Bu katliamdan kaçmak isteyen yüz binlerce Türk Anadolu'ya göç etmiş, göç edemeyip kalanlar ise Bulgar zulümüyle baş başa kalmışlardı. Bu zulümlerle Bulgarlar kendi ülkelerindeki Türk çoğunluğu sistematik bir şekilde yok etmişti.

Bulgarların bağımsızlıklarını kazandığı günden bugüne Türklere karşı bu sert politikalarında zaman zaman yumuşuma eğilimi görülmüştür. Bu yumuşama eğiliminin en belirgin olduğu dönemlerden birisi Türk Yunan Savaşı'nın gerçekleştiği dönemdir. Bulgaristan Türk Yunan Savaşı'nda Türkiye'yi desteklemiş ve Trakya'nın işgal edilmesiyle vatanperver Türklerin Bulgaristan'da ki faaliyetlerine çok sert tepki gösterilmemişti. Zaten tezimizin ana konusu olan Ahâlî gazetesinin Bulgaristan'da Millî Mücadeleyi destekleyen zeminde çıkması Bulgaristan'ın bu politikasını doğrulamaktadır.

Gazetemizde, Bulgaristan Türklerini ilgilendiren ilk haberimiz İstanbul'a gidecek Türklerin pasaportlarına vizeyi artık İspanya Sefarethanesi'nden alacağıyla ilgilidir. Haber okuyucularına şu şekilde ulaşmıştır: “Şimdiye kadar Sofya'da Fransızlar tarafından vize edilmekte olan İstanbul yolcularının pasaportları ba'de-mâ yalnız Sofya'da ki İspanya Sefâret-hânesi tarafından vize edilecektir.” (“İstanbul'a Gidecek

Yolcuların Pasaportları”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Millî Mücadele’de Kırklareli kitabında neden İspanyol pasaportu aldıkları açıklanır.

Gazetede, Bulgaristan’da ki Türklerin kurmuş olduğu cemiyetlerle ilgili bilgiler verilmiş, özellikle Türk gençlerinin teşebbüsleri memnuniyetle karşılanmış ve bu sevinç gazetede ki satırlara da yansımıştır:

Son Günlerde Bulgaristan Türk gençliğinin göğüslerimizi kabartacak fa’âliyyetlerle ortaya atıldığını görüyor ve memnun oluyoruz. Harb-i umûmî dolayısıyla omuzlarımıza çöken karanlık kâbusların kalkmaya başladığını idrâk eden gençlerimiz 8-10 senelik bir zarûrî telâfî kasdıyla son günlerde büyük ve şâyân-ı takdîr teşebbüssatta bulunuyorlar... (“Gençlik Hareketleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Dün Eski Zağra muhabir-i mahsûsamızdan aldığımız mektuba nazaran Eski Zağra cemâat -i islâmîye ittihâbı icrâ’ edilmiştir (“Eski Zağra Cemâat Hayatı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Pravadi genç Türk istikbâl kıraathanesine mülhak gençler cem’iyyeti, evvelki akşam milleti mükemmel bir ziyafet-i edebiye etrafına toplayarak cidden müstesna bir gece idrâk etmişlerdir... (“İslâm Gençliği Fa’âliyyeti Etrafında” Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Varna’dan bildirildiğine göre Varna Cem’iyyet-i Hayriyesinin yapılan senelik kongresinde hey’et-i idâre ittihâbı icrâ’ kılınmıştır... (“Varna Cem’iyyet-i Hayriyesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Bulgaristan’da Türklerin teşkil ettiği kulüpler Bulgaristan Dâhiliye Nezareti tarafından tasdik edilmiştir. Bu da bize Bulgar Hükûmeti’nin Türklerin faaliyetlerini desteklediğinin kanıtıdır. Esasında bunun sebebi Bulgaristan Hükûmeti’nin Yunanistan’ın büyümesini istememesiydi. Bulgaristan Hükûmeti Millî Mücadele sırasında Türklerin kendi aralarında birleşmelerine müsaade etmiştir. Türklerin kurduğu dernekler için resmi olarak izin verilmiştir:

Kableri milletin terakki ve teâlîsi aşkıyla çarpan Plevne’nin kıymet-dâr Türk evlâdları tarafından te’sîs edildiğini kemâl-i memnuniyetle haber verdiğimiz “Gençler Birliği” Cem’iyyetinin⁹⁶ Nizâm-nâmesi Dâhiliye Nezâretinden tasdik edilip iâde kılındığını da öğrendik... (“Dahilîyye Nezâretinden Musaddık Nizâm-nâme”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan’da kurulan bu derneklerin yapmış olduğu faaliyetler de yayımlanmıştır. Gazete sayfalarına taşınan bu faaliyet haberlerinin birinde şu şekilde yazmaktadır: “Ziştovi Belediye Tiyatrosunda birlik menfaatine verilen tiyatro vesîlesiyle Ziştovi ahâlî-i islâmîyesinin her husûsta vuku’ bulan gayret ve fedakârlığı şâyân-ı şükrandır.” (“Plevne Gençler Birliğinden”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

⁹⁶Gençler Birliği Cemiyeti ile ilgili fotoğraf için bkz. EK-3/Fotoğraf-11.

Bulgaristan Hükûmeti'nin Türklere karşı ılımlı olan politikası ile Bulgaristanlı Türkler yavaş yavaş haklarını aramaya başlamışlardı:

Artık kemâl-i şükran ve muhabbetle görmeye başladık ki haklarına sahip olmak isteyen Türkler muhtelif mahâllerden bir hey'et göndermek, meb'ûsları harekete getirmek için muhtelif mahâllerden kamara riyâsetine ve bi-z-zât Türk Meb'ûslarına telgraflar keşide etmek sûretiyle haklarını aramaktadırlar... ("Sofyada'ki Türk Hey'etleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Türklerin haklarını aramaları netice vermeye başlamıştı ki Türkler Bulgaristan'daki bazı arazilerini geri alıyorlardı: "...emlâk ve arâzimiz iâde olunuyor. Yirmi beşinci madde tasdik ediliyor. Müslüman Meb'ûsları harekete geliyor. Hak ve adâlet yerini buluyor." ("Yeni Yerler Müslümanlarına Müjde", Ahâlî, 1337 -1921: 2).

Bulgaristan Hükûmeti'nin Türklere karşı iyimser tavırlı politikası gazetede kendini o kadar açık bir şekilde göstermekteydi ki Bulgaristan Başvekili ile alakalı bir haber bize bu iyimserliği net bir şekilde göstermektedir. Bu haberimiz şu şekildedir:

Baş-vekîl İstambuliski kongre'ye iştirâk eden Müslüman murahhasları kendisi ile birlikte resim aldirmek için evine da'vet etmiş, orada da onlara: "Müslümanlar ittihad ederlerse her şeyi yapabilirler!" diyerek muhtelif vaz'iyetlerde üç parça resim aldirmiştir ("Müslümanlar ve Baş-vekîl", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bulgaristan'da yaşayan Türklerden bazıları çeşitli sebeplerle Türkiye'ye göç etmişlerdir. George Yaskalof'un kaleme aldığı "Muhacirlik" adlı bir makalede Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden Türklerin göç ettikten sonra Bulgaristan'ı unuttukları ile ilgili sitemkarane bir haber yapılmıştır. Bu haber özetle şu şekildedir:

Türklerin muhacirliği, onların şah damarlarına (evveli Şam, ahiri Şam?) darb-ı misliyle işlemiş öyle kara bir hastalıktır ki Bulgar Hükûmeti'nin kurulduğu günden beri devam edip gelen bu ateşin önu hâlâ kesilememiştir.

İstanbul'da devâir-i aidesine sorsunlar: göreceklerdir ki hâlâ mı hâlâ Karnobattan, Razgrattan, Koşikovadan göçmüş muhacir âilesinin ismine şahid olursunuz. Eski senelerden beri Türkler Bulgaristan'da âciz, za'f ve zillete ma'rûz kaldılsa bilsinler ki hep bu yüzden kaldılar, hep şu muhacirlik derdiyle süründüler.

Az çok servet ----- ashâbından olanları mallarını, mülklerini yok pahasına satarak sarmâlâyarak satıp gittiler, mekteblileri, uyanıkları çantalarını toplayarak İstanbul'a Anadolu'ya koşup gittiler. San'at ve fenn gençleri de aynı derd altında buradan daima uzaklara Türkiye'ye hatta Amerika'ya kadar en uzak köşelere sokulmaya koyuldular. ...bil-akis onlarında bizim Makedonya'da muallimlikle çalışan kahraman gençlerimiz gibi bir arada fedakârlık yaparak milletlerinin menfaati uğrunda ölmeleri, zarûret ve sefâletle pençeleşmeleri gelecekti. İşte onların bu konuyu kıvıramadıkları içindir ki yüzlerini ana vatandan çevirerek geride kalanlara -ip yesin boynunuzu- dediler ve kapı kacağı toplayarak İstanbul'a

göçtüler. Şimdi zavallı Bulgaristan Müslümanları burada akıllı ve kâmil doktorlardan, akıllı ve kâmil eczacılardan, akıllı ve kâmil avukatlardan Mahrum ve kahr olurlarken.. Varsın İstanbul'da Rusçuklu Hakkı Beyler, Şumnulu Ziya Beyler, Razgradlı Aliş Efendiler ve ileyh... TÜresinler ve varınları ve arkalarına birer taş atarak bu zavallı Türkleri ebediyen unutsunlar... ("Muhacirlik", Ahâli, 1337-1921: 1).

Gazetede, Bulgaristan Türklerine karşı gazete okuma yetersizliği konusunda eleştiri yapıldığı da gözlemlenmektedir. Gazete okuma konusunda Türklerin Bulgaristan da yaşayan diğer milletlere nazaran daha ilgisiz kaldıkları ile ilgili bu ana makaleyi Mahmut Necmettin Bey (Deliormanlı) kaleme almıştır. Bu makalenin ilk satırları şu şekilde okuyuculara ulaştırılmıştır:

Bir milletin seviyesi, derece-i ilim ve kemâl-i matbuatı ile anlaşılır. Biz zavallı Bulgaristan Müslümanlarının ne kadar terakki etmiş bir millet olduğumuzu anlamak isterseniz küçük bir zahmete katlanarak bir tanecik gazetemiz olan (Ahâli) idâre-hanesine uğrayabilirsiniz; hakikatî anlarsınız. Ahâlinin koca Bulgaristan'da yalnız (480) nüsha olarak sarf edildiğini gözlemlenizle gördüğünüz zamân siyâsi, ictimâ'i hayatta ne derece geri kaldığımızı derhâl anlarsınız. Bulgaristan'da yaşayan bir avuç Ermeni, Yahudi milletinin yüz binlerle okuyucu bulan gazeteleri, mükemmel teşkilâtli cem'iyetleri var iken 800 bin Türkün yurdu olan Bulgaristan'da yazıları, resimleri, mukaddes cihâdlarıyla şimdiye kadar bir mislini daha göremediğimiz koca (Ahâli) gazetesinin yalnız (480) müşterisi var... ("Muhacirlik", Ahâli, 1337-1921: 1).

Şimdiye kadar Bulgar Hükûmeti'nin Türklere karşı olan iyimser bakışlarını naklettik; fakat hala belli bir kesimin Bulgar ırkçılığını canlandırarak, Türk düşmanlığını benimsetmek için çaba gösterdikleri görülmektedir. "Növö Vereme" gazetesinde yayımlanmış olan "Kitâplar Vâsıtasıyla Propaganda" başlıklı ana makalede Bulgaristan'daki Türk okullarında okutulan kitaplarda Bulgar düşmanlığının körüklendiği yazılmıştır. Mehmet Behçet Bey (Perim) ise Bu makaleye karşı Növe Vereme gazetesi müdürüne göndermiş olduğu sert içerikli mektubu gazetenin ana sayfasında yayımlamıştır:

...Siz o kitâplarda (...husûsî Türk mekteplerinde okuturulan kitâplarda çocuklara Türk-Bulgar düşmanlığı telkîn edilmektedir.) diyor ve Türk mekteplerinde okuturulan kitâpların İstanbul'dan celb edilmekte olduğunu söylüyor ve buna: (...bu zehirli nasihatlerde Türk şövanistleri Bulgaristan'daki Müslüman gençleri, dedelerinin intikamını almak üzere yetiştirmektedirler) kaydını ilâve ediyorsunuz. Efendi; Evvelâ sûret-i kat'îye de ma'lûmunuz olmak lâzım gelir ki Türkiye'de yeniden garbe dönmek arzularını besleyecek tek bir mütefekkir kalmamıştır. Eski şövenlerin Türk hükümet makinesinden bütün bütün uzaklaşmış oldukları şu devre de cihana nâmus ve istiklâl şerefiyle nasıl yapıldığını göstermek için çarpışan yeni Türk millet-perverleri kendileri için yalnız Asya'da bir vatan yaratmak ve o vatani i'mâr ve ıslah etmek emelleriyle boğuşuyorlar. Bulgaristan Müslüman mektepleri, fi-

1-hakika kitâblarının bazılarını Türkiye'den celb etmekte ve fakat celb ederken de işbu kitâbların Bulgaristan'da tadrîs ve tadrîse şâyân olabilecek kısımlarını intihâb eylemektedirler. Efendi; Sokak köşelerinde kocaman i'lânlar yapıştirarak (mekteb kitâpları vâsıtasıyla propaganda) gibi saçma sapan sözlerle Bulgarların, Türkler hakkında maa'l-esef hâlâ düzelemeyen kanâatlerini yeniden ihtilâle sevk edeceğinize muzır kitâpların hangi kasabanın hangi mektebinde; hangi müfettiş ve me'mûr tarafından görüldüğünü noktası noktasına i'lân ve isbât etmiş olsaydınız; ondan sonra da bu husûsa bizim gibi Bulgaristan'da aynı sema aynı güneş ve aynı şerâit-i ictimâiye ve siyâsiyye altında bir Türk-Bulgar dostluğu kurmak isteyen Türk münevverlerinin nazar-ı dikkatlerini celb etmiş olsaydınız eminim ki, daha doğru ve daha nâmus-kârane bir iş yapmış olacaktınız... ("Bulgarca Gazete'nin Yanlış Telâkkileri", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Ahâlî, Bulgaristan'da yaşayan Müslümanlara zaman zaman ağır eleştirilerde de bulunmuştur:

Ne için yaşadıklarını bile henüz lâyıkıyla anlamamış olan Bulgaristan Müslümanları için (Nasıl Yaşanabilecek)ini takdir ve ta'yîn o kadar güçdürki... Dünyada hakîm olsun, mahkûm olsun Müslümanlardan gayri tek bir millet daha yoktur ki niçin ve nasıl yaşadığını, niçin ve ne sûretle yaşayacağını bilmemiş olsun?... ("Nasıl Yaşayabiliriz", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Bulgaristan Müslümanları ve Türkleri, Türkiye'de yaşanan Millî Mücadele'ye Bulgaristan'da kurulan komisyonlar aracılığıyla yardımda bulunmuşlardır: "Bulgaristan'ın her tarafında Hilâl-i Ahmer komisyonları teşkîl olduğu bu vâsita ile Anadolu mücahidlerine îaneler toplandığı ve ahâlîmizin bu hayırlı işe birbirine rekabet edercesine sarıldığı görülmektedir..." ("Vazîfemiz", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

3.2. BULGARİSTANIN İÇ VE DIŞ SİYASETİ İLE İLGİLİ HABERLER

3.2.1. Bulgaristan İç Siyaseti İle İlgili Haberler

Ahâlî, gazetesinin belli bir kısmı İran ve Edirne'de yayımlanmış olsa da çok büyük bir kısmı Bulgaristan'da yayımlanmıştır. Bulgaristan'da çıkan bir gazetenin Bulgaristan'daki siyasi ve iktisadi olaylarla alakalı haberler vermemesi düşünülemez. Gazete, Bulgaristan ile ilgili haberleri "Bulgaristan Haberleri" adlı büyük başlık atarak genellikle ikinci sayfada okuyucularına ulaştırmıştır.

Gazetedeki Bulgaristan iç siyaseti ile ilgili haberlere bakmadan önce Bulgaristan'ın 1920-1922 yılları arasında ki genel siyasi görünüşüne bakmak gerekir. Bulgaristan'ın I. Dünya Savaşı'ndaki yenilgisi, özellikle çarpışmaların son yıllarında

yaşanan Dobre Pole’de ki yenilgi askerlerin isyan ederek devleti savaşa sokanlardan hesap sormaya kalkmaları ve kaybedilen topraklarda yaşayan Bulgarların ülkeye göçü siyasi iktidarsızlığa ve iktisâdi sıkıntıya sebep oldu. Savaş esnasında yaptığı sert muhalefet yüzünden tutuklanan Çiftçi Partisi’nin lideri Stamboliyski, ayaklanan askerleri yatıştırmak üzere ceza evinden çıkarıldı ve ardından koalisyon hükûmetinde bakan olarak görev yapmaya başladı. Barıştan sonra yapılan genel seçimlerde partisi tek başına çoğunluğu elde edince de başbakan oldu. İktidarda kaldığı üç yıl boyunca muhâlefeti sindirmeye çalıştı ve sonunda 1923 Haziranında darbe ile devrilerek öldürüldü (Kuyucuklu, 1992: 399). Burada hemen şuna değinmek gerekir ki, Stamboliyski iktidarda kaldığı sürede geniş bir toprak reformu yaptı ve hatta krallığın topraklarını köylülere dağıttı (Karatay ve Gökdağ, 2006: 646).

Ahâlî’de başlığımıza uygun ilk haber Sofya Belediye Başkanının yılbaşı münasebetiyle Bulgaristan Çarına çektiği telgraftır.

Sofya Belediye Reîsi Gospodin Bakalof yılbaşı münâsebetiyle Çar hazretlerine âtidedeki telgraflı keşide etmiştir: Çar Hazretleri Boris Hazretlerine: 1922 yılbaşı münâsebetiyle Belediye meclisi Sofya hâlkı ve benim nâmuma en has ve samîmî selâmlarımı takdîm ederken bu yılbaşının sizi ve bütün Bulgaristan’ı mes’ûd etmesini temennî ederim (“Sofya Belediye Reîsi ve Çar Hazretleri” Ahâlî, 1337-1921: 1).

Bulgaristan’da siyasi kişiliklerin yapmış oldukları ziyaretler ve gezilerle ilgili haberler gazete sayfalarındaki yerini almıştır:

Bir müddetten beri Sofya’da bulunmakta olan Prenses (Ödokyâ) ve Tadjeda) pek sade bir sûrette gitmiş oldukları hâlde hemen her gün Sofya sokaklarında gezinmektedirler (“Prensesler Sofya’da”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Razgrad: Çar hazretleri bugün şehrimize muvasalat etti. Hâlk tarafından büyük serverle istikbâl edildi (“Çar Hazretleri Sofya’da”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Çar Hazretleri teşrîn-i sâninin yirmi birinci günü Rusçuk’da yeni küşad edilen Sanâyi’-i Mey-hâniye Mektebini teşrîf etmişlerdir. Mektebten çıktıktan sonra vefât eden sâbık Tuna bahriyye efrâdının istirahat-i ervahı için icrâ’ edilen âyîn-i dîniyye de hâzır bulunmuşlardır (“Çar Hazretleri Rusçuk’da”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Evvvelki gün Karçme Saray’ından Filibe’ye muvasalat eden Çar Hazretleriyle hemşerileri mezkûr şehîr de birkaç saat kalarak şehrin bazı aksamiyla vâlidelerinin medfûn bulunduğu Katolik kilisesini ziyâret etmişler oradan tekrâr otomobil ile karçme’ye Karçme’den de Sofya’ya muvasalat etmişlerdir (“Çar Hazretleriyle Prensesler”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Çar Hazretleri, dün Sofya İstasyonu’ndaki demiryolları i’-mâlât-hânesini ziyâret etmiş ve işleyen ameleyle iltifât göstermiştir (“Çar Hazretleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Bulgar Ordusu ile ilgili haberler gazetede aşağıdaki gibi yer almıştır:

(Otrö) gazetesinin verdiği bir haberde Köstendil’de bulunan 13. Rilopiyâde taburunun mitralyöz bölüğü kumandanı tarafından askerlere Bulgaristan’ın bugünkü vaz’iyet-i mâliyyesi hakkında verdiği izâhat efrâd üzerinde iyi bir te’sîrat bırakmış, bundan müteessir olan askerler dâhil-i istikrâz için yirmi dakika içinde elli beş bin Leva toplamışlardır (“Bulgar Askerleri’nin Hamiyeti”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Bulgaristan Çarı,⁹⁷ Sofya’da muhtaç durumda olan fakirlere kömür yardımı yapmıştır: “...Çar Hazretleri Sofya fakîrlere 150 ton ma'den kömürü hediye etmiştir. Kömür Belediye ma'rifetiyle muhtaç olanlara tevzî' olunacaktır.” (“Çar Hazretleri’nin Sofya Fakîrlere Hediyesi”, Ahâlî, 1337-1921: 1). yazmaktadır. Bulgaristan’ın en büyük siyasi partilerinden olan Çiftçi Partisi’nin yapmış olduğu kongrede gazetede yerini almıştır: “-Sofya Çiftçi Kongresi–Müslüman ve Bulgar-beş bin kişinin ictimâ’iyle yapıldı...” (“Çiftçi Kongresi”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

Bulgaristan’da kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan tayin haberleri de yayımlanmıştır. Örnek olarak şu haberleri verebiliriz:

Azı edilen Emniyyet-i Umûmiyye Müdürü Gospodin (Nenef)’in yerine Lahi Maslahat-güzârı Gospodin Muraviyef ta’yîn edilmiştir. Dâhiliye Nezâreti’nin Polis Şu’besi Müdiriyyeti Muavinliğine bir Avusturyalı Polis mütehassısı ta’yîn olunmuştur. Polis Müdür-i umûmiyyesi Gospodin (Andreyef) me’muriyetinde ikâ’ edilmiştir (“Emniyyet-i Umûmiyye Müdiriyyeti”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Sofya’da Almanya sefâretini idâre etmekte bulunan Mösyö “Mertens”’in Bulgaristan Hükûmeti nezdine sefir ve fevka’l-âde me’mûr-ı siyâsi ta’yîn edilmesine hükûmet muvafakat eylemiştir (“Sofya’da Alman Sefiri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan Başbakanı Stamboliyski’nin başkanlığındaki hükûmetin icraatları gazetede yerini almıştır. Bu haberler özet şeklinde şu verilmiştir:

...Stamboliyski dün Fransa, Hollanda, Almanya, Sırbia, Polşanın Sofya’da ki sefirlerini kabûl etmiştir (“Baş-vekîl Gospodin Stamboliyski”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sofya’daki “Millî Tiyatro” nun belediye vergisiyle elektrik ve su icrâ’atından muâfi için tanzîm edilen kanun kabûl edilmiştir... (“Sobranya’nın Müzâkerâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan Belediyeleri ile alakalı muhtelif haberler gazete sayfalarına yansımıştır:

Şumnu Belediye Meclisi fesh edildiğinden yeni ittihâbın 5 Şubat târihinde icrâ’sı için emir çıkmıştır... (“Yeni Arâzide ki Emlâk”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

⁹⁷Bulgaristan Çarı’nın Fotoğrafi için bkz. EK-3/Fotoğraf-6.

*Bu gün Belediye Meclisi bazı mesâli mülkiyyeyi hâl etmek için müzâkere edecektir...*⁹⁸ (“Belediye Meclisi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Sofya Belediye Meclisi fesh edilip Sofya'nın idâresi başına 7 kişilik mevkut bir hey'et Dahiliyye Nezâretince ta'yîn edildi, hey'et a'zâlarının cümlesi Çiftçi Partisi'ndendir... (“Sofya Belediyesi”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bulgaristan'ın 1920-1922 yıllarını özetler iken Stamboliyski'nin 1923 yılında ki darbe ile iktidârdan indirilip öldürüldüğünü yazmıştık. Darbeye giden süreçte Bulgaristan'da yaşanan bu siyasi krizle ilgili haberler Ahâlî gazetesinde yerini almıştır. Bu haberler kronolojik sırayla şu şekilde neşredilmiştir:

Bulgar gazeteleri Başvekîl Stamboliyski ile Maârif ve Mâliyye Nâzırları'nın arasında bir ihtilâf zuhûr ettiğini yazıyor... Kabine buhrânından bahs etmektedirler... (“Bulgaristan'da Kabine Buhrânı mı?”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Başvekîl Stamboliyski ile nâzırlardan (Torlakof) (Omarçevski) arasında tedhîş eden ihtilâf hâl edilmiştir... (“Bulgaristan'da Kabine Buhrânı Var mı?”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Mâliyye Nâzırı Torlakof Başvekîli ithâm edecek bazı evrak hazırlandığını ve mezkûr evraki meclis-i nazarda kıraat edeceğini söylemiştir. Torlakof, Stamboliyski'nin refikasının re'yelerini almadan kendi ârzü ve kararına göre birçok işler yaptığını söylemiş ve misâl olarak prenseslerin Bulgaristan'a gelmeleri için meclis-i nazarın haberi olmaksızın karar verdiğini göstermiştir. Bundan muâdde Stamboliyski'yi sâbık kabine ile diğer fırkalar hakkında pek âdî ve kaba bir lisân isti'mâl etmekte ithâm eylemektedir. Alınan müşevvik haberlere göre bir kaç gün sonra kabine buhrânı yine baş gösterecektir (“Torlakof-Stamboliyski”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Çiftçi ittihadının idâresine karşı mücâdele etmek ve onun mevki'-i iktidârdan sükûtu takdîrinde yeni kabineyi teşkil etmek maksadıyla Narodnak radikal ve demokratlar arasında bir burjuva blokunun teşkîli takrîr ettiği ma'lûmdur... (“Burjuva Fırkalarının Bloku”, Ahâlî, 1340 -1922-1338: 2).

Buhrân-ı vükelâ hâl edilemedi. Artık matbuat onunla iştiâl etmekten vazgeçti. Kabineyi teşkil eden nâzırların arasında ittihad-ı efkâr olmadığı hâlde beraber mevki'-i iktidârda kalmaya mecbûr oldular. Zirâ aksi takdîrde Stamboliyski kabinesinin mevki'-i iktidârdan çekilmesi lâzım gelecektir (“Buhrân-ı Vükelâ”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

*Nevrekop, -----, Petriç havâlisinde kuvvetli bir ihtilâl ordusu teşkil etmiş ve iş bu ordu dün geceye kadar Köstendil, Cum'a-ı Bala, Döpince havâlisini işgal etmiştir. Hükûmet derhâl tedâbîr maksadıyla tevessül etmiş ve etraftan külliyetli mikdârda asker sevkine başlamıştır. Ağızda dolaşan rivâyetlere göre ihtilâlcilerin maksadı hükûmeti düşürmek ve yerine blokları ikame edip mücrim nâzırları hâbis-hânededen çıkarmaktır. Hükûmet muhafîli de bu nokta-ı nâzırı te'yîd edecek fikirde ise de esâs mes'elenin neden ibâret olduğu şimdilik mechûldür*⁹⁹ (“İhtilâl'e Doğru?” Ahâlî, 1922-1338: 2).

⁹⁸ Bu başlığımızda belediye ismi verilmemiştir; fakat gazete Sofya'da çıktığı için Sofya Belediyesi olma ihtimali yüksektir.

⁹⁹ Bu ihtilâlcilerin amaçlarından birisi suçlu nazırları hapisneden çıkarmaktır. Bulgar Hükûmeti bunu fark etmiş olacak ki bu nazırları başka bir hapishaneye nakletmiştir. Bu nazırlarla ilgili haberimiz şu şekildedir: “Sofya hâbis-hâne-i umûmiyyesinde mevkuf bulundurulan yirmi iki mücrim nâzır evvelki gece Sofya'nın beşinci inzibât dâiresine getirilmiş, oradan da aileleri ile görüşmeksizin gece yarısı Şumnu'ya sevk edilmişlerdir. Anlaşıldığına göre nâzırlar ihtilâl mntikasından uzak bulunan Şumnu'da mevkufen muhakeme edileceklerdir (“Mücrim Nâzırlar Şumnu'da”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

3.2.2. Bulgaristan Dış Siyaseti İle İlgili Haberler

Bulgaristan'ın dış siyaseti ile ilgili ilk haberimiz Bulgaristan Başvekili'nin bazı ülkelerin sefirlerini kabul etmesi ile ilgilidir. Bu haberimizin ilk satırları şu şekilde basın hayatına düşmüştür: “Dün Başvekîl Gospodin İstamboliyski Fransa, İtalya, sefirleri ile Lehistan maslahat-güzârını kabûl etmiştir...” (“Kabûl-ı Süferâ”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Bulgaristan bir taraftan bazı ülkelerin sefirleri ile görüşürken, diğer taraftan bazı ülkelerdeki kendi sefarethanelerini ilga ediyordu. Bu haberimiz şu şekildedir:

Mâliyye Nâzırı Gospodin Torlakof'un meclis-i vükelâ da vuku bulan teşebbüsâtı üzerine hükûmet Avrupa'da ki bazı sefâret-hânelerini ilga'ya karar vermiştir. Bu cümleden olmak üzere Viyana, Budapeşte, Lahey, Praga, Varşova ve Bern sefâret-hânelerinin yerlerine birer kâtible idâre edilecek konsolosluklar ikamesi takrîr etmiştir (Dış Tensikler”, Ahâlî, 1337-1921:2).

Gazetede Bulgaristan'ın diğer ülkelerle olan ilişkileri okuyucularına ulaştırılmıştır. Bu haberlerin özeti şu şekildedir:

Sâbık Çarbeyrud Belediyye Reîsi Gospodin (Yanaçkof) dün âilesiyle beraber Çarbeyrud'dan Sofya'ya muvasalat etmiştir. Onunla beraber daha birçok Bulgar âileleri de gelmiştir (“Sırbistan'dan Bulgaristan'a Muhaciret”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Birkaç gündün beri Sofya'da me'zûnen bulunan Bulgaristan'ın Belgrad Sefîri Gospodin Kosto Todorof Kral Aleksandır'a i'timâd nâmelerini takdîm etmek için Belgrad'a azîmet etmiştir. Aynı zamânda Sofya'da bulunan Sırbistan sefirî Mösyö (Rafîç) de i'timâd-nâmesini çar hazretlerine takdîm ederek bu sûretle her iki hükûmet arasında tamamıyla münâsebât-ı siyâsiyyeye te'sis edilmiş olacaktır (“Sırbistan Bulgaristan Münâsebâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Bulgar Yunan hudûdunu ta'yîne me'mûr komisyon Edirne'nin şimalindeki (Kadı Köy) istasyonunu Bulgaristan'a terke karar vermiş ise de komisyon a'zâsından olan Yunan Mîralâyı Mösyö (Karkanzos) bu babdaki protokolü imzadan imtinâ' ederek keyfiyyeti Harbiyye Nezâretine bildirmiştir. Harbiyye Nezâretide Paris'teki süferâ konferansı nezdinde teşebbüsâtta bulunmaya karar vermiştir¹⁰⁰ (“Yunan Bulgar Hudûdu”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹⁰⁰Yunan-Bulgar hududu ile ilgili başka bir haberde ise hudûdda ki sorunların çözüldüğü bildirilmiştir. Bu haberde: “Konferans ta'yîn-i hudûd vekâletinin Bulgar-Yunan hudûdunu ta'yîn ile mükellef beyne'l-milel komisyonu birkaç gün mukaddem vazîfesini ikmâl etmiştir. Edirne'ye tabi (Finili) karyesi civarında hudûd çizgileri vazi edilirken münâkaşalar olmuştur. Mezkûr münâkaşalar Paris'de ki konferans vekâletine iş'âr olunmuştur. Konferansa Finili köyündeki hudûdun gayri tabi olması dolayısıyla tebdîlinin îcâb ettiğini bildirmiştir. hudûd aynı köy dâhilinde bir evin avlusundan geçmektedir. Bu hâl köy ahâlîsinin iktisâdi menfaatlerine muhâlîftir. Konferansın ta'yîn-i hudûd vekâleti iş bu muâmelinin münâkaşasıyla meşguldür. Konferans vekâleti köy ahâlîsinin haklı olan taleplerinin isaf edileceğini binâen aleyhe hudûdun köyden uzaklaştırılarak karyenin Bulgaristan'a terk edileceğini geçen gün Bulgar hükûmetine bildirmiştir.” (“Bulgar-Yunan Hudûdu”, Ahâlî, 1337-1921: 2) yazmaktadır.

Tuna'da ki vapurlar âhiren Romanya ile Bulgaristan arasında seyir ve sefere başlamışlardır (“Tuna Vapurları”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Geçenlerde Başvekîl Gospodin İstamboliyski Bükreş'e gitmiş orada Romanya ricâliyle Balkanlar mesâili üzerine uzun uzadıya görüştükten sonra on iki de Sofya'ya dönmüş idi. Sofya'da Çiftçi kongresini akd edildikten sonra Sırbıya'ya hareket etmiş Sırbıya'da hüsn-i kabûle mazhar olmuştur (“Dâhilî Haberler” Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bulgaristan'ın uluslararası konferanslara katılımı ve bu konferanslara katılmasının sebepleri haber sayfalarındaki yerini almıştır. Bu haberler şu şekildedir:

Şark şimendiferlerinin daimî ta'rifisini te'mîn etmek üzere Balkan Hükûmetleri'nin murahhaslarından mürekkebe Belgrad'da i'tikad edecek olan konferansa hükûmetimiz nâmına iştirâk etmek üzere mühendis müfettişlerinden Gospodin (Zegoref) ta'yîn olunmuştur (“Şark Şimendiferleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Önümüzdeki Martın yirmi sekizinde ictimâ'i mukarrer olan Salib-i Ahmer konferansına Bulgar Salib-i Ahmer Cem'iyeti'nin Hey'et-i İdâresi de Bulgaristan'ı temsîl etmek üzere (Cenova)daki Bulgar Konsolosu Gospodin (Mikof) ile orada bulunan Gospodin Doktor (Kerçef) ve Madam Doktor (Mirodiven)i ta'yîn ederek kendilerine ma'lûmat vermiştir (“Cenova'da Beyne'l-milel Salib-i Ahmer Konferansı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Paris-kandan istihbâr olunuyor. Avrupa'nın iktisâdi nokta-i nâzırından ıslahî çârelerini müzâkere etmek üzere Paris'te ictimâ' eden Düvel-i i'tilâfiye hâriciye nâzırları burada Cum'artesi günü ictimâ' ederek martta i'tikad edecek olan mâlî konferansın programını ta'yîn edeceklerdir. Mâlî konferansa Bulgaristan'da iştirâk edeceklerdir (“Mâliyye Konferansına Bulgaristan'da İştirâk Edecek”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Londra'da bulunmakta olan Bulgaristan tüccârlarının mümessilleri Gospodin Mutaфон ve Gospodin Kısrofun bugün yarın Sofya'ya avdetleri bekliyor. Avdetlerinde Bulgaristan'ın İngiltere'ye olan borcunun sûret-i te'diyesi hakkında husûsî bir komisyon teşkil edecek ve bu komisyonda İngiltere Hükûmetinin Sofya Mümessili Mösyö “Adington” bulunacaktır (“Bulgaristan Dîvânâtı İçin İngiltere'de” Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan I. Dünya Savaşı'nda mağlup olan taraftaydı ve savaştan sonra da galip devletlerle Nöyyi Antlaşmasını imzalamıştır. Bu antlaşmaya istinaden Bulgaristan Başvekilinin bir beyannamesi yayımlanmıştır. Bu beyannamenin özetinde “...Nöyyi Muâhedesi Bulgaristan için hakikaten pek ağır mevâddı havidir. En ağır madde Ak Denizde bir mahredden mahrûmîyetimiz mes'elesidir...” (“Baş-vekîl Gospodin İstamboliyski'nin Beyânâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır. Başka bir haberde ise Nöyyi Antlaşması'nın Sırbistan ile ilgili olan bazı maddelerinin uygulanmasının hava şartları sebebiyle gerçekleşemediği bildirilmektedir. Bu haberde: “Nöyyi Muâhedesi mûcibince Sırbistan'a verilmesi îcâb hayvânât, son günlerde yağın karların münakalâta mâni' olmasından dolayı gönderilememektedir...” (“Bulgaristan Haberleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır. Sırbistan'a teslîm edilen bu hayvanlarla ilgili başka bir haberde şimdiye kadar teslim edilen hayvan sayısı belirtilmiştir. Bu haberimizde şu

şekildedir: “Düne kadar Çarbeyrud’da Sırbistan’a 200 hayvan teslim edilmişti. Daha o kadar verilecektir...” (“Sırbistan’a Hayvânât Teslîmi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

IV. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİNDE YER ALAN ADLİ, SOSYAL, KÜLTÜREL VE İKTİSADİ HABERLER

4.1. ADLİ OLAYLAR

4.1.1. Adli-Mahkeme Haberleri

Adalet, genel olarak yasalara uygunluk anlamında kullanılmaktadır. Bu anlamda yasalarla adalet arasında bir özdeşlik söz konusudur (Çeçen, 1993: 18). Bir yerde adaletin sağlanabilmesi için kişinin yasalara uygun davranması gerekmektedir. Yasalara uyulmaması sonucuna karşı ceza infaz sistemi getirilmiştir. Yasaların işletildiği ve adaletin sağlandığı yer mahkemeler ve mahkemenin verdiği kararın cezai yaptırımının işlenmesine başlanan yer de cezaevleridir. Ahâlî gazetesinde Adalet kavramı ile ilgili haberlerimiz şunlardır:

... Sofya mahbûs-hânesinde bulunan mahkûmlardan (180) kişinin affi husûsunda Adliyye Nezâreti tarafından ihzâr edilen cudul Çar Hazretleri tarafından imza edilmek üzere saraya gönderilmiştir (“(180) Mahkûmun Affi”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Yeni Adliyye Nâzırı ve sâbık dîvân-ı âli müdir-i umûmiyyesi Gospodin Petrayenef Sofya merkez mahbûs-hânesinde bulunan dördüncü madde mahkûmlarının taşra mahbûs-hânelerine sevkini emir etmiştir (“Dördüncü Madde Mahkûmları”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Teşrîn-i sâninin birinde Sofya sancâk mahkemesine (640) avukat yazılmıştır... (“Bulgaristan'daki Avukatlar”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

4.1.2. Asayiş Haberleri

Bulgaristan için I. Dünya Savaşı'ndan sonra en önemli iç problemlerden biri asayiş bozacak eylemlerin devam etmesidir. Bulgaristan'da güvenlik zaafından yararlanan bazı çeteler faaliyet sürmektedirler. Bu çetelerden biri uzun aramalar sonucu şüphe üzerine yakalanmıştır:

Vladimir Marirof nâmında birisinin siyâsetinde beş kişiden ibâret olan bir eşkıya çetesinin geçen yaz esnasında Lefçe ile Servi arasında birçok cinayetler yaptığı ma'lûmdur. Bu çete o zamândan beri ta'kib edildiği hâlde hiçbir Polis ve Jandarma müfrezesine çeteyi der-dest etmek nasîb olmamıştı. Bu çete efrâdını ta'kibden geri durmayan emniyyet-i umûmiyye me'mûriyeti Kânûn-ı evvelin

yirmisinde Amerika'ya gitmek üzere hazırlanan yolcular meyanındaki bazı işhasdan şüphelenerek çete efrâdından olduğu tahkikat neticesinde sâbit olan Nakodikof ile Naiden Doçef nâm-ı şerîrleri der-deste muvafik olmuştur... (“Lefçe Sancağı Dâhilinde Eşkîya Çetesi”, Ahâlî, 1337-1921: 1).

Yine başka bir haberde devriye gezen jandarmalar bu devriye sırasında iki gölge görerek şüphelenmişler ve şüphelerinde de haklı çıkmışlardır:

Dün akşam Jandarma nöbetçisi (Börbisöva Gradona) önündeki Kartallı Köprü yakınlarında devriye gezerken, mezkûr köprü altında ufak iki gölge görerek şüphe etmiş ve aşağıya inip yaktığı kibrit sâyesinde bunların birer bomba olduğunu görmüştür. Aynı nöbetçinin ifâdesine göre yirmi dört saat evvel mahâl-i mezkûrede buna benzer hiçbir şey yok imiş tahkikata devam ediliyor (“Bulunan Bombalar”, Ahâlî, 10-1337-1921: 2).

Bulgaristan'da büyük miktar hırsızlık yapan şahıslar yine aynı civarda görülmeleri üzerine Bulgar emniyet makamları tarafından yakalanmışlardır:

Geçen Ağustos ayında (Tuzyan) Manastırı'na hırsız girerek aradan en zikymet eşyayı çalmak sûretiyle üç milyonu mütecaviz frank sâhibi olan hırsızlar evvelki gün yine aynı civarda yakalanmışlar ve dün Plevne'den Lefçe hâbis-hânesine geçirilmişlerdir (“Hırsız Tevkifi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Bulgaristan'da kamu dairelerine asayiş bozacak bombalı saldırılarda meydana gelmiştir:

... Dün akşam bura Ka'im-makamı Gospodin (Bilediref)in hânesine üç adet el bombası atılarak bazı camlar kırılmış ise de nüfusça zâyiât olmamıştır... (“Rusçukta Suikasd”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1-2).

Nâzır Raiko Daskalofe evvelki gün Sofya'da Meclis-i Millî ile Hâriciyye Nezâreti arasında bir bomba atılmıştır. Nâzıra bir şey olmamış ise de suikasd müteşebbisi de der-dest edilememiştir... (“Suikasd”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

4.1.3. Cinayet Haberleri

Ahâlî'de çeşitli yerlerde yapılan cinayetler haber olarak verilmiştir:

Kânûn-ı sâninin altıncı gecesi saat bir kararlarında Panah Gazinosu'nda bir masada oturan müşteriler arasında sebebi henüz mehcûl kalan esbâbdan münazaa-i zuhûr ederek vâkıa üçünün maktul ve birinde mecrûhiyyetiyle neticelenmiştir... vâkıa hakkında zâbita tahkikata başlamıştır (“Sofya da Panah Gazinosunda Cinayet”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Geçenlerde Panah Gazinosu'nda vuku'nu yazdığımız cinayet hakkındaki tahkikat dîvân-ı harb müstantikleri tarafından sür'atle icrâ edilmektedir. Yapılan tahkikata rağmen kat'î ihtiyât Ka'im-makamı Atanesef henüz der-dest edilememiştir (“Panah Gazinosundaki Cinayet”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Şehrimizin (Kurubağlar) semtinde ikamet etmekte olan (Açef) âilesi arasında bir kavga zuhûr etmiş ve neticede (Asen) nâmındaki çocuk vâlidesini katl etmiştir. Şâyân-ı dikkattir ki mezkûr Asen'in küçük birâderi birkaç ay evvel pederini katl etmiş ve zabîtanca tevkîf edilmişti ("Vâlidesini Katl Etmiş", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Evvelki gün Rahvanın alt tarafında yalı kenarında bir Türk vücûdu bulunmuştur... Dün Rahva ile Ostraf arasındaki Tuna kıyısında diğer bir Türk vücûdu bulunmuştur... ("İki Türk'ün Ölümü", Ahâlî, 1922-1338: 2).

4.1.4. Hırsızlık Haberleri

Gazetede hırsızlık ve dolandırıcılık haberlerine de yer verildiğini görmekteyiz. Günümüzde sahte para yapan dolandırıcıların geçmişte de farklı yöntemlerle sahte altın yaptıklarını öğrenmekteyiz: "...İslimiye ile Rusçuk sancâkları dâhilinde hâlâ fa'âliyyette bulunan (taklîd altun) i'mâl eden kumpanyanın adamlarından bir kaçı der-dest edilerek Rusçuk dîvân-ı harbine tevdi' olunmuş ve haklarındaki tahkikata ibtidâr olunmuştur." ("Taklîd Altunlar", Ahâlî, 1337-1921: 2).

İlk hırsızlık haberimiz ise bir bankayı soyan hırsızlarla ilgilidir: ".. Papalorna Bankası'na şık giyinmiş üç zât dâhil olarak doğruca müdür ile sandık emîninin nezdine gitmişler ve her üçü de ellerindeki tabancaları kasiyer ve müdüre tevci'he ederek yüzlerini duvara dönmelerini emir ettikten sonra kasanın mevcûdu olan 16000 levayı alıp savuşmuşlardır." ("Yeni Zağra'da Papolana Bankasında Bir Sirkat", Ahâlî, 1337-1921: 1). İkinci hırsızlık haberimizde ise maden ocağınının kasasındaki paraları çalan memurla ilgilidir:

... Ma'den ocakları mâliyye me'mûrlarından biri kasada mevcûd bir milyon levayı sirkat ederek fîrar etmiştir. Meblağ-ı mezkûrun 100 bin levasını ameleye tevzi' ve 900 bin levasını dahi alarak fîrar etmiştir. Sirkat edilen paralar meyanında (8001) numaradan (9000) numaraya kadar biner levalık bonolar bulunmaktadır. Bil-umûm banka, banker, sarrâf ve tüccârlara işbu numaralar dâhilinde bonolardan biriyle müracaat eden şahsın derhâl hükûmete teslim ettirilmesi lüzûmu bildirilmiştir... ("Bir Milyon Levalık Bir Sirkat", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Son hırsızlık ise Sofya'da bulunan Osmanlı Elçiliği'nde olmuştur: "Ramazân-ı şerif sonlarında Sofya Osmanlı sefâret-hânesinde neticesi i'tibârıyla ehemmiyyetsiz bir sirkat vuku bulmuştur..." ("Sofya Osmanlı Sefâret-hânesinde Sirkat", Ahâlî, 1922-1338: 2).

4.1.5. Yangın Haberleri

Gazetede çeşitli yerlerde çıkan yangın haberleri verilmiştir. Bu yangın haberleri şu şekildedir:

... *Dün kasabamızın muhteşem binalarından biri olan Zabîtan Kulübü tamamen yanmıştır... Zarar bir milyon levadan fazladır...* (“Ruşçuk’da Yangın”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Dün akşam Varna’da büyük bir yangın zuhûr ederek birkaç büyük tüccârın mağazasını harâb etmiştir... (“Varna’da Harik”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Geçen akşam çan sesleri silâh sesleri ortalığı çınlatıyordu. Kasabamızın en güzel mevki’nde bulunan dört dükkân yanıyordu... Neticede bir bakkaliyye mağazasının eşyası tamamıyla yanmış, Avukat dükkânının diğer dükkânlarında eşyası kısmen kurtarılmıştır... (“Rahve’de Yangın”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

4.2. DİNİ HABERLER

Genel olarak din, kutsal bir dünya ile ilgili bir inanç ve pratikler sistemi olarak tanımlanabilir (Sencer, 1968: 5). Bulgaristan’daki Müslümanların yapmış oldukları dini törenler gazete sayfalarındaki yerini almıştır:

Geçen cum’a Filibe Müslümanları rûhânî bir gün geçirmişlerdir. Azîm ve hamîyyet sâhibi kardaşlarımızdan müteşekkil cemâat-i islâmiyye’nin hamîyyet ve gayretiyle cami-i kebirde yapılan işbu ahvâle bi-l-umûm Müslümanlarla mekteb efendileri kâmilen iştirâk etmişlerdir... (“Filibe’de Mevlid-i Nebev-i Kıraatı”, Ahâlî, 1336-1338: 1).

Birinci Kolordu zabîtanı kardaşlarımızın İslimiye’de pek parlak bir Mevlid-i Nebî Kıraatı ihtifâline şimdiden hazırlanmakta olduklarını haber aldık... (“İslimiye de..”, Ahâlî, 1336-1338: 1).

Müslümanların ibadet yeri olan camiler ile ilgili haberlerde yapılmıştır: “Sofya’nın yegâne mabed-i islâmî olan Yunivbaşı Cami-i şerifinin ta’mîr-i ameleyesi bir iki güne kadar hitâm bulacaktır. Minarenin ta’mîri ve âlemin tealliki işi pek hoş olmuştur...”¹⁰¹ (“Sofya Cami-i Şerifi”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

İnsan olmanın en önemli özelliklerinden biri vicdandır Mehmet Behçet Bey (Perim) yazdığı bir baş makalede vicdan hakkında düşündüklerini dile getirmiştir:

Şüphesiz (vicdân) denilen insâniyyet cevheridir. Ve tekâmül müslümanlar büyük cevherin emir ve nihâyetine sâdık kalmadıkça milletlerine asla fâide bahis olamazlar. Vicdân, insânlara her şeyden evvel (insân) olduklarını yiyecek, içecek ve teneffüs eden umûm insânlarla hakikî birer kardaş olduklarını başlarına toplanan

¹⁰¹Başlığı “Sofya Cami-i Şerifi” olan başka bir makale yıpranma sebebiyle okunamamıştır,. Bkz. “Sofya Cami-i Şerifi”, Ahâlî, 10-1337 (Cum’artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921, nr. 5-325, s.2.

efrâd-ı âilelerinin refâh ve saâdetlerini te'mîne mecbûr birer amele.. Ve nihâyet kalblerinin dînî ve rabtelerle bağlandığı mühim birer hayatın, birer hayat-ı ictimâ'iyenin efrâdından bulduklarını hâtırlatır... ("Sevişmek Siyâsetinde En Büyük Nizâm", Ahâlî, 1336-1338: 1).

4.3. EDEBİYAT HABERLERİ

Edebiyat, malzemesi dil, kaynağı yaşantılar ve hayal gücü olan bir yaratıcılıktır. Başka bir deyişle edebiyat; duygu, düşünce ve hayalleri, olayları, eşyaları, soyut ve somut değerleri anlatmak üzere kelimelerle meydana getirilen bir sanat dalıdır. Bunun yanı sıra, edebi eserleri inceleyen bir bilim dalının da adıdır (Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, 2010: 221).

İncelenen gazetelerin hemen hemen yarısında edebiyat ile ilgili bir habere rastlamak mümkündür. Gazetenin genelde birinci sayfasının en alt sol kısmında ok yazısı bulunmakta ve bu yazının üzerine de ok sembolü çizildiği görülmektedir. Genellikle atasözlerinin verildiği bu bölümde zaman zaman kısa hikâyelere de yer verilmiştir:

*Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Yılmak yok; Onun mesleğimizde yeri yoktur,
Hemşehri! Bu yolda bizi taşlarsan Emin ol:
Ta can evine saplanacak sivri bir oktur ("Ok", Ahâlî, 1337-1921: 1).¹⁰²*

Edebiyatla ilgili diğer haberlerimizin hepsi şiiirdir.¹⁰³ Şiirleri yazarların ismi bazen şiirin altında verilmiştir. Gazetede yayımlanan şiirlerden bir tanesi şu şekilde neşredilmiştir:

¹⁰²Diğer ok başlıklı haberlerimiz için bkz. Ek-1/Fihrist.

¹⁰³Gazetede ki şiirler haberlerimiz için bkz: "Edebi Sahîfeler", Ahâlî, 3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339, nr. 324-14, s. 1; "Şakalar", Ahâlî, 13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921, nr. 6-326, s.1; "Bir Grub", Ahâlî, 16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921, nr. 9-329, s. 1; "Müracat", Ahâlî, 20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921, nr. 17-337, s. 2; "Kış Kaygısı", Ahâlî, 13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338, nr. 347-27, s. 2; "İkaz", Ahâlî, 10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338, nr. 351-31, s. 2; "Yunanlıya Bir Destan", Ahâlî, 20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338, s. 1; "Yudum", Ahâlî, 23 Receb-1340 (Çehârşenbe) 22 Mart-1922-1338, nr. 358-38, s. 2; "Sen Olmazsan", Ahâlî, 24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338, nr. 359-39, s. 2; "(İzmir)'in İşgali Üzerine", 25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338, nr. 360-40, s. 2; "Ramazan Destanı", Ahâlî, 2 Ramazân-1340 (Cum'artesi) 29 Nisan-1922-1338, nr. 362-42, s. 2; "Leyla", Ahâlî, 3 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338, nr. 363-43, s. 2; "Münacaat", Ahâlî, 5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338, nr. 364-44, s. 2; "Zafer Destanı", Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 1-2; "Kes Ey Asker", Ahâlî, (Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2; "Zafer Marşı", Ahâlî, (Pazar) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2; "Türk Bayrağı", Ahâlî, (Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 57, s. 2; "Ey

Bozkurt

*Bilir misin "Bozkurt kim bilir misin? Ey Türk sen
"Bozkurt Türk mucizesi, onun halâskâridir.
Türk'ü Ergenekon'dan çıkarana o. İlk deden
Türk'ün her bir destanı onun gayretkâridir*

*"Bozkurt" kurtardı senin dünyalara ün veren
O kahraman ceddini "Ergenekon" ininden.
"Bozkurt" feyz aldırdı Muhammed'in dininden,
Türk'ün soylu oğluna batıda el uyrurken...*

*Ceddimizin önüne düştü "Bozkurt" kurtuldu;
Tarihimiz yıllarca süren esirlikten.
Böylelikle Turan'ın altın tâcı kuruldu;
Böylelikle nûr aldı âlem, Türk Birliğinden...*

*"Bozkurt" olmasa idi Türkler esir kalırdı;
Türkler esir kalınca âlem cahil kalırdı.
Hâbil ve Kâbil'in devri hala yaşardı;
Batıların zulmü dünyaları sarardı.*

*Bilinmezdi dünyada saat, metro ve tren,
Bilinmezdi âlemde sulhu nedir getiren.
Senin ceddinin elinde parladı ilim, fen,
Düşün nasıl bir neslin evlâdısın, düşün sen.*

*Haydi Türkoğlu! Bir kalp, bir imânla bezensin;
Kurultaylar kurmaya başla. Komşuna yetiş;
Yalvarırım Tanrı'ya bende bütün kalbimle;
Bulgaristan Türk'üne olasin sen meşale ("Bozkurt", Ahâlî, 1922-1338: 1).*

4.4. EĞİTİM HABERLERİ

Eğitim, bir insanın davranışında kasıtlı olarak istendik davranış kazandırma işlemidir. Geniş anlamda eğitim, bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm süreçlerdir ya da seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin özellikle okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir (Bucak, 1993: 20).

Ahâlî gazetesi, okullarda ki eğitimde başrolü oynayan öğretmenlerin tayinleri ile ilgili haberleri vermiştir:

*Burgaz'da senelerden beri ta'lîm ve terbiye mülkünde milletine ikay-ı
hidmet eyleyen kıymetli muallimlerimizden Bilal Efendi âhiren Burgaz Türk*

"Türk", Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2; "Tunalılar Marşı", Ahâlî, (Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 66, s. 1.

Şehindershânesi Tercümân Kâtibliği'ne ta'yîn olmuştur... (“Bilal Efendi”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

... Şumnu maârif-i islâmiyesi bu sene dehşetli bir zâyi' karşısında kalmıştır. Hüseyin Hulki, Ömer Fevzi, Ahmet Sefa Efendiler gibi cidden kıymet-dâr muallimlerini gaib etmiştir. Mekteb-i Rüşdiyyeyi şimdi Hulusi Bey idâre ediyor... (“Şumnu ve Şumnulular”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Bulgaristan'da eğitim sürecinde ki aksaklıklar Ahâlî gazetesindeki yerini almıştır:

Birçok yerlerden aldığımız şikâyet-nâmelerden hükümetçe ta'yîn edilen maârif encümenlerinin müddet-i fa'âliyyetleri birer ay olmasına rağmen birçok mahâllerdeki mevkut maârif encümenlerinin yerine geçmesi lâzım gelen asıl maârif encümenlerinin intihâblarına ta'yîn olunmamaktadır... (“Maârif Encümenleri Hakkında”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan'da yani açılacak okullar için yürütülen faaliyetler ve yine açılacak okulların haberleri yapılmıştır:

Sohindol'da bir aşçı mektebinin açılması için karye-i mezkûr Ahâlîsi tarafından Zirâat Nezâretine bir müracaat vuku' bulmuş ve bunun üzerine nezârette mekteb binasının ihzârını emir etmiştir (“Aşçı Mektebi”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sofya sancağı dâhilinde İslivençe kasabasında Opiçot köyünde yeni bir rüşdiyye mektebinin küşadı icrâ' olunmuştur... (“Yeni Rüşdiyye Mektebi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Şumnu'daki Nüvvâb Mektebi'nin resmi küşadı Teşrîn-i sâninin yirmi yedinci günü saat dörtte icrâ' edilmiştir... (“Mekteb-i Nüvvâbın Resmi Küşadı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bulgaristan İslâm Öğretmenleri Cemiyeti'nin çıkan yeni kanunlarla ilgili olarak öğretmenleri bilgilendirdiğini görmekteyiz:

Bulgaristan Muallimeyn-i İslâmiyye Cem'iyyet-i İttihadiyesi Hey'et-i Merkeziyesinden: Şumnu Maârif Müfettişi Efendi 15644 numaralı 18 Teşrîn-i sâni 1921 târihli tahrîrat-ı umûmiyesiyle yeni maârif kanununun 106. maddesi ihkâmının aynı kanunun 361 inci maddesiyle Müslüman mekteplerine de teşmül olduğu ihbâr ve 5 Kânûn-ı evvel kadar mekteblerimize merâî, mütferit ve ormanlardan hâne başına en az bir dekar tarla açılması tavsiye olunuyor. Şu haktan istifâdenin 1 Kânûn-ı sâni 922 târihine kadar devam edeceği ayrıca iş'âr olunuyor. mes'elenin pek büyük ehemmiyeti olduğundan her muallim-i evvel ve mekteb encümeninin bu husûsta lâzım gelen tedbiri almaları ricâ olunur (“Bi-l-umûm Mekat'ib-i İslâmiye Encümen ve Muallimlerine Ta'mîm”, Ahâlî, 1337-1921: 2).¹⁰⁴

Bulgaristan'da eğitimden sorumlu bakanın okullara yapmış olduğu ziyaret haberleri de verilmiştir: “... Maârif Nâzırı Omarçevski 8 Kânûn-ı evvelde Pravadi'ye

¹⁰⁴ Aynı tamim 17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921, nr. 10-330'da da yayımlanmıştır.

geldi... Nâzır mukabeleten umûm Bulgar mekteblerini gezdi, dolaştı, tefîş etti... istikbâle çıkmayan Türk mekteblerini ziyâret etmeden kasabayı bırakıp gitti.” (“Maârif Nâzırı”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Eğitimden sorumlu bakanlığın bazı faaliyetlerini de görmekteyiz: “Maârif Nezâretinde Müteveffa Bulgar şairi İvan Vazof’un heykeli için teşkîl eden komisyon Bulgar Milletine hitâben bir beyân-nâme neşr ederek her yerde bu maksada binâen komisyonlar teşkîl ettiğini ve îâne dercine başladığını bildiriyor...” (“İvan Vazof’un Heykeli”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). Yine eğitimden sorumlu bakanlığın Türk mektepleri hakkında yayınladığı bir bildiriye de görmekteyiz:

1-Türk mekteblerinin kapanması hakkında bazı garaz-kârân tarafından iş’âr edilen haberleri tezkîb.

2- Kamaradan geçen yeni maârif husûsunda geri kaldıkları nazar-ı i’tibâra alarak ilk teşebbüs olmak üzere mekatib-i islâmiyyeye muallim yetiştirilmek üzere Şumnu’da açılan dârü’l-muallimîne ilaveten Rusçuk ve Kırcaali’de dahi birer tane küşad edilecektir.

3- Türk mektebine aid oldukları opoştene arâzî ve ormanlarından yer verilecek ve buradan kesilecek odun ve biçilecek otlar opošteneler tarafından mücanen taşındırılacak.

4- Bunları idâre etmek üzere Müslümanlar tarafından Mekatib-i islâmiye Encümeni ittihâb edilecek (“Maârif Nezâreti’nin Türk Mekatib-i Hakkında Sancâk ve Maârif Müfettişliklerine Bir Ta’mîm”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bulgaristan’da açılacak kursların haberi yapılmış ve bu kurslara özellikle Türk gençlerinin de katılması istenmiştir: “Kânûn-ı sâninin birinci gününden i’tibâren iki ay devam etmek üzere Burgaz’da tüccâr kamarası tarafından makinistlik ve ateşçilik kursu açılacağı bildiriliyor. Biz bu haberi sevinçle yazarken açılacak kurslara beş on tane Türk gencinde devamını candan dileriz (“Burgaz’dan Kurslar”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Gazetede Türk Mektepleri Encümen Heyetlerine duyuru da yayımlanmıştır. “Uzun zaman muallimlik mesleğinde bulunan tecrübede bir muallime ihtiyacı olan encümen heyetlerinin Burgaz Sancak Müftülüğü’ne müracaatları ilân olunur (“Türk Mektepleri Encümen Hey’etlerine”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). Yine başka bir haberde: “İstanbul dârü’l-bitami me’zûnlarından mefkûre sâhibi bir hanım Bulgaristan İslâm mekteplerinden birinde muallimelik yapmak istiyor. İhtiyâcı olan maârif-i islâmiye encümenlerinin idâre-hânemize müracaatları gerekmektedir.” (“Bir Muallime”, Ahâlî, 1922-1338: 1).¹⁰⁵

¹⁰⁵ Aynı ilân için bkz. Ahâlî, (Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 63, s. 2; Ahâlî, (Pazar) 10 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 62, s. 2.

Bulgaristan'da ki Türk Öğretmenlerin yaptıkları fa'aliyetlerde gazeteye yansımıştır: “Tırnova'da İslâm mekteblerinin gayretli muallimleri hayatta pâyê bildikleri maârif-i islâmiyyenin i'tilâ'sını te'mîn emeliyle Kânûn-ı sâninin yirminci günü akşamı Tırnova'da bir müsâmere verdiler...” (“Tırnova'da Müsâmere”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Sadece öğretmenler veya okullar haber konusu yapılmamıştır aynı zamanda kütüphane ile alakalı haberleri de görmekteyiz:

Filibe'de Hristov Yunef Caddesinde Tomas Efendinin taht-ı idâresinde bulunan işbu kütüb-hânedede İstanbul'un ve Bulgaristan'ın en son a'sâr-ı münteşiresi mevcûddur. Mekteb kitapları, risaleler dâhil olmak üzere en son yeni edebî kitâblar, romanlar yalnız burada bulunabilir... (“Tefiz Kütüb-hânesi”, Ahâlî, 1922-1338: 2).¹⁰⁶

Ahâlî gazetesinin basıldığı kasaba olan Rahve'de ki kurslarla ilgili bilgiler ve verilen derslerde haber olarak verilmiştir:

Rahve Türk gençlerinin ateşli kalblerine yuva olan Bozkurt Kursları'nın ciddî ve muntazam bir fa'aliyette işlediğini görmekteyiz. Sayısı elliyi geçen Türk genci Müderris Hâlid Tekin Alp ve kızı Gökçe Kaya'nın idâreleri altında târih, mûsikî, hesâb, ulûm-i dîniyye ve edebiyât derslerinden lüzûmu derecede feyz almakta ve aralarındaki kardaşlık bağlantılarını günden güne kuvvetleştirmektedirler... (“Rahve Bozkurt Kursları”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

... Rahve'nin Bozkurt Birliği Kursları'na devam eden İslâm gençleri geçen pazar günü bize çok tatlı dakikalar yaşattılar. Her pazar günü sabahleyin hanımlarımızın, akşam üzerileri de erkeklerimizin muazzam ictimâîlerini, feyzli hareketlerini gördükçe zaten sevincimizden ağlıyorduk, lâkin şu son pazar gününün müsâmeresi bizi evvelkilerinden ziyâde mütehassis etti... (“Nefsini Çiğneyen Bir Türk”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Yine Rahve'de yapılan konferanslar haber olarak verilmiş, bazen de bu konferanslarda ki konuşmaların içeriği hakkında okurlar bilgilendirilmiştir:

Mehmet Ahmet Kalfazâde tarafından verilen konferans notlarından: azîz kardeşlerim:

Hepiniz bilirsiniz ki bu güzel kasabacığın en fena, en duygusuz ve belki en ahlâksız Türkü ben idim. Beni sizlere karşı mahcûb eden babama, kardaşlarıma karşı isyân ettiren, rast geldiğim arkadaşın kalbini kırdıran şey bilir misiniz ki ne idi? Onu, sizinle beraber bende söyleyeyim ki bana bütün fenalıklarımı irtikâb ettiren şey dünya'da bütün fenalıkların anası olan içki belâsı idi... YAŞASIN TÜRK LÜK KAHROLSUN İÇKİ! (“Nefsini Çiğneyen Bir Türk, Ahâlî”, 1922-1338: 1).

¹⁰⁶Bu Kütüphanede bulunan bazı kitapların ismi gazetede yayımlanmıştır. Bkz. “Tefiz Kütüb-hânesi Tomas”, Ahâlî, (Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.

Rahve’de sadece konferanslar değil müsamerelerde yapılmıştır: “Rahve gençleri geçen Pazar günü mühim müsâmerelerini büyük bir muvaffakiyetle yaptılar. Havanın yağmurlu olmasına rağmen herkes müsâmereye iştirâk etmişti... (Rahve’nin Metaneten Müsâmeresi”, Ahâlî, 1922-1338: 2). Yine Rahve’de bu faaliyetleri icra edenlerin seyahat haberleri de verilmiştir: “ Rahve Bozkurt Birliği Reîs-i Fahrîleri seksen yaşındaki Hafız Hüseyin Efendi ile birlikte Tuna yalısındaki kasabaları ziyârete çıkmışlardır. Hey’et meyanında gazetemiz müdürü Mehmet Behçet Bey (Perim)’le Müderris Hâlid Tekin Alp Beyde dâhildir...” (“Bozkurtluların Seyâhati”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Bulgaristan’da ki eğitim haberlerinin yanı sıra Türkiye’de ki eğitim haberlerini de görmekteyiz: “Anadolu’dan vârid olan haberlere göre Trabzon’da bir Bahriyye Mektebinin küşadı Ankara meclisince takrîr etmiştir.” (“Trabzon’da Bahriyye Mektebi”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

4.5. EKONOMİ HABERLERİ

Ekonomi, oldukça genel olarak, birbiriyle ilişkili üretim ve tüketim faaliyetleri kümesi olarak tanımlanabilir (Lipseş ve Stenier, 1986: 47).

Ekonomi ile ilgili ilk haberde Bulgaristan gümüş levasının değeri belirtilmiştir: “Hükûmet tarafından verilen emir üzerine bütün ma'lûmat-ı resmîyye’de gümüş levanın kıymeti (8) kâğıt leva olacaktır.” (“Gümüş Leva’nın Kıymeti”, Ahâlî, 1937-1921: 2).

Ekonomi ile ilgili diğer haberlerin tümü borsa haberleridir. Borsa haberleri bir nüsha hariç¹⁰⁷ hepsi ikinci sayfanın dördüncü sütununda verilmiştir:

Tablo-1: Borsa

İsviçre	2800	2810	
Newyork		140	
Londra		590	593
Paris	1135	1144	
İtalya	616	620	
İstanbul	81,1	61,3	

¹⁰⁷Bu nüsha için bkz. “Borsa”, Ahâlî, 24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338, nr. 359-39.

Yugoslavya	215	217	
Romanya	102,25	103	
Hollanda	5100		
Almanya	77	77,6	
Praga (Dâhili)	197		

Kaynak: ("Borsa", Ahâlî, 1337-1921: 2).¹⁰⁸

4.6. SAĞLIK HABERLERİ

Gazetede bulunan sağlık haberleri sınırlıdır. Sağlık alanında açılacak kurs bilgilendirmeleri, Bulgaristan'da çalışan doktor sayısı ve uluslararası sağlık konferansı ile ilgili bilgiler verilmiştir:

Sıhhiyye müdürîyyet-i umûmiyyesinin emri üzerine 15 Kânûn-ı sâniden i'tibâren birinci sınıf hasta-hânelerde sıhhiyye kursları açılacaktır ("Sıhhiyye Kursları", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Son zamânlarda yapılan bir istatistike nazaran Bulgaristan'da hâl-i hâzırda 21 Rus tabîbi ile beraber 371 tabîb bulunuyor (Bulgaristanda Tabîbler", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yakında beyne'l-milel sıhhiyye konferansı inikad edecektir. Mezkûr konferansta Bulgaristan sıhhiyye-i umûmiyye müdürîyyetinin bir mümessilide hâzır bulunacaktır ("Beyne'l-milel Sıhhiyye Konferansı", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

4.7. SPOR HABERLERİ

Gazetede sadece bir nüshada spor haberi verilmiş olup o da futbol maçı ile ilgilidir:

Temmuzun 12'sine tesâdüf eden Kurban Bayramı'nın birinci günü Rahve Atilla Futbolistleri Sire'ye kadar kısa bir gezi yaparak ora gençlerinin müstenid bir kaçı ile mahlût takım teşkil ederek bir buçuk saat oynamışlardır... Netice: birinci takım 3 ikinci takım 1 sayı yapmıştır ("Spor Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

4.8. TARIM VE HAYVANCILIK İLE İLGİLİ HABERLER

Ahâlî gazetesinde tarım ile ilgili haberlerimizin ilkinde Tarım Bakanlığı'nın düzenlemiş olduğu müsabakadan söz edilmektedir:

¹⁰⁸ Diğer Borsa Haberlerinin yayınlandığı nüshaların numaraları şunlardır: 19-339; 20-340; 21-341; 9-329; 12-332; 13-337; 14-334; 17-337; 359-39; 361-41.

Zirâat Nezâreti Çiftçi Kütüb-hânesini zenginleştirmek ve hâlkın ma'lûmatı tevsi'i etmek maksadıyla (Zirâatın -----) ¹⁰⁹ çâreleri ve hayvânâtın ahâlîye yetiştirme usûlleri) ile (hayvânât-ı ahâlînin tedâvîsi-baytâr yetiştirmeye kadar sâhibinin hayvânâta vereceği ilk yardım- hakkında ma'lûmat) üzerinde yeni itrâk tahrîri için bir müsabaka açmıştır. Müsabakaya iştirâk edecek Zirâat Nezâretine tevdi' edeceklerdir... ("Zirâat Nezâreti'nin Fâideli Bir Müsabakası", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Tarımın korunması tarımdan daha iyi verim alınması, tarımsal gelişimin sağlanması gibi sebeplerle zaman zaman meclisler kanun düzenlemektedirler: "Dün sabah Zirâat Nezâreti'ndeki komisyon mahsûs-ı zirâat istîsâlâtının tezyîdi ve ova arâzîsinin muhafazası hakkındaki lahiya-ı kanuniyenin müzâkeresine devam etmiştir..." ("Zirâat Nezâretinde", Ahâlî, 1337-1921:2).

1921 senesinde bazı yörelerde tütün hâsılatında azalma vardır: "... Resmi haberlere nazaran Trakya ve Makedonya'da bu seneki tütün zirâati geçen seneye nispen çok azdır. İskeçe havâlîsinde geçen seneden bu sene bir milyon, Gümülcine taraflarında ise bir buçuk milyon kilogram daha az hâsılat vardır." ("Yunanistan'da Tütün Zirâti", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Geçimini tütünden sağlayanların Maliye Bakanlığı'na yaptıkları bir ziyarette göze çarpmaktadır: "Geçen gün tütün müstehâsıllarından bir hey'et Mâliyye Nâzırı nezdine giderek işlenmiş tütün ve sigaraların tezyîd fiyatını talep etmiştir." ("Tütünlerin Fiyatı", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Başlığımıza uygun son haberimizde ise veterinerlerin Sofya'da düzenleyecekleri konferanstır: "Kânûn-ı sâninin 26'sında Sofya'da bi-l-umûm Bulgaristan baytârlarının Konferansı inâkad edecektir." ("Baytâr Konferansı", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

4.9. TİCARET HABERLERİ

Ahâlî gazetesinde, Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ticari ilişkiler hakkında bilgiler verilmiştir:

Büyük mikdâr da kil yağı ihrâcatı için Bulgar Çiftçi Bankası bazı ecnebî ticâret müesseseleriyle müzâkerâta girişmiştir... Bulgaristan'ın İstanbul'a olan ihrâcatı son aylarda on defa tezâyüd etmiştir. Ihrâcat başlıca odun, hayvânât, kaşar peyniri ve kömürden ibârettir. ("Kil Yağı Ihrâcatı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹⁰⁹Buradaki iki kelime yıpranma dolayısıyla okunamamaktadır.

Bulgaristan'ın ithalat ve ihracat verilerini gazete de görmek mümkündür: "... 1920-1921 senesi zarfında Bulgaristan'a 2,214, 887, 249 Levalık mal idhâl edilmiş ve 1,642, 997, 900 levalık mal Bulgaristan'dan çıkarılmıştır. binâen aleyhe idhâlat ihrâcâtta 750.328.349 leva fazla bulunduğu hükûmet tarafından neşr edilen istatistiklerden anlaşılıyor." ("Maden Banyoları'nın Hükûmete Vâridatı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

İtalyanlar Sofya'da bir ticaret kamarası kurmuşlardır: "... Sofya'da İtalyan ticâret kamarası küşad edilecektir. Kamara baş katibliğine Mösyö Doktor Raşikovinski ta'yîn edilmiştir." ("Sofya'da İtalyan Ticâret Kamarası", Ahâlî, 1337-1921: 1). Kırcaali'de tüccârların hakkını gözetmek için bir tüccâr kulübü açılmıştır:

Tüccârların hukukunu müdâfaa ve esnaf beynindeki muaşeret-i mütekabeleyi te'mîn etmek üzere Kırcaali'de bir (Tüccâr Kulübü) açılmış ve muvakat hey'et-i idâresine Molla Mustafa Emrullah, Kosto Avramof, Senitofranci, Ahmet Bin Hafız İbrahim ve İsmail Mehmed hamamcı Efendiler intihâb olunmuştur. Reis-i muvakat Molla Mustafa Emrullah Efendiler... ("Kırcaalide Tüccâr Kulübü", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Madenlerin ülke ekonomisine olan gelirleri ve ülkede çıkan madenler haber olarak verilmiştir:

Hükûmet tarafından idâre olunan iliceler 1921 senesi zarfında hükûmete 2.245.532 leva vâridat te'mîn etmiştir... ("Maden Banyoları'nın Hükûmete Vâridatı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Hâl-i hâzırda Bulgaristan'da hükûmet tarafından imtiyâzı verilmiş (62) ma'den ocağı vardır. Kısım-ı a'zamî ma'den kömürü, demir çinko ve sair eden ibârettir ("Bulgaristan'daki Maden Ocakları", Ahâlî, 1337-1921: 2).

4.10. ULAŞIM HABERLERİ

Bulgaristan'da hava koşullarından dolayı bazen ulaşım'da sorunlar yaşanmıştır. Bu durum gazeteye aşağıdaki gibi aksetmiştir:

Tuna'da büyük buz parçaları bulunmasından kat'i edilen seyir ve sefer yeniden başlamıştır ("Tuna'da Sefer", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Son günlerde yağın karlardan Aydos ile Karnobad arasındaki münakalât münkat'i olmuştu. Demiryolları müdüriyyetine iş'âr edildiğine göre dünden i'tibâren münakalât tekrâr başlamıştır ("Sobranya'nın Müzâkerâtı", Ahâlî, 1337-1921: 1).

...Son günlerde yağın şiddetli karlar demiryollarını örterek trenlerin işlemelerine mâni' olmuştur. Karınabad-Burgaz ve Şumnu-Kaspiçan hatları şimendifer amelesi tarafından temizlenmektedir... ("Bulgaristan Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

İki üç günden beri devam eden şark rüzgârlarının te'sîriyle Tuna'dan buzlar erimeye başlamıştır. Bir iki güne kadar Rusçuk ile Ramazân arasındaki vapurların işleyebilecekleri tahmîn olunuyor... ("Tuna", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Şark-i Bulgaristan'daki kar fırtınalarından sonra umûmî gayretlerle tren yolları temizlenmeye başlamıştı. Ahîren alınan ma'lûmata göre Kaspiçan-Varna hattından miâd umûm demiryolları muntazamân işlemeye başlamıştır... ("Şimendiferler İşleyebilecek", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bir ülkenin ileri gelenlerinin adları onları anmak ve unutulmadığını göstermek için bazı yerlere verilir. Bunun bir örneğini de Bulgaristan'da bulunan bir istasyona verilen isimde görmekteyiz: "... Rahdemir ile Köstendil demiryolu üzerinde bulunan (Kondojojiçe) istasyonu Harbiyye Nâzırı Aleksandır Dimitrof'un ismine izâfeten tebdîl olunmuştur." ("Dimitrof İstasyonu", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Ulaşım sorunlarını hâl etmek isteyen Mestanlı ahâlîsi Şimendifer Nazırlığına başvurmuştur: "Mestanlı Ahâlîsi, Hasköy demir yolunun Mestanlıya kadar temdîdini ültümaten Şimendifer Nezâretine müracaat etmişlerdir." ("Hasköy Mestanlı", Ahâlî, 1337-1921: 2). Bazen de bu ulaşım sorunlarını yetkililer müracaat olmadan halletmeye çalışmışlardır:

Çarbeyrud demiryolu üzerinde bulunan köylülerin Sofya pazarına daima gelebilmelerini te'mîn için-Daragomandan gece saat dörtte ve sabah saat dokuzda ve Sofya'dan da gece saat biri beş dakika ve altı on altı gece hareket etmekte bulunan hammâl trenlerine iki üç yolcu vagonunda takılması için demir yolları müdiriyyeti ait olduğu merkezlere emir vermiştir ("Trenler", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Dönemin en önemli ulaşım aracı olan trenlere fiyat belirlemesi yapmak için Balkan Devletleri konferans yapmışlardır: "Şark şimendiferlerinin daimi ta'rifesini ta'yîn etmek üzere Balkan Hükûmetleri'nin murahhaslarından mürekkeb Belgrad da i'tikad edecek olan konferansa hükûmetimiz nâmına iştirâk etmek üzere mühendis müfettişlerinden Gospodin (Zegaref) ta'yîn olunmuştur." ("Şark Şimendiferleri", Ahâlî, 1337-1921: 2). Tren yollarında meydana gelen kazâlarda gazete'de haber olarak verilmiştir:

Orhovitsa İstasyonu'nda manevra yapan bir lokomotifle Rusçuk treni arasında bir müsademe olmuş ve yüzlerce insanın ölümüne ramak kalmış olan bu feci müsademe makinistlerin cesareti sâyesinde yine hafîf geçmiştir. Rusçuk treninin posta vagonu param parça olmuş ve içinde bulunan postâcılardan Petr İvanof ile Sapunciyef fena hâlde yaralanmışlardır... ("Şimendifer Kazâsı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Ayın on birinci günü Varna'dan hareketle Sofya'ya gelmekte bulunan yolcu treni Serovo İstasyonu civarında ve Vita Nehri üzerinde evvelden durmakta bulunan bir katıra çarparak dört vagonu parçalamış ve içinde bulunanlardan üç kişinin ölümüne sebebiyet vermiştir... ("Feci Bir Tren Kazâsı", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ahâlî, Bulgaristan'da ulaşım ile ilgili bilgilendirmeleri gazete sütunlarında yayımlamıştır:

13 Kânûn-ı sâni târihinden itibaren Sofya ile Bankı (İlice)leri arasında günde iki defa tren işleyecektir... ("Sofya-Bankı Trenleri", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Varna demiryolunda Kaspeçan ile Şeytancık İstasyonları arasında 27 numaralı kantonda (Kamenyak) nâmiyla yeni bir istasyon açılmıştır ("Yeni İstasyon", Ahâlî, 1922-1338: 2).

4.11. ŞAHISLAR

I. Dünya Savaşı ve Millî Mücadele Döneminde önemli askeri görevlerde bulunan Ali İhsan Paşa¹¹⁰ (Sabis) ile ilgili olarak Ahâlî gazetesinde üç haber yayımlanmıştır. Haberlerin ilkinde Ali İhsan Paşa hakkında bilgi verilerek, Mehmet Behçet Bey (Perim) ve Ali İhsan Paşa'nın arkadaşlıkları anlatılmış ve Ali İhsan Paşa'nın Türk Millî Mücadelesine olan katkıları hakkında bilgi verilmiştir.

Ali İhsan Paşa'nın komutanlığında övüldüğü yazılarda: "Rus ve İngiliz Orduları'ndan olupda kendisiyle karşı karşıya harp eden kıt'alar kumandanlarının kemâl-i dehşetlerinden (Aleksandr Paşa) dedikleri kahraman kumandanımız, aslen İstanbullu olup Kolağası Cemal Efendi nâmında bir zâtın oğludur..." denilerek bir fotoğrafında yer verilmiştir.¹¹¹ Bu fotoğrafın altında: "Hükûmet-i Millîyemizin Birinci Ordusu Kumandanı Mîr-livâ Ali İhsan Paşa Hazretleri." ("Paşa Hazretleri'nin Tercüme-i Hâlleri", Ahâlî, 1922-1338: 1). yazılmıştır. Mehmet Behçet Bey (Perim)'in Ali İhsan Paşa'ya karşı duyduğu derin saygının izleri yazılarına yansımıştır:

... Allı ve yeşilli İslâm bayrağının mübarek gölgesi altında cephede uzun süre silâh taşıyan bir nefer ve kâh kılıncı kullanan bir ihtiyât zâbiti gibi tamam dört buçuk

¹¹⁰Ali İhsan Sabis, 30 Ağustos 1882 yılında İstanbul'da doğdu. Beşiktaş Askeri Rüştiyesi'ni bitirdikten sonra 1895 yılında Halıcıoğlu'ndaki Topçu Okulu'na girdi. 1901'de Harp Okulu'na başladı ve 1904 yılında mezun oldu. I. Dünya Savaşı'nda kolordu ve ordu komutanı olarak Kafkasya ve Irak cephelerinde bulundu. Kurtuluş Savaşı'nda Batı Cephesi 1. Ordu Kumandanlığı görevini yaptı. İsmet Paşa ile olan anlaşamamasından dolayı görevden alındı ve 1922 yılında emekliye sevk edildi. 1954 yılında Demokrat Parti'den Afyon Milletvekili olarak seçildi. Bir dönem milletvekilliğinden sonra 1957 yılında İstanbul'da vefat etti (Çetinoğlu, [t.y.]: 3379-3380).

¹¹¹Fotoğraf için bkz. EK-3/Fotoğraf-16.

sene hizmet ettim. Bazı defalar aynı ocakta bulunduğum hâlde husûsî kumandanlarla işledim. İ'tirâf edeyim ki hiçbiri önünde şu dakikada resmi karşısında yarınki Büyük Turan Hükûmeti'nin sütunlu haritasını yaracak şahsiyetleri düşünürken hürmet vahşetiyle titrediğim Ali İhsan Paşa'nın nüfûs-ı mâneviyyesi önünde olduğu gibi aşk ile kalbin en ince ve en hassas alâkalarıyla titremiş değilim... (“Ali İhsan Paşa”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Diğer bir şâhısımız Cafer Tayyar Bey (Eğilmez)'dir¹¹² Cafer Tayyar ile alâkalı ilk haberimizde Cafer Tayyar'ın esaretten kurtulduğu yazılmış ve altında esaret hâlindeki fotoğrafı yayımlamıştır.¹¹³ “Azîz Trakya'mızın Kahraman kumandanı Cafer Tayyar Bey Hilâl-i Ahmer'imizin teşebbüsât-ı mükerrresi neticesi olarak Salîb-i Ahmer Cem'iyyeti tarafından zindândan kurtarılmıştır...” (“Cafer Tayyar Bey”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Yunanlılar'ın casuslukla suçladıkları Cafer Tayyar (Eğilmez) hakkında Yusuf Kemal Bey meclis'te şunları söylemiştir: “Yunan Hükûmeti'nin Cafer Tayyar Bey'e karşı bir casus muâmelesi yapmakta devamı hâlinde Ankara'daki Yunan esârâsına aynı sûretle muâmele edileceğini söylemiştir.” (“Kilikya'nın Tahliyesinden Sonra”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹¹²Cafer Tayyar Eğilmez (1878-1958): 1878 yılında Piriştine'de doğan Cafer Tayyar Bey. Plevne şehîdlerinden Yüzbaşı Emin'in oğludur. 5 Ocak 1958'de öldü. İstanbul Karacaahmet Mezarlığı'na gömülmüştür. Öğrenim Durumu: 13 Mart 1898'de Harb Okulu'na girdi. 1 Ocak 1901'de Harb Okulunu bitirdi. 4 Ocak 1904'te Harb Akademisinden me'zûn oldu. Askeri Görevleri: 4 Ocak 1904'te kurmay stajlarını yapmak için 3'üncü Ordu'ya gönderildi. Aynı yıl kendi isteğiyle Komanova'da eşkiya kovuşturmasında bulunmak üzere Kosava Mıntıka Komutanlığı emrine verilerek 11 Ocak 1905'te 72'nci Alay 2'nci Bölük Komutanlığı'na atandı ve 1908 yılına kadar bu görevde kaldı. 24 Şubat 1908'de 3'ncü Ordu 17'nci Alay 1'nci Tabur Komutanı; 10 Aralık 1908'de 18'nci Tümen Kurmaylığında görevli; 8 Eylül 1909'da Aydın'da eşkiya ta'kibinde görevli Sait Paşa'nın emrine verildi ve sonradan bu ta'kib müfrezesinin komutan yardımcılığına atandı. 7 Ekim 1909'da Genelkurmay 3'ncü Şu'beye alındı. 1 Mayıs 1910'da Kosava Kolordusu (mürettep) Kurmaylığı'na verildi. 3 Eylül 1910'da İpek Sancağı Mutasarrıfı; 14 Eylül 1911'de Genelkurmay 4'ncü Şu'be de; 29 Aralık 1911'de İpek Sancağı Mutasarrıfı; 14 Haziran 1913'te Üsküdar Ciheti Komutanı; 10 Aralık 1913'te Askeri Mahkeme Üyesi; 8 Ocak 1914'te 4'ncü Kolordu Kurmay Başkanı; 3 Aralık 1914'te 1'nci Kolordu 1'nci Tümen Komutanı; 23 Ağustos 1916'da 2'nci Kolordu Komutanı; 8 Nisan 1917'de 8'nci Kolordu Komutanı; 14 Temmuz 1918'de Kuzey Kafkas Komutanı; 20 Temmuz 1918'de 1'nci Kolordu Komutanı (bu görevde iken Kurtuluş Savaşı'nın başlarında Mustafa Kemal Paşa ve hey'et-i temsiliye ile ilişki kurarak Millî Mücadelenin Trakya Hareketlerini yönetti. 21 Mart 1920'de Personel Başkanlığı emrine atandı. İse de, bu emre uymayıp kolordunun başında kaldı.) 29 Nisan 1920'de Trakya Kuva-yı Millîye (Millî Kuvvetler) komutanı sıfatıyla Büyük Millet Meclisi üyeliğine (Edirne Milletvekili) seçildi. 25 Temmuz 1920'de Yunan kuvvetlerinin Doğu Trakya'ya taarruzu sırasında Havza-Bostanlı'da esir düştü. Eylül 1920'de esaretten döndü ve Edirne Milletvekili olarak TBMM'de çalışmaya başladı. 12 Ağustos 1923'te milletvekilliği görevinin yanı sıra 7'nci Kolordu Komutanlığı'na atandı. 31 Ekim 1924'te Milletvekilliği görevine devam ederek mecliste kalmayı tercih ettiğinden, 31 Ekim 1925'te ordu açığına alındı. 1 Kasım 1927'de Milletvekilliği görevinin sona ermesi üzerine orduya döndü ve tekrar ordu açığına alındı. 9 Ocak 1928'de emekli edildi; Katıldığı Savaşlar, 1912-1913 Balkan; 1914-1918 I. Dünya; 1919-1922 İstiklâl. Nişan Madalya ve takdîrnâmeleri; Katıldığı harplerde Osmanlı Devleti'nce çeşitli nişan ve madalyalarla, TBMM tarafından da İstiklâl Madalyası ile ödüllendirilmiştir (T.C. Genelkurmay Başkanlığı, 1989: 143-145).

¹¹³Cafer Tayyar Bey (Eğilmez)'in esaret halindeki fotoğrafı için bkz. EK-3/Fotoğraf-10.

Ahâlî gazetsinde diğerk şahıslarla ilgili sadece bir iki cümlelik bilgi verilmiş ve bu şahısların hepsinin fotoğrafı yayımlanmıştır. İlk fotoğrafı yayımlanan şahıs Mecmua-ı Erşad Başyazarı olduğı yazılan Emin Ali Beydir.¹¹⁴ Bu şahsın aldığı eğitim bir iki cümleyle yazılmıştır: “... tahsîl-i âliyesini İstanbul’da ikmâl etmiş ve Berlin’de târih ve kitâbiyet için bir tetbî’ devre’yi tedkîk geçirmiştir...” (“Emin Ali Bey”, Ahâlî, 1336-1920-1339: 1).

Salim Nuri Bey ve Ahmet Zihni Bey’in¹¹⁵ ise aynı Makale içinde fotoğrafları yan yana konulmuş ve altında şahısların Mehmet Behçet’le olan ilişkisi yazılmıştır.¹¹⁶

Gazetede Türk edebiyatının önemli isimlerinden olan Yahya Kemal’in¹¹⁷ “Ezansız Semtler” adlı makalesinde kendisinin bir fotoğrafı basılmış ve altında kendisi hakkında bilgi verilmiştir: “Türk’ün son edebiyâtında yeni bir merhâle açan yardımcı şairimiz dârü’l-fünûn müdderislerinden Yahya Kemal Bey Efendi.” (“Ezansız Semtler”, Ahâlî, 1922-1338: 1).¹¹⁸

Son olarak şunu da eklemek gerekir ki Türk tarihinde ismini sıkça duyduğumuz Enver Paşa’nın son durumu ile ilgili bir haber de yayımlanmıştır:

... sâbık Harbiyye Nâzırı Enver Batum’da emir-i idâre’yi ele almak teşebbüsünde bulunmuş ise de Şark Cephesi Kumandanı Kazım Kara Paşa bir ültimatom göndererek altı gün zarfında Kars muâhedesi mûcibince teşkîl eden Acara Cumhuriyeti iâde edilmediğı takdirde Millî ordumuzun harekete başlayacağını bildirmesi üzerine mûmâ-ileyh Kafkasya’da yüz bulamayarak savuşmağa mecbûr olmuştur (“Enver (Paşa) Neler Yapıyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹¹⁴Emin Ali Bey’in Fotoğrafı için bkz. EK-3/ Fotoğraf-2.

¹¹⁵Salim Nuri Bey ve Ahmet Zihni Bey’in fotoğrafları için bkz. EK-3/Fotoğraf-4.

¹¹⁶“Bu makalenin başlığı yıpranma sebebiyle tam olarak okunmamaktadır (“----- Bir gece”, Ahâlî, 1337-1921: 1); Bu fotoğrafların altında yazanlar “Ahâlî Gazetesinde Yer Alan Fotoğraflar” başlığında yazılmıştır. Bkz. EK-3/Fotoğraf-4.

¹¹⁷Yahya Kemal’in Ahâlî gazetesinde yayımlanan fotoğrafları için bkz. EK-3/Fotoğraf-15; EK-3/Fotoğraf-23.

¹¹⁸Yahya Kemal: Üsküp, 2 Aralık 1884-İstanbul, 1 Kasım 1958) Şair Yazar. Yahya Kemal kaplıcalarda tedavi amacıyla bir süre Sofya’da bulunmuştur (Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi A-Z, 2010: 221).

4.12. İLANLAR

Ahâlî gazetesinde, tanıtım, kayıp¹¹⁹, teşekkür, nikâh bozma ilanları yer almaktadır. Gazetenin ikinci sayfasının dördüncü sütununda rastladığımız bu haberlere örnek vermek gerekirse kayıp ilanına aşağıdaki örneği vermek uygun olacaktır:

Kırkkilise muhacireyn-i islâmiyesinden Kalkandelenli Arnavud Tahir Efendi'nin bulunduğu mahalli bilen erbâb-ı hamiyetin âtîdeki adrese bildirilmesi insâniyet nâmına ricâ olunur.

*Tatar Pazarcık
Müftü Vekâleti Vâsıtasıyla
Hatice Bent Hüseyin ("Gaip Aranıyor", Ahâlî, 1336-1338: 2).¹²⁰*

Gazete'de tanıtımı yapılan yerler Lokanta ve manifatura dükkânıyla sınırlıdır: "Sedineniye Lokantası, nefis ve kibar yemekler yemek istiyorsanız Sofya'nın en zarîf en kibar bir Lokantası olan Sediniye'nin daimî müdavimi olunuz... Alaturka ve alafranga her nev'î nefis yemekleri bi-l-hâssa burada bulacaksınız..."¹²¹ ("Sedineniye Lokantası", Ahâlî, [t.y.]: 2) Manifatura veya elbise yaptırmak isteyenler için tanıtımı yapılan yerlere örnek verecek olursak: "... Kesesini düşünen, vücûdunu kollayan ve kibar elbise giymek isteyen Sofya'da yalnız: Evliçagraf İgnatiyefte (1) numaralı terzi Gargiyef Efendi'yi tavsiye edebiliriz..."¹²² ("Elbise Yaptırmak İsteyenlere", Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır.

Eşlerinin hayatlarına dair uzun bir süre herhangi bir ize rastlanılmaması sebebiyle nikâh bozma mecburiyetinde kalan hanımların müftülüklerce yayımlanan ilanları da ilginçtir:

¹¹⁹ Kayıp ilanları, gazete'de "Garip Aranıyor" veya "Aranıyor" şeklinde genellikle ikinci sayfanın dördüncü sütununun da yayımlanmıştır. Kayıp ilanları sadece bir nüshada î'lân şeklinde verilmiştir. Bkz. "İ'lân", Ahâlî, 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921, nr. 16-336, s. 2.

¹²⁰ Aynı ilan: 5 Kânûn-ı sâni 1336-1921 (Çehârşenbe)-20 Rebî-ül-âhır 1339, nr. 9-319 ve 18 Şubat 1336-1921 Cum'a 18 Cemâzi-yel-âhır 1339 nr. 11-321'de tekrar yayımlanmıştır. Diğer kayıp ilan haberleri için bkz. "İ'lân", Ahâlî, 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921, nr. 16-336, s. 2; "Aranıyor", Ahâlî, 27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338, nr. 360-40, s. 2; "Gaib Aranıyor", Ahâlî, 5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338, nr. 364-44, s. 2; "Gaib Aranıyor", Ahâlî, (Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338, nr. 367-47, s. 2.

¹²¹ Lokanta tanıtımlarının yapıldığı diğer nüshalar için bkz. "Amerika Lokantası Marika Yardonova", Ahâlî, 3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhır 1339 nr. 14-324, s. 2; "Viyolet", Ahâlî, 13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921, nr. 6-326, s. 2; "Viyolet", Ahâlî, 14-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921, nr. 7-327, s. 2; "Viyolet", Ahâlî, 17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921, nr. 10-330, s. 2.

¹²² Aynı reklam için bkz. "Elbise Yaptırmak İsteyenlere", Ahâlî, 13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921, nr. 13-331, s. 2; "Manifatura Esnafına İ'lân", Ahâlî, 3 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338, nr. 363-43, s. 2; "Manifatura Esnafına İ'lân", Ahâlî, 5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338, nr. 364-44, s. 2; "Manifatura Esnafına İ'lân", Ahâlî, (Pazar) 18 Haziran-1922-1338, nr. 371-51, s. 2.

Burgaz Sancağı Aydos kazâsına tâbi' Saruhanlar karyesi sakinlerinden Hasan Bin Ömer karye-i mezkûrede zevcesi Meryem bend Halili bâlâ nafaka ve sekîne-i şeriye-i terkle dört seneden beri harb-i umûmî esnasında gaib olup el-yevm hayat ve mematı mechûl bulunduğu cihetle zevcesi mezbûre Meryem beynlerinde olan nikâhın feshi zımnında mahkeme-i şeriyemizde ikame olunan da'vâda merhum Hasan'a ihzâriye tebliği mümkün olmamakla ol bâbla usûl-ı kanuniyesine tevfiken işbu târih-i i'lândan bâlâ i'tibâr bir ay zarfında Burgaz Mahkeme-i Şeriyesine müracaatta bulunması ve müddet-i mezkûre iktizâ'sında isbât-ı vücûd etmediği takdîrde muâmele-i muktezîye-i giyâbiyenin icrâ' edileceği i'lân olunur (Burgaz Müftülüğünden)", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).¹²³

Vefât ve nikâh merasimi haberleri de gazetede verilmiştir:

Nevrekop'un asil âilesinden Vesteber tüccârından Şih Salih Efendi Mahdumu Hüseyin Efendi ile mezkûr kasaba hanedân kerîmesinden Abdi Bey'in kerîmeleri hanımın dün Nevrekop'ta velîmeleri icrâ' kılınmıştır... ("Tebrîklerimiz, Temennîlerimiz", Ahâlî, 1336-1920-1339: 2).

İslîmiye'nin hamiyetli evlâdından debbağ Mehmet Ali Efendi'nin oğlu düçar olduğu kuşpalazı hastalığından kurtulamayarak Perşembe günü vefât etmiştir... ("Kederlerimiz Ta'ziyelerimiz", Ahâlî, 336-1920-1339: 2).

Kiraya verilecek dükkânların açık arttırma usulüyle kira fiyatlarının belirlenmesine örnek teşkil edecek haberde aşağıdadır:

Kırcaali maârif-i islâmîye akarâtinden kasaba dâhilinde ve ekin pazarında kâin (526) Numarada mukayyet 9 aded bakkaliyye dükkânları ambar ve sâire ile (531) Numarada mukayyed dâire-i tahtında ve büyük çarşıda kâin 3 aded dükkân 1922 senesi ibtidâ'sından i'tibâr en ayrı ayrı ve on beş aylık olmak üzere icâra verilip müzayedeleri 31 Kânûn-ı evvel 1921 târihinde icrâ' olunacağından taleb olanlardan şerâit-i müzayedeyi anlamak isteyenler Kırcaali maârif-i islâmîye Encümenine müracaat eylemeleri i'lân olunur ("İ'lân", Ahâlî, 1337-1921: 2).¹²⁴

¹²³ Aynı tarz ilanlar için bkz. "Burgaz Müftülüğünden", Ahâlî, 10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338, nr. 351-31, s. 2; "Burgaz Müftülüğünden", Ahâlî, 11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338, nr. 352-82, s. 2; "İ'lân", Ahâlî, 20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338, nr. 356-36, s. 2; Şimdiye kadar belirtilen dipnotların hepsinde hanımların eşleri I. Dünya Savaşı sırasında kaybolmuştur. Sadece bir haberde eşini terk edipte 4 sene boyunca gelmeyen ve haber almamadığından nikâh feshi için işlem yapıldığı belirtilmiştir. Bkz. "Tırnova Müftülüğünden", Ahâlî, 11 Teşrin-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.

¹²⁴ Aynı tarz ilan için bkz. "Eski Cum'a Cemâat-i İslâmîyesinden İ'lân", Ahâlî, 7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338, nr. 25-345, s. 2.

V. BÖLÜM

AHÂLÎ GAZETESİ'NDE BALKAN, AVRUPA, AMERİKA VE İSLÂM DÜNYASI İLE İLGİLİ HABERLER

5.1. BALKAN VE DOĞU AVRUPA DEVLETLERİ İLE İLGİLİ HABERLER

5.1.1. Arnavutluk

Arnavutluk ile ilgili ilk haber Arnavutluğun Cemiyet-i Akvam'a kabul edilmesidir:

Evvelse gün gelen Avrupa telgraflarına göre Cem'iyet-i Akvam Lord sesilin teklifini bâlâ-i tirâz tasvib ile Arnavutlu'ğu Cem'iyet-i Akvama kabûle karar vermiştir. Arnavut murahhasları ilk defa olarak Cem'iyet-i Akvamın ictimâ'inde hâzir bulunmuşlardır... ("Arnavudluk Cem'iyet-i Akvamda", Ahâlî, [t.y.]: 2).

Arnavutluk'taki siyasi ve askeri olayların haberleri de neşredilmiştir. Bu haberlerin özeti şöyledir:

...İşkodra'dan istihbâr oluyor. Buradaki Belediyye Reîsi ekseriyyet-i millet-pervelerden müteşekkil yeni bir kabine teşkil etmiştir ("Arnavudluk'ta Ahâlî", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Arnavutluk Hükûmeti bir emir-nâme ile umûmî sefer-berlik i'lânına karar vermiştir. ("Arnavudluk'ta Sefer-berlik", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bükreş'te münteşir (Daçya) gazetesi yazıyor: Kalkandelen ile Üsküp arasında bir Arnavut çetesi ile srb askerleri beyninde müdhiş bir müsademe olmuştur ("Üsküp Civarından Muharebe", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Başvekilin gayreti siyâsiyyesinde Arnavudluk ahvâlî iyileşmektedir. Yunanlılar şimali Epir mıntikasını tahliye etmişlerdir...(Tiran) kasabasında Esad Paşa taraf-dârları kabineyi teşkile muvaffak olmuşlar ise de iki saatten fazla çalışmayarak mevki'lerini (Mösyö Kosti)nin taht-ı riyâsetindeki millet-pervelere terk etmişlerdir ("Arnavudluk Ne Hâlde", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Arnavutluk'ta iktisâd ber devamdır. Ahmed Bey beraberinde birçok meb'üslarda bulunduğu hâlde çetesiyle birlikte dağa çekilmiştir ("Arnavudluk İktisâsâtı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

İngilizce (Times) gazetesi Tiran'dan aldığı haberlere nazaran Arnavudluk ahvâlînin karışık olduğunu bildiriyor ("Times Ne Diyor? Ahâlî, 1337-1921: 1).

Roma, 23-Hâriciye Nâzırı Mösyö (Sanzer) İtalya'nın Paris sefirinin gelecek Paris Konferansı'nda Arnavutluk mes'elesinin de mevzû-i bahs edilmesi için ta'lîmat aldığını parlamento da beyân etmiştir ("Arnavudluk Mes'elesi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Son gelen haberlere göre Arnavutluk Hükûmeti Yunan hudûdundaki Orduyu sefer-ber hâle koymuştur. Bazı Avrupa gazeteleri Arnavutluk Orduları'nın Yanya

civarında bir iki köyü bile işgal etmiş olduğu yazmışlarsa da henüz tahakkuk etmemiştir (“Arnavudluk'ta Hareketler”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Arnavut Ordusu Yanya önüne kadar gelmiş Yunanlılar'a ağır şartlar ihtivâ' eyleyen yirmi dört saat Müddetlik bir ultiatom vermişlerdir. Yunan ricâl-i emiri ne yapacaklarını şaşırmışlardır (“Yunanistan Yanıyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

5.1.2. Avusturya

Gazetede Avusturya ile ilgili beş adet haber bulunmaktadır. İlk haber, Avusturya'nın eski (antika) yerleri satmasına Fransa ile İngiltere'nin müsaade etmesi ile alâkalıdır. Bu haberimizde şu şekilde neşredilmiştir: “Paris-Viyana'dan istihbâr olunuyor. Fransa ve İngiltere Hükûmetleri kırk milyon dolar kıymetinde olan halleri satıp mâliyyesini bir dereceye kadar yoluna koymasına dâir Avusturya Hükûmetine müsâade etmişlerdir.” (“Avusturya A'şâr-ı Atike Halleri Satıyor”, Ahâlî, 1337-1921: 1). İkinci haber Avusturya İmparatoriçe'sinin Budapeşte'ye yaptığı geziyle ilişkilidir:

Paris-sâbık Avusturya İmparatoriçesi Zita buraya muvasalat etti. Berlin'de münteşir (Ahtarılan) gazetesinin aldığı ma'lûmata nazaran imparatoriçenin niyeti yanından bulunan oğlu (Ötö) ile Budapeşte'ye giderek meclis-i meb'ûsana zevcî imparator Karl'ın resmen saltanından feragatıyla oğlu (Ötö'nün) yerine geçmesini havi bir takriri takdîm edecekmış (“İmparatoriçe Zita Budapeşte'de”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Üçüncü haber Avusturya'da ilan edilen Cumhuriyet'in korunması için çıkarılan kanundur. Burada Habsburg Hanedanı ile ilgili çıkan kanunlar ve cezalarda yayımlanmıştır:

Sâbık Avusturya-Macaristan İmparatoru Karl'ın ikinci defa olarak Macaristan'a gelmesi umûm komşu devletlerin nefretine mücib olmuştur. Büyük ve küçük i'tilâf hükûmeti dördüncü Karl'ın Macaristan Krallığından azliyle Habsburg sülâlesine mensûb olanların Macaristan'dan te'yîdine dâir bir kanun neşr etmesi için Macar Hükûmeti'ni tazyik etmişlerdir... Habsburg ailesinden herhangi birisi hükûmetin müsâadesini istihsâl etmeksizin Çekoslovakya'ya dâhil olursa beş seneden on seneye kadar mahkûm edileceklerdir. Habsburg hanedanından birinin dâhil-i memlekette saklı olduğunu bilipte ihbâr etmeyen her şahıs altı seneden on iki seneye kadar mahkûm edilecektir... (“Cumhuriyetin Muhafazası İçin Kanun”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Son iki haberde Avusturya'da ki fiyat artışlarının kargaşaya sebep olduğu, hükûmetin aldığı tedbirlerin fayda etmediği bildirilmiştir:

Viyana: 11- Son kargaşalıklara sebebiyet veren pahâlilik hâlâ devam etmektedir... Ahvâlîn ıslahı için hükûmetin ittihâz ettiği tedâbir fâidesiz kalıyor... (“Viyana’da Buhrân”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Viyana: 8- İşsizlik yüzünden aç kalan büyük bir kitle-i hâlk sokaklarda dolaşarak hükûmete isyân etmiş ve birçok mağazaları yağma etmişlerdir... (“Umûmî Haberler”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.1.3. Çekoslovakya

Gazetede Çekoslovakya ile sadece bir haber vardır. Bu haberde Çekoslovak Hükûmeti’nin bir bankadan aldığı borç hakkındadır. “Belgrad’da münteşir (Politika) gazetesinin Prag’dan aldığı ma'lûmata nazaran Çekoslovak Cumhuriyeti Toprak Bankaları’nın birinden (30) milyon dolarlık istikrâz yapmıştır. Bu istikrâz hükûmet muhafilinde memnûniyetle karşılanmıştır (“Çekoslovak Hükûmeti’nin Amerika’dan İstikrâzı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.1.4. Lehistan

Lehistan ile ilgili üç haber yayımlanmıştır. Bu haberlerinde hepsinde Lehistan-Rus ilişkisi anlatılarak bu iki ülkenin savaşın eşiğine geldiği belirtilmektedir:

Bükreş; 19 –Rusya’dan alınan haberlere nazaran Sovyet Hükûmeti Kızıl Ordu’ya hitâben neşr ettiği bir beyân-nâmede muharebeye hâzır olunmasını ve Lehistan ile harb etmenin kat’î olduğu bildirmiştir (“Rusya Yeni Muharebelere Hâzırlanıyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Lehistan’da bulunan Rus esârâya karşı yapılan fena muâmelelerden dolayı Rus Sovyet Hükûmeti Lehistan Hükûmeti nezdinde şiddetli teşebbüsâtta bulunarak esârâya mezâlimin devamı hâlinde i'lân-ı harb edeceğini Lehistan Hükûmetine bildirdiğini (Yumanite) gazetesi yazıyor (“Rusya Lehistan’ı Tehdîd Ediyor”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Lehistan bugünkü vaz’iyette devam ederse Rusya i'lân-ı harb edecek (“Rusya’nın Bir Notası”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

5.1.5. Macaristan

Gazetede Macaristan ile ilgili haber sansürle ilgilidir: “16 târihli Tan gazetesi Macaristan Hükûmeti’nin sansürü lâğv ettiğini yazıyor. Bu hareket ahâlî tarafından kemâl-i memnûniyetle karşılanmış ıslahât-ı dâhiliyeye doğru atılan adımların birincisi olarak telâkki edilmiştir.” (“Macaristan’da Sansür Kalktı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.1.6. Romanya

Romanya'nın Dobruca bölgesine yapılacağı yardım için İçişleri Bakanlığının meclise sunduğu talebi gazetede aşağıdaki gibi yer almıştır: “...Dâhiliye Nâzırı (Kamaraş) Dobruca'nın bugünkü ağır vaz'iyetini hey'et-i vükelâya arz etmiş ve harâb olan bu memlekete ne sûretle muavenet edilebileceğini Harbiyye Nâzırı'nın tedkik etmesini taleb etmiştir.” (“Dobruca'da”, Ahâlî, 1937-1921: 1). Gazetede Romanya'da meydana gelen iç siyâset haberlerini de görmekteyiz: “Bir sene evvel Bükreş'te casuslukla ithâm edilmiş olan komünistlerin muhakemesi Kânûn-ı sâninin yirmi sekizinci günü Bükreş'te icrâ' edilecektir. Efkâr-ı umûmiyye muhakemeyi merakla beklemektedir.” (“Bükreş Komünistleri'nin Muhakemesi”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Yine başka bir iç siyaset haberinde ise: “Bükreş-General (Averesku) bugün krala isti'fâ'nâmesini takdîm etmiştir. Kral mûmâ-ileyhin isti'fâ'sını kabûle ve kabinenin teşkîlini (Takeyanesku)ye havâle etmiştir...” (“Romanya'da Kabine Buhrânı”, Ahâlî, 1337-1921: 2) yazmaktadır. Romanya'nın dış siyâseti ya da dış ilişkileri ile ilgili haberleri de görmekteyiz:

...Baş-vekîl Mösyö Pariç yakında Viyana'yı ziyâret edecekmiş Viyana ile Belgrad arasında bir antlaşma akdine intizâr oluyor... (“Bükreş Haberleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Rus Hükûmeti Romanya'ya bir nota daha vermiştir. Nota Beserabya ahâlîsinin Rus da'vetine icâbetleri husûsuna mümâret edilmesi lüzûmundan bahistir (Yine Nota”, Ahâlî, 1337-1921: 1-2).

...Romanya-Sırbistan hudûdlarının tahdîdi için bir Sırp hey'eti Bükreş'e Muvasalat etmiştir (“Romanya Ahvâlî”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Atina-Paris'ten bildiriyor: Rusya ile Romanya murahhasları arasında bir müddet evvel Varşova'da yapılan müzâkerât münkat'î olmuştur. ...İnkat'î'ye sebeb, Sovyetlerin Beserabya Kıt'asını Rusya arâzîsine ilhâk fikrini ilhâk eylemelidir. Romanya Hükûmeti ise bu kıt'anın Romanya arâzîsinden mahdûd bulunduğu için böyle teklîfe muvafakat edilemeyeceği tabi olduğunu ileri sürmüştür... (“Ruslar Beserabya'yı İstiyor”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Romanya ile ilgili olarak, eğitim, grev, zam gibi sosyal ve güncel olayların da gazeteye yansımalarını görüyoruz:

Bir kaç ay evvelsi kapatılmış olan Dobruca'da ki bi-l-umûm Bulgar Mekatib ve Kiliseleri Romanya Hükûmeti'nin emri üzerine bu günlerde yeniden açılmıştır... (“Dobrucadaki Bulgar Kilise ve Mektepleri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Romanya Posta ve Telgraf me'mûre'yni ile hükûmet arasında büyük bir i'tilâf zuhûr ettiğinden umûmî bir grev i'lânı mukarrer gibi görünüyor ("Bükreş Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Son günlerde et, zâhire ve sebze fiyatlarında birden bire yüzde on ve on beş nisbetinde zammiyât görüldüğünden bütün tüccârlar fevka'l-âde telâş göstermektedir ("Bükreş Pazarı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bükreş'ten aldığımız son haberlere nazaran vagon ve lokomotif mefkudiyetinden dolayı Romanya büyük bir açlık arifesindedir. Parlamento ve Sinod Meclisi otuz gün müddetle terk-i işgal eylemiştir. Yaş ve Timaşvar'da son günlerde büyük yangınlar olmuştur... ("Romanya Ahvâlî", Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.1.7. Rusya

Bulgaristan, Türkiye ve Yunanistan gazetede en çok yer alan ülkelerdir. Bu ülkeleri Rusya'nın takip ettiğini görmekteyiz.

Gazetede Rusya'nın diğer ülkeler ile olan ilişkileri yer aldığı gibi Rus Ordusu hakkında da bilgiler verilmektedir.¹²⁵ Rusya ile ilgili ilk haberimiz Sovyet temsilcilerinin Pekin'e gitmesidir: "Pekin-Rus Sovyet Hükûmeti'nin murahhası buraya muvasalat etmiştir." ("İngiltere Velî-ahdı ve Hindiler", Ahâlî, 1337-1921: 2). Rusya'nın sosyal sorunlarının başında gelen açlık sorunuda gazetenin haberleri arasındadır:

Viyana'dan bildirildiğine göre Moskova'da on dört bin işçi ekmezsizlik yüzünden ta'til-i işgal etmişlerdir. Bu harekete kızıl askerlerden de pek çoğu iltihâk etmiştir ("Ta'til -i İşgal", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Açlıktan muzdarib Rus ahâlîsine iki milyon dolar sarfına (Mister Harding)i tevkiil etmiştir ("Ruslara Yardım", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Rusya diğer ülkede yaşayan Rusların, Rusya'da ki hakları hakkında bir beyanname yayımlamıştır:

Paris: 7 (Moskova'dan bildiriliyor) Sovyet Hükûmeti bir beyân-nâme neşr ederek beş seneden fazla memâlik-i ecnebîye de kalan ve-yâhûd Rusya'yı 1913 senesinin Teşrîn-i sânisinde terk edipde el-yevm Bolşevikler aleyhinde bulunan Rusların Rusya'daki bütün haklarının sakat olduğunu i'lân etmiştir ("Rusların Hukuku", Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹²⁵Bkz. Rusya-Romanya ilişkileri için "Romanya", Rusya-Türkiye ilişkileri için "Türk-Rus ilişkileri", Rusya-Lehistan ilişkileri için "Lehistan".

Rusya'nın diğer ülkelerle olan ilişkileri ise aşağıdaki gibidir:

Moskova: 10-Avusturya Hükûmeti, Rusya Sovyet idâresini resmen tanıdığına dâir bir (uzlaşma) teklîf etmektedir (“Avusturya ve Rusya”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Sovyet ricâl-i siyâsiyyesinden (Milokof) ile (Avsenitaf)'un Japonya'nın (Sibirya) ve (Sahalan) Eyâletleri hakkındaki idâresini protesto ettiklerini ve bütün Rus milleti nâmına memâlik-i müstevîliyenin derhâl Japonlar tarafından tahliye edilmesini talep ettiklerini yazıyor... (“Rusya Protesto Ediyor”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...(Tokyo)dan gelen son haberlere nazaran (Valini)'de Ruslarla Japonların arasında devam eden müzâkerât neticesi Japonlar Sibirya'yı tahliye edeceklerdir. (“Japonlar Sibirya'yı Tahliye Edeceklermiş”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Rus-Alman muâhedesinin bu güne kadar neşr edilmemiş olan hafî kısmı, “Krup” fabrikasına Rusya'nın bazı i'mâlât-hânelerinde top ve sâir malzeme-i harbiyye i'mâli husûsunda imtiyâz i'tâ'sına dâir bir maddeyi ihtivâ' eylemektedir. Diğer bir madde mûcibince Almanya, Lehistan ve Romanya kendi memleketi dâhilinde silâh gönderilmesine müsâade etmemeyi taahhüt ve teklîf etmektedir (“Rus-Alman Muâhedesinde Hafî Mevâdd”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

...(Loyd Corc) her ne kadar Rus-Alman ahid-nâmesi hâdisesinin kapandığını i'lân etmiş ise de Mösyö (Borto) Konferans riyâsetine i'tâ' edeceği bir nota ile mezkûr mes'eleyi küşad etmek niyetindedir... (“Mösyö Barto'nun Vereceği Nota”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Avrupa gazeteleri Bolşevik Hükûmeti İstihbârât Müdüriyyeti'nin Almanya'ya nâkil olduğunu yazmaktadırlar. Bunun tebdilinden maksad bazı fenni lüzûmlardan ibâret imiş. Mamañih Fransız gazeteleri bunun böyle olduğunu asla kabûl etmemekte ve iş bu nakl-i keyfiyyetinin meşhur (Rapallo) muâhedesinde mevcûd mevâdd-ı hafîye Bolşevik-Alman Propagandasının te'yîdi maksadına müstenid olduğunu yazıyorlar (“Mühim Bir Nâkil”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Londra-Rus Sovyet Hükûmetiyle İsveç Hükûmeti arasında ticâret muâhedesini akd edilmek üzere devam eden müzâkerât muvaffakiyetle neticelenmiştir... (“Teskin Edilmiş İsyân”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Alınan haberlere göre Rus-Sovyet Hükûmeti yakında Çine bir murahhas i'zâm ederek Japonya aleyhinde bir i'tilâf akdini Çin Hükûmetine teklîf edecektir (“Türklerin Yeni Taarruzu”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Rus Ordusu'nun mevcudu ve orduya alınacak askeri malzemelerin masrafları gazetenin bir haberinde belirtilmiştir:

Rus Sovyet Hükûmeti hidmet-i askeriyyeyi iki sene olarak ta'yîn etmiştir. Hidmet mecbûriyyeti 18 yaşından başlayacaktır. (Jurnal) gazetesinin istihbârâtına göre hâl-i hâzırda Rus Ordusu mikdârı iki milyon beş yüz bin neferden ibâret olacaktır (“Bolşevik Askerliği”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Moskova'dan alınan haberlere nazaran Rus Hükûmeti orduya malzeme-i harbiyye tedârik etmek üzere 16 milyon altın sarfını taht-ı karara almıştır (“Ruslar Mühimmât Almakta”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Rusya'daki bölgesel özgürlük hareketleri gazete aracılığı ile okuyucularına ulaştırılmıştır:

Tiflis'ten Tan gazetesine bildirdiğine göre (Moskova) Sovyet Hükümeti Dağıstan'ın istiklâlini tasdik etmek istemiyormuş. Bu sebepten Dağıstan'da mühim bir hoşnutsuzluk mevcûddur. Dağıstan'ın muhtelif mahâllelerinde mühim hareketler baş göstermiştir... ("Dağıstan ve Bolşevikler", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1-2).

5.1.8. Yugoslavya (Sırbistan)

Gazetede Yugoslavya ile birçok haber vardır. Bunların neredeyse tamamına yakını Yugoslavya'da ki kabine buhranı, gibi siyasi olaylarla ilgilidir. Ayrıca az da olsa Makedonya'da cereyan eden ihtilâl hareketleri ve birkaç tanede güncel habere yer vermiştir. Yugoslavya'daki bu siyasi olayları daha iyi bir şekilde anlayabilmemiz için gelişen olayları kronolojik sırasıyla özetlemek uygun olacaktır:

Tablo-2: Yugoslavya Kabinesi

<i>Başvekîl ve Hâriciye Nâzırı</i>	<i>Pasiç Konstito</i>
<i>Atina Nâzırı</i>	<i>Markotirifaviç</i>
<i>Maârif Nâzırı</i>	<i>Prebiçevia</i>
<i>Dâhiliye Nâzırı</i>	<i>Markoviç</i>
<i>Zirâat Nâzırı</i>	<i>Miletiç</i>
<i>Adliyye Nâzırı</i>	<i>Markoviç</i>
<i>Mâliyye Nâzırı</i>	<i>Komanoviç</i>
<i>Vesâit Nâzırı</i>	<i>Stania</i>
<i>Orman Nâzırı</i>	<i>Rakailoviç</i>
<i>Posta Nâzırı</i>	<i>Miladineviç</i>
<i>İctimâi Politika Nâzırı</i>	<i>Jeraf</i>
<i>Mezâhib Nâzırı</i>	<i>Karstil</i>
<i>Ticâret Nâzırı</i>	<i>Doktor Mehmet Spahav</i>
<i>Sıhhiyye Nâzırı</i>	<i>Doktor Hamdi Kara Mehmedoviç</i>
<i>Nâfia Nâzırı</i>	<i>Poçef</i>
<i>Harbiyye Nâzırı</i>	<i>General Zeçeviç</i>

Kaynak: ("Yeni Yugoslavya Kabinesi", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Sırbistan Başvekîli Mösyö Pasiç kânûn-ı sâni içinde yeni hükümeti de alâka-dâr eden bazı mühim mesâil hakkında görüşmek üzere Praga muvasalat edecektir ("Pasiç Praga'da", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Belgrad 3 Kânûn-ı sâni (Avala Ajansı) Baş-vekili Mösyö Pasiç'in teklifi üzerine General (Milos Vasıç) Harbiyye Nezâretine ta'yîn olunmuştur ("Yugoslavya'nın Yeni Harbiyye Nâzırı", Ahâlî, 1921: 2).

...Burada müşterek kabinenin teşkili hakkında Demokrat ve Radikal Partileri murahhasları beynindeki müzâkerât hitâma ermiştir... Radikal kulübü

Demokrat nâzırların listesini gördükten sonra kendi intihâb etmeye karar vermiştir. Kabinenin teşkili ve programı hakkında partiler beyninde i'tilâf hâsıl olduğundan bu günlerde yeni kabinenin teşkiline intizâr edilmektedir ("Sırbistan'da Yeni Kabinenin Teşkili", Ahâlî, 1337-1921: 1).

(Tepohe) gazetesine göre Pasiç parlamentoda radikalleri ekserini hâiz bulunmadığından dolayı kabineyi teşkil ede----- Kralın işbu teklifi îade etmek mecb----- olduğunu beyân etmiştir¹²⁶ ("Yugoslavya'da Kabine Buhrânı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sırbistan Hükûmeti başvekili etraftan gördüğü mümanaat karşısında kabineyi teşkilinden sarf-ı nazar etmiştir ("Pasiç'in Muvaffakiyetsizlikleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

... Davidoviç kabineyi teşkil etmesi için taraf-ı kraliyeden kendisine verilen vekâleti îade etmiştir. Kral Sekopiştina reîsi Doktor Ribariyi Radikal ve Demokratların uzlaşmasına me'mûr etmiştir. Doktor Ribarın muvaffak olduğu gözlemlenmektedir. Dâhiliye Nezâreti yine demokratlara verilmektedir. Derbiçeviçen'in yerine diğer birini ta'yîn ile Perbiçeviç Maârif Nezâreti verilecektir. Radikal fırkasının memnun olabilmesi için Dâhiliye Nezâretinde hükümet sekreteri ve Radikallerden intihâb edilecektir... Pasiç yine saraya da'vet edilmiştir. Obzar gazetesine göre; Yeni kabinenin en nihâyet Pasiç tarafından teşkil edileceğine inanılıyor. ("Yugoslavya'da Kabine Buhrânı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sırbistan Kabinesini teşkil etme'mûr edilen Demokrat fırkası müvevbiyetinden (Davidoviç) Radikallerle uzlaşmaya muvaffak olamadığından kabineyi teşkil edemeyeceğini krala bildirmiştir ("Sırbistan'da Kabine Buhrânı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sırbistan'daki buhrân-ı vükelâ Pasiç'in riyâseti altında olmak üzere radikal ve demokratlardan mürekkeb yeni bir kabine teşkil olunmak üzere ber-taraf edilmiştir ("Yugoslavya'da Yeni Kabine", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Sırbistan'ın yeni Müslüman nâzırlarından Viloviç ve Ömeroviç Efendileri'nin mâh-ı carinin dördünde öğleden evvel alafranga saat on birde sarayı kraliyede resm-i tahlifleri icrâ edilmiştir... ("Yeni Nâzırların Resm-i Tahlifleri", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Bosna Müslüman kulübünün kararı üzerine Yugoslavya kabinesinde bulunan Müslüman nâzırları kabineden çekilmiş ve kabinede buhrân zuhûr etmiştir. Müslüman meb'ûslarının büyük bir kısmı muhâlîfler sıralarına geçmişlerdir. Makedonya Müslümanları dahi Üsküb'te bir kongre akd ederek Bosna Müslümanları ile teşrik-i mesâî etmeye karar vermişlerdir... ("Yugoslavya Kabinesinde Buhrân", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Yugoslavya'nın diğer ülkelerle olan münasebetleri de gazeteye yansımıştır:

...Dalmaçya'da vuku bulan İtalyan Sırb ihtilâfının teskîni husûsunda Spalatodaki İtalyan konsolosu Dalmaçya Sırb vâlisini âtîdeki notayı tevdi' etmiştir... Nota mündericâtı memleket dâhilinde gâleyana sebebiyyet verdiğiinden Yugoslavya Hükûmeti tarafından red' edilmiştir. (Jurnal) gazetesinin istihbârâtına nazaran İtalya Hükûmeti Dalmaçya sevâhiline donanmasının bir kısmını sevk ederek Yugoslavya'ya (48) saatlik bir ültimatom tevdi' etmiştir. Bu müddet zarfında ârzü edilen şerâite riâyet edilmediği takdirde sevâhil bombardıman edilecektir ("İtalya-Yugoslavya İhtilâfi", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Belgrad Hükûmeti Yunanistan'dan Selanik Lîmân'ında iktisâdi bazı hakların kendisine tevdi' edilmesini taleb etmiş ise de Yunanistan istikbâlde Sırbistan'ın bu sâyede iktisâden yükseleceğini nâzar-ı i'tibâra alarak Selanik lîmân ının sırf kendisine ait olduğunu bildirdiğinden iki komşu hükûmet arasında ihtilâfi

¹²⁶Bu haberimizin bazı kısımları yıpranmıştır. Bu yıpranan yerlere muhtemelen ilk-----şeklinde verilen yere "edemeyecek" ikinci----- verilen yere "mecbûriyyetinde" kelimesi yazılmıştır.

mûcib olacak olan işbu mes'elenin dahi düvel-i i'tilâfiye ictimâ'ilerinde hâlline karar vermişlerdir (“Sırb-Yunan İhtilâfi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Gazetede Sırp Kralı'nın düğünü ile ilgili bir haber de rastlanmıştır: “Bükreş 15 Kânûn-ı sâni (Radyo) Sırbistan Kralı Aleksandır ile Romanya Prensi (Mariyola)'nın resmi izdivâcları gelecek Paskalya partilerinin birinci gününde Bükreş'te icrâ olunacaktır (“Sırbistan Kralı Aleksandır'ın İzdivâcı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2). Sırbistan'daki bazı bakanlara verilen nişan haberleri de aynı gazetede yer almıştır:

Sırbiya Kralı Reîs-i Vükelâ Nikola Paşiç'in teklîfi üzerine sâbık Ticâret Nâzırı Doktor Mehmet Spahev ve sâbık Sıhhiyye Nâzırı Mehmet Kara Mehmedoviç Efendileri “Seveti Sava” nişanının birinci rütbesiyle ve Maglanîç ve Fehim Korginoviç Efendileri “Sevet-i Sava” nişanının dördüncü rütbesiyle taltîf etmiştir (“Nişanla Taltîf”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Sırb Ordusu ile ilgili verilen tek haber Sırp Ordusu'nun sefer-ber hale getirilmesi ile alakalıdır (“Sırbîlîlar Harekette”, Ahâlî, 1922-1338: 2). Yugoslavya ile ilgili son iki haber ise hava durumu ve idam edilen bir kişiden söz etmektedir:

Sırbistan'ın Dâhiliye Nâzırı Milovard Daraşkoviçi öldüren Müslüman komünistlerinden Ali Ali Agiç Zagreb de salîben i'dâm edilmiştir (“İdâm Edildi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Dün vürûd eden Belgrad gazetelerinde okuduğumuza göre Bosna Hersek tarafında şimdîye kadar görülmemiş derecede kar yağmıştır. Telgraf ve telefon muhâberâtı tamamıyla münkat'î olmuştur (“Yugoslavya'da Kış”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

5.1.9. Yunanistan-Girit Adasındaki Gelişmeler

Girit, batı dillerinde Krete, Creta, Crete şeklinde yazılan Akdeniz'in Kıbrıs'tan sonra en büyük adasıdır (Cemal Tukin, 1996: 85).

Yunanistan konusunu daha önce “Yunanistan” adlı başlığımızda incelemiştik. Bu başlığımızda ise Girit adası ile haberleri inceleyeceğiz. Gazetede, Girit'e ilişkin çıkan haberlerin sadece bir tanesi haric hepsi Girit'te ki isyanla alakalıdır. Girit Adası'ndaki isyanı daha iyi anlayabilmek için haberleri kronolojik olarak vermeyi uygun gördük:

Girid'den alınan haberler adada âsâyişin henüz taht-ı te'mîne alınmadığı merkezindedir. Hükûmet isyânın teskîn ve te'diyesi için elden geleni yapmaktadır ("Girid Ahvâlî", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Kanea kasabasından Paris'e gelen son haberlere nazaran Girid'de askerler isyân ederek kasabaya hücum etmiştir. Bu vesîle ile Kral taraf-dârâtı ile aralarında büyük müsâdemât vuku bulmuştur ("Girid İsyânı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Girid isyân-kârlarından 600 kişinin Haniye kasabasını zabt ederek vesâit-i nakliyye ve muhabere'yi kat'î eylediklerini yazıyor... ("Yunanistan Tek Başına Kaldı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Girid'de ki asker firarileri Haniye'nin şarkında (Senjan) kabristanından Galata köyüne olan muntkayı işgal ediyorlar... ("Girid İsyânı", Ahâlî, 1337-1921: 1).

... Bahriyye Nezâreti'nin emriyle Girid'de bulunan bütün Bahriyye zabîtanı adadan çekileceklerdir. Bahriyye efrâdı Girid askeri kumandanının taht-ı idâresine vazî olunacaklardır ("Zâbitlerini Çekiyorlar", Ahâlî, 1337-1921: 1).

...Katimerini gazetesi Girid'deki vaz'iyetin endîşe bahis bir mâhiyyette olmadığını yazıyor. İhtilâl hareketi, Haniye ve Retemso sancâklarında zuhûr etmiştir... ("Girid'de ki Vaz'iyet Endîşe Bahis Değil İmiş", Ahâlî, 1921: 2).

...Atina Hükûmeti Japonya ma'mûlâtı olan 15 sandık silâh ve mühimmâtı hâsıl ve Girid'e müteveccihen hareket eden bir vapur yakalamıştır ("Girid İsyânı", Ahâlî, 1337-1921: 1).

Girid ahvâlî günden güne fenalaşmaktadır. Atina'dan verilen haberlere göre isyânın teskîni için mahâl-i mezkûre her gün kuvvetli askeri müfrezeler gönderilmektedir ("Girid Ahvâlî", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Selanik'te çıkan (Naya Alitya) gazetesi Girid adasındaki asîlerle asker arasında müsademelerin hâlen devam ettiğini ve asker tarafından asîlere karşı top ve mitralyözde isti'mâl edildiğini yazıyor ("Girid'de ki Müsademeler Devam Ediyor", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Girit'te çıkan bu isyan haberlerinin yanı sıra, Girit'te yaşayan Müslümanlara zulüm edildiğini anlatan bir habere de rastlamaktayız:

Hükûmetine isyân etmiş olan Girid ihtilâlcileri geçenlerde Ceresmude bed-baht bir Müslüman ailesi (ana baba kız, çocuk, dâhil) olmak üzere kâmilen mahv etmişlerdi. Yeni aldığımız haberlere göre bir hafta mukaddem bir genç kızın daha karnını deşip ciğerlerini çıkarmak sûretiyle Haniye'de bir cinayet daha ikâ' etmişlerdir ("Giridlilerin Son Bir Canavarlıkları Daha", Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.2. AVRUPA VE AMERİKA İLE İLGİLİ HABERLER

5.2.1. Almanya

Gazete'de I. Dünya Savaşı'nın mağlup devletlerinden biri olan Almanya ile ilgili haberlerin sayısı fazladır. Almanya'nın diğer ülkelerle olan ilişkilerinin gazeteye

yansıdığını görmekteyiz. İkili ilişkiler ve Alman iç siyaseti ile ilgili haberler şu şekildedir:¹²⁷

Dünkü gün Belgrad Hükûmeti, Almanya ve Yugoslavya arasında akd edilen muahedeyi iktisâdiyeyi imzâ' eylemiştir ("Almanya-Yugoslavya Mes'elesi", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Viyana iktisâdından dolayı Avusturya Hükûmeti'nin Çekoslovakya ile İtalya arasında taksîm edileceği şâyi' olmasıyla Berlin'de endîşe edilmektedir. İngiltere Hükûmeti böyle bir taksîm muvacehesinde var kuvvetiyle muhâlefet edeceğini bildirmiştir ("Berlin'de Endîşe", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Tahsisât komisyonu Almanya'nın müttetiklere taksitleri te'diye etmek üzere haricden istikrâz akdi husûsunu müzâkere etmiştir ("Almanya'nın İstikrâzı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

----- *Bunlardan bir kısmı her nasıl olursa olsun. Fransa ile ittifâk ederek İngiltere mutâlebâtından kurtulmak diğeri ise İngiliz siyâsetini ta'kîb ederek Fransa'dan uzaklaşmak fikirlerini ortaya sürüyorlar hâl-bu-ki tutulan bu yolların hiçbirisi bizi sehl-i selâmete atamaz, binâen aleyh bizim için ta'kîb edilecek siyâset: hem Fransa'ya hem de İngiltere'ye dost meveddetimizi uzatmaktır*¹²⁸ ("İngiltere Fransa ve Almanya Uzlaşması", Ahâlî, 1921: 2).

Almanya Hükûmeti, Harb-i Umûmî esnasında Bulgaristan da ölen askerlerin iskeletlerini Almanya'ya nakle karar vermiştir ("Alman Ölülere", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Almanlarla Fransızlar arasında şimali Silizya'nın Galaboviç şehrinde yerli Âhâlî ile Fransız askerleri arasında kanlı müsademe olmuştur. Müsademe neticesinde iki taraftan on beş maktul ve birçok mecruh düşmüştür... ("Lord Allabeni", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Alman gazeteleri Alman bankalarının (Odesa) muntikasında zirâî bir takım imtiyâzat mukabilinde Ukrayna'ya kredi i'tâ' etmelerine dâir bir i'tilâf akd edildiğini yazıyor ("Almanya-Ukrayna İ'tilâfı", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ahâlî gazetesinde sadece Almanya dış politikası veya siyasi olayları ile ilgili haberler verilmemiş, Almanya'daki bazı güncel olaylara da yer verilmiştir:

...Berlin'den alınan haberlere nazaran bir müddetten beri devam etmekte olan şimendifer amelelerinin terk-i işgali hükûmetle bir antlaşma neticesinde bertaraf edilmiş ve ameleler vazîfeleri basına avdet etmişlerdir... ("Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Harb-i umûmiyye de Alman Ordusu'nun nâmi-dar kumandanlarından ad edilen meşhur (Lodendoraf) millet ve vatana karşı ihanet ve casuslukla ithâm edilerek hükûmet tarafından taht-ı tevkiye alınmıştır... ("İngiltere Velî-ahdı ve Hindliler", Ahâlî, 1337-1921: 2).

... Berlin İslâm Kulübü şehir dâhilinde cami inşâ'sı için hükûmetten lâzım gelen müsâidâtı istihsâl etmiş ve işe başlanmıştır... ("Berlin'de Cami Yapılıyor", Ahâlî, 1922-1338: 2).

¹²⁷"Almanya-Rusya arasındaki ilişki ile ilgili bkz. "Rusya".

¹²⁸Bu paragrafın başındaki bazı cümleler yıpranma sebebiyle okunamamıştır.

5.2.2. Amerika

Ahâlî gazetesinin, Amerika ile ilgili ilk haberi, Amerika'nın, Ermenistan ve Yunanistan'a karşı maddi destek konusunda tereddütte kalması ve bu iki ülkeye borç para vermemesi hakkındadır:

...Matbuat Cem'iyeti'nin aldığı ma'lûmata göre müşârün-ileyhâ Ermenistan Amerika'nın muavenet-i maddî ve takviyesine vasî mukayesede nâil olacaksa da Amerika Türk Hükûmeti'nin Emir-i Dâhiliyesine her türlü müdâhale-i siyâsiyyeden intihâb eyleyecektir (“Amerika ve Türkiye”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2).

... Waşington Chicago (Chicago) Teryibona gazetesine bildirildiğine göre Amerika'da Yunanistan'a para istikrâzı teklîfi red' edilmiştir. Esnâ-yi harbde va'd edilen otuz milyon dolarlık ikrâza salâhiyyet olmadığı Yunan Hükûmetine teblîğ edilmiştir. Mâliyye Nezâreti dahi Yunanistan'a yeni bir istikrâz kabul etmeyecektir... (“Umûmî Haberler”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Amerikan Kızıl Haçı Bulgaristan Kızıl Haçı'na yardım göndermiştir: “Amerika Salîb-i Ahmer Cem'iyeti tarafından Bulgar Salîb-i Ahmer Cem'iyeti'ne birçok levâzımât-ı sıhhiyye hediye olarak gönderilmişti. Buna mukabil Bulgar Salîb-i Ahmer Cem'iyeti'nin Hey'et-i İdâresi tarafından beyân-ı teşekkür edilmiştir.” (“Amerikan Cem'iyetinin Hediyesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Amerika, İngiliz işgalinden kurtulan Mısır'ın bağımsızlığını tanımış ve Mısır'da konsolosluk açmak için bir kanun teklifi vermiştir: “Amerika Hükûmeti yeni müstakil Mısır Hükûmetini resmen tanıdığı cihetle Kahire'de bir Amerika sefâreti teşkîli zımında kongre'ye bir kanun lahiyası tevdî' eylemiştir.” (“Kemalistlerle İngilizlerin İnebolu'da Müzâkerâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2). Amerikan Ordusu ile ilgili yayımlanan haberler de vardır: “... (Ren)de bulunan Amerika Hükûmeti'nin işgal ordusundan (3000) kişi önümüzdeki Kânûn-ı sâninin beşinde Amerika'ya hareket edecektir...” (“Kemalistlerle İngilizlerin İnebolu'da Müzâkerâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Amerika, Ankara Hükûmeti ile ticari ilişkilerini geliştirmek için Ankara Hükûmeti ile müzakerelere başlamak istemektedir: “...İstanbul'daki Amerika ticâret kamarasının reîsi buraya muvasalat ederek Türkiye ile Amerika Hükûmeti arasındaki münâsebât-ı ticâriyenin tecdîdi husûsunda Ankara Hükûmetiyle müzâkere'ye girişecektir...” (“Kemalistlerle İngilizlerin İnebolu'da Müzâkerâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.2.3. Fransa

Fransa ile ilgili haber sayısı gazetede oldukça fazladır; fakat Fransa ilgili haberlerin çoğu diğer başlıklarımızda incelenmiştir.¹²⁹ Bu başlığımızda Fransa'nın iç siyaseti ile ilgili haberlere değineceğiz:

... (*Venirjurnal*) gazetesi *Biryon kabinesinin yakında sukut ve yeni kabineyi Mösyö Povankara'nın teşkil edeceğini yazıyor. Ahâlî: Bu husûsda henüz resmi bir haber yoktur* (“Fransa Kabinesinde Buhrân”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

Paris- (Kan) Konferansına iştirâk eden reîsi vükelâ Mösyö (Briyanın) Konferanstaki harekâtından Fransa'da hâsıl olan âdem-i memnuniyyet neticesinde Mösyö Biriyan kabinesi isti'fâ' ederek reîs-i cumhur tarafından kabûl olunmuştur (“Fransa Kabinesinin İsti'fâ'sı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Paris-Sâbık Reîs-i Cumhur Mösyö (Povankara) yeni kabineyi te'sîs etmiştir (“Fransa'da Yeni Kabine”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

... *Paris Dahiliyye Nâzırı hükûmetin umûmiyyetle siyâsetini tasvîb eden mecâlis-i umûmiyyenin âmâl ve temennîyyâtını meclis-i nazara tebliğ etmiştir...* (“Povankara'nın Nutku”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

5.2.4. İngiltere

İngiltere I. Dünya Savaşı'nın galib devletleri arasındadır. Ahâlî gazetesi incelendiğinde İngiltere en fazla haberi yapılan ülkeler arasında yerini almıştır. 1920'li yılların başında İngiltere'yi en çok uğraştıran büyük mes'elelerin başında İrlanda mes'eleli gelmektedir:

...*Ahreyñ İngiltere nüfûs ve hâkimiyetinden kurtulmak için pek mühim fedakârlıklar gösteren İrlanda ihtilâlcilerinin en nihâyet mazhar-ı muvaffakiyet olacakları anlaşılmaktadır... İrlanda ile mütâreke fikri Londra'da da ilerlemektedir* (“İrlanda ile Mütâreke”, Ahâlî, 13361-338: 1).

...*(Belfasde) yeni karışıklıklar zuhûr ederek birçok kimselerin maktul ve mecruhiyyetine sebebiyet vermiştir...* (“İrlanda'da Yeni Karışıklıklar”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...*İrlanda'nın İngiltere'ye i'lân-ı harb hâzırlıklarında bulunduğunu yazıyor...* (“İrlanda ve İngiltere”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...*Londra gazeteleri İngiltere ve İrlanda mes'elesine hâl edilmiş nazarıyla bakıyorlarsa da İrlanda Parlamentosu'nun Çehârşenbe günkü ictimâ'inde (Devalena) böyle bir uzlaşmayı red' ederek İngiltere mutâlebâtını kabûl etmemiştir* (“İngiltere ve İrlanda Mes'eleli”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...*(Lord Birken Ferh) (Birmingham)da irâd ettiği bir nutukta: Bir aydan beri sin kayzlarla İngiltere Hükûmeti arasında devam eden müzâkerâtin muvaffakiyyetle neticelendiğini ve İrlanda'nın da Kanada Avustralya ve Amerika'yi cenûbi gibi müstakil bir hükûmet olarak idâre edileceğini söylemiştir* (“İngiltere İstiklâlâtı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

¹²⁹ Fransa ile ilgili diğer haberlerimiz için. Bkz. “Türk-Fransız ilişkileri”, bkz. “İngiltere”.

...İngiliz-İrlanda uzlaşması akd edildiği hâlde yine ihtilâlciler tarafından asker nâkil eden iki tren ber hevâ edilmiştir... ("İrlanda İstiklâl Mücâdelâtı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Müzâkerâtı-ı hafîyesini ikmâl eden İrlanda Parlamentosu bugün aleni ictimâ' eylemiştir. İrlanda uzlaşmasını müzâkere etmiştir. Şimdi İrlanda'nın merkezi Belfast şehrinde teşkil eden İrlanda Hükûmeti aleyhindeki tahrikât devam etmektedir... ("İrlanda", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...İrlanda Cumhuriyeti askerleri Olster civarını kâmilen işgal etmişler. Büyük Britanya Hükûmetinin orduları vaz'iyete karşı seyirci kalmaktadırlar ("İrlanda Ne hâlde", Ahâlî, 1922-1338: 2).

İrlanda İhtilâli devam ediyor millet-perver kuvvetlerle kasabalar dâhilinde müsademeler olmaktadır. Kırk şehîr ile muvasala kesilmiş ve millet-perverlerden birçokları esîr düşmüştür... ("İrlanda Ateş İçinde", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ahâlî'de, İngiltere Avam kamarasındaki Türkiye ile ilgili bir konuşma okuyucularla paylaşılmıştır:

...Avam Kamarası Lloyd Corc'un bazı îzâhat-ı taleb eylediği bir sırada meb'üslardan biri başvekilâ hitâben: Türklere daha dost-âne bir müsâlaha akdi ve bu sûretle şarttaki siyâseti menfaatimizin vikâyesi her hâlde imkân dâhilinde iken ne maksada binâen şimdiye kadar Türklere anlaşamadınız demiş; Lloyd Corc buna karşı: gerçi bende sizin gibi düşünüyorum fakat ne yapmalı idi ki İstanbul'da anlaşacak bir hükûmet yok idi. Anlaşmanın Anadolu ile mi yoksa İstanbul ile mi kabil olacağını kestirmek imkânsızdı demiştir ("Avam Kamarası'nda Mühim Bir Münâkaşa", Ahâlî, 1336-1920-1339: 2).

İngiltere'nin Fransa ile olan ilişkileri de yayımlanmıştır:

...Mösyö (Loş Yör) Mâliyye Nâzırı (Sir Robert Haren) ile görüştikten sonra Mösyö (Lloyd Corc) tarafından memnuniyetle kabul edilmiştir. Londra gazeteleri İngiltere Fransa münâsebâtından memnûniyetle bahs ediyorlar... ("İngiltere-Fransa Müzâkerâtı", Ahâlî, 1337-1921: 2).

(Deyli Telgraf) gazetesi bir makalesinde İngiltere ve Fransa İttifâk-nâmesi'nin muhafazasını lüzûmunu söyledikten sonra Düvel-i İttifâkiye'nin bir kere daha Şark Mes'elesine karşı bu mes'eleyi hâl etmelerini tavsiye ediyor ki bu fikirde Gonariste Lord Kurzon'un mülakatı neticesi tevlid etmiştir... ("İngiltere-Fransa Münâsebâtı ve Şark mes'ele", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Dünkü gün Fransa ve İngiltere başvekilleri beraberinde nâzırlar dahi hâzır bulunduğü hâlde bir mülakat icrâ' etmişlerdir... Fransa-İngiltere münâsebâtı günden güne iyi bir şekil olmaktadır ("Fransa-İngiltere Münâsebâtı", Ahâlî, 1337-1921: 1).

İngiliz iç siyaseti ile ilgili haberler okuyucularıyla paylaşılmıştır:

...Telsiz telgrafla iş'âr olunuyor: Bugün ahâliden mürekkeb bir cem-i gafîr muvacehesinde debdebeli bir sûrette parlamento açılmıştır ("İngiltere Parlamentosu" Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bütün fırkalar Lloyd Corc'un aleyhinde-Balfur yeni kabineyi teşkil edecek... ("İngiliz Kabinesinin İsti'fâ'sı Muhakkak Gibi", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

İngiliz muhafazakârları reîsi Kardeki hükûmete karşı muhâlefetlerini izhâr etmekte olduklarından Lloyd Corc, Meclis-i Meb'ûsanı dağıtmak tehdidinde bulunmuş ve intihâbât esnasında kırk mütehaddîye riyâset ederek muhâlefete devam edeceğini söylemiştir... ("Mısır Mes'ele ve İngiliz Nokta-ı Nâzırı", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

İngiliz Hükûmeti Başvekîli Lloyd Corc'un sükût edeceğine dâir yeniden bazı müşevvik haberler almaktayız. Bundan da anlaşılıyor ki İngiltere Hükûmeti eskâr-ı umûmiyye de ehemmiyeti âdem-i memnûniyyet doğuran mesâil karşısındadır (“Lloyd Corc’un Yeniden İsti’fâsı Haberleri”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Kut’ül Ammare kumandanı iken Irâk’taki ordumuza esir olan ve İngiliz Parlamentosu a’zâsından bulunan General Tavsihind bazı resmî görüşmelerde bulunmak üzere İstanbul tarikiyle Ankara’ya gelmek istemiş ise de kendisine İngiltere Hükûmeti tarafından (âleme küçük düşülür korkusuyla) pasaport verilmemiştir (“Tavsihinde Pasaport Verilmiyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Avam Kamarası’nın son toplantısında şark mes’eleleri hakkında büyük münâkaşalar vuku’ bulmuştur. General Tavsihind Türk-Yunan da’vâsının bir gün evvel önüne geçilmesi lüzûmunu ileriye sürmüş ve eğer bu hâl böylece devam edecek olursa İngiltere’nin büyük zararlara ma’rûz kalacağını bildirmiştir... (“Avam Kamarasında”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İngiliz ekonomisi ile sadece bir haber yayımlanmış olup o da İngiliz sanayisinde gözlemlenen tehlike hakkındadır:

...İngiliz sanâyi’inde azîm bir buhrân vardır. (Armistirolog Vitovren) fabrikası kapılarını kapamıştır. Fabrika müdürü beyân-nâmede diyor ki: ârzümüz hilâfına bi-l-umûm diğer fabrikalar gibi masârif-i Mâlîyyenin müşterilerimizin verebilecekleri fiyatlardan yüksek olmasını ve bunun intaç edeceği ziyâna karşı hükûmetçe tedâbîr-i ittihâz edilememiş olduğundan Çelik ve Kalıb fabrikalarımızı kapamaya mecbûr olduk... (“İngiliz Sanâyi’i Buhrân Geçiyor”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

5.2.5. İtalya

İtalya¹³⁰ ile alakalı ilk haberimiz bir düğün haberidir: “İtalya Kralı’nın kerîmesi Prens (Blonde)’nin Belçika Velî-ahd ı (Hercöy Brayand) ile nişan merasimi Belçika Kral ve Kraliçesinin Roma’yı ziyâretleri münâsebetiyle resmen i’lân olunacakmış” (“İtalya Kralı”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

İtalyan iç siyaseti ile ilgili verilen haber kabinede görülen buhranla ilgilidir: “Roma’dan Paris gazetelerine bildirildiğine göre İtalya kabinesinde buhrân a’şâr-ı müşahede edilmektedir. Kabinenin kimin tarafından teşkîl olunacağı henüz belli değildir.” (“İtalyan Kabinesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Hıristiyan Katolik dünyasının dini lideri Papa ile ilgili de bir haber vardır: “...Yeni Papa-Hıristiyan târihinin (75)inci sene-i devriyyesi olmak münâsebetiyle Roma’daki Katolik Kilisesinin bi-l-umûm kardinallerinden müteşekkil bir meclis-i rûhânî yeni Papayı intihâb edecekdir. Papanın bugün intihâb edilmiş olması

¹³⁰İtalya ile ilgili diğer haberlerimiz için bkz. “Türk-İtalyan İlişkileri”.

ma'mûldür...” (“Lord Allabeni”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2) İtalya’nın dış siyaseti ile ilgili haberler gazetede ki yerini almıştır.

...Bir amel-i medeniyet ve terakki olan ve bundan sonrada olmakta devam edecek olan Almanya’ya karşı pekiyi hisler besliyoruz. Rusya’ya karşı pek hürriyet-pervarane bir siyâset ta’kib ediyoruz. İtalya Rusya’nın dâhili işlerine karışmak emelinde değildir... (“İtalya Siyâseti”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

...Kan konferansında İtalya Hükûmeti menâfinin sûret-i müdâfaasını müzâkere etmek üzere reis-i nâzırın taht-ı riyâsetinde Mâliyye ve Hâriciyye Nâzırı ictimâ ettiler... (Mustafa Kemal Paşa İstanbul’da”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Roma’dan alınan ma’lûmata göre İtalya Hükûmetiyle Yunanistan arasında devam eden müzâkerât yunanlıların âdem-i muvaffakiyetiyle neticelenmiştir... (“Türklerin Yeni Taarruzu”, Ahâlî, 1337-1921: 2)

...Hâriciyye Nâzırı Şark konferansına iştirâk etmek üzere Paris’e müteveccihen hareket etmiştir (“İtalya Hâriciyye Nâzırı Gitti”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

5.3. İSLÂM DÜNYASIY İLE İLGİLİ HABERLER

5.3.1. Afganistan

Gazetede Afganistan’la ilgili yayımlanan tek haber Afgan Emiri’nin Ankara’ya yapacağı ziyârettir:“... Afgan Emiri Amanullah Han hazretleri ilkbaharda Ankara’ya kadar husûsî mâhiyyeti hâiz bir seyâhat icrâ’sına niyyet etmiştir...” (“Afganistan Emiri”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.3.2. Filistin

“Mersin’e çıkan vapur yolcularının anlattıklarına göre Filistin’de de ve bâ-husûs (Folkerim)de Araplarla İngilizler arasında kanlı müsademeler başlamıştır. Tarafeynden pek çok zâyîât vardır.” (“Filistin Gâleyanı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1). Haber gazetede Filistin ile ilgili yayınlanmış olan tek haberdir.

5.3.3. Hindistan

Hindistan ile ilgili ilk haberde Hindli liderlerin İngiltere’ye yaptığı ziyarete yer verilmiştir: “Times gazetesinin yazdığına göre İngiltere Hükûmeti’nin da’veti üzerine Hindistan ekâbir-i mütefekkirinden Ağa Han Hazretleri Bombay’dan hareket etmiş ve

evvelki gün Londra'ya muvasalat eylemiştir.” (“Ağa Han Hazretleri ve Hilâfet”, Ahâlî, 1336-1338: 2).

Hindistan'da açılan Dârü'l-fünûn haberi: “... Hindistan'ın (Akilere) şehrinde Millî bir İslâm Dârü'l-fünûnu açılmıştır.” (“Hindistan'da Millî Dârü'l-fünûn”, Ahâlî, 1336-1921-1339: 2). şeklinde verilmiştir.

İngiltere tarafından işgal edilerek sömürge haline gelen Hindistan'da Hintlilerin bu durumu gazeteye yansımıştır:

12 Kânûn-ı evvelde İngiliz velî-ahdının Allah abada muvasalatında yerli ahâlî istikbâle çıkmamak sûretiyle boykot i'lân etmiştir (“Hindlilerin İngiltere'ye Protestosu”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Hindistan'daki adâletsizliğin mahvıyla Hind Milleti'ne hürriyyet bahis edilmesi için İngiliz Milleti bizimle beraber çalıştığı takdirde Hindistanlılar hiçbir vakit istiklâliyet i'lân etmeyeceklerdir... (“Hindistan İstiklâli”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

...Hindistan'ın Pencab Eyâlâtinde yeniden azîm bir ihtilâl zuhûr etmiştir... (“Hindistan'ın Pencab Eyâlâtinde İhtilâl”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

(Mistir Gandhi) Hindistan nâmına İngiltere Hükûmeti'ne müracaat ederek kat'î bir lisânla Hindistan'ın mütebelâtını tekrâr etmiştir. Taleb ettiği maddeler şunlardır:

1-Mısırlıların ârzûları is'âf olunmalı.

2-Hindistan'daki askerler geriye alınmalı.

3-Fransızların Suriye'yi işgal etmelerine İngilizler müsaade etmemeli.

4-El-Cezire ile Filistin islâmları merkûbesi altına konulmalı.

5-İzmir ve Trakya Türklere iâde olunmalı.

Hindistan, diğer İngiliz müstemirrenleri gibi bi-l-umûm hukuk-ı muhtâriyyete mâlik olmalıdır... (“Mistir Gandhi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Hindistan'dan gelen son haberler oradaki dîn-daşlarımızın günden güne kuvvetlerini topladıklarını ve İngilizlere karşı dehşetli hücumlarla yürüdüklerini bildirmektedir... (“Hindistan Gâleyanı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Son gelen haberlere nazaran vaz'iyet tedricen iyileştirmektedir. esâslı bir i'tilâf için sarf-ı mesâî ediliyor (“Hindistan Mes'elesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Kahraman Hindistanlı kardaşlarımız son zamânlarda İngilizlere karşı dehşetli hareketlerle isyâna başlamışlardır. İşbu hareketleri idâre eyleyenlerden birçokları İngilizler tarafından hâbis edildikleri hâlde gerek mahbûs olanlarda ve gerekse onların etrafına toplananlarda asla yas ve tereddüd görülmemektedir (“Hindistan'da İmân”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Sir Lodorik Part (50) nakliyye otomobili iştirâkı ve toplanacak olan (2.000) polis için masârif-i evvelîye olmak üzere (20.000) İngiliz Lirası talep etmiş ve bu münâsebetle irâd ettiği nutk Hindistan'ın birçok taraflarında vaz'iyetin endîşe nak' olduğuna dâir devran eden havâdisleri te'yîd eylemiştir... (“Hindistan'da İktisâs”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Hindistanlı kardaşlarımız yeni Hâlifemiz nâmına hutbe okumaktadırlar (“Hindistanlı Kardaşlarımız”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

...Hindistan'dan alınan haberlere nazaran (Pencab'da) birkaç yerlinin hükûmet tarafından teksifi üzerine büyük karışıklıklar zuhûr ederek (4) maktul ve birçok kimselerinde mecruhiyetine sebebiyet vermiştir... (“Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Hindistan ahvâlîne dâir Londra'dan alınan ma'lûmata bakılırsa hükûmete karşı gittikçe artan nefret-i umûmî, emniyetsizlikten korkunç bir

Hindistan İhtilâli'nin arifesinde bulunduğumuz anlaşılıyor... ("Bükreş Haberleri", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Mısırda olduğu gibi Hindistan'da da millet-perverlerin harekâtı gittikçe ziyâdeleşiyor. Hindistan'da bulunan velî-ahd aleyhinde her yerde boykot yapılmıştır... ("İngiltere Velî-ahdı ve Hindliler", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...Hindistan'daki karışıklıklar büyüyerek âdetâ dâhilî bir muharebe şeklini almıştır... ("Türklerin Yeni Taarruzu", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Bu karışıklıklar sonrası İngilizler birçok Hindistanlıyı tutuklamışlardır: "İngiliz Hükûmeti'nin ez-cümle siyâsetine karşı mücâdele eden zavallı Hind Müslümanlarından Bugün Kankete zindânlarında sekiz bin kişi inlemektedir." ("Hind Müslümanları", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Hindistan iç siyaseti ile ilgili haberlerde yayımlanmıştır: "...Hindistan Meclis-i Millîyesinde hükûmete muhâlîf bir (Ahâlî) fırkası teşkîl etmiştir..." ("Hind Meclis-i Millîyesinde (Ahâlî) Fırkası", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Hindistanlılar bir taraftan İngiliz işgaliyle uğraşırken diğer taraftan da Anadolu'daki Millî Mücadeleye yardım ediyorlardı. Hintliler İngilizler nezdinde Anadolu'nun bağımsızlığı için girişimlerde bulunduğu gibi Anadolu'ya maddi yardımda gönderiyorlardı:

... Londra'dan alınan son ma'lûmata göre Hind Müslümanları nâmına Naeb Kralı Lord (Rrdinç)'i ziyâret ederek İngiltere'nin Şark-ı Karib siyâseti hakkında acı şikâyetle bulunan ve Türk hukukunun makam-ı hilâfetin nüfûsunu takviye edecek bir sûrette taleb eden Hint hey'etine "Ağa Han" riyâset etmekte idi. Hey'et Lord (Redim)'e ârzûlarını ihtivâ' eden bir muhtıra takdîm eylemiştir ("Hint Müslümanları", Ahâlî, 1337-1921: 2).

...İngilizlerin son zamânlarda Yunanlılara paraca yardım edeceği şâyi' olur olmaz Bombay'da yeniden mühim bir kongre akd edilmiş ve eğer işbu haber te'yîd eyerse umûm Hindistan'ın yeniden silâhlarına sarılacakları ihtilâl reisi Gandi vâsıtasıyla Hindistan vâlî-i umûmiyyesine bildirilmiştir... ("Hindistan Gâleyanı", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Paris mukarrerâtının Hindistan Müslümanlarına vâkıa olan va'dlere muvaffak olmadığı ve boğazlar mıntıkasının mâhiyyet-i askeriyeden tecridi Şarki Trakya'da Yunanlıların îka'sı ve kapitülasyonların idâmesi gibi teklîflerin Türkiye'yi maddeten ve ma'nen Avrupa Devletlerine karşı hâl-ı esarete bulundurarak gayr-ı adî'lâne kararlar olduğu bildirilmiştir ("Hindistan Müslümanlarının Teessüfleri", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...Hindistan'ın gerek Müslim ve gerek Gayr-i Müslim bütün sekenesi Türk'ün mukaddes da'vâsına candan alâka-dâr olmakta ve bu husûsta her türlü fedakârlığı ihtiyâr ettikleri gibi zindânları dahi göze aldırılmaktadır... ("Hindistan İmân", Ahâlî, 1922-1338: 2).

İngiliz Hükûmeti, Hindistan Müslümanlarının zoruyla ve Hindistan Noeb Kraliyesi Lord Reding'in telgrafıyla Anadolu'ya gönderilecek beyne'l-mîlel tahkik komisyonunda Hint Müslüman müteberanından da iki murahhasın bulundurulmasına muvafakat etmiştir... ("Hind Murahhasları", Ahâlî, 1922-1338: 2).

Hindistan Müslümanları nâmına Akay Mehmed Han mehdîmiz Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'nin şahs-ı aliyelerinde umûm Türk Milletini hürmetle selamladıktan sonra demiştir ki âlem-i islâmın göz bebeği mesabesinde bulunan Türkiye Hükûmet-i Millîyesi'nin son muzafferiyyetleri Hindistan'ın kardaş aşkıyla

titreyen taşlarını, topraklarını dahi harekete getirmiştir. Dîn-i celîl-i Muhammediyenin en kahraman müdafî' olan Türk kardaşlarımıza en samîmî minnet ve şükranlarımızı arz eder, bu defada yirmi beş bin İngiliz Lirası hükûmet-i millîyye nâmına arz ve irsâl eyleriz efendim (“Mustafa Kemal Paşa’ya Kardaş Müzaheratı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

5.3.4. Irak

Irak I. Dünya Savaşı’nda İngilizler tarafından işgal edilmiştir. Bu işgale karşı çıkan Iraklıların mücadelesi gazeteye yansımıştır:

... Sekene-i Irâk mütehadîyen ve müttetikken isyân ederek İngiliz idâresine kâmilten nihâyet vermişler ve istiklâllerini i'lân eylemişlerdir. Bu müstakil hükûmet-i mahâlliye Anadolu ile teşrîk-i mesâîyi de kabûl ve i'lân etmiştir... (“Irâk'da İstiklâl İ'lânı”, Ahâlî, 1336-1921-339: 2).

Emir Faysal askerleriyle Revandır, Erbil havâlisindeki aşiretler arasında kanlı müsademeler devam etmektedir. Beyrut'tan alınan haberlere nazaran Şerif Hüseyin hakkında mütezâyid bir âdem-i memnuniyyet vardır. Medîne-i Münevvere ahâlîsi Vahabiler şeyhi Emir İbn'ül-suud'dan şehri işgal etmesini ricâ etmişler ve diğer büyük şeyhlerde İbn'ül-suud'a biât etmişlerdir. Vahhabiler şeyhi Mekke'nin (220) kilometre şarkında olan (Ta'rîf)'i işgal ile şerif ile şerif kuvvetlerini püskürtmüşlerdir. Anı rivâyete nazaran Emir İbn'ül-Suud Şair Kebaili'nin pâ-yı tahtı olan Hail şehrini zabt etmiş ve istihkâmâtını yıktırmıştır. Mekke'de vaz'iyet pek ziyâde bozulmuştur (“Irâk ve Hicâz Âsâyîşi Günden Güne Muhtel”, Ahâlî, 1340-1922-1338:).

İngiltere Hükûmeti'nin Bağdad'da bulunan mümessil-i siyâsiyyeyesi Irâk mücâhidleriyle bir i'tilâf-nâme akd etmiştir. Bu i'tilâf-nâme mevâddına göre İngilizler Irâk civarını yirmi güne kadar boşaltacaklardır (“Arablar ve İngilizler”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Türklerin Anadolu’yu işgalden kurtarmaları sonucu Lozan'da düzenlenen konferansa Iraklılarda başvurmuş ve tekrar Anadolu’ya katılmak istediklerini söylemişlerdir:

Irâklı kardaşlarımız Lozan Konferansı'na müracaat ederek Anavatana ilhâk edilmelerini talep etmişler ve ayrıca Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne yazdıkları arz da Lozan Konferansı ana vatanımıza ilhâkımızı kabûl etmeyecek olursa her türlü fedakârlığı göze alarak ve evlâdlarımızın kanlarını feda ederek size sarılıcağımız demişlerdir (“Irâklı Kardaşlarımızın İstekleri”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Iraklılar İslâm tarihinin 101. ve son hâlifesi olarak İstanbul’da bulunan Abdülmecid Efendiye biat etmeye karar vermişlerdir: “Bağdad ulemâsı toplanarak Hâlife-i Müslimin Abdülmecid Efendi hazretlerine arz-ı biât etmeye ve hutbelerde nâmının zikir edilmesine karar vermişlerdir.” (“Bağdad Ulemâsının Kararı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

5.3.5. İran

İran’da Rıza Han, İngiliz yanlısı olduğu iddiasında bulunduğu İran Hükûmeti’ne karşı bir harekâta girişmiş ve başarılı olmuştur:

Millî İran mücâhidlerinden Rıza Han öteden beri İngiltere taraf-dârlığıyla geçinen hükûmeti vurmak için şubat’ın yirminci gecesini iki bin beş yüz kişilik mâiyyetiyle (Kazvin)’den hareketle Tahran’a muvasalat etmiş ve hükûmet kuvvetiyle muharebe’ye meydan kalmaksızın kabineyi isti’fâ’ ettirmiş ve neşr eylediği beyân-nâmelerle İran’da sekene-i bi-l-umûm milletlerinin mal, can ve nâmuslarının taht-ı emniyyetinde bulunacağını beyân etmiştir (“İranda Rıza Han”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

İran Şahı’nın yapmış olduğu ziyâretler de gazeteye yansımıştır: “... Memleketin buhranlı günlerinde seyâhate çıkan İran şahı buraya vâsıl olmuştur.” (“İran Şahı”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

İran’da İngilizlerin silâhlendirdiği Nasuriler Kürtlere karşı bir katliam başlatmış ve Kürtler köylerini terk etmek zorunda kalmışlardır:

Sidte Hazretleri’nin Nasturilerin İslâmlara revâ görmekte oldukları mezâlimin önüne geçilmesi için tedâfü’-i tertibât almakta olduğu memnuniyetle haber alınmıştır. Âhiren İngilizlerin silâhlendirdikleri Nasturiler Zaho havâlisindeki Kürt İslâm kardaşlarımıza İngiliz zâbitlerinin kumandasıyla hücum etmişler ve biçâre İslâmları katliam ederek yedi asırlık köylerinden yurdlarından çıkarmışlardır. Bu nâmerdane tecâvüzlerinden canını kurtarmaya muvaffak olup İran’a geçerek Sidte Hazretlerine iltica edenlerin müşarileyhe tarafından hüsn-i kabûle mazhar oldukları ve bu katl-iammun tekrâr etmemesi için de her türlü fedakârlığa ahd-i peymân eyledikleri Tahran’dan haber verilmektedir (“Mücâhid Fi-Sebillah Sidte”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İran’da sadece Nasturilerin değil Kürtlerin’de bazı hareketleri olmuş ve insanlar yerlerini terk etmek zorunda kalmışlardır: “... Deba gazetesine nazaran kıyam eden Kürtler ileri hareketlerine devam ederek Tebriz’in cenûb-ı garbisinden yüz kilometre mesafeye vâsıl olmuştur. Ahâlî firar etmektedir.” (“İran’da Kürdlerin Kıyımı”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

İranlılar Anadolu’da devam eden Millî Mücadeleyi örnek almışlar ve Ankara’daki gibi millî bir teşkilat kurma teşebbüsünde bulunmuşlardır:

İran Hükûmeti Şarkta Ankara Hükûmeti’nin yaptığı gibi Millî bir hükûmet kurmaya çalışıyor. Bu maksadla evvela İstanbul sefirini Ruslar ile muâhede akdi için Rusya’ya göndermiştir. Afganistan ile de ittifâk akdine başlanmıştır. Diğer Kafkas Hükûmetleriyle de aynı pâye ve esâs dâhilinde ittifâklar yapılacaktır. Bunların hitâmında şark da heybetli bir kitle meydana gelecektir. Haritaya bakmakla bu muazzam kitlenin ehemmiyeti meydana çıkacaktır. Böyle bir haritaya, dikkatle bakacak gözlere, Türkiye, İran, Afganistan, Azerbaycan, Dağıstan Buhara

ile Türkistan görülecektir. Bu müttefik hükümetlerin mecmua-ı nüfusu yirmi milyonu müteceviz bir unsur tabîi olacaktır (“Şarkda Muazzam Bir İttifâk”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Türkiye'nin Anadolu'daki zaferleri İran'da coşkuyla karşılanmış ve Ankara Hükümeti'ne çektikleri telgraflarla Türklerin yanında olduklarını bildirmişlerdir:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları'nın son muzafferiyetlerinden, gâleyana gelen umûm İran ahâlisi taraf taraf gönüllü müfrezeler teşkiline başlamışlar ve İslâm âleminin garb boyunduruğundan kurtulması maksadına ma'tûf olan iş bu mukaddes da'vâda Anadolu'daki kardaşlarıyla birlikte icâb ederse omuz omuza ceng etmeye hâzır bulduklarını telgrafla Büyük Millet Meclisi'ne arz etmişlerdir (“İslâm Hareketleri”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

Türklerin Anadolu'da ki zaferleri İran'da heyecanla karşılanmış hatta İran'da çıkan İkdâm gazetesi İranlılara seslenerek Türkleri örnek göstermiştir:

Tahran'da çıkan (İkdâm) gazetesi son zaferleri idrâk etmiş olan Türklerin Alem-i İslâmın yüzünü ağartmış olduğu yazmakta ve: “Sizlere tahsisât ve tabiat olsun ey çöl ve sahraları kana boyayan Anadolu mücâhidleri! Ey Türk gençleri ve ey kuran hamileri!” diye başlayan heyecanlı bir baş makalesinin nihâyetinde İranlılara hitâb ederek: Ey acem milleti, Ey Cemşid sülâlesi... Sende kendi hayatın için, kanlı elleri yok etmek için... Türk milletine iftidâh et! Artık toplanınız sîvâri âlâyları tertîb ediniz. Bir hayat bir varlık gösteriniz çünkü bugün İslâmın fetih zafer bayramıdır.” Diye haykırmaktadır (“İranlı Dîn-daşlarımızda Sevinç”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Ankara Hükümeti ile İran arasında bir antlaşma imzalanmıştır. Görünen o ki her iki devlette sırtını birbirine dayamak niyetindedir:

Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi Hâriciye Vekîli Yusuf Kemal Bey'le İran Hükümeti Hâriciyye Nâzırı Mümtazdîvle tarafından âhiren imzalanan Türk-İran İ'tilâf-nâmesi mücibince ecnebî bir kuvvet tarafından her hangi bir taarruz vuku'unda her iki devletin yekdiğerine fiilen yardıma hâzır bulunması esâsı kabul edilmiştir. Türkiye İran'da konsolosluklar te'sis ederek ve her iki devletin harici siyâsetleri bir tarz yürüyecektir... (“Türkiye-İran”, Ahâlî, 1337-1921: 2).

5.3.6. Mısır

Mısır, Ahâlî gazetesinin çıktığı yıllarda İngiltere'nin işgali altındaydı ve bu işgale karşı çıkan Mısırlılar bağımsız bir devlet kurmak istiyorlardı. Bu nedenle Mısır halkı İngiliz'lere karşı silâhlı mücadele başlattığı gibi bazı yerlerde de boykot ve grevler yapıyorlardı.

Mısır İhtilâli hâlâ devam etmektedir. İngiliz mütebakinden gelen haberler ihtilâlin hemen hemen teskîn edilmek üzere bulunduğu nezdinde ise de bu haberleri te'yide medar olabilecek ahvâle henüz tesâdüf edilememektedir... ("Kahraman Mısırlıların Protestoları", Ahâlî, 1337-1921: 2).

İskenderiye'de gümrük binâ'sının ahâlî tarafından taşlandığı ve hükûmeti protesto etmek üzere telgraf me'mûrlarının (3) saat terk-i vazîfe ettiklerini bildiriyor. Bu vâkıa dolayısıyla (400) kişi tevkif edilmiştir... ("Mısır Ahvâlî", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Mısır'daki karışıklıkların teskîni için memleketin idâresini İngiltere Hükûmeti General (Alemisi)'ye tevdi' etmiştir. Ahâlinin hiçbir yerde ve hiçbir vecîhle ictimâ akdine müsâide olunmayacağı ve hilâfında hareket edenlerin asker tarafından vurulacağı general tarafından bir beyân-nâme ile ahâlîye ilân olunmuştur... ("Mısır'daki İktasat", Ahâlî, 1337-1921:2).

Mısır'da kanlı ihtilâllerin hâlâ devam etmekte olduğu Londra'dan bildiriliyor... Pört Seyid ve Süveys'te idâre-i örfiye ilân edilmiştir... ("Mısır'da", Ahâlî, 1921: 2).

Mısırlılar âhiren İngiltere'ye şu teklîfatta bulunmuşlardır. Mısır istiklâli Usûl-ı himâyenin ve idâre-i örfiyyenin kaldırılması İngiliz askerlerinin Mısır'dan uzaklaştırılması... ("Mısırlıların Teklîfatı", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Millet-perverler şehre birkaç saat hâkim olmuşlardır. Kahire'de Mısır millet-perveriyle İngiliz askeri müfrezeleri arasında kanlı müsademeler olmuştur... ("Kahire'de Kanlı Müsademeler", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Londra'dan gelen haberlere göre son zamânlara kadar Mısır'ın fevka'l-âde askeri kumandanlığında bulunmuş olan (Lord Allabeni)'nin İngiliz Hükûmetince azil edildiğini bildirmektedir... ("Lord Allabeni", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Osmanlı Devleti'nin yıkılışına sebep olan Avrupalılar, Müslüman devletlerde yaşayan Hıristiyan toplumun güvenliğini ileri sürerek bu konuyu istismar haline getirmişlerdir. Ahâlî gazetesinde bu istismar politikasının Mısır'a karşıda güdüldüğünü görüyoruz: "...Sâbık Baş Müftü Mehmed Bekir Efendi Maten gazetesi muhabirine beyânât-ı âtîde bulunmuştur. Mısır'da yaşayan Avrupalılar İngiltere ve Mısır müzâkerâtının inkitâ'ından dolayı tehlikede değildir..." ("Mısır Ahvâlî", Ahâlî, 1337-1921: 2).

Mısırlılar İngilizlere karşı yaptıkları bu mücadele başarılı olmuş ve 1922 yılında İngiltere Mısır'ı bağımsız bir devlet olarak tanımak zorunda kalmıştır:

Roma'da münteşir son gelen "Sekolo" gazetesinin verdiği ma'lûmata göre İngiliz Meclis-i nazarı Mısır'da Süveys üzerindeki İngiliz kontrolünün ikâ'sı ve İngiliz Ordusu'nun Mısır'dan serbestçe merveni hakkında İngiltere aleyhinde diğer bir hükûmet ile ittifâk muâhede-nâmesi akd etmesi şartlarıyla Mısırın istiklâliyet i'lânına karar vermiştir ("İngiltere Mısır İstiklâliyet'ini Tasdik Etmiş", Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Son gelen haberlere göre Lord Allabeni Mısır'a vâsıl olmuş ve Sultânın huzûruna kabûl edilerek İngiltere himâyesinin Mısır üzerinden kalktığını, Mısır'ın artık bir devlet-i müstakile hâlinde tanınmakta olduğu devlet matbuatından aldığı ta'lîmata istinâden tebliğ etmiştir ("Müstakil Mısır", Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

...General (Allabeni) hey'et-i süferâya Mısır'ın yeni teşkilât-ı esâsiyyesini bildirmiş ve ba'de-mâ doğrudan doğruya Hâriciyye Nezâreti ile muamelede

bulunmalarını talep etmiştir (“Mısır’daki Hey’et-i Süfere’ya Ta’lîmat”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Mısır istiklâlini ilân ettikten sonra Mısır Kralı bazı beyannameler yayımlanmıştır:

Mısır Kralı Fuad; Kral ünvanını ahz eylediğini iş’âr etmekte bulunduğu beyân-nâmesinde Mısır’ın müstakil bir hükümet olduğunu bildirmektedir (“Mısır Kralı Fuad’ın Beyân-nâmesi”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Mısır’da verâset-i saltanat için bir kanun-ı hükümdârî intiş’âr etmiştir... Bu kanuna nazaran Mısır tahtını Hidiv Sâbık Abbas Hilmi müstesna olmak üzere Mehmet Ali sülâlesine âiddir... (“Mısırda Verâset-i Saltanat Kanunu”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

İngiltere himâyesinin hitâmu hakkında neşr edilen bir beyân-nâme ile dün Mısır Kralı i’lân edilmiş ve Mısır i’lân-ı istiklâl eylemiş olacaktır... Dün akşam Avam Kamarası hükümetin Mısırda ta’kib eylediği siyâseti (70) re’y muhâlîfe karşı (202) re’y ile tasvib etmiştir. Şu hâlde hükümetin Mısır hakkındaki beyân-nâmesi tasdik etmiş oluyor. İngiltere, Türkiye’nin 1914 senesinde Almanya ile birlikte Harb-i Umûmiyye iştirâki üzerine taht-ı himâyesine aldığı Mısır’da Osmanlı hâkimiyetine nihâyet vermiştir... (“Mısır İstiklâlî”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Mısırlılar, bağımsızlıklarını kazandıktan sonra fitre ve zekâtlarını, İngilizlere karşı direnişlerini idare eyleyen cemiyete vermişlerdir: “Mısır ahâlîsi sadaka-ı fitre ile zekâtlarını bu güne kadar millî hareketleri idâre etmiş olan (Harb’ül-Vatan) Cem’iyyetine terk etmişlerdir.” (“Mısırlıların Fitre ve Zekâtı”, Ahâlî, 1922-1338: 2)

Mısırlılar, Millî Mücadele sırasında Anadolu’ya verdikleri destekten dolayı Fransa’ya teşekkür etmişlerdir:

... Mısır millet-perverlerinden Yusuf Bey nâmında bir zât bir gazeteciye demiştir ki: Mısır millet-perverleri Fransa’dan gördükleri yardımdan dolayı pek ziyâde memnundurlar. Fransa’ya varlığını korumak isteyen Türk milletine karşı gösterdiği teveccühten dolayı teşekkür borçluyuz... (“Mısırlılar Ne Diyor”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

5.3.7. Suriye

Ankara Hükümeti Roma Sefiri Celaleddin Arif Bey’in Suriye’ye uğraması bu ülke de büyük bir sevinçle karşılanmıştır:

Ankara’nın Roma mümessili Celaleddin Arif Bey’i İtalya’ya götüren Luiyid vapurunun Beyrut’a yaklaşırken müşârün-ileyhe şerefine Türk bayrağı keşide etmesi, Beyrut ahâlîsinin pek harâretli tezâhürât-ı mesrûdkeranesine mücib olmuştur. Saatlerce havaya silâh atılmak sûretiyle icrâ-ı şâd-mâni edilmiş ve âsâyişin bozulmaması için Fransız me’mûrlarının Celaleddin Arif Beyden vâkıa olan ricâları üzerine bayrak indirilmiş ve bu sûretle nümâyîşe nihâyet verilmiştir

(“Suriye’de Araplar ve Türkler Arasında Revâbit-ı Muhâdenet”, Ahâlî, 1340-1922-1338: 2).

Suriye’de Fransızlara karşı başlatılan isyan hareketleri gazeteye yansımış hatta dükkânlarını açmak istemeyen bir grup Suriyeli de tutuklanmıştır:

Suriye’de ihtilâl gündün güne ateşlenmektedir. Bu mes’elede yine İngilizler büyük roller oynamaya çalışıyorlar. Fransızlar Şam’da ale-l-acele yaptırmakta oldukları umûmî intihâbda en ziyâde kendi taraf-dârlarını kazandırmaya çalışmaktadırlar. Bundan da anlaşılıyor ki Rusya’da dehşetli bir Fransız-İngiliz tepişmesi vardır¹³¹ (“Rusya’da İhtilâl”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

... Şam’da yüz eli tüccâr dükkânlarını açmak istemediklerinden dolayı hâbis olunmuşlardır. Hicâz Kralı Suriye’de ecnebî parmaklarıyla çevrilmekte olan entrikalardan dolayı İngiltere, Amerika ve Fransa’yı protesto etmiştir (“Şam Haberleri”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

I. Dünya Savaşı sırasında Türklerin elinden çıkan Halep için Halep halkı tekrar Türkiye’ye bağlanmaları konusunda işgal kuvvetlerine müracaatta bulunarak onları adeta tehdit etmişlerdir:

Mütârekeden beri ana vatandan ayrılmış bulunan Haleb Vilâyeti ahâlisi umûmî bir mazbata ile kuvâ-yı işgaliye kumandanlığına müracaat ederek Hâleb’in ana vatana ilhâkını ve çünkü aksi takdîrde ticâret menba’larını gündün güne kuruyacağını bildirmişlerdir (“Hâlebliler Ne İstiyor”, Ahâlî, 1922-1338: 1).

5.3.8. Trablus (Libya)

Çoğu İslâm ülkesinde olduğu gibi Trablusgarplılar da İtalyan işgaline karşı direnmekteydiler:

Şimalî Afrika Müslümanları arasında son günlerde ehemmiyetli harekât baş göstermiştir. Ez-cümle Mâtem gazetesinin istihbârâtına göre Arban Seyid balada vuku’ bulan müsademe üzerine İtalyanları ricât ettirmeye muvaffak olmuşlardır. Araplar bir şeyhin taht-ı riyâsetinde bir Arban Hükümeti vücûda getirmişler. Bingazililerin de iştirâkiyle büyük bir ordu teşkil etmişlerdir. Bu ordu yüz kilometrelik bir cephe almış ve İtalyanları düşündürmeye başlamıştır... (“Trablus’da Yeni Hareketler”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

Umûm Trablusgarp â’yân ve eşrafı (Bingazi)de mühim bir ictimâ akd ederek (Seyid Mehmed İdris’ül-sinüsü)nün riyâseti altında müstakil bir emirlik te’sîsine karar vermişler ve bu husûsda bir de ittifâk-nâme imzalanmışlardır. Bu ittifâk hareketine (ittihad’ül-Vatani) ismi vermişlerdir (“Trablus’da Müstakil Emirlik”, Ahâlî, 1922-1338: 2).

¹³¹Bu başlıktaki Rusya kelimesinde yanlışlık olması muhtemeldir. Rusya yerine Suriye olmalıydı.

5.4. UZAK DOĞU İLE İLGİLİ HABERLER

5.4.1. Japonya

Japonya ile ilgili bir adet haber vardır ki bu haberde de: “Japonya Hükûmeti Mançurya’yı tahliye etmeyeceğini i’tilâf hükûmetine resmen bildirmiştir.” (“Tahliye Etmeyecekmiş”, Ahâlî, 1337-1921: 2). yazmaktadır.

SONUÇ

Millî Mücadele Döneminde Bulgaristan'da çıkan Ahâlî gazetesinde yayımlanan makaleler ile Türk Millî Mücadelesine kesin ve net bir biçimde destek verilmiştir.

Başyazarı ve sahibi Mehmet Behçet Perim'in öncülüğünde ilk önce İran'da istihbarat faaliyetleri için çıkarılmaya başlanan Ahâlî gazetesinin yayın hayatı I. Dünya Savaşı'nın bitmesi ile sona ermiştir. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ile başlayan işgal döneminde ise Edirne'de çıkarılmaya başlanmıştır. Yunanlıların Edirne'yi işgali üzerine Mehmet Behçet Perim kalemini bir kenara koyup mücadelesine silah yoluyla devam etmek istemiş ama başarılı olamayarak çok sevdiği vatanını terk etmek zorunda kalmıştır. Bulgaristan'a geçen Mehmet Behçet Perim Ahâlî gazetesini Sofya'da dört yıl boyunca çıkarmayı başarmıştır. Tezimizde 1920-1924 yılları arasında Bulgaristan'da çıkan Ahâlî gazetesinin Millî Mücadele Dönemini kapsayan 1920-1922 yılları çalışılmıştır.

Ahâlî gazetesinde çıkan yazılar ile Türkiye'de gerçekleşen olayların yansıtılmasına özen gösterilmiş, Bulgaristan Türkleri, Türkiye'deki Millî Mücadele konusunda bilgilendirilmeye çalışılmıştır. Hatta Millî Mücadeleye destek vermek için yapılan yardımlar ve paralar Ahâlî gazetesi aracılığı ile toplanmıştır. Ayrıca Mehmet Behçet Perim Türklerin çoğunlukla yaşadığı bölgelere giderek Ankara Hükümetine destek olmaları konusunda toplantılar düzenlemiştir.

Ahâlî gazetesinde Bulgaristan'da yaşayan Türklerin azınlık hakları korunmaya çalışılmış bazı Bulgar gazetelerinin Türkler aleyhindeki yazılarına karşı sert cevaplar verilerek Bulgaristan Türklüğünün hak ettiği yeri alması sağlanmaya çalışılmıştır. Bu mücadelesi sırasında Türkler eleştiri yöneltmekten çekinmeyerek onlara yol gösterici olmaya çalışılmıştır. Bu hak arama çabaları sırasında Bulgaristan Hükümeti'nin baskıları artınca gerek can güvenliğinin tehlikeye düşmesi, gerekse mücadelesinin kendi açısından tehlikeli boyutlara ulaştığına inanması üzerine Mehmet Behçet Perim Türkiye'ye dönmek zorunda kalmıştır.

Bulgaristan'ın iç ve dış siyasetini yakından takip eden Mehmet Behçet Perim yazdığı yazılar ile okuyucularını olaylar hakkında bilgilendirmiş ve meydana gelebilecek tehlikelere karşı uyarmıştır.

Sosyal ve kültürel içerikli haberlerinde yer aldığı Ahâlî gazetesinde özellikle eğitim ile ilgili haberlerin çokluğu dikkat çekicidir. Bunun sebeplerinden biri olarak

Mehmet Behçet Perim'in Ahâlî gazetesini bir müddet Rahve'de Rüştiye Mektebi Müdürü olarak çalışırken çıkarmış olması gösterilebilir.

Ahâlî gazetesinde Millî Mücadele yakından takip edilmiş Türkiye'de meydana gelen olaylar en kısa zamanda okuyucularına ulaştırılmaya çalışılmıştır. Bu haberler bazen yerli ve yabancı gazetelerden bazen Ankara muhabirinden bazen de çeşitli yerlerden gelen mektuplardan alıntılar halinde okuyucuya ulaştırılmaya çalışılmıştır.

Türk Ordusu'nun kazandığı başarılar ve ordunun son durumu ile ilgili haberlere gazetede sık sık rastlanmaktadır. Ayrıca Türk Ordusu'nun başarılarının Yunanistan'da büyük karışıklara neden olduğu ve Yunan Ordusu'nun zor günler geçirdiği de gazete sayfalarına yansımıştır.

Millî Mücadele sırasında Anadolu'da ve Trakya'da bulunan Yunanların taşkınlıkları soykırım boyutuna ulaşmıştı. Ahâlî gazetesi Yunanlıların yaptığı bu taşkınlıkları sütunlarına taşımıştır. Özellikle Bulgaristan'a yakın olan Trakya'da yaşanan felaket haberlerine daha çok rastlanmaktadır. Bu tür haberlerin çok olmasının sebebi coğrafi yakınlığın yanı sıra Mehmet Behçet Perim'in uzun bir süre Edirne'de ve Trakya'da bulunmuş olmasından dolayı buradaki tanıdıklarının haberleri ona ulaştırması olarak yorumlanabilir. Yunanlılar ile ilgili haberlerin yanı sıra Anadolu'daki Ermenilerle ilgili haberlerde verilmiştir.

Ankara ve İstanbul Hükümetleri ile ilgili verilen haberlerin yanı sıra diğer devletlerle olan ilişkiler de anlatılmıştır. Özellikle ikili ilişkiler bakımından en fazla sözü edilen devletler İngiltere, Fransa, Rusya ve İtalya olmuştur.

Millî Mücadele sırasında Türk-Yunan barış görüşmeleriyle ilgili haberler ile Sevr Barış Antlaşması ve Cenova Konferansı'nda gazetede yerini almıştır. Bu barış haberleri ile ilgili en çok yer verilen ve barış antlaşmasının görüşüldüğü dönemde gazete tarafından çok fazla özen gösterilen antlaşma, Türk Millî Mücadelesinin başarısını ve Türk Devleti'nin bağımsızlığını tüm dünyaya bildiren Lozan Barış Antlaşması'dır.

Trakya bölgesinin Yunan işgali sırasındaki vaziyeti ve işgalden sonra Türk askerinin Trakya bölgesindeki yerleri teslim alması gazetede yer alan yazılarda büyük bir coşkuyla verilmiştir.

Bulgaristan'ın iç ve dış siyaseti ile ilgili haberlerde gazetede sıkça rastladığımız haberlerdendir. Bulgaristan siyasetinin önemli şahsiyetlerinin yapmış olduğu çeşitli

ziyaretler özellikle göze çarpmakta ve bu ziyaretler sırasında siyasi şahsiyetlerin herhangi bir Türk kurum ve kuruluşlarını gezmemesi çekinmeden eleştirilmiş olması dikkat çekicidir.

Mehmet Behçet Bey (Perim), Yunan işgaline uğrayan Trakya'dan Bulgaristan'a geçtikten sonra, karşısında haksızlığa uğramış ve yüzyıllarca yaşadığı bu toprakların yönetici vasfına sahip olduktan sonra ellerindeki çoğu şeyi kaybetmiş bir Türk topluluğu bulmuştu. Bir taraftan Millî Mücadele için uğraşan Mehmet Behçet Bey (Perim) bir taraftan da Bulgaristan Türklüğünün haklarını geri almak için büyük bir mücadele vermiştir.

Ahâli gazetesinde Bulgaristan'da yaşanan güncel olaylar; yangın, cinayet, hırsızlık gibi haberlere de yer verilmiştir. Ayrıca sadece Bulgaristan ve Türkiye'de yaşanan olaylar değil I. Dünya Savaşı'ndan sonra gerçekleşen siyasi olaylar ile neredeyse dünyanın dört bir yanında bulunan devletlerle ilgili haberler konu edinilmiştir.

Ahâli gazetesi, dönemi içinde Bulgaristan Türklerinin en önemli gazetelerinden biri olup, enerjisini büyük ölçüde Türk Milletinin Anadolu'da özgürlüğünü elde etmesi ve Bulgaristan Türklerinin Bulgaristan'da hak ettikleri seviyeye ulaşması için harcamıştır.

Millî Mücadele Döneminde Bulgaristan'da Mehmet Behçet Bey (Perim) tarafından çıkarılan Ahâli gazetesi ilk defa çalışılmıştır. Bu çalışmanın Trakya ve Bulgaristan tarihine önemli bir katkıda bulunulacağı inancındayız.

KAYNAKÇA

Akbıyık, Y., (2002), “Millî Mücadele’de Güney Cephesi”, *Türkler Ansiklopedisi*, XV. Yeni Türkiye Yayınları, ss. 811-819

Alagöz, S., (2004), “Bulgaristan Türk Şiirinde Atatürk”, *BAL-TAM Türklük Bilgisi*, S.1, Prizren, ss. 140-150.

Armaoğlu, F., (2001), *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1915)*, İstanbul Alkım Yayınevi Ankara.

Arslan, A., (2010), *Kasabadan Kente Bir Cumhuriyet Yürüyüşü Lüleburgaz*, Görünüm Yayınları, Lüleburgaz.

Ayışığı, M., (2001), “İzzet Paşa, Ahmed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi XXIII*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss. 563-564.

Baskıcı, M. Ve Dardağan, E. (2003), *Yaşayan Lozan*, Kültür ve Truzim Bakanlığı Yayınları-nr: 2990, Ankara.

Balcıbucağ, E. (1993), *Türkiye’de Eğitim Politikaları ve Siyasi Parti Ödülleri*, Adam Yayınları, Ankara.

Canım, R., (2001), “Yirmibirinci Asrın Başında Balkanlarda Yaşayan ve Türkçe Yazan Şairler”, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S.16, Erzurum.

Çeçen, A., (1993), *Adalet Kavramı*, Gündoğan Yayınevi, Ankara.

Çetinoğlu, O., [t.y.], “Ahali”, *Açıklamalı Yorumlu Kronolojik Kültür Sanat-Tarih Ansiklopedisi (7007 Yıllık Dünya Tarihi)*, III. Özkaracan Matbaacılık, Bilgeoğuz Yayınları, ss. 2500

Danişmend, İ.H., (1971), *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi (1703-1919), IV.* Türkiye Yayınevi, İstanbul

Deliorman, A., (2010), *Bulgaristan'da Türkçe Basın 1865-2009*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul.

Develioğlu, F., (1993), *Osmanlıca-Türkçe Lügat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

Doğruöz, T., (2007), *Millî Mücadele'de Kırklareli*, Kırklareli Belediyesi Kültür Yayınları, Kırklareli.

Durmuşlu, İ., (2011), *Osmanlı Devleti'nin Son Dönemlerinde Türk Basını*, T.C Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Tezi, Erzincan.

Ertürk, S., (2005), *Bulgaristan Basınında Atatürk ve Türkiye (1923-1938)*, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Manisa.

Erinç, S., (1991), "Amerika Birleşik Devletleri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi III*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss. 43-47.

Fişek, K., (1989), *100 Soruda Türkiye Spor Tarihi*, Gül Matbaacılık, İstanbul.

Gazi Ahmed Muhtar Paşa, (1993), *Takvîmü's Sinîn*, Genelkurmay Basımevi, Ankara.

Gençosman, K. Z., [t.y.], "TBMM Hükûmeti İle Fransa Arasında Ankara İtilafnamesi", *Atatürk Ansiklopedisi IX*, May Yayınları, ss. 230-234.

Güner, Z., (1999) *Millî Mücadele Başlarken Türk Kamuoyu*, T.C. Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri, Ankara.

Gürel, A., (2009), *Türk-Ermeni İlişkileri Dünü Bugünü: Yabancı Belgeler Işığında*, Şenocak Yayınları, İzmir.

Gürel, Ş. S., (1993), *Tarihsel Boyut İçinde Türk-Yunan İlişkileri*, Ümit Yayıncılık, Ankara

Heyet, (1969), “Ahali”, *Meydan Larousse, I*, Meydan Yayınevi, İstanbul.

Perim, M. E., (2011), “Mehmet Behçet Perim ve Basın Hayatı”, *Röportaj*, İzmir.

Kandemir, A., (1997), *Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, Erdem Yayınları, İstanbul.

Karagöz, A. R., (1945), *Bulgaristan Türk Basını 1879-1945*, Bulgaristan Türklerinin Kültür Hayatına Dair İncelemeler Nr. I, Beyoğlu

Karaman, M. L., (1996), “Filistin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi XIII*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss . 89-103.

Karatay, O ve Gökdağ, B. A., (2006), *Balkanlar El Kitabı, I*, Karadeniz Araştırmaları Merkezi Vadi Yayınları, Ankara.

Kocabaş, S., (1985), *Hindistan ve Petrol Uğruna Yapılanlar Türkiye ve İngiltere*, Bayrak Yayıncılık, İstanbul.

Kuyucuklu, N., (1992), “Bulgaristan Bağımsızlık Dönemi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi VI*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss . 399-401.

Küçük, C., (2002), “Kazım Karabekir”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi XXV*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss . 250-252.

Lipsev, R, Stenier P.ve Douglas, P., (1986), *İktisad*, (Çev.) Ö. F. Batırel, O. Z. Orhan, A. Çakmak. T. Berksoy. M. Aküz. N. Ertel ve U. S. Akalın., Bilim Teknik Yayınevi.

Mert, M., (2007), *Çağdaş Bulgaristan Türkleri Edebiyatı'nın Analitik Bibliyografyası*, T.C. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dünyası Halkları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Mehmet Behçet Perim, (Çarşamba 12 Şubat 1966), Trakya'da Yeşilyurt.

Mehmet Behçet Perim Ağabeyimizi Kaybettik, (Çarşamba 29 Aralık 1965a), Trakya'da Yeşilyurt.

Mehmet Behçet Perim'in Eserleri, (Pazartesi 2 Ağustos 1965b), Trakya'da Yeşilyurt.

Mehmet Ertuğrul Perim, Kırklareli Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. V. Türkan Doğruöz'e 15.03.2012 tarihinde İzmir'den gönderilen mektup.

Okday, İ. H. T., [t.y.], *Bulgaristan'da Türk Basını*. Hürriyet Ofset Matbaacılık ve Gazetecilik.

Öksüz, H., (2002), “Atatürk Döneminde Balkan Politikası (1923-1938)”, *Türkler Ansiklopedisi*, 16, Yeni Türkiye Yayınları, 625-642.

Mehmet Behçet Perim, (21 Şubat 1964 Cuma), Özdilek.

Perim, M. B., (1935), *Görüşler Duyuşlar*, İl Basımevi, Edirne

Perim, M. E., (1966), “Mehmet Behçet Perim”, *Türk Kültürü Dergisi*, S. 42, Ay yıldız Yayınevi.

Sander, O., (2007), *Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918’e Kadar*, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.

Sarihan, Z., (1995), *Kurtuluş Savaşı Günlüğü*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Saray, M., (2005), *Ermenistan ve Türk-Ermeni İlişkileri*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu-Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara.

Serez, M., (2004), *Atatürk ve Millî Mücadele’de Tekirdağ*, T.C. Tekirdağ Valiliği Yayınları, Ankara.

Sonyel, S., R., (1995), *Kurtuluş Savaşı Günlerinde İngiliz İstihbarat Servisinin Türkiye’de ki Eylemleri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Sonyel, S., R., (2003), *Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika II*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Tukin, C., (1996), “Girit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi XIV*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss .85-93.

Turan, Ş., (2003), “Lozan Antlaşması”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi XXVII*, Ali Rıza Baksan Güzel Sanatlar Matbaası, İSAM Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, ss . 214-217.

Turan, Ş., (2009), *Türk Devim Tarihi Ulusal Direnişten Türkiye Cumhuriyeti’ne*, Bilgi Yayınevi, Ankara

T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, (1995), *Arşiv Belgelerine Göre Balkanlar'da ve Anadolu'da Yunan Mezalimi*, I Balkanlar'da Yunan Mezalimi, Ankara.

T.C. Genelkurmay Başkanlığı, (1989), *Türk İstiklal Harbine Katılan Tümen ve Daha Üst Kademelerdeki Komutanların Biyografileri*, Ankara Genelkurmay Basımevi, Ankara.

Ural, S. (2002) “Yunan Mezâliminin Uluslararası Alanda Tescili”, *Türkler Ansiklopedisi XV*,. Yeni Türkiye Yayınları, ss. 790-800.

Yalçın, E. S., (2010), *Türkiye Cumhuriyeti Tarihinin Kaynakları*, Berikan Yayınları, Ankara

Yenisoy, H. S., [t.y.], “Balkan Türkleri Edebiyatında Atatürk Şiirleri”, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü, Türkoloji.eu.edu.tr. (8 Ocak 2012). ss.1

AHÂLÎ GAZETESİ'NDEN YARARLANILAN MAKALELER

Açık Muhabere Bayi ve Abonlarımıza, (3 Mart 1338-1921 (Perşembe) 23 Cemâzi-yelâhir 1339), Ahâlî.

Adana Ahvâlî, (20-1337(Salı)Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Adana Meb'ûslarının Azîmeti, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

Adana Vilâyeti'nin Tahliyesi, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Afet-i Semaviye, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Aff-ı Umûmî, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Afganistan Emiri, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Ağa Han Hazretleri ve Hilâfetî, (22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338), Ahâlî.

Ahâlî Matbaası, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Ahâlî Matbaası, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Ahâlî, Matbaası, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10), Ahâlî.

Ahâlî ve Akşam Mes'elesi, (20 Receb 1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Ahâlîyi Sofya'da Arayanlara, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Ali İhsan Paşa, ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Ali İhsan Paşa Karargâha Gidiyor, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Alman Ölûleri, (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

Alman-Rus-Türk İttifâkı İhtimâli, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Almanya'nın İstikrâzı, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Almanya-Ukrayna İ'tilâfı, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Almanya-Yugoslavya Mes'elesi, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Anadolu'da Ta'mîrat, ((Perşembe) 19 Teşrin-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Anadolu Donanması, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Anadolu Haberleri, (25-1337 (Teşrîn-i sâni) 25-1921), Ahâlî.

Anadolu-İngiltere, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Anadolu ve İzzet Paşa, (Çehârşenbe 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebiyülâhır), Ahâlî.

Anadolu Meb'ûsları Edirne'de, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Andorya Muhakemede, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ankara-Fransa İtilâfnâmesi, (22 Cemâzi-yel-âhir -1340 (Pazar) 19 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Ankara'nın Kuvveti, ((Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Ankara Tebliğ-i Resmîyesi, (22-137-(Pazar) Kânûn-ı sâni-1-1921), Ahâlî.

Ankara ve Padişah, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Anzavur Ne Yapıyor, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Amerika Lokantası Marika Yardonova, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Amerika ve Türkiye, (3 Mart 1336-1921 (Perşembe) 23 Cemâzi-yel-âhir 1839 14-324), Ahâlî.

Amerikan Cem'iyeti'nin Hediyesi, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Arablar ve İngilizler, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Aranıyor, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Arnavudluk Cem'iyet-i Akvamda, ((Çehârşenbe) 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhır), Ahâlî.

Arnavudluk Ne Hâlde, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Arnavudluk'ta Ahâlî, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı evvel 1-1921), Ahâlî.

Arnavudluk İktisâsâtı, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Arnavudluk Mes'elesi, (27 Receb- 1340 (Pazar) 26 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Arnavudluk'ta Hareketler, ((Pazartesi) 12 Teşrîn-i evvel 1922-1338); ((Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Arnavudluk'ta Sefer-berlik, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Aşçı Mektebi, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Atina'da..., ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Atina'da Suikast, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Atina'da Telâş, (19 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Atina'da Teşvîkat, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Atina Haberleri, (18-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 28-1921), Ahâlî.

Av Av Kulübe Önünde, (11 Receb 1340 (Cum'a) 10 Mart 1922-1338); 2, (15 Receb-1340 (Salı) 14 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Avam Kamarasında, ((Çehârşenbe) 14 Haziran-1922-1338); ((Çehâr-şenbi) 14 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Avam Kamarasında Mühim Bir Münâkaşa, (30 Kânûn-ı evvel 1336-1920 (Perşembe) 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Averof'ta İsyân, (3 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Avukat Osman Raşid ve Asen Stanef, ((Pazar) 10 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Avusturya A'şâr-ı Atike Halıları Satıyor, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Avusturya ve Rusya, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Bâb-ı âlî İzmir'in Muhtariyetini Red' Ediyor, (16-1339 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Bağdad Ulemâsının Kararı, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Baş Muharririmiz Kurtuldu, (1 Şubat-1340-1924 Cum'a), Ahâlî.

Baş-vekîl Gospodin İstamboliyski'nin Beyânâtı, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni -1921 10), Ahâlî.

Baş-vekîl Gospodin Stamboliyski, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Bayındır Dağlarında, (7 Cemâzi-yel-âhır-1340-(Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Baytâr Konferansı, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Belediye Meclisi, (18 Cemâzi-yel-âhir-1340- (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Berlin'de Endişe, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20 -1921), Ahâlî.

Berlin'de Cami Yapılıyor, (8 Teşrin-i sâni 1922-1338), ((Çehâr-şenbi) 8 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Beyne'l-milel Sıhhiyye Konferansı, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni 1922-1338), Ahâlî.

Bilal Efendi , (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrin-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Bi-l-umûm Mekatib-i İslâmiye Encümen ve Muallimlerine Ta'mîm, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

----- Bir gece, (15-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 15-1921), Ahâlî.

Bir Grub, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Bir İdâm Daha, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Bir İngiliz Politikacı Diyor ki, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Bir Milyon Levalık Bir Sirkat, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Bir Muallime, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338; ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Bir Rum Metropolidi Kilisede Adam Öldürüyor, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Boğazlar Mes'elesi, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Bolşevik Askerliği, (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

Borcumuzu Verelim! Dîn-daşlar!, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Borsa, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338); (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Bozkurt, ((Pazar) Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Bozkurtluların Seyâhati, ((Pazar) 5 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Buhrân-ı Vükelâ, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Bulgar Askerlerinin Hamiyeti, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Bulgarca Gazetenin Yanlış Telâkkileri, (18-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 28-1921), Ahâlî.

Bulgaristan Haberleri, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Bulgaristan'a Mahrec, ((Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Bulgaristan'da Kabine Buhrânı mı?, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Bulgaristan'da Kabine Buhrânı Var mı?, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Bulgaristan'daki Avukatlar, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Bulgaristan'daki Ma'den Ocakları, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Bulgaristan'da Rumlar, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Bulgaristan'da Tabîbler, 818 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338); (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Bulgaristan Dîvânâtı İçin İngiltere'de, (18-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 28-1921), Ahâlî.

Bulgaristan Haberleri, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Bulgaristan Hükûmet-i Seniyesine Sâhib Üçüncü Boris Hazretlerine, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Bulgar-Yunan Hudûdu, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Bulunan Bombalar, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Burgaz'dan Kurslar, (18-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 28-1921), Ahâlî.

Burgaz Müftülüğünden, (15 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 12 Şubat-1922-1338); (10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338); (11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Burjuva Fırkalarının Bloku, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Bükreş Haberleri, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921); (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921); (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921); (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921), Ahâlî.

Bükreş Komünistlerinin Muhakemesi, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Bükreş Pazarı, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Büyük Ankara ve Kahraman Bir Türk Dostu, (1 Şubat-1340-1924 Cum'a), Ahâlî.

Büyük Millet Meclisi'nin Mukarrerâtı, ((Çehârşenbe) 8 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Büyük Millet Meclisi'nin Barışma Şartları, ((Cum'artesi) 18 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Büyük Millet Meclisi Murahhısları, ((Cum'artesi) 18 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Cafer Tayyar Bey, (11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Celeddin Arif Bey'in Protesto-nâmesi, (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Cenova'da Beyne'l-milel Salîb-i Ahmer Konferansı, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Cenova Konferansı , (13 Receb-1340 (Pazar) 12 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Cenova Konferansında Fransa, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.,

Cenova Konferansı Ruslardan Kat'î Cevap İstiyor, (7 Ramazân 1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Cihan Ne hâlde, (18 Şubat 1336-1921 Cum'a -18 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Cumhuriyetin Muhafazası İçin Kanun, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Çar Hazretleri, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat 1922-1338), Ahâlî.

Çar Hazretlerinin Gazetemize İtilafları, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Çar Hazretleri'nin Sofya Fakîrlere Hediyesi, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni, 12-1921), Ahâlî.

Çar Hazretleri Rusçuk'da, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Çar Hazretleriyle Prensesler, (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel, 17-1921), Ahâlî.

Çar Hazretleri Sofya'da, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni, 12-1921), Ahâlî.

Çekoslovak Hükûmeti'nin Amerika'dan İstikrâzı, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Çekoslovak Hükûmeti'nin Amerika'dan İstikrâzı, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Çiçerin Ne İstiyor, ((Cum'artesi) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Çiçerin Tehdîd Ediyor, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Çiftçi Kongresi, (18 Şubat 1336-1921 Cum'a-18 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Dâhilî Haberler, ((Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Dahilîyye Nezâretinden Musaddık Nizâm-nâme, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Dağistan ve Bolşevikler, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Devir ve Teslîm Treni, ((Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Devletler Harbe Mâni' Olacaklarmış, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922 - 1338), Ahâlî.

Dış Tensîkler, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni, 4-1921), Ahâlî.

Dimitrof İstasyonu, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Dikkat Edelim, (4 Nisan-1340-1924 Cum'a), Ahâlî.

Dobruca'da, (22-1937 (Pazar) Kânûn-ı sâni-1921), Ahâlî.

Dobrucadaki Bulgar Kilise ve Mektepleri, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Dördüncü Madde Mahkûmları, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Düğünlerde İsrâf Yasak, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Dünya İşleri Ne Hâlde?, (27 Şubat 1336-1921 Pazar 19 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Düvel-i İ'tilâfiye Mâni' Olacakmış, (25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart-1921-1338), Ahâlî.

Düvel-i İ'tilâfiye ve Şark-ı Karib Mes'elesi, (24 Receb 1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Edebi Sahîfeler, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Edirne, (3 Mart 1336-1921 Perşembe-23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Edirne'de Neler Oluyor, ((Pazar), 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Elbise Yaptırmak İsteyenlere, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Elbise Yaptırmak İsteyenlere, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Encümenler Müzakerâta Devam Etmektedir, (7 Ramazân- 1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Enver (Paşa) Neler Yapıyor , (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Emin Ali Bey, (30 Kânûn-ı evvel 1336-1920 Perşembe-20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Emniyet-i Umûmiyye Müdüriyyeti, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni, 12-1921), Ahâlî.

Ermeniler, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ermenilerde mi Hicret Ediyor?, ((Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Ermeni Gönüllüleri, (22 Receb-1340 (Salı) 21 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Ermeniler Haniye'yi Anlamışlar, ((Pazar) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ermenilerin Bir Müracaatı, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ermeniler Mes'elesi, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Eski Cum'a Cemâat-i İslâmiyesinden İ'lân, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Eski Zağra Cemâat Hayatı, (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Ethem Ruhi, (23 Şubat 1336-1921 Çehârşenbe-15 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Ey Türk, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ezansız Semtler, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Feci Bir Tren Kazâsı, (18 Haziran-1922-1338); ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Fethi Bey Ne Diyor, ((Çehârşenbe) 14 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Fevka'l-âde Harb Encümeni, (13 Cemâzi-yel-âhir-1340-(Cum'a) 10 Şubat 1922-1338), Ahâlî.

Fevka'l-âde Encümen Fa'âliyyette, (22 Cemâzi-yel-âhir-1340-(Pazar) 19 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Filib'e'de Mevlid-i Nebev-i Kıraatı, (22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338), Ahâlî.

Filistin Gâleyanı, (10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Fransa, Ankara İ'tilâfına Sâdık, (13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Fransa'da Yeni Kabine, 18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Fransa-İngiltere Münâsebâtı, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-921), Ahâlî.

Fransa Kabinesinde Buhrân, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Fransa Kabinesinin İsti'fâ'sı, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Fransa'nın Notası, (19 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1992-1338), Ahâlî.

Gaip Aranıyor, ((Cum'artesi) 25 Kânûn-ı evvel 1336-15 Rebî-ül-âhır 1338); (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338); ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338); (5 Kânûn-ı sâni 1336-1921 Çehâr-şenbi-20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Garbi Trakya'da Neler Oluyor, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Garbi Trakya ve Makedonyalılar, (Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Gayet Güzel Bir Usûl-ı Anadolu İttihâbı, (Çehârşenbe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Gazetemiz..., ((Pazar) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Gazetemizi Niçin Kapadık, (27 Şubat 1336-1921 Pazar-19 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Gençlik Hareketleri, (15-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 15-1921), Ahâlî.

Gidiyorlarmış, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Girit Ahvâlî, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921); (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

Girit İsyânı, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921); (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921); (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Girid'de ki Müsademeler Devam Ediyor, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Girid'de ki Vaz'iyet Endişe Bahis Değil İmiş, (Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Giridlilerin Son Bir Canavarlıkları Daha, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Gizli Müracaatlar, ((Cum'artesi) 10 Haziran 1921-1338), Ahâlî.

Gül Hanım, (20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Gümüş Leva'nın Kıymeti, 22-1937 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Hâbis Üstüne Hâbis, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Hâinlerin Korkusu, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338); ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Hâlebliler Ne İstiyor, ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Hasköy Mestanlı, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Hayri Efendi Niğde'de, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Her Yerde Yunan Zulüm ve Vahşetleri, (23 Receb-1340 (Çehârşenbe) 22 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Hey'et-i Vekîlemizin Fa'âliyyeti, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Hırsız Tevkifi, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Hintlilerin İngiltere'ye Protestosu, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Hindistan'da İktisâs, ((Pazartesi)12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Hindistan'da İmân, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Hindistan'da Neler Oluyor, (12-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 12-1921), Ahâlî.

Hindistan'da Millî Dârü'l-fünûn, (5 Kânûn-ı sâni 1336-1921 Çehârşembe-20 Rebî-ul-âhır 1339), Ahâlî.

Hindistan Gâleyanı, (11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Hindistanlı Kardeşlerimiz, ((Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Hindistan Mes'elesi, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Hindistan Müslümanlarının Teessüfleri, (2 Ramazân-1340 (Cum'artesi) 29 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Hindistan'ın Pencab Eyâlâtinde İhtilâl, (7 Cemâzi-yel-âhır-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Hindistan İstiklâli, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340-(Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Hind Meclis-i Millîyyesinde (Ahâlî) Fırkası, (19 Cemâzi-yel-âhır-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Hint Murahhasları, ((Çehârşenbe) 14 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Hint Müslümanları, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921); (19 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Irak'da İstiklâl İ'lanı, (18 Şubat 1336-1921, Cum'a-18 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Iraklı Kardeşlarımızın İstekleri, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Irak ve Hicâz Âsâyişi Günden Güne Muhtel, (22 Receb-1340 (Salı) 21 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İ'dâm Edildi, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İhtilâl'e Doğru?, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İhtilal Ordusu Hakkında Tafsilât, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İhtizar, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

İkaz, (10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İki Türkün Ölümü, (16 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

İ'lan, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921); (20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338); (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

İlave-i Edebiyemiz, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel-201921), Ahâlî.

İlk Bahar Hâzırlıkları, (11 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Çehârşenbe) 9 Şubat 1922-1338), Ahâlî.

İngiliz-Fransız İhtilâfı, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

İngiliz Kabinesinin İsti'fâ'sı Muhakkak Gibi, (13 Receb-1340 (Pazar) 12 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İngiliz Meb'ûslarının Şark-ı Karib Hakkındaki Müfid Bir Beyânâtı, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

İngilizlerin Yunanlılara Yardımı, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

İngiliz Sanây'i Buhrân Geçiyor, (22 Receb- 1340 (Salı) 21 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İngiltere-Fransa, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İngiltere-Fransa Münâsebâtı, (14-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

İngiltere-Fransa Müzâkerâtı, (13-337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-921), Ahâlî.

İngiltere-Fransa Münâsebâtı ve Şark mes'alesi, (14-337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

İngiltere Fransa ve Almanya Uzlaşması, ((Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

İngiltere İstiklâlâtı, (14-337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

İngiltere'nin İki Yüzlü Siyâseti, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

İngiltere'nin Türklere Karşı Siyâseti, (15 Receb -1340 (Salı) 14 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İngiltere Mısır İstiklâliyet'ini Tasdîk Etmiş, (19 Cemâzi-yel-âhir-1340-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

İngiltere Parlamentosu, (17-1337 (Cum'aretsi) Kânûn-ı evvel 17-921), Ahâlî.

İngiltere ve İrlanda Mes'alesi, (14-337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-921), Ahâlî.

İngiltere Velî-ahdı ve Hindliler, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10), Ahâlî.

İngiltere Yola mı Geliyor, ((Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

İntizâr, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

İmparatoriçe Zita Budapeşte'de, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

İran'da Kürdlerin Kıyamı, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

İran'da Rıza Han, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

İranlı Dîn-daşlarımızda Sevinç, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İran Şahı, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İrlanda, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-921), Ahâlî.

İrlanda Ateş İçinde, ((Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İrlanda'da Yeni Karışıklıklar, (337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-921), Ahâlî.

İrlanda Ne hâlde, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

İrlanda ile Mütâreke, (Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 336-12 Rebî-ül-âhir 338), Ahâlî.

İrlanda İstiklâl Mücâdelâtı, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-921), Ahâlî.

İrlanda ve İngiltere, (13-337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-921), Ahâlî.

İslâm Gençliği Fa'aliyeti Etrafında, (4 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

İslâm Hareketleri, ((Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

İslâm Hareketleri, ((Çehâr-şenbi) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

İslimiye'de., (22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338), Ahâlî.

İsmet Paşa Devlet-i Müttefika Murahhasları, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa'nın Diledikleri , ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa Ne Diyor, ((Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa'nın Kanâati, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa'nın Kat'î Bir Sözü, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa'nın Mülakatı, ((Cum'a) 8 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

İsmet Paşa'nın Raporu, ((Cum'artesi) 16 Kanunuevvel 1922-1338), Ahâlî.

İstanbul'a Gidecek Yolcuların Pasaportları, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

İstanbul-Ankara Müzâkerâtı ve Netâici, (18 Şubat 1336-1921 Cum'a, 18 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

İstanbul'da Fes Piyasası, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

İstanbul'da Fırtına, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

İstanbul'da Tevfik Paşa Hazretlerine, (23 Şubat 1336-1921 Çehârşenbe 10-Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

İstanbul Ermenileri, ((Cum'artesi), 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338)

İstanbul Rumları, Bir Muhtıra Birde Nâme Gönderdiler, (23 Şubat 1336-1921 Pazar-19 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

İstanbul Rumları, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

İstanbul ve Ankara Hükûmetlerinin Tevhidi, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

İtalya Hâriciyye Nâzırı Gitti, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İtalya Kabinesi, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

İtalya Kralı, (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

İtalya Siyâseti, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İtalya-Yugoslavya İhtilâfı, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10), Ahâlî.

İtalyan Kabinesi, (8 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338)

İvan Vazof'un Heykeli, (19 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

İzmir Ahvâlî, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

İzmir Havâlisinde Yunan Mezâlimi, (5 Ramazân 1340 (Salı) 2 Mayıs 1922-1338), Ahâlî.

(İzmir)'in İşgali Üzerine, (25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İzmir Rumları Hey'et Gönderiyorlar, (25 Receb-1340 (Cum'a) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

İzzet Paşa Hey'eti'nin Anadolu'daki Te'sîratı, (20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Japonlar Sibiryâ'yı Tahliye Edeceklermiş, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Kabûl-ı Süferâ, (22-133 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Kederlerimiz Ta'ziyelerimiz, (30 Kânûn-ı evvel 1336-1920 Perşembe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Kahire'de Kanlı Müsademeler, (15 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 12 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Kahraman Mısırlıların Protestoları, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Karadeniz'de Muharebe'ye İntizâr, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Kemalistlerle İngilizlerin İnebolu'da Müzâkerâtı, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Kemal Paşa Hazretleri, (12-1337(Perşembe) Kânûn-ı evvel 22 1921), Ahâlî.

Kemal Paşa'nın Taarruzu, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340- (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Kes Ey Asker, ((Perşembe) 19 Teşrin-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Kırcaalide Tüccâr Kulübü, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Kısa Bir Serancam, (22-1337 (Çehârşembe) Teşrin-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Kış Kaygısı, (13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Kızanlık Köylerinde Maârif Duygusu, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1938), Ahâlî.

Kilikya'nın Tahliyesi, (14-1337 (Çehârşembe) Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

Kilikya'nın Tahliyesinden Sonra, (16-1337(Cum'a)Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Kil Yağı İhrâcâtı, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Kostantin Cepheye Gidiyor, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921)), Ahâlî.

Kör Düğüm, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Lefçe Sancağı Dâhilinde Eşkîya Çetesi, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Leyla, (3 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Lord Allabeni, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Lozan'dakiler ve Ruslar , ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Lozan'da Makedonya Mes'elesi, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Lloyd Corc'un Yeniden İsti'fâsı Haberleri, (20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Lüleburgaz ve Kırkkilise'de Teslîm Edildi, ((Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1339), Ahâlî.

Nâmuzlu Bir Mürettibimiz, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Nasıl Yaşayabiliriz, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Nefsini Çiğneyen Bir Türk, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Neyyir Mustafa, Çehârşenbe, (11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Nişanla Taltîf, (17 Receb-1340 (Perşembe) 16 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Maârif Encümenleri Hakkında, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Maârif Nâzırı, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Maârif Nezâretinin Türk Mekatib-i Hakkında Sancâk ve Maârif Müfettişliklerine Bir Ta'mîm, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Macaristan'da Sansür Kalktı, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Ma'den Banyolarının Hükûmete Vâridatı, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921), Ahâlî.

Mâliyye Konferansına Bulgaristan'da İştirâk Edecek, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Manifatura Esnafına İ'ân, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338); (3 Ramazân-1340 (Pazar) 30 Nisan-1922-1338); (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Matbaamıza Para Göndertecek alanlara, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Mekteb-i Nüvvâbın Resmi Küşadı, (Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mersin ve Ayıntab'ın İşgali, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Mevzi Arkadaşlarımıza, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mevzilerimize, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mevzi Kardeşlerimize, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Mısır Ahvâlî, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921 10); (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17 -1921), Ahâlî.

Mısır'da, ((Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

Mısır'daki İktasat, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10

Mısır'daki Hey'et-i Süfere'ya Ta'lîmat, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Mısırdaki Verâset-i Saltanat Kanunu, (7 Ramazan-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Mısır İstiklâli, (25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Mısır Kralı Fuad'ın Beyân-nâmesi, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23-Mart-1922-1338), Ahâlî.

Mısırlıların Fitre ve Zekâtı, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Mısırlıların Teklifatı, (13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Mısırlılar Ne Diyor, ((Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mısır Mes'elesi ve İngiliz Nokta-ı Nâzırı, (13 Receb-1340 (Pazar) ,12 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Mısır ve Amerika, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Millî Ordu'nun Mukadderatı, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Mısır Gandhi, (13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Moskova'nın Ankara'ya Avansları, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922 1338), Ahâlî.

Mösyö Barto'nun Vereceği Nota, (2 Ramazân-1340 (Cum'artesi) 29-Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Muhabirlerimize Daie, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Muhacirlik, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Muhiddin Paşa-Goro, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Musul'da Kurtuluyor, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921), Ahâlî.

Mustafa Kemal Paşa Hazretleri, (13 Recep-1340-(Pazar) 12 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Mustafa Kemal Paşa'ya Kardeş Müzaheretî, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Mustafa Reşid Paşa, (Çehârşenbe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Mücâhid Fi-Sebillah Sidte, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Mücrim Nâzırlar Şumnu'da, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Müdürümüz, (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Mühim Bir i'tirâf, (22 Kânûn-ı evvel 1936-12 Rebi-ül-âhır 1338 Çehârşenbe), Ahâlî.

Mühim Bir Nâkil, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Mühim Bir Mülakat, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhır 1339), Ahâlî.

Mühim Bir Ricâ, (22 Cemâzi-yel-âhır-1340 (Pazar) 19 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Mühim ve Târihi Bir Tebrîk-nâme, (23 Recep-1340 (Çehârşenbe) 22 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Münacaat, (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338); (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî.

Mürettib Arıyoruz, ((Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Müslümanlar ve Başvekîl, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Müstakil Mısır, (11 Receb 1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Ok, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Öteki Kumandanlarda, ((Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Panah Gazinosundaki Cinayet, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Papa'nın Çevirdiği Entirika, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Paris'teki Sancağımız, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Paris'ten Sonra Roma'da, ((Çehârşenbe) 14 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Patrik-hânenin Nakli, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Plevne Gençler Birliğinden, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Rauf Beyin Nutku, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Razı Olmak İsterimş..., (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Pasiç'in Muvaffakiyetsizlikleri, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî.

Pasiç Praga'da, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6- 1921), Ahâlî.

Paşa Hazretleri'nin Tercüme-i Hâlleri, ((Cum'artesi) 10 Haziran 1922-1338), Ahâlî.

Plevne'de Mevlid-i Nebî, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Povankara Cenova'da, (7 Ramazân – 1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Povankara'nın Nutku, (8 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Prensesler Sofya'da, (1337 (Çehârşembe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Rahve Bozkurt Kursları, ((Pazartesi) 16 Teşrin-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Rahve'de Yangın, ((Cum'artesi) 18 Teşrin-i sâni 1922-1338); ((Cum'artesi) 18 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Rahve'nin Metaneten Müsâmeresi, ((Çehârşembe) 8 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Ramazan Destanı, (2 Ramazân-1340 (Cum'artesi) 29 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Romanya Ahvâlî, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Romanya'da Kabine Buhrânı, (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Rumlar Teşkilât-ı Milliyeden Kaçıyorlar, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Rum Patrik-hânesi, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Rus-Alman Muâhededinde Hafî Mevâdd, (2 Ramazân-1340 (Cum'artesi) 29 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Ruşuk'da Yangın, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Ruşukta Suikasd, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Rus Hey'et-i Murahassası Ankara'da, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Ruslara Yardım, 12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Ruslar Beserabya'yı İstiyor, 20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Rusların Hukuku, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Ruslar Ne Diyor, ((Çehârşembe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Ruslar Mühimmât Almakta, (13 Recep-1340 (Pazar) 12 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Rus Murahhasları, ((Cum'artesi) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Rus Sefri Ne Diyor, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Rus Sefirinin Pek Mühim ve Târihi Olan Sözleri, (23 Receb-134 (Çehârşembe) 22 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Rusya'da İhtilâl, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Rusya'nın Bir Notası, (25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart 1922-1338), Ahâlî.

Rusya Lehistan'ı Tehdîd Ediyor, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Rusya Protesto Ediyor, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Rusya ve Ankara, (2 Ramazân-134 (Cum'artesi) 29 Nisan-1922-1338), Ahâlî.

Rusya Yeni Muharebelere Hâzırlanıyor, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Sobranya'nın Müzâkerâtı, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1821), Ahâlî.

Sabri Bey, (Çehârşenbe 29 Kânûn-ı evvel 15 Rebî-ül-âhır), Ahâlî.

Sediniye Lokantası, (Çehârşenbe 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhır), Ahâlî.

Selanik-Dedeâğaç, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Selanik'e Nâkil Ediyorlar, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Sen Olmazsan, (24 Receb-1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Sevr Muâhedesi ve Romanya, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Sevişmek Siyâseti, (Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338), Ahâlî.

Sevişmek Siyâsetinde En Büyük Nizâm, (Cum'artesi 25 Kânûn-ı evvel 1336-15 Rebî-ül-âhır 1338), Ahâlî.

Sevkiyat Devam Ediyor, (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Sıhhiyye Kursları, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Sırbistan'a Hayvânât Teslîmi, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Sırbistan'da Kabine Buhrânı, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel) 23-1921), Ahâlî.

Sırbistan'dan Bulgaristan'a Muhaciret, (22-133 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Sırbistan Bulgaristan Münâsebâtı, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni, 4-1921), Ahâlî.

Sırbistan Bulgaristan Münasebat-ı Siyâsiyyesi, (1337 (Çehâr-şenbi) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Sırbistan'da Yeni Kabinenin Teşkilî, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Sırbistan Kralı Aleksandır'ın İzdivâcı, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Sırbîliler Hareketinde, ((Pazartesi) 16 Teşrin-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Sırb-Yunan İhtilâfı, (25 Receb-1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Sobraniye'nin Müzâkerâtı, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Sofya-Bankı Trenleri, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Sofya Belediye Reîsi ve Çar Hazretleri, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

Sofya Belediyesi, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338); (25-1337 (Cum'a) Teşrin-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Sofya Cami-i Şerifi, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Sofya'da Ahâlî Gazetesi Müdürü Mehmet Behçet Bey, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Sofya'da Alman Sefiri, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Sofya'da İtalyan Ticâret Kamarası, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Sofyada'ki Türk Hey'etleri, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Sofya da Panah Gazinosunda Cinayet, (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni 1921-10), Ahâlî.

Sofya Osmanlı Sefâret-hânesinde Sirkat, ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Son Anadolu Haberleri, (11 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Çehârşenbe) 9 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Son Anadolu Haberleri, (11 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Çehârşenbe) 9 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Son Ankara Tebliğ-i Resmîyesinden, (18-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel-28-1921), Ahâlî.

Son Teşebbüs, (3 Mart 1336-1921 Perşembe-23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Spor Haberleri, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23-1921), Ahâlî.

Suikasd, ((Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Sulh ve Yunanlılar, (1337 (Perşembe) Kanunisani 5-1921), Ahâlî.

Suriye'de Araplar ve Türkler Arasında Revâbit-ı Muhâdenet, (15 Receb 1340 (Salı) 14 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Şakalar, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 3-1921), Ahâlî.

Şam Haberleri, ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Şarkda Muazzam Bir İttifâk, ((Çehârşenbe) 14 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Şark Mes'elesi ve Sever Muahedesi, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Şark Şimendiferleri, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921), Ahâlî.

Şimendiferler İşleyebilecek, (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Şimendifer Kazâsı, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Şumnu ve Şumnulular, ((Cum'artesi) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Tahliye Etmeyecekmiş, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Tahsisâtı Kesmişler, (3 Mart 1336-1921 Perşembe- 23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Taklîd Altunlar, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Ta'til -i İşgal, (22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Tavsihında Pasaport Verilmiyor, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Ta'yîn, (12-1337-(Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921); (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Tanzîmat Mes'elesi ve Rusya, (7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Tebrîklerimiz, Temennîlerimiz, (30 Kânûn-ı evvel 1336-1920 Perşembe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Tefiz Kütüb-hânesi, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Tefiz Kütüb-hânesi Tomas, ((Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Teskîn Edilmiş İsyân, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Trablus'da Müstakil Emirlik, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trablus'da Yeni Hareketler, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Trablus'da Yeni Hareketler İtalyanlar Aciz Kalıyor, ((Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Trabzon'da Bahriyye Mektebi, (3 Mart 1336-1921 (Perşembe) 23 Cemâzi-yel-âhır 1339), Ahâlî.

Trakya da, (20-1337 Cum'a Kânûn-ı evvel-30-1921), Ahâlî.

Trakya'da Hareketler, ((Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakya'da Neler Oluyor, (27 Şubat 1336-1921 Pazar-19 Cemâzi-yel-âhır 1339), Ahâlî.

Trakya'da Neler Oluyor, (29-1337 Salı Teşrîn-i sâni 29-1921), Ahâlî.

Trakya'nın Kahraman Şehîdi İhtiyât Mülâzımı Hayri Bey Merhum, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakya'da Müfrezeler, ((Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakya Faciaları, (10- 1337 Cum'aertesesi-Kânûn-ı evvel-10-1921), Ahâlî.

Trakya Haberleri, 29 Kânûn-ı evvel-19 Rebî-ül-âhır Çehârşenbe), Ahâlî.

Trakya İçin Mitingler, (15 Receb-1340 (Salı) 14 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Trakyalıların Protestoları, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Trakya Nihâyet Türk'e Kavuşuyor, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakyamızda..., (Çehârşenbe) (11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakya Müslüman Meb'ûsları, (5 Kânûn-ı sâni 136-1921- Çehârşenbe-20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Trakya Şehîdi Hayri İçün, ((Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Trakya ve İzmir İade Edilmelidir, (22 Cemâzi-yel-âhır-1340 (Pazar) 19 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Tırnova'da Müsâmere, (13 Cemâzi-yel-âhır-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Tırnova Müftülüğünden, (11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

(Times) Gazetesi Ne Diyor?, ((Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Times Ne Diyor?, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Times'in Mühim Bir Baş Makalesi, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Trenler, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Torlakof-Stamboliyski, (27 Receb-1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Tuna, (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî

Tuna'da Sefer, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî

Tunalılar Marşı, (Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338, Ahâlî

Tuna Vapurları, (20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921), Ahâlî

Türk Bayrağı, ((Pazar) 5 Teşrin-i sâni 1922-1338), Ahâlî.

Türk-İtalya Müzâkereleri, (25-1337 (Cum'a) Teşrin-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Türkiye-İran, (25-1337 (Cum'a) Teşrin-i sani 25-1921), Ahâlî.

Türkiye'yi Kim Temsil Edebilir, (15 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 12 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Türklerin Merhametinden Herkes Emin, (17-1337(Cum'artesi)Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Türklerin Yeni Taarruzu, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921); (1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10), Ahâlî.

Türkler Ne Kadar Para İstiyor?, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Türkler Trakya'yı İstiyorlar, (1337 Perşembe Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Türk Mektepleri Encümen Hey'etlerine, (7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Tütünlerin Fiyatı, ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Ukrayna Muâhedesi Büyük Meclisinde Alkışlarla Tasdîk Edildi, (23 Recep-1340 (Perşembe) 23 Mart -1922-1338), Ahâlî.

Umûmî Haberler, (3 Mart 1336-1921 Perşembe 23 Cemâzi-yel-âhir1339); (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Üsküp Civarından Muharebe, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Vâlîdesini Katl Etmiş, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Varna Cem'iyet-i Hayriyesi, (5 Ramazân-1340 (Salı) 2 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Varna'da Harik, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921), Ahâlî.

Vazîfemiz, (17 Receb-1340 (Perşembe) 16 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Venizelos'in Fa'aliyetleri Nutuklar Îrâd Ediyor, ziyâretler, Mülakatlar Yapıyor Ziyafetler Çekiyor, (27 Şubat 1336-1921 Pazar 19 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Venizelos'te Yolunda, ((Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel-1922-1338), Ahâlî.

Venizolistler Teşvîk Eiyormuş, (15-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 15-1921), Ahâlî.

Viyolet, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921); (14-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921); (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Viyana'da Buhrân, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Yaşasın Kemal Paşa, (22 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 19 Şubat 1922-1338), Ahâlî.

Yeni Anadolu Haberlerinden, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Yeni Arâzîde ki Emlâk, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 5-1921), Ahâlî.

Yeni Hâlifemiz, (Cum'artesi) (1 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yeni Hâriciyye Nâzırımız, ((Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1337), Ahâlî.

Yeni Nâzırların Resm-i Tahlîfleri, (17 Receb-1340 (Perşembe) 16 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Yeni İstasyon, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Yeni Taarruz, (17-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921), Ahâlî.

Yeni Türk Taarruzu, (13-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 13-1921), Ahâlî.

Yeni Türk Hâzırlıkları, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Yeni Rüşdiyye Mektebi, (18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338), Ahâlî.

Yeni Yerler Müslümanlarına Müjde, (19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel-29-1921), Ahâlî .

Yeni Yugoslavya Kabinesi, (22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921), Ahâlî.

Yeni Zağra'da Papolana Bankasında Bir Sirkat, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Yine Nota, (28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921), Ahâlî.

Yola Geliyorlarmış, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Yudum, (23 Receb-1340 (Çehârşenbe) 22 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Yugoslavya'da Kabine Buhrânı, (14-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921); (12-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî.

Yugoslavya Kabinesinde Bûhran, (7 Ramazan-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Yugoslavya'da Kış, (19 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Yugoslavya'da Yeni Kabine, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Yugoslavya Kabinesinde Buhrân, (7 Ramazân-1940 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338), Ahâlî.

Yugoslavya'nın Yeni Harbiyye Nâzırı, (Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî.

Yunan Bulgar Hudûdu, (1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Yunan Canavarlığı Numûnelerinden, ((Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Yunan Canavarlıklarından, ((Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yunan İdâresinde İzmir, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Yunanlılar Ekaliyetin Hukukunu Nasıl Muhafaza Ediyor, (Çehârşenbe Kânûn-ı evvel 14-1921), Ahâlî.

Yunanlıya Bir Destan, (20 Receb-1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Yunanistan'da Cumhuriyet, (10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921), Ahâlî.

Yunanistan'da Yeni Karışıklıklar, (18 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni - 1922-1338); Karışıyor, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Yunanistan Günden Güne Karışıyor, (14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921), Ahâlî.

Yunanistan'ın Yeni Sulh Şartları, (29-1337 (Salı) Teşrîn-i sâni 29-1921), Ahâlî.

Yunanistan Yanıyor, ((Perşembe) Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yunan Kabinesi Sallanıyor, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Yunan Kralı Yine Hâzırlanıyor, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yunanlılar, (29-1337 (Salı) Teşrîn-i sâni 29-1921), Ahâlî.

Yunanlılar Çekiliyor, ((Cum'a) 18 Ağustos-1922-1338), Ahâlî.

Yunanlıların Plânı, ((Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yunanlılar Kuduruyor, (3 Mart 1336-1921 Perşembe-23 Cemâzi-yel-âhir 1339), Ahâlî.

Yunan Firarileri İzmir'den Kıbrıs'a Kaçıyorlar, (22 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 13 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Yunan Filosu'nda Büyük Bir İштиâl, (1337- (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921), Ahâlî.

Yunanistan'da Tütün Zirâi, (13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921), Ahâlî.

Yunanistan Tek Başına Kaldı, (15-1837 (Kânûn-ı evvel) 15-1921), Ahâlî.

Yunanistan Yanıyor, ((Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

Yunan Kabinesi Sallanıyor, (20-1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921), Ahâlî.

Yunan Ordusu, (3 Kânûn-ı evvel 1336-1920-Perşembe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Yunan Rezâletleri, (10 Receb-1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338), Ahâlî.

Yunan Vahşetleri, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî.

Yunan Vahşetleri, (10 Cemâzi-yel-âhır -1340 (Pazar) 12 Şubat-1922-1338), Ahâlî.

Yunan ve İngiliz, (25-1337 (Cum'a) Teşrîn-i sâni 25-1921), Ahâlî.

Yunan Zulümleri Devam Ediyor, ((Çehâr-şenbi) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî.

(180) Mahkûmun Affı, (1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921), Ahâlî.

1920, (Çehârşenbe 20 Rebî-ül-âhır 1339), Ahâlî.

Yusuf Kemal Bey Konya'da, (12-1337(Perşembe)Kânûn-ı evvel 22-1921), Ahâlî

Zafer Destanı, ((Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî

Zâbitlerini Çekiyorlar, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî

Zafer Marşı, ((Pazar) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338), Ahâlî

Zâlimlerin Yüzünden Dağa Çıkan Müslümanlar, ((Perşembe) 8 Haziran-1922-1338), Ahâlî

Zavallı Bir Rum, (25 Receb-1340 (Cum'a) 23 Mart-1922-1338), Ahâlî

Zavallı Bizler... , ((Pazar) 18 Haziran-1922-1338), Ahâlî

Zirâat Nezâretinde, (16-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921), Ahâlî

Zirâat Nezâreti'nin Fâideli Bir Müsabakası, (1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921), Ahâlî

EKLER

EK-1 Ahâli Gazetesi'nde Yer Alan Başlıklar-(Fihrist)

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Sevişmek Siyâseti	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	1	1-2
Filibe'de Mevlid-i Nebî Kıratı-Muhabir-i Mahsûsamızdan:	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	1	2-3
İslimiye'dede	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	1	3
Avrupa İşleri: İrlanda İle Mütâreke	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	1	3
Mühim Bir İ'tirâf	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	1	3
Türk-Bulgar Cem'iyeti	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	1-2
Cumhuriyet Sikkesi (Cumhuriyet)	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	2
Ada Kale Türkleri Ne hâlde	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	3
Simon Radef'in Teklîfi	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	3
Bilal Efendi	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	3
Spor Haberleri	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	4
Teşekkür Aleni	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	4
Maarif Encümenleri Hakkında	Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	4-5

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Terzi Mestan Efendi	Çehârşenbe 22 Kânûn-1 evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	5
İ'ân-Pravadi Müftülüğünden:	Çehârşenbe 22 Kânûn-1 evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	5
Nakarat (Ömer Seyfeddin)	Çehârşenbe 22 Kânûn-1 evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338	315-5	2	1-2-3-4-5
Sevişmek Siyâsetinde En Büyük Nizâm -2-	Cum'artesi 25 Kânûn-1 evvel 1336- 15 Rebî-ül-âhır 1338	316-6	1-2	1-2-3/1
Türklerle Anlaşmak Lâzım	Cum'artesi 25 Kânûn-1 evvel 1336- 15 Rebî-ül-âhır 1338	316-6	2	1
Gayet Mühim Bir Vesîka-ı Siyâsiyye	Cum'artesi 25 Kânûn-1 evvel 1336- 15 Rebî-ül-âhır 1338	316-6	2	1-2-3
Gaib Aranıyor	Cum'artesi 25 Kânûn-1 evvel 1336- 15 Rebî-ül-âhır 1338	316-6	2	3
Aff Politikası -3- (Mehmet Behçet)	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	1	1-2
Trakya Sayfaları - Trakya Haberleri	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	1	3
Millete Bir İşâret (Mehmed Behçet)	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	1-2	2-3/1
İslâm Âlemi-Ermenistan Mes'elesi	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	1
Anadolu ve İzzet Paşa	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	1
Arnavudluk Cem'iyyet-i Akvam'da	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	2-3
Trakya Haberleri!..	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	2-3
Bulgaristan Haberleri- İslâm Âlemi: Sabri Bey	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	3
Sedineniye Lokantası	29 Kânûn-1 evvel 19 Rebî-ül-âhır	318-5	2	2-3
Sevişmek Siyâsetinde: - Son Sözü - 4-	Perşembe 30 Kânûn-1 evvel 1336-1920-20 Rebî-ül-âhır 1339	8	1-2	1-2-3/1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ahâlî	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920- 20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	1
Avrupa İşleri: Avam Kamarasında Mühim Bir münâkaşa	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920-20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	1-2
Şâyân-ı Dikkat bir Mes'ele	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920- 20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	2
Yunan Ordusu	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920-20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	2
İslâm Âlemi- İstanbul Mektubu	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920-20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	2-3
Tebrîklerimiz, Temennîlerimiz	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920- 20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	3
Kederlerimiz, Ta'ziyelerimiz Velîme	Perşembe 30 Kânûn-ı evvel 1336-1920-20 Rebî-ül-âhır 1339	8	2	3
1920 (Emin Ali)	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	1	1-2-3
Trakya Sayfaları - Yaralar... Behçetim'e (İskeçeli Mehmed Sıdkı)	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	1	2
İstanbul (Ümîdin Babası)	5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339 Çehârşembe	9-319	2	1-2
İslâm Âlemi- Hindistan'da Millî Dârü'l-fünûn	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	2	2
Mustafa Reşid Paşa	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	2	2-3
Gayet Güzel Bir usûl Anadolu İttihâbı	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	2	3
İ'lân- Gaib Aranıyor	Çehârşembe 5 Kânûn-ı sâni 1336-1920 20 Rebî-ül-âhır 1339	9-319	2	3
Cihan Ne Hâlde	18 Şubat 1921 -1336 18 Cemâzi-yel-âhır 1339	11-321	1	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Çiftçi Konferansı	18 Şubat 1921 -1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	1	1-2-3
İslâm Grubu	18 Şubat 1921-1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	1-2	1/1
İstanbul Ankara Müzâkerâtı Netâici (Ümîdin Babası)	18 Şubat 1921-1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	1-2	2-3/1-2
Hey'etin Müracaatı	18 Şubat 1921-1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	2	1-2-3
Son Saat Telgraf Haberleri: - Irak'da İstiklâl İ'lanı	18 Şubat 1921-1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	2	3
Gaib Aranyor	18 Şubat 1921-1336 18 Cemâzi-yel-âhir 1339	11-321	2	3
Edhem Ruhi	Çehârşenbe 23 Şubat 1921-1336 10 Cemâzi- yel-âhir 1339	12-322	1-2	1-2-3/1
İstanbul'da Tevfik Paşa Hazretlerine (Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi Mustafa Kemal)	Çehârşenbe 23 Şubat 1921-1336 10 Cemâzi- yel-âhir 1339	12-322	2	1
İstanbul'da Tevfik Paşa Hazretlerine Paşa Hazretleri (Türkiye Büyük Millet Meclisi Reîsi Mustafa Kemal)	Çehârşenbe 23 Şubat 1921-1336 10 Cemâzi- yel-âhir 1339	12-322	2	1-2
Der-saadette Tevfik Paşa Hazretleri (Bekir Sami Bey)	Çehârşenbe 23 Şubat 1921-1336 10 Cemâzi- yel-âhir 1339	12-322	2	2
Dünya İşleri Ne Hâlde	Pazar 27 Şubat 1921- 1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	1	1-2-3
Umûmî Haberler- (Venizelos) in Fa'aliyetleri Nutuklar İrâd Ediyor, Ziyâretler, Mülakatlar Yapıyor Ziyafetler Çekiyor	Pazar 27 Şubat 1921- 1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	1-2	3/1
İstanbul Rumları, Bir Muhtıra, Bir de Nâme Gönderdiler	Pazar 27 Şubat 1921- 1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	1	3
Bolşevikler Ne Vakit Gelecekler?	Pazar 27 Şubat 1921- 1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	1	2-3
Gazetemizi Niçin Kopardık?	Pazar 27 Şubat 1921- 1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ankara Haberleri- İslâm Âlemi	Pazar 27 Şubat 1921-1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	2	2-3
Kara Haberler... Trakya'da Neler Oluyor?	Pazar 27 Şubat 1921-1336 19 Cemâzi-yel-âhir 1339	13-323	2	3
İdâreden:- Müsabakamız	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	1	1
Umûmî Haberler	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	1	1
Edebî Sayfalar: (Faruk Nafiz- Ahâlî)	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	1	1
Dertleşî.. Dünya'ya Bir Nutuk	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	1-2	2/1
Son Teşebbüs	3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339 Perşembe	14-324	2	1
Mühim Bir Mülakat	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	1
Vesâyâsı	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	1
Zonguldak Havâlisinde Mektebler	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Amerika ve Türkiye	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	1-2
Tahsisâtı Kesmişler	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	1
Anadolu Haberleri- Hayri Efendi Niğde'de	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2
Trabzon'da Bahriyye Mektebi	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2
Hilâl-i Ahmer'e Beş Bin Lira	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bir İdâm Daha	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2
Anzavur Ne Yapıyor?	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2
Ankara Zat-ı Şahaneye Arz-ı Ebedîyet Edecek	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	2-3
Ankara Beyân-nâme Neşr Edecek	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Alenî Teşekkür (M.B.)	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Açık Muhabere Bayii ve Abonmanlarımıza	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Yunanlılar Kuduruyor	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Plevne'nin Alekssandrova Caddesinde (189) Numarada Amerika Lokantası Marika Yordanova	Perşembe 3 Mart 1921-1336 Cemâzi-yel-âhir 1339	14-324	2	3
Kör Düğüm	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	1-2
Mektubumuza Cevab	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	2-3
Umûmî Haberler-Arnauvudluk Ahvâlî	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	4
Avusturya Asâr-ı Atika Hâlleri Satıyor	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	4
Dobruca'da	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	4
Yeni Yugoslavya Kabinesi	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	1	4
Ankara Tebliğ-i Resmîyesi	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	2	1
Kemalistlerle İngilizler'in İnebolu'da Müzâkereleri	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	2	1
Bulgaristan Haberleri-Kabûl-ı Süferâ	Pazar 22-1337 Kânûn-ı sâni 1-1921	18-338	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Kil Yağı İhrâcaatı	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	2
Tuna'da Sefer	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	2
Sırbistan'dan Bulgaristan'a Muhaciret	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	2
Gümüş Levanın Kıymeti	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	2
Sofya Haricinde Büyük Bir İştîâl	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Borsa	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	4
İ'ân (Reîs Halil Hüsmen) - Rusçuk Cemâat -i İslâmiyesinden Numara 562	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Arasta Cami-i Vakfi Emlâkı'ndan	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Öğleden Sonra	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Eski Cami-i Emlâkı'ndan	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Öğleden Sonra	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Çavuş Zade Emlâkı'ndan	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Mustafa Paşa Emlâkı'ndan	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Seyid Paşa Emlâkı'ndan	Pazar 22-1337 Kânûn-1 sâni 1-1921	18-338	2	3
Zavallı Türklük	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	1	1-2-3
Tatlı Bir Hâtıra (Kazım Memduh)	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	1	3-4
Bulgaristan Haberleri-Sofya Belediye Reîsi ve Çar Hazretleri	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	1	4
(180) Mahkûmun Affi	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	1	4
Dimitrof İstasyonu	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	1
Prensesler Sofya'da	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Dördüncü Madde Mahkûmları	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	1
Dördüncü Madde Da'vâları	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	1
Yeni Tensikler	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	1-2
Hasköy Mestanlı	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	2
Bulgar Askerleri'nin Hamiyeti	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	2
Bulgaristan'ın Yeni Taksimat-ı Mülkiyesi	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	2
Sırbistan Bulgaristan Münâsebât-ı Siyâsiyesi	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	2
Umûmî Haberler-Kahraman Mısırlıların Protestoları	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	3
Anadolu ve Taarruz Hazırlıkları	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	3
Bükreş Komünistleri'nin Muhakemesi	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	3
Paris'ten İstanbul'a Otuz Beş Saatte Gelen Tayyareciler	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
Akd	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
Borsa	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
İ'tizâr -İdâreden	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
Ahâlîyi Sofya'da Arayanlara	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
Ahâlî Matbaası	Çehârşenbe 1337 Kânûn-1 sâni 4-1921	19-339	2	4
Müftülükler ve Doktor İlya Karacof (Mehmed Murat)	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	1	1-2-3
Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: Fedakârlık Nasıl Olurmuş...	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	1	3-4
55 Bin Leva...	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	1	4
850 Bin (Derviş)	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	1-2	4/1
Bulgaristan Haberleri - Şark Şimendiferleri	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Meyhane Seddi	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	1
Yeni Arâzideki Emlâk	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	1-2
Ma'den Banyolarının Hükûmete Vâridâtı	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	2
Umûmî Haberler- Sulh ve Yunanlılar	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	2
Washington Konferansı	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	2
Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	3
Bükreş Haberleri	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	3-4
Borsa	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	4
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	4
Ahâlî Matbaası	Perşembe 1337 Kânûn-1 sâni 5-1921	20-340	2	4
Türklerin Gözü Nerede (Makedonyalı: Mehmet Kemal Toskalı Bayraktar Oğlu)	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	1	1-4
Çar Hazretlerinin Gazetemize İltifâtları	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	1	2
Sofya'da Ahâlî Gazetesi Müdürü Mehmet Behçet Bey'e	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	1	2
Muharririmizin Telgrafı Bulgaristan Hükûmet-i Seniyesine Sâhib Çar Üçüncü Boris Hazretlerine (Ahâlî Gazetesi Müdürü Mehmet Behçet)	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	1	3-4
Şahıslar ve Tefsirler -Mi- (Midilli refikamızdan)	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	2	1
Umûmî Haberler- Paşiç Praga'da (Praga Tagbilat Gazetesi)	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	2	1
Yugoslavya'nın Yeni Harbiyye Nâzır (Avala Ajansı)	Cum'a 1337 Kânûn-1 sâni 6-1921	21-341	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Cenova'da Beyne'l-milel Salıb-i Ahmer Konferansı	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	1
Türklerin Yeni Taarruzu (Radyo Telgraf)	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2
Dobruca'daki Bulgar Kilise ve Mektepleri	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2
Bükreş Haberleri	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2
İrlanda'da Yeni Karışıklıklar (Ajans Havas)	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2
Girid Ahvâlî	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2
Bulgaristan Haberleri	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	2-3
Okyanus Müesseseleri'nin Yeni Vergisi	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	3
Zirâat Nezâretinin Faîdeli Bir Müsabakası	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	3-4
Bulgaristan da ki Ma'den Ocakları	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Sen Sinod'un Muaveneti	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Taklîd Altunlar	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Aşçı Mektebi	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Borsa	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Cum'a 1337 Kânûn-ı sâni 6-1921	21-341	2	4
Milletler Nasıl İdâre Olunurlar?	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	1	1-2
Cevaba Cevab (Mehmet Behçet)	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	1	2-3-4
Umûmî Haberler	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	1
Türklerin Yeni Taarruzu	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	1
İtalya - Yugoslavya İhtilâfı	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	1-2
Mısır Ahvâlî	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Mısır'daki İktisâsat	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	2
İngiltere Velî-ahdı ve Hindliler (Akslesyor Gazetesi)	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	2-3
Bulgaristan Haberleri-Bulgaristan'ın Yeni Taksîmât-ı Adliyyesi	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	3
Sofya'da Panah Gazinosunda Cinayet	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	3
Beş Dinarlık Sırb Kaimeleri	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	4
Baş-vekîl Gospodin İstanbulskinin Beyânâtı	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	4
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	4
Ahâlî Matbaası	Salı 1337 Kânûn-ı sâni - 1921-10	22-342	2	4
Nasıl Yaşayabiliriz	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	1-2
Bulgaristan Haberleri-Çar Hazretleri'nin Sofya Fakîrlere Hediyesi	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	2
Çar Hazretleri Razgrad'da	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	2-3
Mutasarrıflar Konferansı	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	3
Sobraniye'nin Müzâkerâtı	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	3
Sıhhiye Kursları	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	3
Lofce Sancağı Dâhilinde Eşkîya Çetesi	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	3-4
Yeni Zağra'da Popolarna Bankasında Bir Sirkat	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	4
Eski Zağra'da Cemâat-i İslâmiye İttihâbı	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	4
Emniyyet-i Umûmiyye Müdriyyeti	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	4
Sofya'da İtalyan Ticâret Kamarası	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	1	4
General Keşof Vefât Etmiş	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İstanbul'a Gidecek Yolcuların Pasaportları	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1
Müftü Ta'yini	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1
Panah Gazinosunda Cinayet	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1
Karadeniz'de Fırtınalar	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1
Umûmî Haberler- Küçük İtilâf	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1
Çekoslavak Hükûmeti'nin Amerika'dan İstikrâzı	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	1-2
İmparatoriçe Zita Budapeşte'de	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	2
Rus Sovyet Hükûmeti Yakında (Cenova) da İnakad Edecek Millî Konferansa Da'vet Edildi	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	2
Mâliyye Konferansa Bulgaristan'da İştirâk Edecek	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	2
Türkler Trakya'yı İstiyorlar	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	2
Yunan Bulgar Hudûdu (Efimrus Tun Valkanikon Gazetesi)	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12- 1921	23-343	2	3
Yunan Filosunda Büyük Bir İştîâl	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12 - 1921	23-343	2	3
Bir Rum Metropolidi Kiliside Adam Öldürüyor	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12 - 1921	23-343	2	3-4
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Perşembe 1337 Kânûn-ı sâni 12 - 1921	23-343	2	4
Teşekkür (Mehmet Behçet)	Çehârşembe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	1
Kısa Bir Serencam	Çehârşembe 22-1337 7 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	1
Mühim Haberler	Çehârşembe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	2-3
Türk ve Yunan	Çehârşembe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Atina'da Olanlar	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	2-3
Anadolu-İngiltere	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	3
Çatalca'da Neler Oluyor? (Doryan Gazetesi)	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	3
Selanik Dedeğaç	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	3
Para Teklifi	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1-2	3/1
Ok-Boş Yere Dedikodu Yapmak İsteyenlere	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	1	2-3
Aga Han Hazretleri ve Hilâfet	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	1
İran'da Rıza Han	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	1
Bulgar Ticâret Nâzırı	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	1
Ta'til-i İşgal	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	1-2
Bekir Sami Bey	22-1337 (Çehârşenbe) Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	2
Türklerin Hakkı	Çehârşenbe 22-Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	2-3
İzmir	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	3
Edirne	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	3
İstanbul	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	3
Son Haberler - Londra Konferansı ve Türkler	Çehârşenbe 22-1337 Teşrîn-i sâni 23- 1921	1-322	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
----- -----	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	1	1-2
Mühim Haberler - Yunan İdâresinde İzmir	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	1	3
Yola Geliyorlarmış	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	1	3-4
Yusuf Kemal Bey'in Beyânâtı	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	1-2	4/1
Ok-Koyun ile Keçi	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	1	4
Umûmî Haberler-Razı Olmak İsterlermiş	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	1
Türk - İtalya Müzâkereleri	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	1
Anadolu Haberleri	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	1
İngiliz - Fransız İhtilâfı	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	1-2
Yunan ve İngiliz	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2
Hâbis Hâbis Üstüne	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2
Arnavutluk da Sefer-berlik	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2
Türkiye - İran	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2
Ankara ve Padişah	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2-
Anadolu Donanması	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	2-3
Bulgaristan Haberleri - Çar Hazretleri Rusçuk'da	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Dâhil-i İstikrâz	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	3-4
Sofya Cami-i Şerifi	Cum'a 25-1337 Teşrîn-i sâni 25- 1921	2-323	2	4
----- -----.(Mehmet Behçet)	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	1-2
Mühim Haberler – Times'in Mühim Bir Baş Makalesi	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	2-3
İtilâflar ve İhtilâflar	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	4
Venizolistlerde mi?	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	4
Beyne'l-milel İcrâ' Komiteleri	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	4
Romanya'da	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1	4
Yine Nota	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	1-2	4/1
Son Bir Muavenet mi?	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	1
Ankara - Yunanistan	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	1
İngiltere - Mısır	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	1
Cumhuriyetin Muhafazası İçün Kanun	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	1-2
Sözün Doğrusu	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	2
Bulgaristan Haberleri - Şimendifer Kazası	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	2
Bulgar Yunan Hudûdu	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ziştovi'de Ticâret Mekteb-i Âliyesi	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	2-3
----- -----	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	3
Bulgaristan da ki Avukatlar	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	3
Tuna'nın ----- -----	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	3
Sâbık Bulgar Orduları Baş Kumandanı General Jekof'un Dîvân-ı ali Huzûrundaki İstintak ve Muhakemesi	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	3-4
Öğleden Sonra	Pazartesi 28 1337 Teşrîn-i sâni 28-1921	3-324	2	4
----- ----- (Mehmet Behçet)	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	1	1-2-3-4
Umûmî Haberler- Yunanistan'ın Yeni Sulh Şartları	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	1	4
Yunan Ordusu Gâleyanda	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	1	4
Tazmînât Talebi	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	2	1
Yunanlılar	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	2	1
Trakya'da Neler Oluyor?	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	2	1
Bulgaristan Haberleri- Balkan Ahvâlî	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	2	1-2
Sâbık Bulgar Orduları Baş Kumandanı General Jekof'un Dîvân-ı âli Huzûrundaki İstintak ve Muhakemesi	Salı 29 1337 Teşrîn-i sâni 29-1921	4-325	2	2-3-4
----- ----- (Eski Cum'a Meb'ûsu Ahmed Zihni	Salı 10 1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10- 1921	5-325	1	1-2-3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Trakya Faciaları	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	1	3-4
Şakalar: Belli Değil... Üstat Behçet Bey Efendiye (Al Yanak Şerif)	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	1	4
Umûmî Haberler:	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	1
Trakya Mes'elesi	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	1
Yunan Haberleri	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	1
Atina 'da Heyecân	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	1
Yunanistan da Cumhuriyet	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	1-2
Anadolu Haberleri - Adana Vilâyeti'nin Tahliyesi	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Aff-1 Umûmî	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Millî Ordunun Mukadderat'ı	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Ali İhsan Paşa Karargâha Gidiyor	Cum'artesi 10 1337 (Cum'artesi) Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Enver (Paşa) Neler Yapıyor	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Mersin ve Ayıntab'ın İşgali	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	2
Ankara----- -----	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	3
Atina Meb'ûslarının Azîmeti	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	3
Bekir Sami Bey	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-1 evvel 10- 1921	5-325	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bulgaristan Haberleri-Sofya Cami-i Şerifi	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-ı evvel 10- 1921	5-325	2	3
Bulunan Bombalar	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-ı evvel 10- 1921	5-325	2	3
Ta'yîn	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-ı evvel 10- 1921	5-325	2	4
İ'tizâr	Cum'artesi 10 1337 Kânûn-ı evvel 10- 1921	5-325	2	4
----- ------(Gorgi Paskalof)	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	1	1-2
Bulgaristan Haberleri	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	1	3
Nâmuslu Bir Mürettebimiz	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	1	3-4
Şakalar: Anadolu'dan Mektub (Fazıl Ahmed)	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	1	4
Umûmî Haberler- Sırbistan'da Yeni Kabinenin Teşkîli	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1
Almanya'nın İstikrâzı	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1
Bahr-i Teslihat'ın Tehdîdi	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1
Girid İsyânı	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1
Bükreş Pazarı	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1
Almanya - Yugoslavya Mes'alesi	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	1-2
İngiltere - Fransa Müzâkerâtı	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2
Şark Mes'alesi ve Müttefikler	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Rusların Hukuku	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2
Avusturya ve Rusya	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2
Üsküp Civarındaki Muharebeler	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2
Suni Altın Madeni	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	2-3
Fransa Kabinesinde Buhrân	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3
İrlanda ve İngiltere Muharebesi mi?	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3
İngiltere-Fransa ve Almanya Uzlaşması	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3
Şark Ahvâlî: Yeni Türk Taarruzu	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3
Karadeniz’de Muharebeye İntizâr	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3
İtilâf Neticeleri	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	3-4
Yunanistan’da----- -----	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	4
İstanbul’da Tevkifat	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	4
Sofya’da Ehven ve Pek Nefis Lokanta Arayanlar Bir Dakika Bile Düşünmeden Viyolet	Salı 13-1337 Kânûn-ı evvel 13- 1921	6-326	2	4
----- ----- (Ahmet Zihni)	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	1	1-2-3-4
Şakalar: Yine Yad Et!..(Fazıl Ahmed)	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	1	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Gençlik Hareketleri	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	1
Plevne Mektubu (E. Nazmi)	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	1
Umûmî Haberler: İ'tilâf-ı Murabba'a Doğru	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	1
İngiltere ve İrlanda Mes'elesi	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	2
İrlanda İstiklalatı	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	2
İngiltere-Fransa Münâsebâtı ve Şark Mes'elesi	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	2
Yugoslavya'da Kabine Buhrânı	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	2-3
Trakya Demiryolları'nın Düvel-i İ'tilâfiye Tarafından Teftîşi	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	3
Kilikya'nın Tahliyesi	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	3
Yunanistan Ekaletin Hukukunu Nasıl Muhafaza Ediyor? (Anadolu Ajansı)	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	3
Sofya'da Ehven ve Pek Nefis Lokanta Arayanlar Bir Dakika Bile Düşünmeden Viyolet	Çehârşenbe 14 1337 Kânûn-ı evvel 14- 1921	7-327	2	4
----- ----- Bir Gece... (Mehmed Behçet)	Çehârşenbe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	1	1-2-3
Salim Nûri Bey (Mehmed Behçet)	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	1	3-4
Ahmed Zihni Bey (Mehmed Behçet)	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	1-2	4/1-2
Gençlik Hareketleri (Pravadi Mektubu)	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İstikbâl Fa'âliyyeti	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	2	2-3-4
Umûmî Haberler- Sr.----- -----	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	2	4
Yunanistan Tek Başına Kaldı	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	2	4
Venizolistler Teşvik Ediyormuş	Perşembe 15 1337 Kânûn-ı evvel 15- 1921	8-328	2	4
Piştirede'ki Kızlarım (Mehmed Behçet)	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	1-2-3
Bir Vesîka-ı İbret ve İntibah	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	3
Umûmî Haberler- Girid İsyânı	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	3-4
Zâbitlerini Çekiyorlar	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	4
Gonaris Yine Ümitsiz	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1-2	4/1
Şiir - Bir Grub (Al Yanak Şerif)	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	4
Ok- (Oğuz)	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	1	4
Girid'de ki Vaz'iyet Endişe Bahs Değil İmiş	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	2	1
Kilikya'nın Tahliyesi'nden Sonra	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	2	1
Hindistan'da Neler Oluyor	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	2	2
Hind Müslümanları	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	2	2
Paşiçek Muvaffakiyetsizlikleri	Cum'a 16 1337 Kânûn-ı evvel 16- 1921	9-329	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Şark Ahvâlî: İstanbul ve Ankara Hükûmetleri'nin Tevhidi	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	2
Bâb-ı âlî İzmir'in Muhtariyetini Red' Ediyor	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	2
İstanbul'da Fırtına	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	2
Bulgaristan Haberleri	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	2-3
Bir Milyon Levalık Bir Sirkat	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	3
Sâbık Çar Viyana'da	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	3
Zirâat Nezâretinde	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	3
Filibe'de Arâzî İstimlâkı	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	3-4
Borsa	Cum'a 16 1337 Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	4
Bi-l-umûm Mekâtib-i İslâmiye Encümen ve Muallimlerine Ta'mim	Cum'a 16 1337 (Cum'a) Kânûn-1 evvel 16- 1921	9-329	2	4
Türklerin Gözü Nerede Olmalıdır? (Gorgi Yaskalof)	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	1-2	1-2-3/1
Vaktimizin Kıymeti Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: (Derviş)	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	1	4
Umûmî Haberler- İngiltere Parlamentosu	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	2	1
Türklerin Merhametinden Herkes Emin	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	2	1
Mısır Ahvâlî	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	2	2
Romanya'da Kabine Buhrânı	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-1 evvel 17- 1921	10-330	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Yeni Taarruz	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	2
Bulgaristan Haberleri-	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	2-3
Çar Hazretleriyle Prenseler	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	3
Eski Zağra'da Cemâat Hayatı	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	3
Şimendiferler İşleyebilecek	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	3
Üç Hemşehrimiz	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	3
Tebrik	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	3
Aleni Teşekkür (Al Yanak Şerif)	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	4
Muallim----- -----	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	4
Sofya'da Ehven ve Pek Nefis Lokanta Arayanlar Bir Dakika Bile Düşünmeden Vıyolet	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	4
Yemekler----- -----	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	4
Bi-l-umûm Mekâtib-i İslâmiye Encümen ve Muallimlerine Ta'mim	Cum'artesi 17 1337 Kânûn-ı evvel 17- 1921	10-330	2	4
Cihan Muvazenesi ve Siyâsi Güçler (Cemal Ziya)	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	1	1-2-3
Kemal Paşa'dan Ne Haber? Gördüklerimiz Düşündüklerimiz: (Derviş)	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	1	3-4
Umûmî Haberler- Viyana'da Buhrân	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Arnavudluk Ahvâlî	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	1
Arnavudluk Ne Hâlde	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	1
Romanların İslavlar Hakkındaki Düşünceleri	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	1-2
Rusya Yeni Muharebeler Hâzırılıyor	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	2
Yunan Kabinesi Sallanıyor	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	2
İrlanda İstiklâl Mücâdelâtı Devam Ediyor	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	2
Tahliye Etmeyecekmiş	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	2
Meş'um Tesâdüf	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	2
Berlin'de Endişe	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	3
Şark Ahvâlî: Yeni Anadolu Haberlerinden (Ankara'dan Paris'e Çekilen Bir Telgraf-nâmeğe Göre:)	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	3
Atina Ahvâlî	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	3
Yeni Türk Hâzırlıkları	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	3
İngiliz Meb'ûslarının Şark-ı Karib Hakkındaki Müfid Beyânâtı	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	3
İzmir Ahvâlî	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4
Siraid-----	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Sobraniye'nin Ta'tili	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4
Muhabirlerimize Dâir	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4
İlâve-i Edebiyemiz	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4
Ahâlî Matbaası	Salı 20 1337 Kânûn-ı evvel 17-1921	11-331	2	4
Muhacirlik (Gorgi Yaskalof)	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	1	1-2-3-4
Bizimkilere- Anadolu Nefes Ağzından (Mehmed) (İbrahim) (Ahmed) (Receb)	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	1	3-4
Ok (Ecdad Sözü)	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	1	3-4
Umûmî Haberler - Ruslara Yardım	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	1
Arnavudluk Ahvâlî	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	1
Trakyalıların Protestosu	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	1
Ervah ile Muhaberesinden Dolayı	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	1
Yunan Ordusunda Âdem-i Memnuniyyet	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	1-2
Hindlilerin İngiltere'ye Protestosu	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	2
İrlanda	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	2-3
Yugoslavya'da Kabine Buhrânı	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	3
Anadolu Haberleri- Yusuf Kemal Bey Konya'da	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Kemal Paşa'nın Hâzırlıkları	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	3
Ta'yîn	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	3
Bulgaristan Haberleri- Tuna	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	3-4
Maârif Nezâreti	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	4
İdâreden: Mevzi Kardaşlarımıza	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	4
Borsa	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	4
Elbise Yaptırmak İsteyenlere	Perşembe 12 1337 Kânûn-ı evvel 22-1921	12-332	2	4
Türklerin Katîli Kimlerdir? (Mehmed Behçet)	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	1	1-2-3
Umûmî Haberler-Fransa - İngiltere Münâsebâtı	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	1	3
Yunanistan'da Tütün Zirâî	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	1	3-4
Sevr Muâhedesi ve Romanya	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	1	4
Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: Burgaz Gençleri (Derviş)	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	1	4
Macaristan'da Sansür Kalktı	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1
İngiliz Dostu	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1
Arnavudluk İktisâsatı	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1
Kostantin Cepheye Gidiyormuş	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Rusya Protesto Ediyor	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1
Sırbistan'da Kabine Buhrânı	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	1
Meclis-i Âlî Ne Zamân Toplanacak	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Yugoslavya'da Yeni Kabine	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Romanya Ahvâlî	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Şark Ahvâlî: Anadolu'da Hâzırlık	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
İstanbul'da Bir Konferans	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Rus Hey'et-i Murahhasası Ankara'da	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Türkiye Ermenistan Münâsebât-ı Ticâriyyesi	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	2
Bulgaristan Haberleri-Ruşuk'da Yangın	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	3
Bulgaristan İstikrâzının İngiltere'de Muvaffakiyetli Müzâkereleri	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	3
En İnsanlı Sarrâf	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	4
Borsa	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	4
İ'lân	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	4
Elbise Yaptırmak İsteyenlere	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	4
Ahâlî Matbaası	Cum'a 13 1337 Kânûn-ı evvel 23- 1921	13-333	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Anadolu'da İmân (Mustafa Cemal)	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	1	1-2-3
Umûmî Haberler-Yunan Balonları	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	1	3
Girid İsyânı	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	1	3
Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: Bir Mukayese (Derviş)	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	1	4
Atina'da Bir Suikasd	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	1
Japonlar Sibiryâ'yı Tahliye Edeceklermiş	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	1
Şark Ahvâlî:	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	1
Yunanistan Günden Güne Karışıyor	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	1-2-3
Mühim Bir Muvaffakiyet-Müftülerin Maaşı Arttı-Mâliyye Nâzırı Lâyiha-ı Kanuniye'yi Tasdik Etmek Üzre! Türk Meb'ûslarından Ali ve Ömer Hoca Efendilerin Mühim Gayretleri	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	2-3
Bulgaristan Haberleri-Baş-vekîl Gospodin Stamboliyski	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	2
Sobraniye Müzâkerâtı	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	2
Maârif Nezâreti'nin Türk Mekâtibi Sancâk ve Maârif Müfettişliklerine Bir Ta'mîmi	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	2-3
Sofya'da Alman Sefiri	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	3
Dahilîyye Nezâretinden Musaddık Nizâm-nâme	Cum'artesi 14 1337 (Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ruşuk'da Ekmeksizlik	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	3-4
Doktor Karacof Aramızda	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	4
Trenler	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	4
Borsa	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	4
İ'ân	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	4
Ahâlî Matbaası	Cum'artesi 14 1337 Kânûn-ı evvel 24- 1921	14-334	2	4
Bulgarca Bir Gazete'nin Yanlış Telâkkileri Bulgarca (Növe Vereme) Gazetesi'nin Türkler Aleyhinde Bir Makalesi ve Baş Muharririmiz Tarafından Sûret-i Mahsûsa da İdârehanelerine Gönderilmiş Mektubun Sûreti (Mehmed Behçet)	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	1	1-2-3-4
İlave-i Edebiyemiz	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	1	4
Ruşuk'da Hayat-ı İslâmiye	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	1
Sahâbet Cem'iyeti	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	1
Müslüman Müessesatı	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	1
Tahsîl Gören Müslümanlar:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	1-2
Maârif-i İslâmiye'ye Çalışanlar:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2
Ruşuk Gençleri:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Hanımlarımız:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2
San'atkâr Müslümanlar:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2
Hafız Sâdık Efendi:	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2
Umûmî Haberler: Belgrad Haberleri	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	2-3
Atina Haberleri	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	3
Bulgaristan Dîvânâtı İçün İngiltere'de	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	3
Son Ankara Tebliğ-i Resmîyesinden	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	3
Tan Gazetesi Ne Diyor?	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	3-4
Bulgaristan Haberleri-Sobraniye'nin Ta'tîli	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	4
Burgaz'da Kurslar	Çehârşenbe 18 1337 Kânûn-ı evvel 28- 1921	15-335	2	4
Türkiye Da'vâsı ve Neticeleri	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	1-2
Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: Dostluklar Nasıl Kurulur? (Derviş)	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	2-3
Umûmî Haberler-Times Ne Diyor?	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	4
İtirâf	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	4
Gonaris'in Ma'îşetleri	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	4
Şark Mes'alesi ve Sevr Muâhedesi	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İki Yüz Kişi Daha	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	1	4
Bulgaristan Haberleri- Yeni Yerler Müslümanlarına Müjde- Emlâk ve Arâzîmiz İade Olunuyor. Yirmi Beşinci Madde Tatbîk Ediliyor. Müslüman Meb'ûsları Harekete Geliyor. Hak ve Adâlet Yerini Buluyor.	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	1-2
Sofya'da ki Türk Hey'etleri	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	1
Kırca Ali de Tüccâr Kulübü	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	1-2
Varna'da Harîk	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	2
General ve Rankel Sofya'da	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	2-3
Adana ve Mülhakatı	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	3
Hindistanlılar Dönüyor	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	3
Giridliler'in Son Bir Canavarlıkları Daha	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	3
Afganistan Emiri	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4
Atina'da Suikasdlar	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4
Matbaamıza Para Gönderecek Olanlara	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4
İ'lân	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ahâlî Matbaası	Perşembe 19 1337 Kânûn-ı evvel 29- 1921	16-336	2	4
Eceli Gelen	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	1	1-2
Bulgaristan Haberleri- Peştre'de Rûhânî Bir Gece- Peştre'de Mevlid-i Nebî Gecesi. Muharririmizin Azîmeti. Kızlarımızın Muvaffakiyetleri. Dini Bütün Peştre Müslümanları Merhum Nevzad Efendi	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	1-2	3-4/1
Münâcât (Peştre, Muallim; Nafî)	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	1
Sobraniye'nin Ta'til i	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	1
Tuna Vapurları	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	1-2
Umûmî Haberler- İtalya Kralı	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	2
Girid Ahvâlî	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	2
Mısır'da	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	2
Bolşevik Askerliği	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	2
Alman Ölülere	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	2
Trakya'da	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	3
Tatar Pazarcık'ta Evkaf Komisyonu İttihâbı	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	4
Filibe'de Ekmek Mes'elesi	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	4
Borsa	20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	4
Ahâlî Matbaası	Cum'a 20 1337 Kânûn-ı evvel 30-1921	17-337	2	4
Girdaba Doğru	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	1-2
Umûmî Haberler- Girid'de ki Müsademeler Devam Ediyor	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	3
Rusya Lehistan'ı Tehdîd Ediyor	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	3
Fransız Kabine'sinin İsti'fâ'sı	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	3
Fransa'da ki Yeni Kabine	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	3
Kemal Paşa'nın Taarruzu	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	3
Teskîn Edilmiş İsyân	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1-2	3-4/1
Fiske (Al Yanak Şerif)	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	1	4
Hindistan İstiklâli	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	1
Rusya'da Sefîrlik	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	1
Almanlar ve Kırmızı Rus Ordusu	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	1
Yunanistan'da Yeni Karışıklık	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	1
İtalya Sırb İhtilâfi	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Kan Konferansındaki Hey'etler	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	1-2
Kırım Şu'be-i Ceziresi'nin İstiklâliyeti	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Sırbistan Kralı Aleksandır'ın İzdivâcı	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Bulgaristan Haberleri - Sofya Bankı Trenleri	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Yeni İstanbul	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 (17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Hırsız Tevkifi	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Plevne'de Mevlîd-i Nebî	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Vâlidesini Katl Etmiş	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	2
Bulgaristan'da Tabîbler	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3
Baytâr Konferansı	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3
Belediyye Meclisi	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3
Şimendifer Nâzırı	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3
Yeni Rüşdiye Mektebi	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	3
Sırbistan'a Hayvânât teslimi	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3
Plevne Gençler Birliğinden (Reîs Abid)	Salı 18 Cemâzi-yel- evvel- 1340 17 Kânûn-ı sânî- 1922- 1338	24-344	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Beyne'l-milel Sıhhiyye Konferansı	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	4
Amerikan Cem'iyeti'nin Hediyesi	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	4
Hey'et-i Tahrîriye Müdürümüzün Mektubu (M. Şerif)	Salı 18 Cemâzi-yel-evvel- 1340 17 Kânûn-ı sâni- 1922- 1338	24-344	2	4
Menşur	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1	1
Muharebe Âleminde	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1	1-2-3
Mirza Seyid Paşa Camii Şerifinde (S.R.)	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 (Pazar) 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1	3
Umûmî Haberler- Hindistan'ın Pencap Eyâlâtinde İhtilâl	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1	4
Dağıstan ve Bolşevikler	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1-2	4/1
Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz: hakikî Bir Türk (Derviş)	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	1	4
İtalyan Kabinesi	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	1
Şark Mes'lesi	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	1
Lord Allabeni	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	1
Bulgaristan Haberleri-Çar Hazretleri	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	1-2
Anadolu Haberleri-Yunan Ordusunda	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	2
Bayındır Dağlarında	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bir Rum Çetesi'nin Tenkîli	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	2
İngilizlerin Yunanlılara Yardımları	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	2
Samsun Türk Ortodoksları'nın Telgrafı (Papa Atnaş)	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	3
Adalar Denizinde Kemalist Taht-ül-Bahrileri	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	3-4
Türk Mektepleri Encümen Hey'etlerine	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	4
Eski Cum'a Cemâat -i İslâmiyesinden İ'lân 66	Pazar 7 Cemâzi-yel-âhir- 1340 5 Şubat – 1922- 1338	25-345	2	3-4
İsyân! (Kazım Memduh)	Çehârşenbe 11 Cemâzi- yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	1-2	1-2/1-2
Mühim Haberler: İlk Bahar Hâzırlıkları (Tan) Gazetesinin İstanbul Muhabiri Ne Diyor? Türkiye Büyük Millet Meclisi Ordusu Yeni Taarruz Hâzırlıklarında. Mustafa Kemal Paşa Uyumuyor. Geceli Gündüzlü Fa'âliyyetler. İki İsti'fâ'nın Esâsı	Çehârşenbe 11 Cemâzi- yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	1	3-4
Ser-dâr-ı Ekrem Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri	Çehârşenbe 11 Cemâzi- yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	1	3-4
Hakkın Galebesi- Hakşinas Bir İngiliz Gazetesi İngiliz Emperyalizmini Tenkid ve Tezvil Ediyor.- Mısır'ın İstiklâli Aleyhinde ki Vesîleler.- İmparatorluk Kudret-i Askeriye İle Yaşayamaz.- Mısırlıların Mukavemete Tamamen Hakları Vardır Diyor	Çehârşenbe 11 Cemâzi- yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Son Anadolu Haberleri.. (C.Konur Alp)	Çehârşenbe 11 Cemâzi-yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	3
Yarınki Gazeteyi Be-heme-hâl Okuyunuz	Çehârşenbe 11 Cemâzi-yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	4
Aleni Teşekkür: Müftü Mehmet Avni ve Ali Galib Efendiler Hazretine	Çehârşenbe 11 Cemâzi-yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	4
Burgaz Müftülüğünden:	Çehârşenbe 11 Cemâzi-yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	3-4
Burgaz Müftülüğünden:	Çehârşenbe 11 Cemâzi-yel-âhir- 1340 9 Şubat 1922- 1338	26-346	2	3-4
İsyân ve Satır... Kardeşim Memduh Bey'e	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	1	1-2-3-4
Tırnova'da Müsâmere Muhabir-i mahsûsamızdan:	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	1	4
Son Anadolu Haberleri.. Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Fransa, Ankara İ'tilâfına Sâdık	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
Papolas'ın Fa'âliyyeti	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
Fevka'l-âde Harb Encümeni	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
İzmir'e Gireceğimiz Gün Yakındır	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
Mısırlıların Teklîfatı	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
Mistir Gandi	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	1
Atina'da Türk Bankası (C.Konur Alp)	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Kış Kaygıları (Cemal)	Cum'a 13 Cemâzi-yel-âhir 1340 10 Şubat-1922-1338	27-347	2	2
Milletim Arasında Bir Gezinti... -1-	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	1-2	1-2/1-2
Türkiye'yi Kim Temsil Edebilir? Türkiye'yi İngiliz Kontrolü Altında Olan Bâb-ı âli Değil Müstakil İcrâatta Bulunan Ankara Hükûmeti Temsil Etmektedir. (Tan'ın Baş Makalesinden)	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	1	3
Türk Siyâseti ve Hindistan Tazyiki	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	1	3
Asya'da İngiliz Hüsni Şöhretine Elveda	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	1-2	3/1-2
Mısır Haberleri	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	2	1-2
Kahire'de Kanlı Müsademeler	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	2	1-2
İngilizlerde Türk'ü Hakikat Gözüyle Görmeye Başladılar	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 (12 Şubat -1922-1338	28-348	2	1-2-3
Taht-ül Bahrilerden Korkuyorlar	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	2	3
Yunan Vahşetleri	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-1338	28-348	2	3
Anadolu Omanları	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340 12 Şubat -1922-13378	28-348	2	3
Burgaz Müftülüğünden:	Pazar 15 Cemâzi-yel-âhir 1340) 12 Şubat -1922-1338	28-348	2	3
Müslümanlar: Vazîfe Başına	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	1	1-2-3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Muhabirlerimize	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	1	3-4
Trakya Da'vâsı	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	1-2	4/1
Umûmî Haberler-Yugoslavya'da Kış	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 Şubat- 1922-1338	29-349	2	1
Fransa'nın Notası	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	1
Atina'da Telâş	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	1
Harb Etmeyeceklermiş	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	1-2
Yunanlı Meb'ûslar	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	2
İstanbul'un Müttefik Kıtaâtından Tahliyesi	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	2
Hind Müslümanları	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	2
Bekir Sami Bey	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	2
İvan Vazof'un Heykeli	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	2
Son Anadolu Haberleri.. Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Yunanlılarda İzmihlâl	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	3
Hind Meclis-i Millîyesinde (Ahâlî) Fırkası	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	3
İngiltere Mısır istiklâlini Tasdîk Etmiş	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Akd	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	3
Gazetemiz:	Perşembe 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 16 Şubat-1922- 1338	29-349	2	3
Son Anadolu Haberleri.. Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Fevka'l-âde Encümen Fa'âliyyet'te	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	1
Gazanfer Ordumuz'dan Bir Bölük	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	1
Ankara- Fransa İ'tilâfnâmaesi	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	1
Trakya ve İzmir İade Edilmelidir.	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1-2	1/2-3
Ali Fehmi Bey'in Şahadet'i	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	2
Milletim Arasında: Bir Gezinti -2- (M.B.)	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	2
Mühim Bir Ricâ (İdâre)	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	1	2
İlk ve Son Dileğimiz	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	2-3
Yunan Ordusu Günden Güne Düçar-ı İzmihlâl Oluyor	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	1-2-3-4
General Goro'nun Beyânâtı	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	3-4
Yunan Firarileri İzmir'den Kıbrıs'a Kaçıyorlar	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	3-4
Yaşasın Kemal Paşa!	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	3-4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bir Mektub	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	3-4
Burgaz Ahâlî-i İslâmiyesine (Burgaz İslâm Mektebi Hey'et-i Ta'lîmiyesi	Pazar 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 19 Şubat-1922- 1338	30-350	2	4
Vaz'iyet-i Umûmiyye	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	1
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Yunan Neferleri	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	1
Filistin Gâleyanı	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	1
Yunan Rezâletleri	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	1
Taimes Müdürü Ne Demiş?	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	2
Gazete İşleri: (Gorgi Yaskalef)	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	2-3
Son Haberler	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	1	2-3
İkâz- Muhterem Bulgaristan Müslümanlarına:	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	1
Bulgaristan Haberleri	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	2
Muhterem Karın Abadlılara	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	2
Gelenler	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	2
Ok	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Burgaz Müftülüğünden:	Perşembe 10 Receb 1340 9 Mart 1922- 1338	31-351	2	3
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Cafer Tayyar Bey	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	1	1
Moskova'da Büyük Bir İslâm Konferansı	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	1	1-2
Hindistan Gâleyanı	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	1	2
Müstakil Mısır	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	1	2
Yunanistan'ın Vaz'iyyeti Fenalaşıyor	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	1	2
Av Av Kulübe Önünde	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	2	1-2-3-4
Milletim Arasında: Bir Gezinti	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	2	3-4
Burgaz Müftülüğünden:	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	2	4
Ahâlîyi Sofya'da Arayanlara	Cum'a 11 Receb 1340 10 Mart-1922-1338	32-352	2	4
İslâm Gençleri Birliği	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	1
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir Mahsûsamızdan: Mustafa Kemal Paşa Buhara Hey'eti	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	1-2
Ali Sami Bey	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	2
İngiliz Kabinesi'nin İsti'fâ'sı Muhakkak Gibi	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	2
Mısır Mes'elesi ve İngiliz Nokta-ı Nâzır	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Cenova Konferansı	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	2
Ruslar Mühimmât Almakta	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	1	2
Bir Gezinti	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	2	1-2-3
Yunanlıya Bir Destan (Tosun Çavuş)	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	2	3-4
Anadolu Nasıl Sevilir- Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	2	4
Bunlar Ne Kumaşdır? (Derviş)	Pazar 13 Receb 1340 12 Mart- 1922-1338	33-353	2	4
Son Anadolu Haberleri- Anadolu Muhabir-i Mahsûsamızdan: İngiltere'nin Türklere Karşı Siyâseti!	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	1	1-2
Şark'da Adî'lâne Sulh Nasıl Olabilir? Mösyö Franklin Buyyyo'nun Hakikat- Pervârene Beyânâtı	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	1-2	2/3-4
Av Av Kulübe Önünde	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	2	1-2-3-4
Edirne'de İhtilâl	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	2	1-2
Suriye'de Araplar ve Türkler Arasında Revâbit-ı Mahzuniyet	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	2	3-4
Trakya İçin Mitingler	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	2	3
Ahâlîyi Sofya'da Arayanlara	Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338	34-354	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Fransız-Yunan Mûnâsebâtında Buhrân-(Esbuvar) Hakkındaki Müzâkerâtın Kat'î- Fransız Sefîrinin Şikâyetleri- Fransa Aleyhinde Hükûmetçi Gazetelerin Neşriyyâtı – Tedbîr-i Zecriyyeye Karar Verdi mi Fransız Lîmânlarında Yunan Sefâininin Müsaderesi İhtimâli- Mûnâsebât-ı Diplomatiğin Vaz'iyeti	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	1	1
Paris'de Bir İslâm Binası- Bir Cami-i Şerif- Fransa'nın İslâm Âlemine Müddeti- Merasimde Hâzir Bulunan Hey'etler- İslâm Binâ'sına Tahsîs Edilen Arâzînin Takdîmi	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	1	1-2
Fransa Emir-i Hâriciyye Encümeninde- Mösyö Povankara'nın İctimaî-Ankara Müzâkerâtı'nın Tarihçesi- General Goro Encümeni Tatmin Eden Kat'î Beyânâtında Bulunmuştur.	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	1	2
Lüks Eşya'nın Sırbistan'a Mâni' İdhâli	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	2
Nişanla Taltîf	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	2
Yeni Nâzırların Resmi Tahlîfi	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	2
Yunanistan İstikrâz Akd Edemeyecek	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	2
Vazîfemiz (Bir Köylü Kadın)	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	2-3
Rûhânî Bir Hayat	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İstiklâl Marşı	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	4
Ok- Cevap	Perşembe 17 Receb 1340 16 Mart – 1922 – 1338	35-355	2	4
Varaca'da Nûrlu Bir Gün	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	1	1-2-3-4
Ey Trakya... (İhsan)	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	1	3-4
Umûmî Haberler: İtalyan Baş-vekîli Lloyd Corc ve Mösyö Povankara ile Görüşecek	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	1	3-4
Ruslar Besarabya'yı İstiyorlar.	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1-2
Lloyd Corc'un Yeniden İsti'fâ'sı Haberleri	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1
Cebri İstikrâz mı? İngiltere'den Kovulduktan Sonra Dâhilî İstikrâza Başladılar. Nâzırlar Bu Husûsda Hiçbir Şey Söylemek İstemiyorlar.	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1-2
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan:	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1-2
İzzet Paşa Hey'eti'nin Anadolu da ki Te'sîrâtı	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1-2
Dayaktan Sonra İ'tizâr	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	1-2
Ahâlî ve Akşam Mes'elesi	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	3-4
Gül Hanım	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	3-4
İ'lân: Burgaz Müftülüğünden:	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	3-4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ahâlî Matbaası	Pazar 20 Receb 1340 19 Mart- 1922- 1338	36-356	2	4
Trakya'da Olanlar: (Trakya Türk Vatanı, Yutamaz Kimse Onu)	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	1	1-2-3-4
Hareket Amilleri	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	1	1-2-3-4
Son Anadolu Haberleri: Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: İngiliz Sanâyi' Buhrân Geçiriyor	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	1	3-4
Irak ve Hicâz Âsâyişi Günden Güne Muhtel	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	1	3-4
Ermeni Gönüllüleri	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	1	3-4
Eski Dostlar?	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	2	1
Rusya Hâzır- Troçki'nin Ordu ve Donanmaya Emir-nâmesi	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	2	1
Seyyar ve Ordusuz Erkân-ı Harb	Salı 22 Receb 1340 21 Mart- 1922- 1338	37-357	2	1-2
Trakya'da Olanlar: (Trakya Türk Vatanı Yutamaz Kimse Onu) Yunan Zâlimlerinden - 2-	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	1	1-2
Muamma	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	1	1-2
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Her Yerde Yunan Zulüm ve Vahşetleri	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	1	3
Mühim ve Tarihi Bir Tebrîk-nâme (Aralof)	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	1-2	3/1
Kendi Kundakçılarımız Yeter!.. Ecnebî Düşmanlarımıza:	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	1	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Rus Sefiri'nin Pek Mühim ve Tarihi Olan Sözleri	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	2	1-2-3
Yurdum	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	2	2-3
Muhacir Mahâllesi'nin Kitâpları	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	2	3
Ahâlî'yi Sofya'da Arayanlara	Çehârşenbe 23 Receb 1340 22 Mart-1922 1338	38-358	2	3
Trakya'da Olanlar: Trakya Türk Vatanı, Yutamaz Kimse Onu- Yunan Zâlimlerinden	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	1-2
Hâdisâta Bir Nâzır	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	1-2-3-4
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Ukrayna Muâhedesi Büyük Millet Meclisi'nde Alkışlarla Tasdîk Edildi	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	3-4
Mısır'da ki Hey'et-i Süferâ'ya Ta'limât	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	3-4
Mısır Kralı Fuad'ın Beyân-nâmesi	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	3-4
Bulgaristan Haberleri- Mühim Bir Konferans	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	3-4
Ruşuk'da Suikasd	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1-2	4/1
Ok	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	1	3-4
Sen Olmasan (Çorlu Fikret)	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	1-2
Borcumuzu Verelim!	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bulgaristan'da Kabine Buhrânı mı?	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	3
Borsa	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	2
Umûmî Haberler-Lord Kurzon ve Şark Mes'alesi	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	3
Gonaris Çabılıyor	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	3
Düvel-i İ'tilâfiye ve Şark-ı Karib Mes'alesi	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	3
Şark Konferansı	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	3
Yunan Buhrânı Hakkında Bir Yunan Gazetesi'nin Neşriyyâtı	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	4
Eceli Çatan Köyün	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	4
Burgaz Sancağı Müftülüğünden:	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	4
Ahâlî Matbaası	Perşembe 24 Receb 1340 23 Mart- 1922- 1338	39-359	2	4
Trakya'da Olanlar: Trakya Türk Vatanı Yutamaz Kimse Onu- Yunan Zâlimlerinden - 3-	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	1	1-2
Yine Ateş...	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	1	1-2
Son Anadolu Haberleri-Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan:	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	1	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Mısır İstiklâli- İngiltere Himâyesi'nin Hitâmı Hakkında Neşr Edilen Bir Beyân-nâme- Dün Mısır Kralı İ'ân Edilmiş ve Mısır İ'ân-ı İstiklâl Eylemiş Olacaktır.- Fakat İngiltere Başka Devletler'in Mısır Emirine Müdahâlesini Kabûl Etmiyor	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	1	3
Ok- Derviş	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	1	3
Türkiye Sulhu, Hindistan ve İngiltere- Kuvvetli Ceryan-ı Fikirler Nazar-ı İ'tibâra Alınacaktır- Hindistan Ahâlîsi'nin Şark Hakkında ki Nokta-i Nazarı İngilterece Ma'lûm İdi.- Fakat Nâzırın Sûret-i Cediyyede Nazar-ı İ'tibâra Alındığından Emin Olmak İcâb Eden Şark Konferansı'nın Adîl Bir Sûret-i Tesviye Bulacağı İttifâk Ara Husûlune Müncer Olacağı Kanâati Mevcûddur.- İngiltere Hâriciyye Nâzırı'nın Başlıca Müşaviri İstanbul Kuva-yı İşgaliye Kumandanı General Harbington Olacak.	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1-2
Dîvân-ı Umûmiyye Hey'et-i İdâresinden Paris Konferansına Hareket Edenler	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1-2
Umûmî Haberler	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1
Atina'da Heyecân ve Korku	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1-2
İzmir Rumları Hey'et Gönderiyor	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Gonaris Meclis'den Kurtulmak İstiyor	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	1-2
Tahliye Etmeyeceklermiş	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	2-3
(İzmir)in İşgali Üzerine – Milletime- (Kozan Zade Cenab Muhiddin)	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	3-4
Zavallı Bir Rum	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	3
Rusya'nın Bir Notası	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	3
Sırb - Yunan İhtilâfi	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	3-4
Düvel-i İ'tilâfiye Mâni' Olacakmış	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	4
Povankara Gitmeyecek	Cum'a 25 Receb 1340 24 Mart- 1922- 1338	40-360	2	4
Trakya'da Olanlar: Trakya Türk Vatanı, Yutamaz Kimse Onu- Yunan Zâlimlerinden - 5-	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	1-2
Bir Müdafaanın Neticeleri	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	1-2-3-4
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Moskova'nın Ankara'ya Avansları	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	3-4
Bulgaristan Haberleri - Bulgaristan'da Kabine Buhrânı Var mı?	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	3
Torlakof –Stamboliyski	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	3-4
Torlakof'un Buhrân Hakkındaki Beyânâtı	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	4
Cenova Konferansı	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Teba-ı Yunaniye'nin Emlâk'ı	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1-2	4/1
Ok-İmzasız Tehdîd-nâme Sâhibine- (Derviş)	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	1	4
Hâlâ mı? (E. Ş.)	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	1
Umûmî Haberler- Şark-ı Karib Mes'alesi	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	2
Avusturya ve Bulgaristan'ın Küçük İtilâf Meyanına İdhâli	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	2
Lloyd Corc Tebdîl -i Hevada	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	2
Anadolu Harekâtı Başladı	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	2
Selanik'e Nâkil Ediyorlar	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3
Romanya Refikamızın Ta'tîli	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3
Yeni Hükûmetin Mevkuu	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3
İdâm Edildi	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3
Son ve Yegâne Ümîd	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3
İtalya Siyâseti	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	3-4
Arnavudluk Mes'alesi	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
İtalya Hâriciyye Nâzırı Gitti	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
İran Şahı	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Hindistan Mes'alesi	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
(Ata Kale) İçün	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
Borsa	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
Aranıyor	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
İslâm Kardaşlarımıza	Pazar 27 Receb 1340 26 Mart- 1922- 1338	41-361	2	4
Tebrîk	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	1-2
Oruc'un Hikmetleri	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	1-2-3-4
İki Büyüğümüz Daha Gitti	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	3-4
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Hindistan Müslümanları'nın Teessüfleri	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	3-4
Hind İhtilâlcileri'nin Da'vâsı	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	3-4
Âdem-i İtâat	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	3-4
Ok	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	1	3-4
Ramazân Eğlencelerinden: Ramazân Destanı	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	1-2
Umûmî Haberler-Berlin Suikasdı	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	2-3-4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Rusya ve Ankara	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
İrlanda Ahvâlî	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
Rus- Alman Muâhededesinde Hafî-i Mevâdd	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
Mösyö Barno'nun Vereceği Nota	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
Sofya Muhterem Ahâlî Gazetesi Müdüriyyetine Mecburî Bir İzâh	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
Kırca Ali İslâm Gençlerinden	Cum'artesi 2 Receb 1340 29 Nisan- 1922- 1338	42-362	2	3-4
Muallimler ve Partiler	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	1-2
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Şark Konferansı	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Lloyd Corc Muvaffakiyetinden Emin İmiş	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Rus-Alman İhtilâfı	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Yunanistan ve Küçük İtilâf	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Ecnebîler ve Cebr-i İstikrâz	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Povankara Telâş'da	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Ok- Nifakçıya	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	1	3
Avarof'da İsyân	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Yunan Mâliyyesi	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	2	1-2
İslâm Gençliği Fa'âliyyeti Etrafında	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	2	1-2
Leyla (Mehmed Akif)	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	2	3-4
İ'lân	Pazar 3 Ramazân- 1340 30 Nisan – 1922 – 1338	43-363	2	3-4
Felâketin Büyüğü (Mehmet Behçet)	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	1	1-2
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Celaleddin Arif Beyin Protesto-nâmesi- Roma Mümessili Türkiye İle Yunanistan'a Ayrı Ayrı Muâmele Edilmesini ve Yunanlıların Konferansa Kabûlünü Şiddetle Protesto Ediyor.	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	1	3
Nota Hoşa Gitmemiş	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	1	3
İzmir Havâlisinde Yunan Mezâlimi	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	1-2	3/1-2
Ok- Dalkavuklara..	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	1	3
Sevkiyat Devam Ediyor.	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	1-2
Zavallı Dîn-daşlarımız (C. Konur Alp)	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	1-2
Umûmî Haberler - Mâliyyelerinde ki Buhrân Artıyor	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	1
Yunan Jandarmaları Ne Hâlde?	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Âciz ve Zillet Esîrleri	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	1
Bulgaristan Haberleri- Varna Cemâat-i Hayriyyesi	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	2
Nevrekop'da Dînî Bir Gün (Salih Samedi)	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	2
Müdürümüz	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	2
Münâcât	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	3
İ'lân- Gaib Aranıyor	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	3
Manifatura Esnafına İ'lân	Salı 5 Ramazân- 1340 2 Mayıs – 1922 – 1338	44-364	2	3
Harâbız Ah Pek Harâbız..	Çehârşenbe 6 Ramazân- 1340 3 Mayıs- 1922- 1338	45-365	1	1-2-3-4
Son Anadolu Haberleri: Ankara Muhabir Mahsûsamızdan: Bekir Sami Bey	Çehârşenbe 6 Ramazân- 1340 3 Mayıs- 1922- 1338	45-365	1	3-4
İzmit'te Müzâkere Kabûl Edilecek mi?	Çehârşenbe 6 Ramazân- 1340 3 Mayıs- 1922- 1338	45-365	1	3-4
Ok- Partizan Çırağa..	Çehârşenbe 6 Ramazân- 1340 3 Mayıs- 1922- 1338	45-365	1	3-4
Son Anadolu Haberleri Ankara Muhabir Mahsûsamızdan: Alman- Rus-Türk İttifâkı İhtimâli	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1	1
Cenova Konferansı Ruslardan Kat'î Cevap İstiyor	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1	1
Cenova Konferansı'nda Fransa	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1	1-2
Tazmînât Mes'elesi ve Rusya	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Encümenler Müzâkerâta Devam Etmektedir	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1	2
Rumlar Teşkilât-ı Millîyeden Kaçıyorlar	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	1-2	2/1-2
Mısır'da Verâset-i Saltanat Kanunu	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	1-2
Umûmî Haberler- Kızıl Ordu	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	1
Yugoslavya Kabinesinde Buhrân	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	1
Manastır'da Yeni İnfilâklar	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	1-2
Povankara'nın Nutku	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	2-3
Povankara Cenova'da	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3
General Goro	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3
İngiliz Muhafilide Bed-bîn	Perşembe 7 Ramazân 1340 (4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3
Devletler Harbe Mâni Olacaklarmış	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3
Ordu İçin Tahsisât İsteyecekler	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3
Gonaris'i Bekleyen Fırka Kavgaları	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	3-4
İzmir'de İki Fırka Teşkil Etmisler	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	4
Bulgaristan Haberleri- Burjuva Fırkalarının Bolluğu	Perşembe 7 Ramazân 1340 4 Mayıs- 1922 1338	46-366	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Ezansız Semtler (Yahya Kemal)	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	1	1-2-3-4
Son Anadolu Haberleri-Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: İngiltere'nin İki Yüzlü Siyâseti	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
Tavsihinde Ruhsât Verilmiyor	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
Yunan Vahşileri	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
Ya Hep Ya Hiç	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
Zâlimlerin Yüzünden Dağa Çıkan Müslümanlar (C. Konur Alp)	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
48. Numaramızda	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	1
İslâm Âlemi-Hindistan'da İmân	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	2
Suriye'de İhtilâl	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	2
Bir Numûne-i İmtisâl-(Üsküb'de Çıkan (Hak) Refîkamızdan:	Perşembe 8 Haziran-1922- 1338	47-367	2	2
Paşa Hazretleri'nin Tercüme Hâlleri	Cum'artesi 10 Haziran – 1922- 1338	48-368	1	1
49 Numaralı Nüşamızda: Kanlı Bir Nâmûs Yarası	Perşembe 10 Haziran-1922- 1338	48-368	1	1
Mir Liva Ali İhsan Paşa Hazretleri	Perşembe 10 Haziran-1922- 1338	48-368	1	2
Hâlebliler Ne İstiyor?	Perşembe 10 Haziran-1922- 1338	48-368	1	2
Şam Haberleri	Perşembe 10 Haziran-1922- 1338	48-368	1	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Yunan Canavarlığı Numûnelerinden	Perşembe 10 Haziran- 1922- 1338	48-368	1	2
Ali İhsan Paşa (Mehmet Behçet)	Perşembe 10 Haziran- 1922- 1338	48-368	2	1-2-3-4
Sofya Osmanlı Sefâret- hânesinde Sirkat	Perşembe 10 Haziran- 1922- 1338	48-368	2	4
Umûmî Haberler - Gizli Müracaatlar	Perşembe 10 Haziran- 1922- 1338	48-368	2	4
Gaib Aranıyor	Perşembe 10 Haziran- 1922- 1338	48-368	2	4
Benim Andım (Mehmed Behçet)	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	1-2
50. Sayıda İstevne'de Ramazân	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	1-2
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Paris'te ki Sancağımızda	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
Muhittin Paşa- Goro	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
Yeni Yunan Kumandanı	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
Hey'et-i Vekîlimizin Fa'âliyyeti	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
İngilizler Telâşda	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
Tefiz Kütüb-hânesi	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	1	3
Çiftçi Kongresi	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	1-2
Müslümanlar ve Baş-vekîl	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	2-3-
Mestanlı Sancağı Mutasarrıflığına Bir Müslüman Ta'yîni	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İslâm Âlemi- Mücahid fisebilillâh Seyitde	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4
Mısır ve Amerika	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4
Mısırlıların Fitre ve Zekâtı	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4
Trablus'da Yeni Hareketler- İtalyanlar Âciz Kalıyorlar	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4
Hindistan'da İktisâs	Pazartesi 12 Haziran 1922-1338	49-369	2	3-4
İstevne'de Ramazân (Mehmed Behçet)	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	1-2	1-2-3-4/1-2-3
Son Anadolu Haberleri- Ankara Muhabir-i Mahsûsamızdan: Yeni Akımlar	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
Yunan Kaçakları ve İleri Hareketleri	Çehâr-şenbi 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
Venizelos'de Me'yus	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
Paris'ten Sonra Roma'da	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
Fethi Bey Ne Diyor?	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
İ'lân	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	2-3
Şark'da Muazzam Bir ittifâk	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	4
Hind Merhusları	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	4
Avam Kamarasında	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	4
Nişan	Çehârşenbe 14 Haziran 1922- 1338	50-370	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Zavallı Bizler... (Mahmud Necmeddin)	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	1	1-2
Maârif-i İslâmiye Encümenlerine:	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	1	1-2
Mazlum Trakya'mız da.. Yunanlı Canavarlıklarından	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	1	3-4
Şevket Bey	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	1	4
Ok-(Türk vicdânı Taşımam) Diyen Türk'e? (Derviş)	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	1	3-4
Bulgaristan Haberleri-Feci Bir Tren Kaza'sı	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	1
İrtihâl	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	1
Sofya Belediyesi	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	1
Buhrân-ı Vükelâ	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	1
Arâzîsiz Olanların Adedi	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
Ormanlar	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
Tütünlerin Fiyatı	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
Ta'mîrat Komisyonunun Şerâiti	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
Umûmî Haberler-Mühim Bir Nâkil	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
İrlanda Ne Hâlde?	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2
Afet-i Semavîye	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bulgaristan' da Rumlar	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3
Osmanlı Esîrlerinin Avdeti	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3
İran'da Kürdlerin Kıyamı	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3
Samsun Havâlisinde Rum Eşkiyası	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3-4
Rusya'da Mühim Bir Muhakeme	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	4
Almanya - Ukrayna İ'tilâfi	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	4
İ'lân- Manifatura Esnafına İ'lân	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3-4
Tefiz Kütüb-hânesi	Pazar 18 Haziran- 1922-1338	51-371	2	3-4
Niçin Sevilmiyorum? (Mehmed Behçet)	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	1	1-2-3
Haydi Yerinize Razgrad: Mahmud Behçet	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	1-2	4/2
Mustafa Kemal Paşa'nın Mühim Bir Nutku- Ordumuzun Maddî ve Ma'nevî Kuvveti Âmâl-ı Milliyeyi Kemal-i Emniyyetle İstihsâl Edebilecek Mertebeye Vâsıl Olmuştur.	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	1
Umûmî Haberler-Yunanlılar Çekiliyor	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	2
Gonaris Bed-bîn	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	2-3
Şark Konferansı Nerede İ'tikad Edecek	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Londra Konferansı Dahı Netice Vermedi	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	3
Gaib Aranıyor	Cum'a 18 Ağustos- 1922-1338	52-372	2	3
Bu Günden Sonra!... (Mehmed Behçet)	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	1	1-2
Korkular ve Kaygılar: Fırsat Düşkünleri... (Derviş)	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	1	2-3
Adâlet Yerini Buluyor... İ'tilâf Devletleri'nin Yunanistan'a Son Notası	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	1	3
İslâm Hareketleri	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	1	3-4
Sultân Selim Cami'ne Trakya'nın Hassas Şairi İskeçeli Mehmed Sıdkı Bey (İskeçeli Mehmed Sıdkı)	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	1	4
Bulgaristan'da Türk Gençliği Hareketlerinden: Ahâlî Gazetesi Ser Muharriri Mehmed Behçet Bey Efendiye Muhterem Üstadımız; (Bozkurt Cem'iyyeti)	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	1
Trakyamız'da...	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	2
Neyyir Mustafa	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	2
Trakya'da Müfrezeler	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	2
Yunan Zulümleri Devam Ediyor	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	2
Times Gazetesi Ne Diyor?	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Tefiz Kütüb-hânesi Tomas-Filibe'de Hristov Botsev Caddesinde	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	3
Filibe Tefiz Kütüb-hânesin'de Mevcûd Bulunan A'şâr-ı Nefise	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	3
Tırnova Müftülüğünden:	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	3
Mürettib Arıyoruz	Çehârşenbe 11 Teşrîn-i evvel 1922- 1338	53	2	3
Herc ve Merce Doğru... (Mehmed Behçet)	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1	1-2
Yunan Murahasları Yola Geldi	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1	2
Venizelos'de Yolunda	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1	2
Anadolu'da Zafer, Rahva'da Tatlı Bir Gece	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1	3
Büyük Allah Büyük Allah Kurtar Türk'ün Bayrağını	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1-2	3/1
Zafer Destanı	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	1-2	3/1
Tan Gazetesi Ne Diyor?	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	1
Arnavudluk'da Hareketler	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	2
Türk İttihadına Doğru mu?..	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	2
Sırblılar Hareket'de..	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	2
Makedonya'da Çeteler	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	2
Trakya'da Hareketler	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Sohindol'da	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	3
Rahve Bozkurt Kursları	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	3
İki Türk'ün Ölümü	Pazartesi 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338	54	2	3
Nefsini Çiğneyen Bir Türk (Mehmed Behçet)	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	1	1-2-3
Mehmed Ahmed Kalfazade Tarafından Verilen Konferans Notlarından:	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	1	3-4
Kes Ey Asker- Kahraman Türk Askerine (Mehmed Behçet)	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	1
Trakya Nihâyet Türk'e Kavuştu	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	1
Hâinlerin Korkusu	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	1
Gidiyorlarmış...	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	1
İstanbul Rumları	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	1
Atina'da..	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	2
Yunan Kralı Yine Hâzırlanıyor	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	2
İstanbul'da Fes Piyasası	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	2
Yunanlılar Ne Diyor?	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	2
Yunanistan Yanıyor	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	2
Anadolu'da Ta'mîrât	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Arablar ve İngilizler	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	3
Mustafa Kemal Paşa'ya Kardeş Müzaheretî	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	3
Patrikhâne'nin Nakli	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	3
Nikâh Merasimi	Perşembe 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338	55	2	3
Kardaşlığın Uğurlu Neticeleri (Mehmed Behçet)	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	1	1-2-3-4
Karlovalı İki Türk'ün Hamiyeti	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	1-2	3-4/1-2
Zafer Marşı (Ankara Cenabı)	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	1-2
Büyük Müsâmere	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	1
Gazetemiz	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	1
İsmet Paşa'nın Kalemi	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	2
Yunanistan Muhacir Akını Karşısında	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	2
Ermeniler Haniye'yi Anlamışlar	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	2
Korkular ve Kaygılar: Mektubunuzu kabûl Ettim (Derviş)	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	3
Edirne'de Neler Oluyor?	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	3
İstanbul'un Tahliyesi	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	3-4
Venizelos	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Patrik Militiyosun Yeni Hareketleri	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	4
Yunan Vapurları Ne Yapıyor?	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	4
Times Ne Diyor	Pazar 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338	56	2	4
İyiliğe Doğru (Mehmed Behçet)	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	1	1-2-3-4
Hakikî Mücadele	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	1	4
Türk Bayrağı (Mehmed Behçet)	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	1
Rahve'de Küçük Bir Mâtem	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	1-2
Çanakkale Mes'elesi	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	2
Yeni Hâriciyye Nâzırımız	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	2
Sulh Konferansı Murahhasları	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	2
İngiltere Yola mı Geliyor?	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57	2	2
Bozkurtluların Seyâhati	Pazar 5 Teşrîn-i sâni 1922- 1338	57		
İstanbul Gazeteleri ve Bulgaristan Siyâset-i Hâriciyyesi	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	1-2	1-2-3-4/1
Rahve'nin Metaneten Müsâmeresi	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	1-2
Mevlûd'ül Hissi (Mehmet Behçet)	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	2
Geçen Numaramızdan Muhabbed	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	2-3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Umûmî Haberler - Büyük Millet Meclisi'nin Mukarrerâtı	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	3
Konferans Te'hîre Uğruyor	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	3
Ermenilerde mi Hicret Ediyor?	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	3-4
Ruslar Gidiyor	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	4
Berlin'de Cami Yapılıyor	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	4
Çekecekmiş	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	4
Aleni Muhabere	Çehârşenbe 8 Teşrîn-i sâni 1922 – 1338	58	2	4
Bir Mukayese (Mehmed Behçet)	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	1	1-2
Umûmî Haberler-Ankara'nın Kuvveti	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	1	3
Büyük Millet Meclisi'nin Barışma Şartları	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	1	3
Büyük Millet Meclisi Merhusları Kırk Kişilik Bir Hey'et Lozan'a Müteveccihen Hareket Ediyor	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	1	3-4
Devir ve Teslîm Treni	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	1	4
Lüleburgaz ve Kırkkilise'de Teslîm Edildi.	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	1
Büyük Millet Meclisi'nin Notası	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	1-2
Hutbe	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Yunanistan Haberleri En Büyük Mücrim Kim İmiş?..	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2
Açlık ve Karışıklıklar	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2
Ne İstiyorlar Neye Ugradıklarını Unutuyorlar mı?	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2
Yunanlılar Kaçarken	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2
Dâhili Haberler	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	2-3
Rahve'de Yangın	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	4
Avukat Osman Raşid ve Asen Stanef	Cum'artesi 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338	59	2	4
Bir Mürvetkâr Vatandaş	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	1	1-2-3
Sen (Mebine Saffet)	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	1	3-4
Mürşidler ve Mürebbiler (Mehmed Behçed)	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	1-2	3-4/1
Bulgaristan Haberleri-Baş Muharririmiz	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	1-2
Adliyye Nâzırının Mektebimize İltifâtı	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	2
Mekteb-i Nüvvâb'ın Resm-i Küşadı	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	2
Mücrim Nâzırlar Hakkında	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	2
Harici- Haberler-Yeni Hâlifemiz	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	2
Garbi Trakya'da Yeni Hareketler	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	2-3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İrlanda Ateş İçinde..	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	3
Mısırlılar Ne Diyor?	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	3
İstanbul Ermenileri	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	3
Kaçak Sultân	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	3
Yine Suya Düşecek Kuruntular	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	3-4
Bulgaristan'a Mahreç	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	4
İsmet Paşa Ne Diyor?	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	4
Rus Merhusları	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	4
Velîme Cem'iyeti	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	4
Avukat Osman Reşid ve Asen Stanef	Cum'artesi 1 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	2	4
Fedakârlara Muhtacız (Mehmed Behçet)	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	60	1	1-2
Niğbolu ve Zıştovi Türkleri	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	1	3-4
Aleni Muhabere	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	1	3-4
Ey Türk (Yanyalı Tayyar Zade Cemal)	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	1
Anadolu Haberleri	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	1
Düğünlerde İsrâf Yasak	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	1

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bulgaristan Haberleri-İhtilâl'e Doğru	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	2
Mücrim Nâzırlar Şumnu'da	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	2
Harici Haberler-İngiliz-Yunan Münâsebâtı	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	2
İtalya Yunan	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	2
Andorya Muhakemede	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
Öteki Kumandanlarda	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
İsmet Paşa	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
Lozan'dakiler ve Ruslar	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
İsmet Paşa'nın Mülakatı	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
Bir Muallime	Cum'a 7 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	61	2	3
İki Mefkûreci Türk	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	1	1
Bozkurt Bozkurtlulara;... (Mehmed Behçet)	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	1	2
Mebine Saffet Hanım Efendiye (M.B.)	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	1	2
Tehdîd Mektupları	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	1
Türk Kal ve Olmayanları Sev (Mehmed Behçed)	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	1-2
İhtilâl Hakkında Tafsilât- İhtilâl Ne Hâlde?- İhtilâli İdare Edenler?- Hakikî Maksadları?- Netice.- Makedonya Muhtariyeti Etrafında	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	2-3

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İhtilâlciler Niçin Ayaklanmışlar	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	3-4
İhtilâl Ordusu Nerede?	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
İki Mühim Kitâb	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
Balkana Seyâhat	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
Bir Münâkaşa-ı Diniye	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
Bir Muallime	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
Avukat Osman Raşid ve Asen Stanef	Pazar 10 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	62	2	4
Garbi Trakya'da Neler Oluyor?	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
Garbi Trakya ve Makedonyalılar	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
Anadolu Meb'ûsları Edirne'de	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
Lozan Konferansı Türk'ün Hakkı Teslîm Ediliyor.	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
Lozan'da Makedonya Mes'elesi	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
İsmet Paşa'nın Kanâati	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	1
Trakya'nın Kahraman Şehîdi İhtiyât Mülâzımı Hayri Bey Merhum	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	2
Baş Muharririmiz Trakya'dan Bulgaristan'a Geçerken	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	1	2
Yakıcı Hâtıralar.. (Mehmed Behçet)	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	2	1-2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Trakya Şehîdi Hayri İçin (Ali Rıza)	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	2	2-3-4
Bulgaristan Haberleri- İhtilâl Ordusu Hakkında Tafsilât	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	2	4
Bir Muallime	Perşembe 14 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	63	2	4
Şumnu ve Şumnulular	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	1	1
Fa'âliyyetler	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	1-2	1-2/1
İsmet Paşa'nın Raporu	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	1	2
Türk'ün En Büyük İki Kahramanı	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	1	2
Her Şey Bize Bakıyor.. (Mehmed Behçet)	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	1-2-3
Bulgaristan Haberleri-Baş-vekîle Müracaat	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	3
Varaca'da Türkçe Hutbe	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	3-4
Baş Müftülükten Bir Ricâ	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4
Harici Haberler-Çiçerin Ne İstiyor?	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4
İsmet Paşa ve Balkan İttifâkı	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4
İngiliz Baş-vekîli Ne Diyor?	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4
Yunan Nâzırları	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4
Hindistanlı Kardeşlerimiz	Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	64	2	4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
İsmet Paşa ve Türk'ün Berâat-i İstiklâli (Mehmed Behçet)	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	1	1-2-3-4
Hafız Hüsni Efendi	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	1	3-4
Kasım Zade Subhi Bey	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	1	3-4
Varna'da Bir Hafta	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	1-2	3-4/1
Harici Haberler-Yeni Sofya Sefrimiz	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	1
İsmet Paşa'nın Kat'î Bir Sözü	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	1
Musul'da Kurtuluyor	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	1
İngilizler Yeni Siyâset Ta'kîb Edeceklermiş	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Türklerin Makedonya'ya Hücûmundan Korkuyorlar	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Boğazlar Mes'elesi	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Ruslar Ne Diyor?	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
İsmet Paşa'nın Diledikleri	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Papa'nın Çevirdiği Entrika	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Ermeniler	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2
Yunanlıların Planı	Çehârşenbe 16 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	65	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Bir İngiliz Politikacı Diyor ki:	Çehârşenbe 16 Kânûn-1 evvel 1922- 1338	65	2	2
Anadolu'dakilere..	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	1	1-2
Fedakâr Pravadililer	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	1-2	2-3-4/1
Tunalılar Marşı (Mehmed Behçet)	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	1	3-4
Bulgaristan Haberleri-Varaca Mutasarrıfı Şehrimizde	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	1
Suikasd	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	1
Harici Haberler- Çiçerin Tehdîd Ediyor?	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	1-2
Rum Patrik-hânesi	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	2
Ermeniler Mes'elesi	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	2
Büyük Millet Meclisi'nde	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	2
Ma'hud-1 Takrîr Mes'elesi	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	2
İsmet Paşa ve Stamboliyski	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	3
Bulgaristan'da İstanbul Kaçakları	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	3
Ermenilerin Bir Müracaatı	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	3
Prens Andre Ne Diyor	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	3
Rus Sefiri Ne Diyor	Pazartesi 25 Kânûn-1 evvel 1922-1338	66	2	3-4

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Anadolu'da Yeni Hâzırlıklar	Pazartesi 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Son Cevap	Pazartes 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Bağdad Ulemâ'sı'nın Kararı	Pazartesi 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Vatan Hâinleri Mısır'dan Kovuluyorlar	Pazartesi 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Nişanlanma	Pazartesi 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Mevzi Arkadaşlarımıza	Pazartesi 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338	66	2	4
Hurûc Muhidi (Mehmed Behçet)	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	1	1-2-3
Kızanlık Köylerinde Maârif Duygusu	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	1	3-4
Fedakâr Cum'alılar	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	1-2	4/1
Harici Haberler-Hilâfet ve Âlem-i İslâm	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	1
Hâlîfe'nin Yeni Beyânâtı	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	1-2
Trablus'da Müstakil Emirlik	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
Yunan Canavarlıklarından..	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
Cami'ül Zahir Talebesi'nin Tebrîki	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
Makam-ı Hilâfete İzâm	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
İranlı Dîn-daşlarımızda Sevinç	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2

Haber Başlıkları	Tarih	Sayı	Sayfa	Sütun
Türkler Ne Kadar Para İstiyorlar?	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
Rauf Bey'in Nutku	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2
İngiltere- Fransa	Cum'a 29 Kânûn-ı evvel 1922- 1338	67	2	2

EK-2 Ahâli Gazetesi'nden Seçilmiş Haberlerin Transkripsiyonları

1. İRLANDA İLE MÛTÂREKE

İngiltere Hükûmeti müsâlemet-i cihan için öteye beriye müdahale edip dururken aynı zamânda kendi hayatınında sarsılmakta olduğunu herhâlde görüyor. Ahreyn İngiltere nüfûz ve hâkimîyyetinden kurtulmak için pek mühim fedakârlıklar gösteren İrlanda ihtilâlcilerinin en nihâyet mazhar-ı muvaffakiyet olacakları anlaşılmaktadır. Son gelen (Poti Parizyen) gazetesinin yazısına göre İrlanda ile mütâreke fikri Londra'da da ilerlemektedir. Lloyd Corc Avam Kamarası'nda hükûmetle İrlandalılar arasında söz söylemeye salâhiyyet-dâr herhangi bir hey'etle İrlanda'da sulh ve müsâlemetin iâdesine hâdim husûsâtı müzâkere ârzüsünde bulunduğunu söylemiştir.

(Ahâli, Çehârşenbe 22 Kânûn-ı evvel 1336-12 Rebî-ül-âhır 1338, nr. 315-5, s.

1.)

2. SEDİNENİYE LOKANTASI

Nefis ve fâideli yemekler yemek isterseniz.

Sofya'nın en zarîf ve en kibar bir lokantası olan (Sedineniye)nin daimî müdavimi olunuz. Müdür ve müstahdemlerinin nezâket ve san'at-kârlığı sizi esâsen oraya rabt edecektir.

Alaturka ve Alafranga her nev'i nefis yemekleri bi-l-hâssa burada bulacaksınız. (Sedineniye) kibar bir yemek salonudur.

(Ahâli, Cum'artesi 25 Kânûn-ı evvel 1336-15 Rebî-ül-âhır 1338, nr. 316-6, s. 2)

3. TRAKYA HABERLERİ!..

Son zamânlarda Edirne'de belli başlı bir hâdise olmamıştır. Yalnız son günlerde vâkıandan diye kayıd edilecek bir mes'ele var ise o da sâbık belediye Reisi Şevket Bey'le (Meriç) gazetesi müdürü Hilmi Efendi'nin Edirne'den nefîyy edilmiş olmalarıdır.

Geçenki nüshâlarımızın birinde (Meriç) gazetesinin meslek ve şairi hakkında bir iki cümle yazmış ve Te'mîn gazetesi müdürü (Neyyir) 'in mukaddema arkadaşları iken düşman istil'âsından sonra araları açılmış ve birbirlerine hücûma başlamış olduklarını yazmıştık. Aradaki husûmet Venizelos'un sukutu üzerine süphesiz daha ziyâde teşeddüd etmiş ve nihâyet (Meriç)'ciler (Te'mîn) gazetesi naşirlerinin kirli gömleklerini ortaya dökmeye başlamışlar idi. (Neyyir) işte bundan dolayı gerektir ki Şevket Bey'le Ahmet Hilmi Efendi'yi yeniden yolunu bularak sürdürmeye muvaffik olmuştur.

(Ahâli, Çehârşenbe 29 Kânûn-ı evvel 1336-19 Rebî-ül-âhır [t.y.], nr. 317-7, s. 1)

4. GAYET GÜZEL BİR USUL-I ANADOLU İTTİHABI

Anadolu Büyük Millet Meclisi ahiren yeni bir ittihab kanun-nâmesi kabûl etmiştir.

Kanun -----¹³² ber-vech-i âtîde:

Hükümet, ahâlî tarafından meydana çıkarılmış bir hükümet-i millîye olacak kudret ve nüfûsunu millet nâmına tatbîk edecektir. Buna binaen meclis-i meb'ûsan memleketin her vilâyetindeki ahâlîsi tarafından intihâb edilecektir. Lâkin (18) yaşında bulunacak olan müntahablar şunlardır:

Çoban, çiftçi erbab-ı¹³³ san'at, tüccâr, hükümet me'mûru, asker, gemici, ma'den amelesî ve ali-ül-umûm işçiler...Parlemento senede iki defa ictimâ' edecektir. Hükümet ber-vech-i âtîdeki kısımlardan müteşekkildir. Nâfia, Hâriciyye, Adliyye, Müdâfaa-i Millîye, Maârif-i Umûmiye, Mâliyye, Emir-i Dâhiliyye, Sıhhiyye-i Umûmiye, Posta ve Telgraf, İktisad-ı Millî Vekillikleri...

(Ahâlî, 30 Kânûn-ı evvel 1336 Perşembe-20 Rebî-ül-âhır 1339, nr. 8, s. 2)

5. İ'TİLÂFLAR VE İHTİLÂFLAR

Mahreci Londra olan bir telgraf-nâmade deniliyor ki:

Türkiye ve İ'tilâf Devletleri arasında müzâkerât-ı siyâsiyye artık tamamıyla başlamıştır. İşbu anlaşmalarda sûret-i vâzihede İtalyanlar ile Fransızlar doğrudan doğruya Türklerin tarafını iltizâm ediyorlar.

İngiltere'nin Yunanistan'a karşı muamelesi bütün bütün değişmiştir. Venizelos'un te'sîrâtı netîcesi olarak Yunanistan'da müşterek bir İngiliz-Yunan idâresinin te'sîsi, Nezâretlerin bir İngiliz harb komisyonu tarafından kontrolü ihtimâlllerinin arttığı müşahide edilmektedir.

(Ahâlî, 28-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 28-1921, nr. 3-234, s. 1)

6. YUNAN ORDUSU GALYANDA

Bursa'dan Rumca İstanbul gazetelerine çekilen bir telgraf-namede ez-cümle şu ibâreler yazılmıştır:

Gonaris'in Anadolu mes'elesinde fazla müsâid davranması buradaki orduyu ihtilâle düşürmüştür. Yüksek rütbeli zâbitanla küçük zâbitler bu harekete tamamen iştirâk etmektedirler. Efrâd ve zâbitan Yunanistan'a döndükleri zamân kendilerini iş bu felâket uçurumlarına sevk edenlerden kanlarının hesabını soracaklarını söylemektedirler.

(Ahâlî, 29-1337 (Pazartesi) Teşrîn-i sâni 29-1921, nr. 3-234, s. 1)

7. TRAKYA FACİALARI

Geçenki nüshâımızda zavallı Trakyalıların başlarına gelenlerin bir kısmını yazmıştık. bu nüshâımızda ikinci bir safhayı arz ediyoruz:

Pınarhisar kazasında Çungura karyesi ahâlî-i İslâmiyesi köyden ihrâc edilmiş ve yerlerine Kafkaslı Rum muhacirler iskân edilmiştir.

Korucu İsmail ile eşraftan Mehmet Ağa katl edilmiş ve diğer korucu İsmail ile arkadaşlarından Ahmet, Gözsüzün Hüseyin ve daha on kişi mahfuzen Kırkkilise'ye sevk edilmişlerdir. Köyden çıkarılan halk Karaağaç karyesine ilticâ' etmiş; bir müddet orada vakit geçirdikten sonra kırk kişiden ibâret bir kafil

¹³²----- şeklinde gösterilen kısım yıpranma sebebi ile okunamamaktadır.

¹³³Gazetede ki basım hatasından dolayı bu kelime erbab olarak okunmuştur.

Bulgaristan'a ilticâ' etmişlerdir. Mandıraca karyesinden Ali Beyzâde Mehmet Ağa ile büyük oğlu silâh teslim etmeleri için ağır sûrette darp edilmiş ve her ikisi aynı zamânda terk-i hayat etmişlerdir.

Kezalik Pınarhisar'ın Osmancık karyesinden Jandarma Hoca Mustafa ağa iki gün işkenceden sonra katl edilmiştir.

Yancıklar, İne, İslâmbeyli ve Kurudere karyelerindeki Müslüman halk kamilen tehcir ve yerlerine Rum muhacirleri iskân edilmiştir. Lüleburgaz'ın Ahmet Bey, Misinli, Turgut Bey, Bovalı, Sakız karyelerindeki Müslim halk köylerinden kamilen ihrâc ve köyelerine Rum muhacirleri iskân edilmiştir. Meydanda kalan zavallı Müslümanlar mevkut bir zamân için civardaki Müslüman köyelerine ilticâ' etmişlerdir. Kaza dahilinde beylere, ağalara ve bi-l-hâssa münevverlere şiddetli tazyikler yapılmaktadır.

Burgaz dahilinde Belediyeye Reîsi Ahmet Beyle, Hamamcı Hüsnü Bey Yunanlılar tarafından tevkif ve Kırkilise'ye nefiy edilmişlerdir.

Domuz Ormanı karyesi eşrafından ve erkân-ı harbi binbaşılardan Rüşdü Bey'in Pederi Ahmet Efendi'ye yetmiş yaşında bir pîr olduğu halde sırtında taş taşımak sûretiyle yol yaptırmaktadırlar.

(Ahâlî, 10-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 10-1921, nr. 5-325, s. 1)

8. TRAKYA DEMİR YOLLARININ DÜVEL-İ İ'TİLÂFİYE TARAFINDAN TEFTİŞİ

(Katimerini) gazetesi yazıyor:

Meclis-i Vükelâ dün de düvel-i i'tilâfiyenin Trakya demiryollarını teftiş mes'elesiyile iştigal etmiştir. İstanbul'da bulunan düvel-i i'tilâfiye mümessilleri aynı zamânda Yunan Trakyası'nın dahi kontrole tâbi' tutulmasını ârzû ediyorlar hâl-bu-ki hükûmet, Trakya'yı Yunan arâzîsinden add ettiğinden mes'ele-i mezkûrun halli için müzâkerâta girişmek üzere (Votois)i me'mûr etmiştir.

(Ahâlî, 14-1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı evvel 14-1921, nr. 7-328, s. 2)

9. BÂB-I ÂLÎ İZMİR'İN MUHTÂRİYETİNİ RED EDİYOR

İstanbul- Bâb-ı âlî, müttefik mümessil-i siyâsilerine takdîm ettiği bir notada İzmir'in muhtâriyyet-i idâreye mâliki sûretiyle bir sûret-i hali kabûle mütemayil olduğunu ve gerek Ankara gerekse İstanbul Hükûmetleri'nin Asya-yı sağranın kamilen Hâkimiyet- i Osmaniye'ye îadesinde ısrâr ettiklerini bildirmiştir.

(Ahâlî, 16 1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 16-1921, nr. 9-329, s. 2)

10. YENİ TAARRUZ

İstanbul'dan alınan son haberlere göre Türk Ordusu'nun ilkbaharda yapılacak umûmi bir taarruza şimdiden hazırlandığı anlaşılıyor.

Mustafa KemalPaşa Büyük Millet Meclisi'nde vuku' bulan beyânâtında:

“Anadolu ve Trakya baştanbaşa tahliye edilmedikçe Yunanlılarla uzlaşmaklığımıza asla imkân yoktur.” demiştir.

(Ahâlî, 17 1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 17-1921, nr. 10-330, s. 2)

11. KEMAL PAŞA'DAN NE HABER?

Gördüklerimiz, Düşündüklerimiz:

Balkanlarda Bulgarlar kadar Türklerde de yeni bir hastalık türedi. Damarlara gevşeklik, göğüslere mağrurluk, imânlara sarsıklık veren bu hastalığın adını bulabilmek için sakın beyhude uğraşmayın. Bu hastalık ne vereme, ne koleraya, ne tifoya, ne de filokseraya... Ve hulâsa gerek hayvânâta ve gerekse nebâtâta arız olan hastalıklara asla benzemez; buna (KemalPaşa) hastalığı derler.

Gerek Bulgar vatan-dâşlarımızın gerekse biz Türklerin böyle tatlı bir hastalığa tutulmamız kadar haklı bir şey olamaz, çünkü gözlerimiz Anadolu'nun bir avuç erbab-ı celâdatı başına geçerek Türk nâmûsunu kurataran ve yaşamak isteyen milislere hakkın ne sûretle kazanıldığını gösteren o ümid dünyasına ve o ümid anasına teveccüh etmiş bulunuyor. Fakat bilmem dikkat ediyormuyuz? Bu Anadolu ve Kemal Paşa hastalığı bizi o derece sardı ki hemen diğer ahlâki kusurlarımızın tashihine çalışacağımız yerde bu defa da ondan dayanmak, ondan meded beklemek hastalığıyla musâb olduk.

Efendiler! Kemal Paşa Türk'ün bütün dünya târihlerine bir düşünce noktası teşkil eden son ve en muazzam harekesidir. Bu böyle belend bir adam değil yalnız Türklerin ve fakat dünya milletlerinin alkışlarıyla yâd ediliyor. Dudaklarıyla takdîs olunuyor. Fakat mademki bu millî kahraman bizindir ve bizden yetişmiştir; onunla fazla uğraşpda buradaki ictimâ'i varlığımızı ihmâl etmek gibi çocukluklar yapmamalıyız. Ne de olsa biz Kemal Paşa'nın haberlerine, havâdislerine intizârımızdan ziyâde onun zaferlerini te'mîne medar olacak, dua'larımızla paralarımızı ona yollamalı, ondan sonrada buralarda ancak kendi gayretimiz, kendi imânımız topluluğumuz ve ancak kendi yumruğumuz sayesinde yaşayabileceğimizi düşünerek bu yolu te'mîne çalışmalıyız. Yoksa şu dakika da ona:

-Bulgaristan'daki Türkler işlerini, güçlerini bırakmış senden haber soruyorlar!. Deseler emin olmalıyız ki onun da vereceği cevap şu olacaktır:

-Baba zenginliğiyle öğünmekte mâni' yok; çalışsınlarda kazansınlar...

(Ahâfî, 20 1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921, nr. 11-331, s. 1)

12. YENİ TÜRK HAZIRLIKLARI

Bükreş; 19- İstanbul'dan gelen son haberlere göre Kuvâ-yi Millîye Yunanlılar'a kat'î darbeyi vurmak için hazırlanmaktadır. Yakında büyük bir Türk taarruzu bekleniyor.

(Ahâfî, 20 1337 (Salı) Kânûn-ı evvel 20-1921, nr. 11-331, s. 1)

13. OK

İt Ürür, Kervan Yürür! ecdâd sözü

(Ahâfî, 12 1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921, nr. 12-332, s. 1.)

14. RUSLAR'A YARDIM

Amerika açlıktan muzdarib Rus ahâlîsine iki milyon dolar sarfına (Mister Hardining)i tevkiil etmiştir.

(Ahâfî, 12 1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921, nr. 12-332, s. 1.)

15. TRAKYALILARIN PROTESTOSU

Ankara'daki Trakya Komitesi bütün dünya efkâr-ı umûmiyyesine Trakya'nın işgal edilen aksâmında Yunanlıların yaptığı hunharlıkları i'lân ile işbu gayr-i insânî harekâtı protesto etmişlerdir.

(Ahâlî, 12 1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 22-1921, nr. 12-332, s. 1.)

16. ANADOLU'DA HAZIRLIK

İstanbul 20

Anadolu'da yapılmakta istihzârât-ı fevka'l-âde hakkındaki suâle Mustafa Kemal Paşa hazretleri: her iki tarafın şerâit-i sulhiyesi arasında azîm bir fark mevcûd bulunduğundan Türklerle Yunanlılar arasında sulh akd etmek kabil olamayacaktır. Cevabını vermiştir.

(Ahâlî, 13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921, nr. 13-333, s. 2.)

17. MACARİSTAN'DA SANSÜR KALKTI

16 târihli "Tan" gazetesi Macaristan Hükûmeti'nin sansürü lâğv ettiğini yazıyor. Bu hareket ahâlî tarafından kemâl-i memnuniyyetle karşılanmış ve islahât-ı dâhiliyeye doğru atılan adımların bir neticesi olarak telâkki edilmiştir.

(Ahâlî, 13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921, nr. 13-333, s. 2.)

18. ROMANYA AHALİ

Bükreş'ten aldığımız son haberlere nazaran vagon ve lokomotif mefkudiyetinden dolayı Romanya bir açlık arefesindedir.

Parlamento ve Sinod Meclisi otuz gün müddetle terk-i işgal eylemiştir.

Yaş ve Timaşvarda son günlerde büyük yangınlar olmuştur.

Romanya Sırbistan hudûdlarının tahdîdi için bir sırb hey'eti Bükreş'te muvasalat etmiştir.

(Ahâlî, 13-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 23-1921, nr. 13-333, s. 2.)

19. YUNANİSTAN GÜNDEMEN GÜNE KARIŞIYOR

Paris:22

Türk Yunan ihtilâfının tedkiki ile muallâkta kalan mesaîlin halli için düvel-i müttefika murahhasları akd-i ictimâ' edinceye kadar Yunanistan günden güne fena mevkiye düşmektedir.

Bugün yalnız Girid isyânı değil bütün Yunanistan bir ihtilâl devri yaşıyor. Bâ-husûs Atina Hükûmeti tarafından metrud bulunan (Kondorpiyanisi)nin İstanbul Patrikliğine ta'yîn olduğu günden beri Yunanistan'da büyük büyük hareketler görülmeye başladı. Ne çare ki Atina Hükûmeti hâlâ tuttuğu yolun nasıl müdhîş bir uçurumla neticeleneceğini anlamak istemiyor.

Türlere gelince: Onlar bil-akis günden güne kesb-i kuvvet etmekle cephelerini takviyeye devam ediyorlar. Bu hâdisât bize pek yakın bir zamânda şark sulhunun Türklerin lehine neticeleneceğini gösterecektir. Her şeyden evvel emin olabiliriz ki, Türkler bu harbten muzafferen çıkacaklardır. Çünkü, bir (vahîm) değil bir "hak" peşinde koşuyorlar.

Roma'da münteşir (Teribona) gazetesi yakın bir zamânda Yunan baş-vekîli sinyor (Bonomi) ve Hâriciyye Nâzırı (Markizdella Turena)yı ziyâret edecektir.

Kral Kostantin aynı gazete muhabirlerinden birine; Arnavudluğun taksîmi için Yugoslavya Hükûmeti ile hafî bir i'tilâf-nâme yapıldığını bildirmiştir.

Roma-22

Bejne'l-milel Kontrol Hey'eti Arnavutluk'ta Sırlar tarafından 250 köyün tamamıyla ihrâk edildiğini düvel-i müttefikeye bildirilmiştir.

(Ahâlî, 14-1337 (Cum'artesi) Kânûn-ı evvel 24-1921, nr. 14-334, s. 2.)

20. VARNA'DA HARİK

Dün akşam Varna'da büyük bir yangın zuhûr ederek bir kaç büyük tüccârın mağazasını harâb etmiştir.

(Ahâlî, 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921, nr. 16-336, s. 2.)

21. ADANA VE MÛLHAKATI

Ankara'dan Paris'e bildirildiğine göre Adana ve mülhakatındaki Fransız asâkir ve me'mûreyi kamilen çekilmiş ve yerlerine Türkiye Büyük Millet Meclisi asker ve me'mûrları yerleşmişlerdir. efrâd-ı ahâlî arasında meserretli nümâyişler yapılmakta Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne tebrik ve teşekkür telgrafları çekilmektedir.

(Ahâlî, 19-1337 (Perşembe) Kânûn-ı evvel 29-1921, nr. 16-336, s. 2.)

22. İTALYA KRALI

İtalya Kralı'nın kerîmesi Prens (Bolanda)nın Belçika Velî-ahdı (Hercog Brayand) ile nişan merasimi Belçika Kral ve Kraliçesi'nin Roma'yı ziyâretleri münâsebetiyle resmen i'lân olunacakmış.

(Ahâlî, 20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921, nr. 17-337, s. 2.)

23. BOLŞEVİK ASKERLİĞİ

Rus Sovyet Hükûmeti hizmet-i askeriyeyi iki sene olarak ta'yîn etmiştir. Hizmet-i mecbûriyye 18 yaşında başlayacaktır. (Jurnal) gazetesinin istihbârâtına göre hâl-i hâzırda Rus Ordusu mikdârı iki milyon beş yüz bin nüfûzdan ibâret olacaktır.

(Ahâlî, 20-1337 (Cum'a) Kânûn-ı evvel 30-1921, nr. 17-337, s. 2.)

24. KİL YAĞI İHRÂCÂTI

Büyük mikdârda kil yağı ihrâcâtı için Bulgar Çiftçi Bankası bazı ecnebî ticâret müesseseleriyle müzâkerâta girişmiştir. İstanbul gazetelerinin verdikleri ma'lûmata nazaran Bulgaristan'ın İstanbul'a olan ihrâcâtı son aylarda on defa tazâyüd etmiştir.

İhrâcât başlıca odun, hayvânât, kaşar peyniri ve kömürden ibârettir.

(Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921, nr. 18-338, s. 2.)

25. TUNA'DA SEFER

Tuna'da büyük buz parçaları bulunmasından kat'i edilen seyir ve sefer yeniden başlamıştır.

(Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921, nr. 18-338, s. 2.)

26. KEMALİSTLERLE İNGİLİZLER'İN İNEBOLU'DA MÜZÂKERELERİ

22 Kânûn-ı evvel târihli İngilizce Deyli Telgraf gazetesi yazıyor:

Kânûn-ı evvelin ibtidâisinde İnebolu'da bir İngiliz askeri mümessili ile Kemalist Harbiyye Nâzırı Refet Paşa arasında ceryan etmekte olan müzâkerât en ziyâde İstanbul mukadderatı hakkındadır.

Düvel-i müttefikenin teftîşi altında olmak şartıyla İngilizlerin İstanbul'u derhâl tahliyeye âmâde bulunduğu Ankara mümessiline te'min edilmiştir. Trakya ve İzmir'in istikbâl ve mukadderatı hakkında da İngiliz ve Kemalist murahhasları arasında i'tilâf hâsül olmuştur.

İstanbul; 28 Kânûn-ı evvel: Yunanlılar Rumeli'den ve bi-l-hâssa Trakya'dan Türkleri hicrete mecbur etmek için her bir vâsıtaya müracaat ederek var kuvvetlerini sarf ediyorlar ve bu uğurda külliyatlı miktarda para da sarf etmekten çekinmiyorlar. Hicret edenlerin yerine Rumları iskân ediyorlar.

Rumca (Proya) gazetesi yazıyor:

İzmir'deki Yunan velî-ahdının sarayında bulunan maiyet-i askerleri sarayın duvarlarına (Yaşasun Venizelos) diye yazdıklarından bütün maiyet-i askeri tebdil edilmiş ve yerlerine diğer efrâd ikame edilmiştir. Yunan Ordusu bir an evvel terhîsini istemektedir.

Paris 28 Kânûn-ı evvel:

(Ren) de bulunan Amerika işgal ordusundan (3000) kişi önümüzdeki Kânûn-ı sâninin beşinde Amerika'ya hareket edecektir.

Paris 28 Kânûn-ı evvel Ankara'dan istihbar olunuyor:

İstanbul'daki Amerika ticâret kamarasının reîsi buraya muvasalat ederek Türkiye ile Amerikan Hükûmeti arasındaki münasebat-ı ticariyyenin tecdidi hususunda Ankara Hükûmeti ile müzâkereye girişecektir.

Paris 28 Kânûn-ı evvel:

Roma'dan bildirildiğine göre Yunan Baş-vekili Gonaris ve Hâriciyye Nâzırı Roma'ya muvasalat ederek mösyö (Delaturna) ve (Bonomi) ile mülakat edecektir.

(Ahâlî, 22-1337 (Pazar) Kânûn-ı sâni 1-1921, nr. 18-338, s. 2.)

27. ANADOLU VE TAARRUZ HAZIRLIKLARI

Ankara'da bulunan Parisli bir gazete muhabiri gazetesine âtîdeki telgrafi çekmiştir:

Londra'da bulunan Yunan hey'et-i murahhasası fâideli hiçbir netîceye derdest olamadan dönmek mecbûriyyetinde kalmıştır. Millî Türk Ordusu yeni bir taarruz hazırlığı için kemâl-i fa'âliyyetle çalışmaktadır. Millî Hükûmet her türlü ihtimâlle karşı birçok tedâbir-i mühimme ittihâz etmiştir. Mustafa Kemal Paşa refâkatinde Fevzi Paşa mevcûd olduğu halde, umûm cepheleri teftîş etmiş ve geçende karar-gâh-ı umûmiyyesine avdet etmiştir. Kemalistler her ne kadar askeri

hâzırlıkları giz tutmaya çalışıyorlarsa da hâricden dikkatle bakan gözler Millî Hükümet'in yeni ve amansız bir taarruz için hâzırlanmakta olduğunu anlayabilir.

(Ahâlî, 1337 (Çehârşenbe) Kânûn-ı sâni 4-1921, nr. 19-339, s. 2.)

28. TÜRKLERİN YENİ TAARRUZU

Roma 2 Kânûn-ı sâni (Radyotelgraf) İstanbul'dan istihbar olunuyor:

Kemalistlerin Yunanlıları büsbütün Anadolu'dan tard etmek niyetiyle pek yakında yeni büyük bir taarruz harekâtına başlayacakları muhakkaktır.

Atina 4 Kânûn-ı sâni

Anadolu'da Kemalistlerin fa'âliyetlerinden taarruza hâzırlanmakta oldukları istidlâl olunuyor. Mukabil tedârikâtta bulunmak üzere baş kumandanlık emir almıştır.

(Ahâlî, 1337 (Cum'a) Kânûn-ı sâni 6-1921, nr. 21-341, s. 2.)

29. SOFYA PANAH GAZİNOSU'NDA CİNAYET

Kânûn-ı sâni'nin altıncı günü saat bir kararında Panah Gazinosu'nda bir masada oturan müşteriler arasında sebebi henüz meçhul kalan esbâbdan münazaa ederek vakia üçünün maktul ve birinde mecruhiyetiyle neticelenmiştir.

Maktul düşenler Petriç Mutasarrıfı vâsil İslavof ile beşinci mesken komisyonu a'zâsından ve sâbık Sofya ser-komiserlerinden Nikola Damyanof, İvan Lilof ve mecruh düşen garsonlardan Kirilofdur.

Vakia hakkında zâbıta tahkikata başlamıştır.

(Ahâlî, 1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10, nr. 22-342, s. 2.)

30. AHÂLÎ MATBAASI

En yeni ve muhtelif-ül-cins hurûfe mâlik olan ahâlî matbaası kartvizit, fatura el i'lânları, kitab gazete ve sâire siparişlerini Türkçe, Bulgarca ve Fransızca lisânlarında olmak üzere muntazamân kabûle başlamıştır. Türk tüccârlarının Türk münevverleriyle muallimlerinin imâm ve müftülerin müracaatlarına intizâr olunur.

(Ahâlî, 1337 (Salı) Kânûn-ı sâni-1921-10, nr. 22-342, s. 2.)

31. SOFYA'DA İTALYAN TİCÂRET KAMARASI

Kânûn-ı sâni nihâyetine doğru Sofya'da İtalyan Ticâret Kamarası küşad edilecektir. Kamara baş kâtibliğine Mösyö Doktor Raşpikovonski ta'yîn edilmiştir.

(Ahâlî, 1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 16-1921, nr. 23-343, s. 2.)

32. ÇEKOSLAVAK HÜKÛMETİ'NİN AMERİKA'DAN İSTİKRÂZI

Belgrad'da münteşir (Politika) gazetesinin Prag'dan aldığı ma'lûmata nazaran Çekoslavak Cumhuriyeti toprak bankalarının birinde (30) milyon dolar istikrâz yapmıştır. Bu istikrâz hükûmet muhafilinde memnuniyetle karşılanmıştır.

(Ahâlî, 1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921, nr. 23-343, s. 2.)

33. BİR RUM METROPOLİDİ KİLİSE'DE ADAM ÖLDÜRÜYOR

28 Kânûn-ı evvel târihli İtalyan (sekolo) gazetesinde okunmuştur.

Newyork'taki Rum Kilisesinde merak-ı aver bir vukuât olmuştur.

Anadolu'da ölen Yunan askerlerinin istirahat-i rûhları için yapılan bir merasim-i dinîye de hazurundan birisi papazın yanına yaklaşarak bu askerlerin Anadolu'da ne için öldüklerini sormuştur. O esnada âyine iştirâk eden metropolid bir kandil olarak suâl îrâd edenin başına şiddetle vurmuş ve adamı öldürmüştür.

Bu âyine sâbık Yunan Baş-vekili (Venizelos) hâzır bulunmuş olduğundan Yunanistan'daki Venizelose aleyh-dâr gazetelerde bu hâdisâtı neşr etmişlerdir.

Paris (Jurnal Deba) gazetesi yazıyor:

Ankara'dan avdet eden Mösyö Franklin Buyyon'un Kan Konferansı'na iştirâk edeceği bazı gazeteler tarafından iş'âr edilmiş ise de Mösyö Franklin Buyyon'un Kan Konferansı'na iştirâk etmeyip Paris'te kalacağı tahkik etmiştir. Zîrâ Kan'daki Konferans şark mesaîli ile iştigal etmeyecektir. Yakında in'ikad olan Paris Konferansı'nda Şark Mes'alesi görüşülecektir.

Paris-Rus Sovyet Hükûmeti'yle Kemalistler arasında yapılan bir i'tilâf neñcesinde Kemalistlerin bütün ârzuları kabûl edilmiş ve i'tilâfa göre her iki hükûmet bazı iktisâdi ve askeri tahaddütâtı müteakiben kabûl etmişlerdir.

Paris- İstanbul'daki Fransız Hükûmeti'nin askeri kumandan umûmîsi General (Pelle) cum'artesi günü Paris'e müteveccihen İstanbul'dan hareket etmiştir. General hareketinden mukaddem sadrazam Paşa ve Ankara mümessili ile görüşmüştür.

General Şark Mes'alesi'ni hâl etmek üzere düvel-i i'tilâfiye Hâriciyye Nâzırlarının akd edecekleri konferans müzâkerâta başlamazdan evvel bazı ma'lûmât vermek için kabine tarafından da'vet edilmiştir.

Paris- Proгада in'ikad edecek olan iktisâdi konferansa mağlûb milletlerde iştirâk edeceklerdir. Rus- Sovyet Hükûmeti'nin de iştirâk edeceği zan olunuyor.

Paris- Gazeteler İstanbul Hükûmeti'yle Londra Hükûmeti arasında akd edilen bir i'tilâfi neşr ediyorlar. Bu i'tilâfa göre İngiltere Türkiye'nin istiklâlini te'min edecek ve İstanbul daimî olarak sultân ve halîfenin makamı kalacak. Türkiye Yunan sulhünde İngiltere Türklere yardım edecek ve bura mukabil Türklere Kıbrıs Ada'sıyla Mısır'daki hukukundan vazgeçmeyeceklerdir.

Paris- Mısır ve Hindistan İhtilâli'ni teskîn husûsunda bir i'tilâf akdi için İngiltere ve Fransa Hükûmeti arasında müzâkerât ceryan ediyor.

Londra- (Hartlon) şehrinde büyük bir yangın zuhûr ederek birçok mal depoları ile evler mahv olmuştur. Zâyiât müdhiştir.

İstanbul- İngiliz askeri kumandanlığının teşebbüsâtı üzerine buradaki düvel-i ittilâfiye jandarma me'mûreyn-i mülkiyyesiyle tebdiline intizâr olunuyor.

(Ahâlî, 1337 (Perşembe) Kânûn-ı sâni 12-1921, nr. 23-343, s. 2.)

34. KEMAL PAŞA'NIN TAARRUZU

Viyana- (Növis-Vitrjurnal) gazetesinin istihbârâtına nazaran Yunanlıları büsbütün İzmir'den tard etmek üzere Kemal Paşa büyük bir taarruza geçmiştir.

(Ahâlî, 18 Cemâzi-yel-evvel 1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni 1922-1338, nr. 24-344, s. 1.)

35. GİRİD'DEKİ MÜSADEMELER DEVAM EDİYOR

Selanik'te çıkan (Niya Alitya) gazetesi Girit Adasındaki âsilerle asker arasında müsademelerin hâlen devam ettiğini ve asker tarafından asilere karşı top ve mitralyöz de isti'mâl edildiğini yazıyor.

(Ahâlî, 18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni 1922-1338, nr. 24-344, s. 1.)

36. PLEVNE'DE MEVLİD-İ NEBİ

Plevne'nin Müslüman esnaflı şehri hâlin sekizinci gecesi Anadolu şühedâ'sı efrâdına ithafen mevlid-i nebî kiraatı merasimi icrâ'sını taht-ı karara almış ve bu bâbda muktezî istihsaratın ikmâlinden sonra kadın çoluk, çocuk ve bütün Müslüman cemâatinin gözyaşları arasında mevlid-i nebî okunmuştur.

(Ahâlî, 18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338, nr. 24-344, s. 2.)

37. HIRSIZ TEVKİFİ

Geçen Ağustos ayında (Tozyan) Manastırı'na hırsız girerek oradan en zıyımetsiz eşyayı çalmak sûretiyle üç milyonu mütecaviz frank sahibi olan hırsızlar evvelki gün yine aynı civarda yakalanmışlar ve dün Plevne'den Lefçe hâpishânesine geçirmişlerdir.

(Ahâlî, 18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338, nr. 24-344, s. 2)

38. BULGARİSTAN'DA TABİBLER

Son zamânlarda yapılan bir istatistike nazaran Bulgaristan'da hâl-i hâzırda 21 Rus tabîbi ile beraber 371 tabîb bulunuyor.

(Ahâlî, 18 Cemâzi-yel-evvel-1340 (Salı) 17 Kânûn-ı sâni-1922-1338, nr. 24-344, s. 2.)

39. DAĞISTAN VE BOLŞEVİKLER

Tiflis'ten Tan gazetesine bildirildiğine göre (Moskova) Sovyet Hükûmeti Dağıstan'ın istiklâlini tasdik etmek istemiyormuş.

(Ahâlî, 7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat 1922-1338, nr. 25-345, s. 1.)

40. YUNAN ORDUSUNDA

Eskişehir civarındaki Yunan Kolordu'sunda yüz yirmiye mütecaviz Rum soğuktan telef olmuştur.

Cephelerinden kaçan süvariler takım takım çeteler teşkil ederek eşkiyalık yapmaktadırlar. İzmir'de pek çok Yunanlı neferler silâhlarını cebhanelerini ve askeri malzemelerini birer birer satmaktadırlar.

(Ahâlî, 7 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Pazar) 5 Şubat 1922-1338, nr. 25-345, s. 2.)

41. İZMİR'E GİRECEĞİMİZ GÜN YAKINDIR

Ankara'da teşkil eden İzmir Yurdu, Sâbık Şimal Ordusu Kumandanı Müdâfaa-i Millîyye Vekîli Kazım Paşa Hazretlerine bir ziyâfet keşide etmiştir. Yurdun müessesesi Balıkesir'de intişâr eden İzmir'e Doğru gazetesi baş muharriri Vasıf Bey yurdun riyâset-i fahrîyesini Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'ne teklîf etmişlerdir.

Muhterem Paşa Hazretleri cevablarında:

İzmir Yurdu'nun riyâsetini kabûl etmek benim için en birinci şereftir. İnşallah yurdun İzmir'de ifa-yı vazîfe ettiğini göreceğimiz güne vâsıl olacağız. Biliniz ki o gün uzak değildir. Demiştir.

(Ahâlî, 13 Cemâzi-yel-âhir-1340 (Cum'a) 10 Şubat-1922-1338, nr. 27-347, s. 2.)

42. BEKİR SAMİ BEY

Paris, 13:- Ankara Büyük Millet Meclisi Bekir Sami Bey'e altı ay mezuniyet vermiştir. Mûmâ-ileyh derhâl Avrupa'ya azîmet edecektir.

(Ahâlî, 19 Cemâzi-yel-âhir 1340 (Perşembe) 16 Şubat-1922-1338, nr. 29-349, s. 2.)

43. ANKARA-FRANSA İ'TİLÂFNAMESİ

Amerika Ajansı'nın Londra'dan iş'âr ettiğine göre Fransa'nın Londra Sefiri İngiliz Hâriciyye Nâzırı Kurzon ile Fransa-Türkiye İ'tilâfnamesi hakkında müdâvele-i eşkarda bulunmuştur. İngiliz gazeteleri Fransız Sefiri'nin Ankara İ'tilâf-nâmesi'nin Türkiye ile umûmi sulhun akdini pek ziyâde teshil edeceğine dâir olan beyânâtını neşr etmektedir.

(Ahâlî, 22 Cemâzi-yel-âhir 1340 (Pazar) 19 Şubat-1922-1338, nr. 350-30, s. 1.)

44. FİLİSTİN GALYANI

Mersin'e çıkan vapur yolcularının anlattıklarına göre Filistinlere ve bâ-husûs (Tolkerim)de Araplarla İngilizler arasında kanlı müsademeler başlamıştır. Tarafeynden pek çok zâyiât vardır.

(Ahâlî, 10 Receb 1340 (Perşembe) 9 Mart-1922-1338, nr. 351-31, s. 1.)

45. HİNDİSTAN GALEYANI

Hindistan'dan gelen son haberler oradaki dîn-daşlarımızın gündün güne kuvvetlerini topladıklarını ve İngilizlere karşı dehşetli hücumlarla yürüdüklerini bildirmektedir.

Bıçaklarının hakkında nihâyet istiklâllerini tanıtan Mısırlı kardaşlarımızdan sonra Hindistan'da ki dîn-daşlarımızın da mazhar-ı muvaffakiyet olması bizim için en ziyâde müzâkere edilen gayelerdendir.

İngiltere'nin son zamânlarda Yunanlılara paraca yardım edeceği şâyi' olur olmaz Bombay'da yeniden mühim bir kongre akd edilmiş ve eğer işbu haber te'yîd eylerse umûm Hindistan'ın yeniden silâhlarına sarılacakları ihtilâl reîsi Gandi

vâsıtasıyla Hindistan Vâlî-i Umûmiyesine bildirilmiştir. Vâlî-i Umûmî Hindlilerin bu gâleyanını derhâl İngiltere'ye bildirmiştir.

(Ahâlî, 11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338, nr. 352-32, s. 1.)

46. AV AV KULÜBE ÖNÜNDE

Geç gördük. Akşam gazetesinin nazarımızda, temiz olan sahîfelerinin birine kuduruk bir çoban köpeğinin sokulduğunu ve oradan müdürümüz Behçet'in her gece selâmlanan nâmusuna avladığını işittik... Akşam gazetesindeki imzâ'sız yazıya cevap verirken kendi nokta-ı nazarımı ilâve etmeyi gerek görmüyorum. Ben asılları elimde mahfuz ve Behçet'in mefahirle dolu hayatına müteallik ve vesâikin birer sûretini [ki bunların fotoğraflarını basmak dahi mümkündür] sırâlâyacak ve ağır bir hakaret yumruğu gibi mütearruzun çatlak damarlı suratına atacağım, işte o kadar. Akur bir köpekten farkı olmayan mütearruzun makalesine nazaran:

- 1.Behçet bir serseridir; Trakya ahâlisini harâca kesmiş bir sâhib-i hurûcdur.
- 2.Cafer Tayyar Bey kendisini Edirne'nin sükûtuna kadar neşr-i mazeret etmesin, diye hâbis etmiştir.
- 3.Sukuttan sonra Yunanlılarla teşrîk-i mesâî etmiş ve onlardan birçok paralar alarak sefâhat yollarında batırmıştır.
- 4.Behçet Yunanlılara istinâden Ankara'nın Sofya'da bulunan murahhas-ı siyâsiyyesini Bulgaristan'dan ihrâc ettirmiştir.

... Behçet'in 28 Kânûn-ı sâni 922 târih ile Sofya'dan Akşam gazetesine yolladığı Mektubun sûreti şudur:

Çok sevdiğim Akşamın kara bir kış akşamı kadar soğuk ve münâsebetsizlikle iki sütûn yazı taşıyan (1174) numaralı nüshasını kemâl-i hayretle okudum. nâmus-ı hemşire-i memleketi hâlâ parçalamakta devam edenlerle müsavi tutulacak bayağı bir kalbin sâhibi olmadığımı zanediyorum. Meğer siz beni benden daha iyi tanıyor imişsiniz?! Size şimdilik aynı lisân ile cevap yazmayı muvaffak olmuyorum...

Behçet'in bazı evrakını karıştırırken elime beş on mektup ve telgraf geçmişti. Bunlar Trakya'nın sukutundan az evvel ve sonra kendisine gönderilmiş husûsî birer mektuptular. Bunları gönderenler el-yevm hâlâ hayatta buldukları için fazla mahrem olmayanların bir sûretini şuracıkta basturmayı hiçte fena bulmadım. Bunlardan ma'da Sofya'dan Behçet'in ifâdâtıyla uzaklaştırıldığı, yazılan Ankara murahhas-ı siyâsiyyesinin fi-el'hakika esbâb-ı siyâsiyye ye te'siriyle Sofya'dan vuku' bulan mefârikatından sonra Behçet'e Viyana'dan (Kardaşım Mehmet Behçet'e) hitâbıyla yolladığı husûsî bir fotoğrafını ve yine müdürümüzün Trakya mâcerâsından tamam bir ay sonra icrâ-ı fa'âliyyet eylemekte bulunduğu Garb-i Trakya Balkanlarından inib Meriç'i kanlı bir müsademe ile geçtikten sonra, kendisini der-dest eden düzah-ı mekân iki yunanlı ile boğuşurken aldığı kurşun ve süngü yaraları ile Bulgaristan'a girişini gösteren bir resmini bastırıyorum. Ta ki bütün efkâr-ı umûmiyye hakikînin neden ibâret olduğunu bütün vaziiyle görsün anlasın

(Ahâlî, 11 Receb-1340 (Cum'a) 10 Mart-1922-1338, nr. 352-32, s. 2)

47. AV AV KULÜBE ÖNÜNDE 2

Akşam gazetesindeki iddiâ'ya göre Behçet Enver Paşa'nın yeniden mevki-i iktidâra gelmesini te'mîn için Edirne civarında Kuvâ-yı Millîyye aleyhinde bulunmuş... Kuvâ-yı Millîyye âlâyhârlığına gelince: hakikaten gülünecek bir noktadadır. Bize öyle geliyor ki yine Akşam gazetesinin 32 puntoluk yazılara sîne açan sahîfelerinde millî mehdîmizin nişanlarının söküldüğü, padişah yavruluğundan derd edildiği yazılırken.. o Edirne'de gazetesindeki yazıları, (Müslüman dükkâni) yazıları bize mağazasından tutunuz Sultân Selim, Eski Ali Paşa ve Üç Şerefeli Camiinde gizli konferanslar ile milletini müdâfaaa-i vaziyeye hâzırlamış, Trakya

cem'iyetinin henüz müdâfaât-ı siyâsiyye ile uğraştığı demlerde o elli müsâlih münevverle bir de (Kuva-yı Seyyare) teşkil etmiş ve o sırada henüz Sivas'ta bulunan millî mehdîmiz ile re'sen muhabereye başlamıştı.

Uzağa gitmeğe ne hâcet? Times gazetesinin 15 Ağustos 337 târihli nüshasındaki fikrayı birlikte okuyabiliriz:

Edirne'de ihtilâl: İstanbul müttefikeyn-i askeriyeye tarafından kuva-yı işgali üzerine Edirne'de miralây Cafer Tayyar Bey isminde bir kale kumandanı şehir-i mezkûrede idâre-i örfiyye etmiş ve İstanbul ile Edirne arasındaki hudûd-u muharebeyi kesmiştir.

(Ahâlî) ismindeki gazetede Ahâlîyi ayrıca ihtilâle da'vet etmektedir. İstanbul gazeteleri Şeyh-ül-islâmın Kuvâ-yı Millîyye aleyhindeki düzme fetvalarını basarken.. Behçet'in mini mini gazetesi Ferid Paşa'nın İngilizlerle akd ettiği hafî i'tilâfnâmeyi ilk defa olarak ansızın neşr ediyor, bu sûretle de İstanbul matbuatını hayretlere düşürüyordu. Ayıntab muharebeleri esnasında Behçet'in ateş püsküren Neşriyyâtından dolayı Karaağaç dâhilinde tevkîfi ve îcâb ederse i'dâmü çârelerini düşünmeye me'mûr Karaağaç Fransız İstihbârât Zâbiti Yüzbaşı Jamba ile Düvel-i İttılafe mümessillerinin (Ahâlî) nin Kuvâ-yı Millîyye lehindeki propagandalarına sed çekilmesi lüzûmuna dâir olan müracaatlarını telâkki eder. O zamânın Dâhiliye Müsteşarı Şair Faik Ali Beyefendi henüz sağ olsa gerektir.

Bütün bunlarla beraber müsbettir ki o zamânın İstanbul Hükûmeti'ni idâre-i millîyyeye istinâden sarsan iki vilâyet gazetesi tanındı. Konya'da Öğüd, Edirne'de Ahâlî... Müdürümüzün cebinde gelen şu telgrafta da, müsâadenizle birlikte okuyalım:

Edirne İhtiyât Zâbitleri Cem'iyeti Reîsi ve Ahâlî gazetesi müdürü Behçet Bey'e: Millî Mücadeleye fiilen vukula iştirâka ahd eden kahraman arkadaşlarınızla sizi amal-i millîyemizin zamân-ı istihsâl i sayar ve yüksek alınlarınızdan öperim

Anadolu ve Rumeli Müdâfaaa-ı Hukuk-ı Millîye
Hey'et-i Temsiliye Reîsi
Mustafa Kemal

Kendisini ricâta kadar tevkîf ettirdiği yazılan Cafer Tayyar Bey'in mûmâ-ileyh Babaeski'de bir bayram gününde çektiği telgraf sûreti de şudur:

Babaeski de Behçet Bey'e: hâlkı tenvîr ve erşad husûsundaki hizmetinize teşekkür eder ve bayramınızı tebrik ederim.

Cafer Tayyar

Tasavvur buyrulsun ki el bayram ederken.. Behçet, atı üzerinde Edirne mülhakatını dolaşıyor ve hâlkı memleketin müdâfaasına ihzâr ediyordu.

Müdürümüz, Trakya muharebesi başlangıcından yirmi beş gün mukaddem mâiyyetine aldığı yedi münevver genç ve yetmiş beş mandıralı Müslüman Pomak ile düşmanın gerisini te'sîre tabi tutmak üzere, Soğanlık, Balçubuk köylerinden hudûdu geçti ve Yunanlılar tarafından işgal edilmiş olan Garb-i Trakya sahasına atıldı. Behçet müfrezesinin sofulu üzerindeki müsâdemesi gariptir ki Akşam (Gazeteci Şeref Bey Çetesi) diyerek en evvel Akşam gazetesi yazdı.

(Ahâlî, Salı 15 Receb 1340 14 Mart- 1922- 1338 nr, 354-34, s.2.)

48. OK-CEVAB

Sabrın sonu derler ki: selâmettir azîzim-Derviş

(Ahâlî, 17 Receb 1340 (Perşembe) 16 Mart-1922-1338, nr. 355-35, s. 2.)

49. GÜL HANIM

Erzurum'un Veysi Efendi Mahallesinden mülâzım Hüsnü Efendi'nin baldızı Gül Hanım Millî Ordu Kumandanlığı'na müracaat ederek orduyu kabûlünü ricâ etmiş ve ricâsı kabûl edilmediği takdirde intihâra mecbur olacağını bildirmiştir.

Karısında, kızında, gencinde, ihtiyarında böyle cihanlardan sağlam sebât ve mukavemet duyguları yaşar dururken...kahpe düşman bakalım daha kaç gün kan döküp namûs bozacaktır.

(Ahâlî, 20 Receb 1340 (Pazar) 19 Mart-1922-1338, nr. 356-36, s. 2.)

50. ERMENİ GÖNÜLLÜLERİ

İzmir, Bandırma, Bursa, Ermenilerinden Yunan Ordusu'na asker kaydı için çalışılmaktadır. Yalnız İzmir'den iki bin Ermeni toplanabilmiştir.

Ahâlî-Yunanlıların işi Ermenilere düştüyse artık ters ayaktan zaferleri yakındır.!!?

(Ahâlî, 22 Receb 1340 (Salı) 21 Mart-1922-1338, nr. 357-37, s. 2.)

51. MISIR KRALI FUAD'IN BEYÂN-NÂMESİ

Kahire, 17: Mısır Kralı Fuad; kral ünvanını ahiz eylediğini iş'âr etmekte bulunduğunu beyân-nâmesinde Mısır'ın müstakil bit hükümet olduğunu bildirmektedir.

(Ahâlî, 24 Receb 1340 (Perşembe) 23 Mart-1922-1338, nr. 359-39, s. 1.)

52. SON ANADOLU HABERLERİ

Ankara Muhabir-i Mahsusamızdan: 18 Mart 338

Ankara, 21- Altı ay mezuniyetle Avrupa'ya gitmekte olan Sâbık Hâriciyye Vekîli Bekir Sami Bey Mersin'den İtalya'ya müteveccihen hareket etmiştir.

Sanâyi'-i Müdüriyet-i Umûmiyesine Almanya'da kemal-i tahsîl etmiş olan Nizameddin Bey ta'yîn olunmuştur.

Ukranya muhadenet-i muahedenamesinin musaddık nüshâlarını teâtî etmek üzere Rıza Nur Bey'in riyâseti altındaki hey'et gelecek hafta hareket edecektir. Büyük Millet Meclisi bu hey'ete dahil olan meb'ûsların mezuniyyetini müttefiken kabûl etmiştir.

Hükümetimiz şehirde mezâc bir hale gelen köpekleri i'tilâf etmeye karar vermiş ve şimdiye kadar en muzır olan iki yüz kadarı i'tilâf olunmuştur.

(Ahâlî, 25 Receb 1340 (Cum'a) 24 Mart-1922-1338, nr. 360-40, s. 1.)

53. SON ANADOLU HABERLERİ

Ankara Muhabir-i Mahsusamızdan: 19 Mart 338

MOSKOVA'NIN ANKARA'YA AVANSLARI

Londra-(Times)ın İstanbul muhabirine iş'âr ediyor:

Moskova Hükümeti Kemalistlere üç milyon lira bir avans itâ'etmiştir. Bu meblağ Ankara Hükümeti'nin Rusya'da eylediği dokuz milyon liralık bir istikrâzın ilkidir.

(Ahâlî, 27 Receb 1340 (Pazar) 26 Mart-1922-1338, nr. 361-41, s. 1.)

54. RUS-ALMAN MUAHEDESİNDE HAFÎ MEVÂDD

Londra; 24 Nisan (Lifild)- "Deyli Meil" gazetesi Cenova muhabirinin iş'aratına nazaran, Rus-Alman Muahedesinin bu güne kadar neşr edilmemiş olan hafî kısmı, "Kurub" fabrikasına Rusya'nın bazı i'mâlât-hânenelerinde top ve sair malzeme-i Harbiyye husûsunda imtiyâz itâsına dâir bir maddeyi ihtivâ' eylemektedir. Diğer bir madde mücibince Almanya, Lehistan ve Romanya'ya kendi memleketi dâhilinden silâh gönderilmesine müsaade etmemeyi taahhüd ve tekfil etmektedir.

(Ahâlî, 2 Ramazân 1340 (Cum'artesi) 29 Nisan 1922-1338, nr. 362-42, s. 2.)

55. NOTA HOŞA GİTMEMİŞ

Atina gazeteleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin notasını uzun uzadı tahlil ettikten sonra diyorlar ki:

“Bu nota, Yunanistan'ın mezarını kazmak isteyen bir esâstır. Bizim bu esâsa yanaşmaklığımız gayri kabildir.”

(Ahâlî, 5 Ramazân 1340 (Salı) 2 Mayıs 1922-1338, nr. 364-44, s. 1.)

56. SON ANADOLU HABERLERİ

Ankara Muhabir-i Mahsusamızdan: 26 Nisan 338

BEKİR SAMİ BEY

Anadolu Ajansı bazı gazetelerin Bekir Sami Bey'in bir hey'et-i Murahhasa riyâsetinde olarak Cenova'ya gittiği hakkındaki haberini tezkib etmekte ve Bekir Sami Bey'in herhangi bir vazîfe-i resmiye ile Cenovaya değil ailesini görmek için Roma'ya azîmet etmiş olduğunu bildirmektedir.

(Ahâlî 6 Ramazân 1340 (Çehârşenbe) 3 Mayıs 1922-1338, nr. 365-45, s. 1.)

57. YUGOSLAVYA KABİNESİ'NDE BUHRÂN

Bosna Müslüman Kulübü'nün kararı üzerine Yugoslavya kabinesinde bulunan Müslüman nâzırları kabineden çekilmiş ve kabinede buhrân zuhûr etmiştir. Müslüman meb'ûslarının büyük bir kısmı muhaliflerin sıralarına geçmişlerdir.

Makedonya Müslümanları dahi Üsküb'te bir kongre akd ederek Bosna Müslümanları ile teşrîk-i mesaî etmeğe karar vermişlerdir. Bu sûretle müstekilen emrar-ı hayat eden yeni Müslüman teşkilâtı bir kulüb teşkil edeceklerdir. Bunun üzerine iki taraf arasında müzâkerât başlamak üzere.

Yugoslavya'da ki Müslüman teşkilâtı Sırp fırkalarının tarafına bulunması yüzünden melil sâirenin adım adım merkezîyet-i usul-ı idâresi hakkında vaki olan mutâlebâtı Sırplar tarafından kabûl edilmemekte idi. Bu sefer ise buna muvafık olunacağı zan ediliyor.

(Ahâlî, 7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338, nr. 366-46, s. 2.)

58. MISIR'DA VERÂSET-İ SALTANAT KANUNU

Kahire'den (Deyli Meyil) gazetesine yazıldığına göre Mısır'da verâset-i saltanat için bir kânun-ı hükümdârî intişâr etmiştir. Bu kamuna nazaran Mısır tahtı ekber evlâda intikal edecektir. Binaileyhe Mısır Sultânı belâ veled vefât ederse hakk-ı saltanat en yaşlı kardaşına ve onun evlâdına geçecektir. Şayet velî-ahd vefât ederse makâmı Sultânın ikinci oğluna değil büyük birâderinin oğluna intikal edecektir.

Bu kânuna nazaran Mısır taht-ı Hidiv Sâbık Abbas Hilmi müstesna olmak üzere Mehmet Ali sülâlesine âidtir. Şu kadar ki Abbas Hilmi'nin evlâdı hakk-ı saltanata iştirâk edebilirler.

(Ahâlî, 7 Ramazân-1340 (Perşembe) 4 Mayıs-1922-1338, nr. 366-46, s. 2.)

59. KIZIL ORDU

Paris- (Nekselesyor) gazetesinin iş'ârına nazaran Bolşevik Ordusu bir milyon üç yüz yetmiş bin kişiye baliğ olmaktadır. Bu ordu 37 fırka teşkil etmektedir. Her Bolşevik fırkasının top ve 20 mitralyözü vardır.

(Ahâlî, 7 Ramazân 1340 (Perşembe) 4 Mayıs 1922-1338, nr. 366-46, s. 2.)

60. SOFYA OSMANLI SEFÂRET-HÂNESİNDE SİRKAT

Ramazân-ı şerifin sonlarında Sofya Osmanlı Sefâret-hânesi'nde neticesi itibarıyla ehemmiyetsiz bir sirkat vuku' bulmuştur. Fransız işgalinden tahliye edilen sefâret binâsında yalnız yatmakta bulunan kavasın dahi haberdar olamayacağı sûrette bir gece yarısı içeriye giren hırsız ufak tefek eşya ile Konsolos Şamil Bey'in bir yol çantasını aşırmıştır. Hırsız, iki gün zarfında dördüncü uçastık polisleri tarafından tevkif edilmiştir. Hırsızın İspanya Sefâret-hânesinden metrud bir şoför olduğu anlaşılmıştır. Muvaffakiyyet-i vâkıılarından dolayı dördüncü uçastık müdür ve me'mûrlarını takdir ederiz.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 1 Haziran 1922-1338, nr. 367-47, s. 2.)

61. ŞAM HABERLERİ

Times gazetesinde yazıldığına göre Şam'da yüz elli tüccâr dükkânlarını açmak istediklerinden dolayı hâpis olunmuşlardır. Hicâz Kralı Suriye'de ecnebi parmaklarıyla çevrilmekte olan entrikalardan dolayı İngiltere, Amerika ve Fransa protesto etmiştir.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338, nr. 48-368, s. 1.)

62. YUNAN VAHŞETLERİ

Geçen ay Yunan jandarmaları İzmir'de Hisar Cami-i şerifine gecedan sabaha kadar kurşun yağdırmışlar ve caminin minaresine çekmiş oldukları bayrağa nişan alarak caminin kubbesiyle minare âlemini yıkmışlardır. Aynı zamanda kasaba hâkimi ile bazı eşrafi ve Bergama Müftüsünü Manisa'ya getirerek taht-ı tevkife almışlardır. Bu zavallı dîn-daşlarımız günlerden beridir ki rutubetli hâbis-hânelerde açlıktan ölüme mahkûm bir halde mahkûm olunmaktadırlar.

Urla mülhakatından Efeler ile Bademler karyeleri arasında süslü oğlu kasap Hasan Ağa ile Kerim Ağa ve damadı ile birâderi Rumlar tarafından vahşiyane bir sûrette şehid edilmişlerdir. İzmir içinde arabasına eşya yüklemiş on iki yaşlarında bir Müslüman kızcağızı vahşiler tarafından kaldırılmıştır.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 10 Haziran 1922-1338, nr. 48-368, s. 2.)

63. YA HEP, YA HİÇ...

Ankara'nın Roma Sefîri Celaleddin Arif Bey Tan Gazetesi muhabirine şöyle demiştir:

"Paris Konferansı tarafından gösterilen şartları, Anadolu'nun Yunanlılarca boşaltılmasından evvel kabul etmek bizce mümkün değildir. Avrupalılar hayır kabul edeceklerse derlense sonuna kadar harb ederiz. Çünkü programımız ya hep, ya hiçtir.

(Ahâlî, (Cum'artesi)10 Haziran 1922-1338, nr. 48-368, s. 2.)

64. ALİ İHSAN PAŞA

Büyük ve mukaddes ismi önünde herkesi ve aliül-husûs düşmanlarını derin bir korku, candan bir hürmetle yerlere kadar eğdiren büyük bir Türk ser-dârı var ve

bu ser-dâr, bugüne kadar isminin dâima kendiliğinden peyda olmuş yüz binlerce taraftara mâliktir:

Ali İhsan Paşa!..

Allı ve yeşilli İslâm bayrağının mübarek gölgesi altında kâh silâh ve cephâne taşıyan bir nefer ve kâh kılıç kullanan bir ihtiyât zâbiti gibi taman dört buçuk sene hizmet ettim bazı defalar aynı ocakta bulunduğum hâlde husûsi ve siyâsi me'mûriyetlerde aldım. Bütün bu esbâb ile pek çok kumandanlarla işledim. i'tirâf edeyim ki hiçbiri önünde şu dakikada resmi karşısında yarınki büyük Turan hükûmetinin sütünlü haritasını yazacak şahsiyetleri düşünürken hürmet vahşetiyle titrediğim Ali İhsan Paşa'nın nüfûs-ı ma'nevîyesi önünde olduğu gibi aşk ile, kalbin en ince ve en hassas alâkalarıyla titremiş değilim.

Harb-i umûmî, Türklere dünyalar değerinde kıymetli kumandanlar ve mahir erkân-ı harbiler yetiştirdi. Her kumandana her erkân-ı harbe mine'l-kalbi merbut oldum. Fakat hiçbirinin evâmir-i yevmiyesini büyük ve kahraman Ali İhsan'ın:

“İnallah yamerbaladel vel İhsan!” nas celiliyle başlayan ve ilmi, edebi, askeri ve siyâsi birçok hükûmetler ve ma'nâlarda dolu olan kıymatdar evamir-i yevmiyesi kadar şiddetli bir ibtilâ' ile okumadım.

Sonraları hayatımdan ziyâde sevmeye başladığım mübarek ocağa dâhil olduğum günlerde henüz serbest bir delikanlı ve bir başı bozuk rûhu taşımakta bulunduğum için askerliğin herhangi bir cihetinde (mantık) ve (usul) göremiyordum. Koca Ali İhsan'ı askerliğe mantık, ilim, şiir, san'ât ve felsefe sokmuş ilk kumandanım ve hocam olarak tanıdım ve ona o sûretle âşık oldum.

Ali İhsan Paşa'ya azıcık ta'rîf edebilmek için diyebildim ki o:

“Ele avuca sığmaz mahir bir kahraman.” ta'bîrinin misal-i cismidir: mütârekeyi müteâkub nefiyy edildiği Maltadan bir yelkenli gemi ile kaçıp Anadolu'ya iltihâk ettiği gibi!

Japonyalılar bilmem hangi hükûm-dârlarının ölümünden müteessir kendilerini öldürmeye başlamışlardı.

Ali İhsan Paşa'nın arkadaşlarıyla birlikte Malta'ya sevk edilirken İngilizler tarafından denize döküldüklerini işittiğim gün-ki Anadolu hareketlerinin henüz daha temeli bile atılmamıştı-kara bir ihtiyâc-ı intihâr ile zavallı kahramanımız Cafer Tayyar Bey'e koşmuş çok kere elemelerimi yüklenen birer arkadaşım gibi ana ve erkân-ı harbi Cemil Bey'e teessürlerimi anlatarak çocuk gibi ağlamıştım. Bu aşk, bu derin ibtilâ' şübhesiz memleketin saâdet-i müstakiliyesi endişelerinden doğuyordu.

Ben Ali İhsan Paşa'ya-tıpkı Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'nin yaptıkları gibi--- kan ve kemikle dolmuş siyah bir mezaristan'dan koca bir saltanat-ı millîye çıkarabilmek iktidârında gördüğüm içindir ki onun böyle bir arıza ile göçüp gitmesine tahammül edemiyordum.

Hiç unutmam: Muharebeden henüz dönmüş, vâlidemin mübarek ayakları ucunda yaralarımı savdırmaya çalışıyordum. Ali İhsan Paşa'nın Haydar Paşa İstasyonu'nda İngilizler tarafından tevkîfi haberini alır almaz bütün bir yas ile hemen yerimden fırlamış, İstanbul'a koşmuştum.

En muhte'sîr işim onu tanıyan ve mâiyyetinde hizmet eden bütün silâh arkadaşlarımı toplayarak İstanbul'da herçe bad abad bir Ali Suavi vak'ası yapmak, Paşa'ya ne pahasına olursa olsun tevkîf edildiği yerden kurtarmaktı. Yazık ilk da'vetime icâbet beden, ihtiyât, muvazıf yüzlerce feda'kâr zâbit ile birlikte yapmaya çalıştığımız te'sîrlerin istihsâl-i netâicine muvafık olamadan Paşa'ya elimizden kaçırıldı. Bir gün elimden terler boşalırken.. Meclis-i Â'yân Reîsi Ahmet Rıza Bey'e General Franşe Despere ile olan dostluklarını düşünerek:

-Bütün kuvvetimizi sarf ediniz ve icâb ederse bir iki parça yurdumuzu da feda' ediniz, yalnız Ali İhsan Paşa'ya kurtarınız ve çünkü Ali İhsan Paşa bize kıtalar ve memleketler kurtaracak kadar ilâhî bir âzim ve imâna mâliktir. Demiştım.

Ahmet Rıza Bey sözlerini bir az müfferitane bulmakla beraber Paşa'ya olan giyâbi hürmetlerinden bahs etmiş ve hulâsa bütün mevcûdiyetiyle çalışacağını va'd etmişti. Fakat heyhat:.. Kara bir ferda bize yalnız sevgili Paşamızı değil, sevgili memleketimizi bile çok görmüş, Levay-ı istiklâlimizi katil turnaklarıyla yırtmaya başlamıştı.

Dünyada birçok harukulade adamlar vardır. Bunlar çok kere zamânı ve hareket arzı kendi emellerine ram edebilirler. Ali İhsan Paşa'yı ben bunlardan biri olarak tanıdım ve şüphe etmiyorum ki ona taraf-dâr olan yüz binlerce kişilik isimsiz parti onu öyle tanıyor. Ali İhsan Paşa, neferin kıymetini bilir, zâbil ve kumandanın temenniyat hissiyesini az zamânda anlar. İlme muhib san'âta âşık, vazîfe ve feda'kârlık duygularının mukaddesi âlim-i hassas ve harukulade feda'kar bir kumandandır.

Ali İhsan Paşa uyumaz. Bütün asâbiliğine rağmen telâşa gelmez, herhangi bir fırtınadan yılmaz Himâlâya seciyyeli bir adamdır. Taht-ı kumandasında bulunan orduyu istediği dakikada muzaffer kılmak onun için hiçtir. Yeter ki zamânını getirsin, dakikasını düşürsün ve bir kere o saniye geldi mi? Biliniz ki Ali İhsan duru Arab atını sürerek neferin kurşun attığı ilk safa o ince ve fakat çelik kadar sert ve keskin sesiyle kumanda ederek atılır ve düşman kahkarî bir hizmete uğrar.

Ali İhsan Paşa, herkese, derecesine göre kıymet vermesini bilen bir kumandan olduğu içindir ki istediği anda Dicle'ye bir gecede köprü kuracak istihkâmcılar, bir saniyede bir marşı besteleyecek san'âtkârlar ve bir milleti bütün inanatıyla istediği yola sürükleyecek nutuklar bulabilir. Ez-cümle beni kırk bir derece harâretle hamadan baygın yataкта rapor yazmaya mukadder kılan onun ma'nevî muhabbeti, onun hakiki ve sâdik arkadaşlığı oldu. Ve yine onun te'mîn-i muvaffakiyeti müzâkeresu iledir ki yüz bin tehlikeden atlayarak Şimal-i İran'ın Ermenilerle mütefikten ordumuza karşı açmak istediği da'vâyı kökünden sarsmak çarelerini te'mîne çalıştım. Yoksa (itâat var; tâkat yok.) sözü her zamân hayatında idi. Son söz olarak söyleyeyim ki Ali İhsan Paşa ele avuca sığmadığı kadar ta'rîf ve tavsifede sığmaz. asıl bir kahramandır. Ve onun fisil fisil dönen nafiz gözleri nâmûs, şeref, izzet-i nefis ve haysiyyet sahibi bütün bir Türklüğün makûs-ı âzîm o îmânıdır.

Mehmet Behçet

(Ahâlî, (Cum'artesi) 10 Haziran-1922-1338, nr. 368-48, s. 2.)

65. MUHİDDİN PAŞA-GORO

Adana vâlî vekîli ve kumandanı Muhiddin Paşa ile General Goro'nun pek mühim olan mülakatları Beyrut'ta vuku' bulmuştur. Muhiddin Paşa Beyrut'taki Fransız erkân ve ümerâsı ve kıtaat-ı askerîyesiyle bi-l-umûm ahâlî tarafından harâret li nümâişlere istikbâl olunmuştur. Türk ve Fransız kumandanları Beyruttan Şam'a giderek asıl konuşmalarını orada yapacaklardır. İşbu mülakat, Türk-Fransız dostluklarıyla şiddetle alâka-dârdır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338, nr. 369-49, s. 1.)

66. MISIR VE AMERİKA

Amerika hükûmeti yeni müstakil Mısır Hükûmetini resmen tanıdığı cihette Kahire'de bir Amerika sefâreti teşkil zümünde kongreye bir lâyihası tevdi' eylemiştir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338, nr. 369-49, s. 2.)

67. TRABLUS'DA YENİ HAREKETLER İTALYANLAR ACİZ KALİYOR

Şimâlî Afrika Müslümanları arasında son günlerde ehemmiyetli harekât baş göstermiştir. Ez-cümle Maten gazetesinin istihbâratına göre Arban Seyidbalada vuku' bulan müsademe üzerine İtalyanları ricât ettirmeğe muvafik olmuşlardır. Arablar bir şeyhin taht-ı ri'yâsetinde bir Arban Hükûmeti vücûda getirmişler

Bingazililerinde iştirâkıyla büyük bir ordu teşkîl etmişlerdir. Bu ordu yüz kilometrelik bir cebhe almış ve İtalyanları düşündürmeye başlamıştır. Vâlî Kont Doletdi bu harekât sebebiyle bu senede kan akmakta bulunduğu ve hükûmetin nefsi-i Trablus şehri hâricine hâkim olamayacağını i'tirâf etmiştir.

(Ahâli, (Pazartesi) 12 Haziran-1922-1338, nr. 369-49, s. 2.)

68. AVAM KAMARASINDA

Avam Kamarasının son toplantısında şark mes'elesi hakkında büyük münâkaşalar vuku' bulmuştur. General Tavsihind Türk-Yunan da'vâsının bir gün evvel önüne geçilmesi lüzûmunu ileriye sürmüş ve eğer bu hâl böylece devam edecek olursa İngiltere'nin büyük zararlara ma'rûz kalacağını bildirmiştir. General Tavsihind:

Mütârekeden beri Türklere karşı vaz'iyet imiz ve bi-l-hâssa Yunanlılar Anadolu'ya asker çıkarmalarına müsâade edişimiz hasbiyle islâm âlemi İngiltere aleyhinde bulunuyor. siyâset-i hâriciyemizi çevirenler birçok hatalar irtikâb ettiler. Demiştir.

(Ahâli, (Çehâr-şenbi) 14 Haziran-1922-1338, nr. 370-50, s. 2.)

69. ŞEVKET BEY

Edirne'nin en asîl âilelerinden olan ve mâlik ve millete en mühim ve târihi anlarda namûs ile, izzet ve vicdân ile ifâ-yı hüsn-i hizmet etmiş olan Belediye Reisi Sâbıkı ve Trakya Cem'iyeti Reisi Şevket Bey geçen sene Yunanlılar tarafından birkaç kere Yunanistan içerilerine nefîyy edilmişti. Vatanını, milletini sevmekten başka günahı olmayan mir-i mûmâ-ileyhin son Edirne'ye avdet ettiğini haber aldı. Henüz birçok sivil ve mu'teber menfîlerimiz daha var ki onlar henüz memleketlerine iâde edilmemişler ve işkencelerden henüz kurtulamamışlardır.

(Ahâli (Pazar) 18 Haziran-1922-1338, nr. 51-371, s. 1.)

70. FECİ BİR TREN KAZASI

Ayin onbirinci günü Varna'dan hareketle Sofya'ya gelmekte bulunan yolcu treni Serovo İstasyonu civarında ve Vita Nehri üzerinde evelden durmakta bulunan bir katıra çarparak dört vagonunu parçalanmış ve içinde bulunanlardan üç kişinin ölümüne sebebiyet vermiştir. Müdür ve makinistleri sirken ve ser-hôş bir sürühazleden ibâret olan işbu trenler idâresinin yalnız bir sene zarfında ki vukuâtı altıyı geçmektedir. Hükûmet, anarşiyi de geçen bu kabil yolsuzluklara artık bir nihâyet vermenin çaresine bakmalıdır.

(Ahâli, (Pazar) 18 Haziran-1922-1338, nr. 371-51, s. 2.)

71. BULGARİSTAN TÜRKLERİ

Bir milletin seviyesi, derece-i ilim ve kemâl-i matbuatı ile anlaşılır. Biz zavallı Bulgaristan Müslümanlarının ne kadar terakki etmiş bir millet olduğumuzu anlamak isterseniz küçük bir zahmete katlanarak bir tanecik gazetemiz olan (Ahâli) idâre-hânesine uğrayınız? Hakikati anlarsınız.

Ahâli'nin koca Bulgaristan'da yaşayan bir avuç Ermeni, Yahudi milletinin yüz binlerle okuyucu bulan gazeteleri, mükemmel teşkîlâtli cem'iyetleri var iken 800 bin Türk'ün yurdu olan Bulgaristan'da yazıları, resimleri, mukaddes cihadlarıyla şimdiye kadar bir mislini daha görmediğimiz koca (Ahâli) gazetesinin

müstakil, millet-perver bir tek Türk gazetesinin, dediğim gibi, yalnız (480) müşterisi var.

Bayağı terakki etmiş bir millet gibi hepimizi siyâsi hayata atılmış bin çeşid partinin bayrakları altında yer kapmışız, fakat ne için?... Onu bî-tâbî bizde bilmiyoruz. Acaba intisâb ettiğimiz partilerin nizâm-nâmelerini bari bir kere okuyubta anlayarak mı partizan olmuşuz? bil-akis hayır... bil-akis vatan-dâşlarımızın hâtırı için ve yalnız onların menfaatleri için..

Dünyada en serbest ictihâd peşinde koşması lâzım gelen komünistlerin bile kendi milletlerinin menfaati uğrunda tırıl tırıl titrediklerini görüp dururken.. Bizim zavallı gençlerimizin (Peşin Komünistim, Sonra Türküm!) ve-yahud (Peşin çiftçiyim, Sonra Türküm!) demeleri insânın burnunu sızlatır.

Mamafi aşk olsun vatan-dâşlarımıza ki bizim damarlarımızı fırkâcilik hırslarıyla iyiden iyiye doldurmuşlar ve bizi yekdiğerimize kapıp koyuyormuşlar... Onlar kendi âlemlerinde kendi menfaatlerini, kendi uyanıklıklarını elde etmeğe çalışırken.. İşte bizde bir bir partilerimizin keyfi uğrunda yekdiğerimizi kırıyoruz, yekdiğerimize saldırıp duruyoruz.

Lâkin bu fena yolda yürümeye artık bir nihâyet verilmeli biz İstanbulski'nin Kuran-ı âzîm-ül şanımdan iktibâsen söylendiği gibi: "Türk Milleti ne yapmak istiyorsa yalnız ittihâd sâyesinde yapabilecektir" bu söz bize her vakit tekrâr edilmez. Müslümanlar nifak ve şefak belâlarından artık kurtulunuz, dedikodu hastalıklarından silkininiz. Bir kalp, bir can, bir imân gibi çalışmaya başlayınız. Ve sizi bu mübarek bayrağı altına almak isteyen (Ahâlî) gazetesinin şefkatli kucacağına atulunuz ve çünkü saâdet-i hakikiyi, hürmet-i edebiyeyi yalnız onun müstakil ne hür vicdânlı temiz sahîfeleri içinde idrâk edeceksiniz. Aksi hâlde ebedi bir hüsrandan asla kurtulamayacağız.

Razgrad: Mahmud Necmeddin

(Ahâlî, (Pazar) 18 Haziran-1922-1338, nr. 371-51, s. 1.)

72. UMÛMÎ HABERLER

YUNANLILAR ÇEKİLİYOR

Çatalca hattında bulunan Yunan kuva-yı askeriyyesinin kumandanı General (Velahopolis) Çatalca hattı boyunda bî- taraf bir muntikanın ihdâsı için vâkıa olan teklîfi esâs i'tibârıyla kabûl ettiğini İstanbul müttefikeyn fevka'l-âde komiserliğine teblig etmiştir. Çatalca'da bulunan kıtaât-ı askeriyyesi ve karakolları Çatalca'da hattında umûmî ricâta başlamışlardır.

Istiranca muntikasında bulunanlar (Vize) istikametine doğru garbi muntikasında bulunanlar ise (Silivri)ye doğru çekilmektedirler. Çorlu'da bulunan bataryalar Edirne'ye sevk edilmiştir.

Bî- taraf muntikanın genişliği 6 Kilometre olacaktır.

(Tan) gazetesinin iş'ârına nazaran yunanlılar Çatalca hattından çekildikleri hâlde Trakya'ya yeni kıtaât-ı askeriyye sevk etmişlerdir.

(Ahâlî, (Cum'a) 18 Ağustos-1922-1338, nr. 372-52, s. 2.)

73. TRAKYA'MIZDA...

Güzel şirin Trakya'mız yakında elimize geçmek üzeredir. Edirne Rumları müthiş heyecânlar geçirmekte belediyye ve Millet hasta-hânesinin idâresini şimdiden Türklere terk etmektedirler. Birçok Rumlar günahkârlıklarına tövbe ederek eski komşularının kanatlarına sığınmaya çalışmaktadırlar.

(Ahâlî, (Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53 s. 2.)

74. NEYYİR MUSTAFA

Edirne'nin düşman istil'âsına geçtiği târihten sonra Yunanlılara reh-berlik yaparak bir nice erbab-ı nâmûs-ı Türkün felâketine sebebiyyet veren ve çıkardığı (Te'mîn) isimli paçavra ile Yunanlıları alkışlayan Rum kanlı Neyyir'in son zamânlarda Yunanistan'a kaçmak için hâzırlıkta bulunduğu anlaşılmıştır. Yüzlerce ma'sûmun kanını alçakçasına akıtmaya sebep olan bu hainin yakın bir zamânda cezasını göreceği muhakkaktır.

(Ahâfî, (Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53 s. 2.)

75. YUNAN ZULÜMLERİ DEVAM EDİYOR

Son zamânlarda Trakya'nın da kendilerine kalmayacağını anlamaya başlamış olan Yunanlılar Trakya'nın mühim kasabalarında birçok tahribât yapmaya başlamışlardır. Edirne Dârü'l-muallimînin kıymetli eşyasını, dârü'l-muallimât müze-hânesini ve Sultân Selim Cami-i Şerifinin zi-kıymet halılarını şimdiden aşırıya başlamışlardır.

Dereköy ve Üsküb nâhiyelerinde yirmi iki türk bir gece içinde evlerinden kaldırılmış ve şehîd edilerek büyük bir kuyuya atılmıştır.

(Ahâfî, (Çehâr-şenbi) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.)

76. İSLÂM HAREKETLERİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Orduları'nın son muzafferiyetlerinden gâleyana gelen umûm İran ahâlisi taraf taraf gönüllü müfrezeler teşkiline başlamıştır ve İslâm âleminin garp boyunduruğundan kurtulması maksadına ma'tûf olan işbu mukaddes da'vâda Anadolu'daki kardaşlarıyla birlikte icâb ederse omuz omuza ceng etmeğe hâzır bulduklarını telgrafla Büyük Millet Meclisine arz etmişlerdir.

(Ahâfî, (Çehâr-şenbi) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 1.)

77. TRAKYA'DA MÜFREZELER

Trakya'da muntazam sûrette teşkil eden Türk müfrezeleri fa'aliyete geçmişler ve bazı mühim mevkiileri şimdiden ele geçirmeye başlamışlardır.

(Ahâfî, (Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.)

78. TİMES GAZETESİ NE DİYOR?

Times gazetesi son günlerde Türklerin aleyhindeki yazısını bütün bütüne değiştirmiştir. 3 Teşrîn-i evvel 337 târihiyle yazdığı bir bend-i siyâsîde:

“Türkler Garb-i Anadolu'nun istil'â ve istirdâdı ile gösterdiler ki medenî bir muharebe ile haklarını istirdâd etmek azmindedirler. İngiltere Hükûmeti'nin en ziyâde nazar-ı dikkate aldığı noktada Türklerin Asya'da bir ihtilâl ve iktisâs unsuru olmamasıdır. Bu mühim ve nâzik mes'ele önünde buldukça düvel-i müttefike Türklere karşı her türlü müsâidatta bulunmaya çalışacaktır” demiştir.

(Ahâfî, (Çehârşenbe) 11 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 53, s. 2.)

79. ARNAVUMLUK'DA HAREKETLER

Son gelen haberlere göre Arnavutluk Hükümeti Yunan hudûdundaki orduyu sefer-ber hâle koymuştur. Bazı Avrupa gazeteleri Arnavutluk Orduları'nın Yanya civarındaki bir iki köyü bile işgal etmiş olduğunu yazmışlarsa bile henüz tahkik etmemiştir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

80. TÜRK İTTİHÂDINA DOĞRU MU?..

Bir ecnebi gazete muhabirinin Türkistan'da bulunan Enver Paşa ile yapmış olduğu siyâsî mülakatın esâslarına bakılırsa yakın zamânda Asya ortalarında dağınık bir halde yaşamakta bulunan küçük Türk Hükümetleri'nin büyük bir millet ittihâdî yapmak niyyetinde oldukları anlaşılıyor. Vücûda gelecek olan bu Türk ittihâdının, Türk birliğinin henüz tasvîrlerdeki şekline bakılacak olursa Türkiye Hükümeti onların merkezini teşkil edecektir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

81. MAKEDONYA'DA ÇETELER...

Makedonya Balkanlarındaki çeteler son zamânlarda fa'âliyyetlerini yeniden şiddetlendirmeye başlamışlardır.

(Makedonya Muhtâriyyet-i Hey'et-i İhtilaliyesi) ünvanı taşıyan mühürle mühürlenmiş ve Türkçe, Bulgarca, Rumca, Yahudice, Ulahça ve Arnavudça dillerle yazılmış olan birçok beyân-nâmeler Üsküb, Selanik, Manastır gibi mühim vilâyetlerin mühim sokaklarına atılmış birer nüshâsı da Makedonya ile alâka-dâr Hükümetlere gönderilmiştir. Bundan da anlaşılıyor ki Makedonyada muhtâriyyet husûsunda için için kanayan dehşetli bir berkân-ı ihtilâl mevcûddur.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

82. TRAKYA'DA HAREKETLER

Edirne'den aldığımız 4 Teşrîn-i evvel 337 târihli husûsi bir mektubda bildirildiğine göre Trakya'da dehşetli karışıklıklar hüküm-fermâdır. Çorlu, Babaeski ve Keşan Millî Türk Müfrezeleri elinde bulunmakta Yunanlılar jandarmalarıyla askerleriyle Türk müfrezelerine karşı hareket edememektedirler.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

83. RAHVE BOZKURT KURSLARI

Rahve Türk gençlerinin ateşli kalplerine yuva olan bozkurt kurslarının ciddi ve muntazam bir fa'âliyyetle işlediğini görmekteyiz. Sayısı elliye geçen Türk genci Müderris Halid Tekin Alp ve kızı Gökçe Kaya efendilerin idâreleri altında Târih Mûsikî, Hesâb, ulûm-i dîniyye ve edebîyyât derslerinden lüzumu derecede feyz almakta ve aralarındaki kardaşlık bağlantılarını günden güne kuvvetleştirmektedirler. Gençlerimizin yakında (Türk Kadını) nâmında yeni ve millî bir eserin temsiline başlayacaklarını haber aldık.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

84. İKİ TÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

Evvel ki gün Rahve'nin alt tarafında yalı kenarında bir Türk'ün vücûdu bulunmuştur.

Bu Türk Rahve'de fakîr-âne bir ömür geçirmeye mahkûm kalmış yalnız bir adamcağız idi. Aslen Kavala muhacirlerinden idi. Dün Rahve ile Östrof arasındaki Tuna kıyısında diğere bir Türk'ün vücûdu bulunmuştur. Yapılan yoklama neticesinde bununda Türk olduğu ve başından vurulup öldürüldükten sonra Tuna'ya atıldığı anlaşılmıştır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

85. SIRPLILAR HAREKETTE...

Son gelen Makedonya gazetelerinin verdikleri ma'lûmata bakılırsa Sırb Hükûmeti bir irâde-i krali ile ordunun sefer-berliğini emir etmiştir.

Matbuata sansür vaz'î edilmiş memâlik-i ecnebîyeye vuku' bulacak seyhâter sıkı bir kontrolle tâbi' tutulmuştur.

(Ahâlî, (Pazartesi) 16 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 54, s. 2.)

86. TRAKYA NİHAYET TÜRK'E KAVUŞTU

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'nin ilk Jandarma ve Polis müfrezesi evvelki gün Edirne'ye dâhil olmuştur. Trakya'yı teslim almaya me'mûr edilen Rauf Paşa hazretleri de bugün yarın Edirne'de bekleniyor.

(Ahâlî, (Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

87. HAINLERİN KORKUSU

Anadolu da'vasının başladığı günden beri İstanbul'da gazete idâre-hânesinde oturarak ve pis çatılı konaklarda toplanarak gerek millî mehdimiz Mustafa Kemal Paşa Hazretleri aleyhinde ve gerekse da'va-yı millîyemizi yürüten fedakârlarımız aleyhinde yazılar yazarak, silâhlar kullanarak muhalif hareket eyleyen hainlerin ahiren Şeyh-ül-islâma müracaat ederek kendilerinin asılmaktan kurtarılmalarını ricâ etmişlerdir.

Biz bu kabil hainlerin af edileceğini hâtırımıza bile getirmemekle beraber deriz ki Mustafa KemalPaşa'yı bir sahib-i huruc gibi i'lân eden Şeyh-ül-islâm Mustafa Sabri haini dahi ipe çekilecek ve Türklerin mukaddes da'vasındaki aleyh-dârlar birer birer cezalarını göreceklerdir.

(Ahâlî, (Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

88. GİDİYORLARMIŞ...

Alınan haberlere göre Edirne, Tekfurdağı, Çorlu ve civarındaki Rumların kâffesi akın akın Yunanistan'a göçmektedirler. Rumlarla birlikte Ermenilerde hâzırlık görmektedirler.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

89. İSTANBUL RUMLARI

İstanbul Rumlarından iki bin kişi Yunanistan'a açılmıştır. Diğer bir iki kafilede yola çıkmak üzeredir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

90. ATINA'DA

Atina'da dehşetli karışıklıklar var. Kral ve Venizelos taraf-dârları muhtelif müfrezeler halinde sokaklarda dövüşmektedirler. Ordu ve jandarma'da zabt ve rabt kalkmış; en büyük üniformalı Yunan zâbitleri mey-hânecilik yapmaya başlamışlardır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

91. PATRİKHANE'NİN NAKLİ

İstanbul Rumları Anadolu ve Trakya'nın Rum Ordularından temizlemiş olmasından dolayı endişeye düşmüşlerdir. Her ihtimâle karşı İstanbul Patrik-hânesini kaldırmak niyyetini beslemektedirler.

(Ahâlî, (Perşembe) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

92. YUNAN KRALI YİNE HAZIRLANIYOR

Yunanistan'ın iyi bir gününü göremeyen Yunan Kralı Yunanistan'ı terke hazırlanıyor.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

93. YUNANLILAR NE DİYORLAR?

Yunan gazeteleri hep bir ağızdan İngiliz siyâseti aleyhinde makaleler yazmaya başlamışlardır. Times gazetesinin Atina'da bulunan muhabiri Londra'ya yazdığı bir mektupta diyor ki:

Yunanlılar Britanya Hükûmeti'nin son zamânlarda şark-ı karib müsâlemetinin te'minine ma'tûf olan masâibesini kendilerine karşı hasm-âne bir hareket telâkki etmektedirler. Her gün intişâr etmekte bulunan ve hükûmeti taraf tanıyan siyâsî gazetelerin yazdıkları baş makalelere göre İngiltere Hükûmeti Türklerle anlaşarak Türklerin mütebelat-ı millîyelerini kabul ve tervîc eyleyerek eski silâh arkadaşı olan Yunanistan Hükûmet'ine karşı sadâkatsizlik göstermiştir.

Ahâlî-Rumlar bilmiyorlar ki İngiltere Hükûmeti de bu sadâkatinden ayrılmak ve Türk mütebelatını kabul etmek niyyetinde değildi. Ama ne yapsın ki zor oyunu bozdu.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

94. YUNANİSTAN YANIYOR

Son saatte aldığımız mütemmem ma'lûmata göre Yunanistan'da dehşetli fevraneler mevcûddur. Tacını terk eden Kral Kostantinden sonra Prens Yorginin'de mevkiini muhafaza eyleyemeyeceği anlaşılmıştır.

Arnavut Ordusu Yanya önüne kadar gelmiş Yunanlılara ağır şartlar ihtivâ' eyleyen yirmi dört saat müddetlik bir ültimatom vermişlerdir. Yunan ricâl-i emiri ne yapacaklarını şaşırılmışlardır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

95. ANADOLU'DA TA'MİRÂT

Anadolu'da yıkılan, yakılan yurtlar kaçkın düşmanın oralarda bıraktığı esirler tarafından yaptırılmaktadır. Her zarar görmüş Türk'e ikişer esir verilmiş olup işbu esirler birer ekme mukabilinde vaktiyle aman bilmeden yıkılları, yakıp kavurdukları yerleri ta'mîre başlamışlardır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

96. ARAPLAR VE İNGİLİZLER

İngiltere Hükûmeti'nin Bağdad'da bulunan temsil-i siyâsiyesi Irak mücâhidleriyle bir i'tilâfname akd etmiştir. Bu i'tilâfname mevâddına göre İngilizler Irak civarını yirmi güne kadar boşaldacaklardır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 19 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 55, s. 2.)

97. BÜYÜK MÜSÂMERE

Rahve Bozkurt Birliği önümüzdeki pazar günü için metaneten bir müsâmere hazırlamaktadır. Tuna'nın unutulmuş bu kasabasında ilk defa gürüldeyecek şu heyecanlı hareket-i millîyyeye bütün komşular merak ve heyecânlarla intizâr etmektedirler. Baş muharrimizin henüz basılmamış olan (Vatan Yollarında...) ismindeki beş perdelik manzum bir eseri memleketin istikbâle hâkim gençleriyle üç Türk kıızı tarafından Advîye Turan, Kesveher Tomris ve Necmiye Turan hanımlar tarafından temsil edilecek millî mehdimizin büyük tablosuna karşı söylenmek üzere hazırlanmış manzumeler okunacaktır. Müsâmere netîcesini gelecek nüshâmızda tafsîlâtıyla yazacağız. Gençler bu ilk teşebbüslerindeki muvaffakiyetlerinin te'mîni için-hemâli fa'âliyyetlerle sarılmaktadırlar. Vatan yolları son Anadolu müdaafasından millî bir piyesdir. Gençlerimize muvaffakiyetler dileriz.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

98. GAZETEMİZ..

Baş mürettibimizin bir haftalık zarûri gaybûbeti üzerine gazetemiz Teşrîn-i sâni ibtidâîsine kadar çıkmayacaktır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

99. İSMET PAŞA'NIN KÂLEMİ

Garb Orduları Kumandanı kahraman İsmet Paşa Mudanya Protokolünü imzâ'ladığı kâlemine ilk Türk dostu olan ve Türkiye ile Fransa'yı uzlaştıran Mösyo (Franklin Buyyon'a) hediye olarak göndermiştir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

100. YUNANİSTAN MUHACİR AKINI KARŞISINDA

Trakya'dan İzmir'den ve Anadolu'nun muhtelif yerlerinden Atina'ya akmakta olan muhacir kabilelerinin henüz önü alınamamıştır. Yalnız Trakya'dan (300) bin nüfus ayrılmıştır. Bi-l-umûm Yunan kasabalarında muhacirler yollarda kalmıştır. Yunan Hükûmeti bu vaz'iyet karşısında şaşkın bir halde bulunuyor.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

101. ERMENİLER HANİYE'Yİ ANLAMIŞLAR

İstanbul'da çıkan bir Ermeni gazetesi Türklerle anlaşmak lüzumuna dâir uzun bir bend yazmış ve sonunda demiştir ki:

Türklerle bâ-husûs Mudanya Konferansı'nı imzâ'lamaya muvaffik olan Türklerle bundan sonra sâkinâne bir ömür geçirmek Anadolu'daki menâfimiz icâbındadır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

102. EDİRNE'DE NELER OLUYOR?

Edirne'ye dâhil olan Türk mülkiyye me'mûrlarıyla jandarma ve polis kıtaatı muntazamân kaza ve sancâklara yerleşmekte, pis Yunan leşlerinden temizlenen binalara ay yıldızlı bayraklar çekilmektedir. Umûm Trakya Komiseri Refet Paşa'nın bugün Edirne'ye çıkması bekleniyor. Müslüman halk muazzam bir nümâyişe hazırlanıyor.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

103. YUNAN VAPURLARI NE YAPIYOR?

Yunan harp vapurları, Yunan harp sefineleri vaktiyle Ankara'yı zabt etmeye?! Koşan orduları taşırırken bu defada Trakya'nın Tekfırdağı kasabasına gelerek Trakya Rumlarını Yunanistan'a kaçırmaya çalışmaktadırlar.

Bu güne kadar Yunanistan'a kırk beş vapurluk muhacir götürülmüştür.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

104. TİMES NE DİYOR?

Düne kadar Türk düşmanlığıyla geçinmiş olan İngiltere'nin meşhur Times gazetesi 26 Teşrîn-i evvel 338 târih ile yazdığı bir bend-i mahsusa da diyor ki:

Trakya'nın Mudanya Konferansı neticesi ile sulhen Türklere iâde edilmiş olması Avrupa için her halde şâyân-ı memnuniyyet bir hâdise oldu. Trakya'nın harben istirdâd edilmesi iyi neticeler hâsıl etmeyecekti. Biz, böyle bir neticeyi ihzâr etmiş olduklarından dolayı Mudanya Konferansı murahaslarını şâyân-ı takdir ve tebrik görüyoruz. Bundan sonrasına gelince: şimdiden emniyyet edebiliriz ki Rumlar Trakya'dan hicret ettikleri takdirde Türklere yine eski tarz idâreden beş bir şeyi göremeyecekler, yaptıklarının mukabelesini görmüş olmayacaklardır.

(Ahâlî, (Pazartesi) 22 Teşrîn-i evvel 1922-1338, nr. 56, s. 2.)

105. ÇANAKKALE MES'ELESİ

Yeni İngiltere Nâzırı bir gazeteciye vuku' bulan beyânâtında demiştir ki:

İngiltere Hükûmeti'nin Çanakkale'de hiçbir işi yoktur. Sulhun akdini müteâkab askerlerimizi boğazdan çekeceğiz.

(Ahâlî, (Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 57, s. 2.)

106. SULH KONFERANSI MURAHASLARI

İsmet Paşa'nın, Fethi Bey'in, Hasan Zihni ve Seniddin Beylerin sulh konferansı murahhaslığına intihâb edilmeleri muhtemeldir.

(Ahâlî, (Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 57, s. 2.)

107. İNGİLTERE YOLA MI GELİYOR?

Yeni İngiltere Hâriciyye Nâzırı kendisine erişen bir gazete muhabirine demiştir ki:

Yeni sulh konferansının cihana sulh ve sükûn vereceğini kuvvetle umuyorum. Hükûmeti üzerime aldığım günden beri İngilizlerin Türk düşmanı olmadığını isbât etmeye çalışıyorum.

(Ahâlî, (Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 57, s. 2.)

108. BOZKURLULARIN SEYAHATI

Rahve Bozkurt Birliği reis-i fahrileri seksen yaşındaki Hafız Hasan Efendi ile birlikte Tuna yalısındaki kasabaları ziyârete çıkmışlardır. Hey'et meyanında gazetemiz müdürü Mehmet Behçet Bey'le birlikte Müderris Halid Tekin Alp Bey'de dâhildir. Hey'et gezdiği kasabalarda müsâmereler yapacak ve mevlid-i nebî ihtifâlleri tertîb eyleyecektir. Yolcularımıza muvaffakiyetler ve âfiyetler dileriz.

(Ahâlî, (Pazar) 5 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 57, s. 2.)

109. BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN MUKARRERATI

İstanbul'a vârid olan haberlere nazaran Ankara Büyül Millet Meclisi İstanbul Hükûmeti'nin şimdiye kadar akd eylediği bi-l-umûm muâhedâtı tanımamaya karar verdiğini bildirmiştir.

(Ahâlî, (Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

110. KONFERANS TE'HİRE Mİ UĞRUYOR

Londra'dan alınan haberlere bakılırsa İngiltere'deki intihâblar dolayısıyla Lord Kurzon Povankara'ya bir nota göndererek mah hâlin üçünde ictimâ'i mukarrer bulunan Şark Konferansı'nın te'hîrini talep ediyor.

(Ahâlî, (Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

111. ERMENİLER'DE Mİ HİCRET EDİYOR?

Son zamânlarda Trakya'dan ve Anadolu'dan külliyatlı miktarda Ermeni muhaciri Burgaz Limanı'na inmiştir. mezkûr muhacirler kilise ve mekteplere yerleştirilmiştir.

(Ahâli, (Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

112. RUSLAR GİDİYOR

İstanbul Rus Salib-i Ahmeri'nin teşebbüsü üzerine Bulgaristan dahilindeki Rus muhacirinin memleketine gitmeleri için lâzım gelen teshilât yapılmış masârifat-ı seferiyye cem'iyyet tarafından hâl olunmuştur.

İlk kafiye Burgaz Limanı'ndan Odese'ya müteveccihen hareket etmiştir.

(Ahâli, (Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

113. BERLİN'DE CAMİ YAPILIYOR

Berlin gazetelerinde okunduğuna göre Berlin İslâm Kulübü şehri dâhilinde cami inşâ'sı için hükûmetten lâzım gelen müsâidâtı istihsâl etmiş ve işe başlamıştır.

Bu sûretle Avrupa'nın merkezinde yeni yeni cami inşâ' edilmiş olacak.

Paris-Berlin

13 Teşrîn-i sâni:

Lozan'da yapılacak ictimâ' için Anadolu murahhasları hareket ediyorlar Ankara Hükûmeti Hey'et-i Murahhasasının ayın 11'nde Lozan'da bulunması münasib görüldüğünde hey'etin bu günlerde hareketi muhtemeldir.

(Ahâli, (Çehâr-şenbi) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

114. TEBRİK

Tebrik- Razgrad'da (Deliorman) nâmında gün aşırı çıkan yeni bir arkadaşımız doğmuştur. Müdür-i mes'ulü sevgili ve çalışkan evlâdımızdan Mahmud Necmeddin Efend'i'dir. Arkadaşımıza ömürler ve doğru yollar temennî eder, beyân-ı tebrikat eyleriz.

(Ahâli, (Çehârşenbe) 8 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 58, s. 2.)

115. ANKARA'NIN KUVVETİ

İsmet Paşa Ankara Büyük Millet Meclisi'nde irâd ettiği mühim bir nutukta cihan barışmasının Türk askerinin tekrar süngüsüne dayanarak te'minine ihtiyâc görülür ise buna mâni' olacak hiç bir kuvvet olmadığını söylemiştir.

(Ahâli, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 1.)

116. BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN BARIŞMA ŞARTLARI

7-Anadolu'da Rumlar tarafından yakılan ve yıkılan yerlerin ta'miri için altmış bin esir Rumun istihdâmı.

- 8-Yunanistan'ın 250 milyon Osmanlı lirası tazmînât -ı harbiyye vermesi veya bütün Osmanlı Hükûmeti'nin borçlarının Yunanistan Hükûmetine yükletilmesi.
 9-Yunan Donanması'nın Türk Hükûmetine teslim i ve-yâhûd tamamen imhâ'sı.
 10-İstanbul ve Çanak Boğazları'nın serbest-i ticârete açık Türk idâresi elinde bulunması.
 11-Garbi Trakya'da re'y-i âlem usûlüne tevfiken hareket edilmesi.
 12-Ehud-ı atikenin ilga'sı.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 1.)

117. DEVİR TESLİM TRENİ

Trakya Cem'iyeti tarafından yakında Trakya için Edirne Vâlisi Şakir Bey'in taht-ı himâyesinde olmak üzere bir tren hazırlanacaktır. Trenin ismine "Devir Teslîm" ünvanı verilecektir.

Trakya'nın bütün kazalarından üçer kişi bu trenle Edirne'ye gideceklerdir. Devir Teslîm Treni Edirne'nin teslimi günü Sirkeci'den hareket edecektir.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 1.)

118. LÜLEBURGAZ VE KIRKKİLİSE'DE TESLİM EDİLDİ

Mudanya Muahedesi mücibince Lüleburgaz ve Kırkkilise'de teslim edildi. Bu münâsebetle Lüleburgaz'da büyük şenlikler yapılmış kurbanlar kesilmiştir. Yollarda ahâlînin iki seneden fazla bir zamândan beri mütehessir buldukları Türk bayrakları taklar üzerinde dalgalanıyor. Ahâlî yaşasın Mustafa Kemal Paşa, Yaşasın bizi kurtaranlar, yaşasın Büyük Millet Meclisi diye bağırıyor. Kuvâ-yi Millîyye jandarmaları Lüleburgaz'a ve Kırkkilise'ye dahil olmuş ve Büyük Millet Meclisi idâresi te'sîs etmiştir.

Bugünlerde güzel Edirne sancâğında teslimine intizâr edebiliriz.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

119. BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN NOTASI

Geçenlerde İstanbul'da düvel-i i'tilâfiye baş kumandanı Mister Rimmbold'da verdiği iki mühim nota...

Birinci notasında diyor ki:

Ankara Büyük Millet Meclisi bütün Türkiye İmparatorluğunu temsil ettiğinden ona tâbi' olan İstanbul'da da idâresini te'sîs için kısa bir zamânda şehrin tahliyesini ister.

İkinci notasında: Türk İmparatorluğu'na aid bi-l-umûm limanlara girecek düvel-i i'tilâfiye harb sefaini müsâide-i istihsâl etmeksizin limanlara girmek için yalnız gündüzleri müsâide olunur şartı kayd olunuyor.

İstanbul Düvel-i İ'tilâfiye Baş Kumandanlığı Türkiye Büyük Millet Meclis'ine verdiği cevapta verilen notaları tanıyamayacağını bildirmiştir.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

120. İSTANBUL HABERLERİ

Açıktan açığa saray-ı himâyeyi ahdlerine alan İngilizler ile geçenlerde İstanbul ahâlisi arasında bir müsademe olmuştur. Sultan Mehmed Vahdeddin aleyhinde Mustafa Kemal Paşa'nın lehinde yapılan nümâyişde kafile mühim caddelerde tezâhürâtta bulunarak saraya doğru ilerlemiş tam bu sırada bir İngiliz müfrezesi karşıya çıkıyor nümâyişçilere daha ileriye gitmelerine mâni' olmak istiyor. Anlaşamamazlık daha doğrusu anlaşmak istememezlik yüzünden askerler ateş ediyorlar. Kalpleri dâima Türklük aşkıyla çarpan İstanbul ahâlisinde tabanca ile mukabele ediyor. Vakı olan müsademede kırkı müteceviz telefât vardır.

Ahâlî: Bu da yirminci asırda İngiliz barbarlığı değilde nedir?

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

121. EN BÜYÜK MÜCRİM KİM İMİŞ?..

Atina: Baş Kumandan Hacı Anesti'nin nihâyet en büyük kabâhatli olduğu Yunan Ordusu'nun mağlûbiyyetine başlıca sebep olduğu kabul olmuştur. Rumlukta Hacı'ye karşı dehşetli bir kin vardır.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

122. AÇLIK VE KARIŞIKLIKLAR

Bir zamânlar yaygaraları ayyuka çıkan Rumlar bu gün açlıktan feryad ediyorlar. Taraf taraf çeteler teşkil ederek yağmacılığa başladıkları müstahber edindik. Bi-l-hâssa Atina'da dehşetli bir açlık hüküm-fermâ olduğu bildiriliyor.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

123. NE İSTİYORLAR NEYE UĞRADIKLARINI UNUTUYORLAR MI?

Venizolistler bir taraftan âsâyişin teskînine çalışırken diğer taraftan da büyük zarar ve ziyânlardan, Türk yumruğundan kurtulmak çarelerini arıyorlar. Bu cihetle Atina'da muhtelif mahallerde tertib ettikleri mitinglerde Yunanistan'ın Garb-i Trakyayı da gaib etmemesi için yeniden silâha sarılmasını îrâd etmiş oldukları nutuklarda teklif ve tavsiye etmektedirler.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

124. YUNANLILAR KAÇARKEN

Lüleburgaz'dan olsun Kırkkiliseden olsun Rumlar kaçarken külliyatlı miktarda çift hayvânâtıda aşırılmışlar Angariyeye gönderilenlerden mühim bir kısmı henüz daha dönmemişlerdir. Lüleburgaz'da ve havâlisinde bu güne bu gün pek az Rum kalmıştır.

Ahâlî: Kaşıkla yediler fakat sapıyla çıkacak...

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

125. DAHİLİ HABERLER

Geçenlerde Baş-vekîl İstanbuliski Bükreş'e gitmiş oradan Romanya ricâliyle Balkanlar mesâili üzerine uzun uzadıya görüştükten sonra on ikide Sofya'ya dönmüş idi. Sofya'da Çiftçi Kongresini akd edildikten sonra Sırbıya'ya hareket etmiş Sırbıya'da hüsn-i kabûle mazhar olmuşdu.

Maksad-ı ziyâretini Belgrad gazetecilerine îzâh etmiş ve ez-cümle aşağıdaki beyânâtta bulunmuş idi.

Şimdiye kadar iki komşu arasında cârî olan gerginliği ber-tarafa uğraşdım. Maziye karışan meş'ûm harp seneleri sizleri ne kadar müteessir eylemişse Bulgar Milletini de kat kat mütezarar ve müteessir eylemişti. Buna sebep olan yakında cezalarını göreceklerdir.

Ba'de Makedonya mes'elesine nakl-i kelâm ederek demiştir ki: ben Arnavutların en büyük aleyh-dârlarındanım, Bulgar Hükûmeti ve milleti bunlardan bir çok zararlara ve ziyânlara uğramıştır.

Bugün Bulgaristan için Makedonya yoktur. Makedonya'yı size terk ediyorum. Sizin olsun... Temenni ederim ki onları asrî ihtiyâclarla tanışdırassınız, iyi bir vatandaş haline efrak edesiniz. Bizim için artık bu mes'ele kapanmıştır.

Çeteler İçünde şu îzâhâtı vermiştir:

Memleketime avdette kamaradan yeni bir kanun geçireceğim yirmi günden fazla köyünden, kasabasından gaib olup da nerede olduğunu, ne ile meşgul olduğunu isbât edemeyenler fena maksadlara hizmet ile ithâm edileceklerdir. Böyle çetelere de meydan verilmeyecektir.

Bulgaristan'ın asayişini de ihlâl yolunda gezenleride meydana çıkararlara (50.000) leva mükâfat verilecektir.

Gospodin İstanbuliski'nin beyânâtını Sırp gazeteciler şübheli nazarka ta'kib ediyorlar. Başvekîl ilâveten şunları söylemiştir:

Bulgaristan size açıktır, ârzû ettiğiniz vakit gelebilir ve vaz'iyet imizi daha yakından görebilirsiniz.

İstanbuliski Sırp baş-vekîli ve hâriciyye nâzırıyla vakı olan mülakatında Bulgaristan'ın Akdeniz'de mahrec mes'elesini mevzû-i bahs etmiştir. Sırbıya hâriciyye nâzırı yardımında bulunacağını va'd etmiştir.

Başvekîl Belgrad'dan Lozan'a gitmezden evvel Cenevre'ye oradanda Paris'e gidecektir.

(Ahâli, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s. 2.)

126. RAHVE'DE YANGIN

Geçen akşam çan sesleri silâh sesleri ortalığı çınlatıyordu. Kasabamızın en güzel mevkiinde bulunan dört dükkân yanıyordu. Belediye çavuşları iffâiyye âlâyı, tredovaklar (işçiler) koşa koşa imdâda geliyorlardı. Fakat mağazaların birindeki suda, petrolü tutuşmuş alevler yükselmiş etrafi sarmış idi. Dükkânlar dâhilinde bulunan pek az miktarda kurşunların patlamasında layıkı derecede sokulmak eşyayı kurtarmak kabil olamıyordu.

Neticede bir bakkaliyye mağazasında eşyası tamamen yanmış, Avukat dükkânının diğer dükkânlarında eşyası kısmen kurtarılmıştır.

Tahkikatımıza nazaran yangından hâsil olan zarar milyonu mütecavizdir. Yangının ne sûrette zuhûr ettiği ma'lûm değildir.

-12 Teşrîn-i sâni

Bulgaristan'ın birçok yerlerinde olduğu gibi Rahve'de de 12 teşrîn-i sâni referandumlar münâsebetiyle büyük nümâyişler yapılmıştır. Köylerden gelen

çiftçiler ekseriyetle süvâri olarak nümâişlere iştirâk etmişlerdir. Onu da mûsikî çiftçi marşını çalarak cadde ve sokaklarda tezâhürât yapıldıktan sonra kasabanın umûmî meyanlığında tevkîf ile nutuklar îrâd olunmuş harp musîblerinin cezalandırılmasına kararlar ittihâz olunmuştur.

(Ahâlî, (Cum'artesi) 18 Teşrîn-i sâni 1922-1338, nr. 59, s 2.)

127. ADLİYE NÂZIRI'NIN MEKTEBİMİZE İLTİFÂTI

Baş muharririmizin teşrîn-i sâninin yirmi yedinci günü Şumnu'da Adliye Nâzırı Gospodin Paneşle görüşmüş ve mektebimizin baş muharririmizle birlikte bulunan bir kısım talebesini Nâzır Efendi'ye göstermiştir. Şumnu Askeri Kulübünde heman pek kısa bir zamân zarfında talebemiz tarafından inşâd edilen Bulgarca nutuklar Nâzır Efendi'yi pek ziyâde mütehasşis etmiştir. Nâzır Efendi talebeyi ayrı ayrı teltif eyledikten sonra refâkatlerine güzide Türk gençlerinden Nazmi Efendi'yi vererek otomobille istasyona kadar teşyî etmiştir.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

128. MEKTEB-İ NÜVVÂB'IN RESMÎ KÜŞADI

Şumnu'da ki Nüvvâb Mektebi'nin resmi küşadı Teşrîn-i sâninin yirmi yedinci günü saat dörtte icrâ' edilmiştir. Merasime Rusçuk, Razgrad, Tırnova gibi mühim sancâk ve kaza müftüleriyle Baş Müftü Süleyman Faik Efendi ve Emir-i Vakfiye Müdürü Mehmed Celil Efendi ile Baş Müftülük Makamı Hukuk Müşaviri Mehmed Rasim Bey iştirâk etmiştir. Hey'et meyanında Adliye Nâzırı Gospodin Petrayanef ile müzahib müdürü efendi de hazır bulunmuştur.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

129. MÜCRİM NÂZIRLAR HAKKINDA

Mücrim nâzırların mahkûmiyeti hakkında henüz yeni tanzîm edilmiş bir ta'lîmât-nâme yoktur. Çiftçi Partisi merkez-i umûmî azâsından birinin beyânâtına nazaran nâzırların marta kadar mahkeme-i âliyeye sevkleri zarûrî olduğu anlaşılmıştır.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

130. YENİ HALİFEMİZ

İngiliz gazeteleri yeni halîfemiz Abdülmecid Efendi hazretleri hakkında kıymetli makaleler neşr etmektedirler. (Morning Post) isimindeki İngiliz gazetesi zat-ı hilâfet-penâhînin mufassal bir terceme-i hâlini yazmış. Âlim, san'ât ve felsefedeki melekelerini saymıştır.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

131. GARBİ TRAKYA'DA YENİ HAREKETLER

Merkezi Gümilcine'de kurulan yeni bir ihtilâl hükûmeti teşkil etmektedir. Hükûmetin riyâseti meşhur Fuad Beydedir. Fuad Beyle birlikte bir çok Bulgar ricâl-i ihtilâlîde vardır. Pey-der-pey toplanmakta bulunan kuvvetler Trakya'yı Yunan

istil'âsından kurtarmak ve katî' bir muhtâriyyete ayırışdırmak maksadıyla çalışmaktadırlar.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

132. İRLANDA ATEŞ İÇİNDE

İrlanda ihtilâli devam ediyor. Millet-perver kuvvetlerle kasabalar dahilinde müsademeler olmaktadır. Kork şehri ile muvasala kesilmiş ve millet-perverlerden bir çokları esir düşmüştür. İngiltere Hükûmeti bu dahili ihtilâl yüzünden şarktaki ihtirâslardan vaz geçmek niyyetindedir.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

133. İSTANBUL ERMENİLERİ

İstanbul'dan kaçan beş vapur dolusu Ermeni Varna Limanı'na çıkmışlar ve Bulgaristan'ın muhtelif yerlerine dağılmışlardır. Buralara kaçıp sokulan Ermenilerin yakında kendilerine birer iş bularak yerleşecekleri anlaşılmaktadır.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

134. KAÇAK SULTAN

Hind Müslümanları kaçak sultanın Hindistan'a gitmesi takdirinde kendisini katî'yen kabûl etmemeye ve zorla sokulduğu takdirde bir dakika yaşatmadan cezasını tertibe karar vermişlerdir.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

135. İSMET PAŞA NE DİYOR?

İsmet Paşa bir İngiliz gazetesi muhabirine vuku' bulan beyânâtından demiştir ki:

Türkler kadın, çoluk çocuk bütün bir millet hâlinde gösterdikleri mukavemetin mükâfatını parlak bir sulhe nâil olmakla görmek istiyorlar. Biz kanlarımızın pahasına kurtarmak istediğimiz sulhun bir an evvel kurulabilmesi için îcâb ettiği takdirde yeniden silâha sarılmaktan çekinmeyiz. Lâkin maksadımız umûmi müsâlemetin bir an evvel husulünü görmektir.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

136. RUS MURAHHASLARI

Lozan Konferansı'nda bulunan Rus murahhasları İsmet Paşa'nın bi-l-umûm mütâlâalarını harâretle müdâfaa etmekte ve Türk mütebelat-ı millîyesinin ma'kuliyetini herkeze tanıtmaya çalışmaktadırlar.

(Ahâlî, (Cum'a) 1 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 60, s. 2.)

137. İHTİLÂLE DOĞRU?

Nevrekob, Menlik, Petriç havâlisinde kuvvetli bir ihtilâl ordusu teşkîl etmiş ve iş bu ordu dün geceye kadar Köstendil, Cum'a bala, Dopinçe havâlisini kamilen işgal etmiştir. Hükûmet derhâl tedâbîr-i mukzî tevessül etmiş ve etraftan külliyatlı miktarda asker sevkine başlamıştır. Ağızda dolaşan rivâyetlere göre ihtilâlcilerin maksadı hükûmeti düşürmek ve yerine blokları ikame edub mücrim nâzırları hâbis hânedan çıkarmaktır. Hükûmet muhafîli de bu nokta-ı nâzırı te'yîd edecek fikirde ise de esâs mes'elenin neden ibâret olduğu şimdilik mechuldür.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

138. MÜCRİM NÂZIRLAR ŞUMNU'DA

Sofya hâpis-hâne-i umûmiyesinde mevkuf bulundurulan yirmi iki mücrim nâzır evvelki gece Sofya'nın beşinci inzibât dâiresine getirilmiş, oradan da aileleri ile görüşmeksizin gece yarısı Şumnu'ya sevk edilmişlerdir. Anlaşıldığına göre nâzırlar ihtilâl muntkasından uzak bulunan Şumnu'da mevkufen muhakeme edileceklerdir.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

139. İTALYA-YUNAN

Yunanistan'da vuku' gelen son karışıklıklarda öldürülüp denize atılan altı nâzırın uğradıkları akıbetten dolayı İtalya Hükûmeti ile Yunanistan'ın arası açılmıştır.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

140. İSMET PAŞA DEVLET-İ MÜTTEFİKE MURAHHASLARI

Müttefik devletler murahhasları İstanbul, Anadolu ve Trakya'nın muhtelif yerlerde muhtelif zamânlarda işgal vazifesini görmüş olan Fransız, İtalya ve İngiliz Orduları'nın masraflarını İsmet Paşa'dan istemişlerdir. İsmet Paşa cevaben: muharebeye sebep olan biz değiliz iş bu masrafların üç senelik uzun bir muharebeye sebep olan Yunanlılar tarafından ödenmesi lâzımdır. Demiştir. Mes'ele hiçbir neticeye dayanmadığı için konferansın sonuna bırakılmıştır.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

141. LOZAN'DAKİLER VE RUSLAR

Düvel-i müttefike Rus Sovyet Hükûmeti'nde Lozan'a murahhas göndermelerine râzî gelmişlerdir. Şu kadar ki gelecek olan Rus murahhası yalnız boğazlar hakkında söz söylemek hakkına mâlik olmak şartıyla...

Rus Hükûmeti'nin Eski Hâriciyye Komiseri Çiçerini bu husûsa me'mûr edeceği anlaşılmıştır. Çiçeri'nin bugün yarın Lozan'a muvasalatı bekleniyor.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

142. DÜĞÜNLERDE İSRÂF YASAK

Madde 1- Düğünlerde cihaz göstermek erkek tarafından iki katlı elbise yapmak, düğün günlerinde bir günden ziyâde çalgı çaldırmak, ziyâfet vermek, nişan, çevre gibi hediyeler hazırlamak ve köçek oynatmak memnundur.

İşbu maddelere riâyet etmeyenler kendi mahalli belediyyelerine elliden yüz liraya kadar cazayı nakdî verecekler ve bin aydan altı aya kadar hâpis cezası göstereceklerdir.

Madde 2- Sünnet cem'iyetleri için masraf ihtiyâr ederek düğün yapmak katîyen yasaktır.

(Ahâlî, (Cum'a) 7 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 61, s. 2.)

143. AVUKAT OSMAN RAŞİD VE ASEN STANEF

Şumnu'da "Graf İgnatiyef" sokağında yeni küşad ettikleri da'vâ vekâleti dâiresinde Bulgaristan'ın her sancâk mahkemesi, istinâf mahkemeleri ve Sofya temyîz mahkemesinde da'vâ ikâme etmekle da'vâları bulunan muhterem Bulgaristan Müslümanlarının da'vâ-yı adliyyelerini derahd etmekle beraber müftü ve Baş müftülük nezdinde da'vâ ve işleri olanların her husûsda mesaîl-i şeriyyelerini tavsiye ve müdâfaa edebileceklerini i'lân ederler.

(Ahâlî, (Pazar) 10 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 62, s. 2.)

144. "TRAKYA UMÛMÎ HABERLER"

TRAKYA ŞEHÎDİ HAYRİ İÇİN

Kardeşim Behçete

O Kırkkilise gençliğinin parlak yüzü gibi idi. Memleketindeki her teşebbüs-i Vatanpervârenenin ilk kafilesinde sevimli simâsiyla mütecellid, azîm a'vedi ile Hayri'yi görmemek kalbsizlikdi. Rûhunda i'tâ'laya karşı olan mahlubiyet onu daha sultânî tahsilini bitirince, Arnavutluk'da canı kadar sevdiği Türklüğü için çalışmaya mecbur etmiş tam beş sene Hayri'yi aramızdan gaib etmiştik. Anasının kanlı göz yaşları arasında harb-i umûmî esna'sında Hayri fevk-al-me'mûl bir sûrette Avusturya'dan vatanına gelmiş, Kırkkilise'nin müteşebbis gençliği derhâl bu sevgili yavrusunu aralarına almışlardı. Bilmem ne kadar severdi. Biz Kafkasın uzak, karlı cephelerinde didişirken Hayri önde oturmayı izzet-i nefesine kuran bulmuş ve bi-l-istid'â' hizmet-i maksure-i kanunundan istifâde etmesini istemiş idi. Hayri'nin büyük emeli, Arnavudluk'ta yılmayan bir azîmle beş senedir çektiği bin elem ve felâketle eremediği gaye-i vataniyeye Irâk'ın yakıcı çöllerinde veya Kafkasın nûraya doğru uzayıp giden karlı mahrûmiyetli cephelerinde kavuşmak, vatanını ölmüş görmemektir. Harb-i umûmîyi büyük bir hüsn-i tesâdüfle ölmeden geçiren Hayri ihtiyât zâbitinin terhîsiyle sevgili yurdu Kırkkilise'ye dönmüş, mütârekenin akdiyle Salim Paşa'nın vâlî, Vassâfın mutasarrıfı olduğu günlerde oradaki arkadaşlarıyla elele vererek İhtiyât Zâbitan Cem'iyeti açmıştır.. İnkılâbçı bir rûh ve safvet samîmiyetle dolu bir kalb sahibi olan Hayri bunca hidmetin mükâfatı olarak mütevâzîâne bir ibtidâî muallimliğini istemiş bulunduğu mektepde evlâd-ı vatana inkılâb rûhu ve ahlâkiyeyi telkîn muvaffakiyetler göstermekle beraber Trakya'nın da sevimli giver bir eli ayağı olmuştu. Mütâreleden sonra memleketi Yunan entrikalarına dayanamayan bu necîb ruh artık elemelerini, endişelerini Behçet'e, Behçet'in feyz-bâr kâlemiyle çıkan ahâliye tevdi etmiş yorulmak bilmeyen bir azîmle bu gayesine de ermiş, en sonra da "silâh başına" emri geldiği zamân ihtiyât zâbitanının celb olunmamasına rağmen tüfengini alıp sahib-i seyf kâlem alanlara mahsûs bir azîm ve celâdetle kâleminin susduğu gün silâhını sevmiş idi. Gideceği gün idi. Kendisini Kırkkilise'nin köyüne kadar teşbii ettim. Orada öpüşerek ayrıldığımız zamân Hayri, baştan aşağı bir ciddiyet kesilmiş samîmî bir ifâde ile

“Kardeşim anamı teselli et” demiş idi. İşte Hayri'nin hâlâ kulaklarımda olan şu son talebini yapamamak azâb-ı vicdâniyesi altında eziliyorum. Zavallı anası, bana yazdığı mektupta “Hayri nerede yoksa hayatına uğrayan koca Trakya'nın son vaz'iyetini görmemek için yine Arnavutluğa mı gitti?” diye soruyordu.

Oh, zavallı büyük kadın. Trakya için ağlayan gözlerin Hayri'nin Trakya ile beraber efsul etti. Mukaddes gayesine erdiğini duyarsan bilmem ki yaşayabilecek misin? Senin yirmi senede beş on sene görmediğin bu yavrunun ölümüne mi? Kancıkçasına zavallı yurdu Yunanlılara teslim eden bed-bahıtların haline mi yanacaksın ve ben şehid Hayri'nin rûh-ı muazzesinden, anasının kanlı yaşlarından aldığım bir elhemle yakın bir zamânda bu vâlidenin elini öperek Hayri gitti fakat Trakya kurtuldu diyeceğim. Yeter ki o zamâna kadar vatan hicrânı beni öldürmemiş bulunsun.

Kırcaali

Ali Rıza

İşte Vatan kurtuldu ve sen o kurtulmuş vatanda mes'ûdsun azîz genç

(Ahâlî)

(Ahâlî, (Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 63, s. 2.)

145. İHTİLAL ORDUSU HAKKINDA TAFSİLÂT..

Hükûmetin da'vet-i üzerine beş gün evvel gece yarısı kasabamızdan hareket etmiş olan çiftçi teşkilâtına dâhil kuvvetler dönmüşlerdi. Gelenler içinde Müslümanlarda var. Anlattıklarına göre Protekerof'un İhtilâl Ordusu hükûmetin askeri kuvvetleri tarafından bastırılmış olduğu için kasabalardan muavin kuvvetler halinde gidenlere hâcet kalmamış. Sofya'dan alınan husûsi haberlere nazaran pâ-yı taht pek korkunç günler yaşamıştır. İhtilâl Ordusu'nu bastırmak için Sofya'ya toplanan Çiftçiler Ordusu Sofya'da eski burjuva partilerine mensup adamların mağazalarını, fabrikalarını dağıtmışlar, (Mir) gazetesini matbaasıyla Demokrat Partisi Kulübü'nü (Zora) gazetesini idâresini yakmışlardır. Bütün bu hâdiselere rağmen İhtilâl Ordusu henüz harekâtını durdurmuş değildir. Bil-akis umûm milletlere hitâben neşr ettikleri beyân-nâmelerde âmâl-ı emelliyelerinin Nevrekop, Petriç, Cum'a-ı Bala gibi Bulgar Hükûmeti idâresinde bulunan yerlerin Makedonya Hükûmet-i müstakîlîyesine âid olduğunu, Gümülcine, İskeçe, Dededağaç ve Rodop havâlisinde Garb-i Trakya Hükûmet-i müstakîlîyesine âid bulunduğunu bildirmektedirler.

Ortada Garb-i Trakya ve Makedonya buldukça ihtilâlin bütün bütüne sükûnet bulmuş olduğuna inanmak doğru olamaz. Protokerof mes'eleleri mühimm bir hâdise-i siyâsiye doğuracak gibidir.

(Ahâlî, (Perşembe) 14 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 63, s. 2.)

146. İSMET PAŞA'NIN RAPORU

Lozan Konferansı'nda bulunan İsmet Paşa'dan evvelki gün Ankara'ya mühim bir rapor vârid olmuştur. Bu rapor muhteviyâtı her ne kadar gizli tutulmakta ise de bazı taraflardan sızan haberlere göre İsmet Paşa Türkiye-Fransa Anlaşmasını Türklerin büsbütün menfaate uygun bir şekle sokmuş Fransız dostluğunu tamamıyla te'mîn eylemiştir. Fransızlar Lozan Konferansı'nın Türkler lehine neticeleneceğini son noktamıza kadar da'va-yı milliyemizi müdâfaa etmeye karar vermişlerdir.

(Ahâlî, Cum'artesi 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 64, s. 1.)

147. İSMET PAŞA VE TÜRK'ÜN BERÂAT-İ İSTİKLÂLİ

Kafkas Harbi'nde dördüncü kolorduyu kumanda eden İsmet Paşa Gartp Orduları Kumandanlığını sükûna erdirdikten sonra Lozan Konferansı'na gitti.

Bugün sulh konferansında rezâil-i mütevâliyesinin muhasebecileriyle karşı karşıya kalan Venizelos'un başı ucunda vücûd-ı mühîb azrail gibi dikilen İsmet Paşa, demir yumruklarını sulh masası üzerine vurarak Türkün tam ve müteallik bir istiklâl hak sahibi olduğunu eda ederken.. aynı zamanda yarınki muazzam Türk tarihinin parlayacak ışıklı sahîfelerini çeviriyor, Türk târihinin ilk siyâsi merhalelerinden birini teşkil ediyor.

Kara bir mezaristandan tarihe hayretler verecek koca bir hassan rasîn-i müdaafaa çıkararak büyük kahraman, taa on altıncı kolordu kumandanlığından beri yanından ayırmak istemediği ateşli talebesini, İsmet Paşa'yı kendisinin en sâdik ve vefâ-kâr yâveri yaptı, kahraman İsmet, büyük Türk mehdîsinin yalnız yâver-i harbi değil, yâver-i teâlî, yâver-i muvaffakiyyâtı olmakta da gecikmedi.

Şimdi, nâzik ve fakat çelik kadar sarp olan hey'etiyle sulh konferansına toplanan murahasların başlarına ağır düşünceler veren bu son Türk diplomatı, Ak deniz kıyılarında parıldayan yüz elli bin Türk süngüsünün ilâhî ışıkları altında hazırlanan berâat-i istiklâl-i millîyi imzâ'lamaya çalışıyor.

Şimdi her sabah gazetelere uzanan gözler, Lozan Konferansı'na doğru çevirilen kulaklar İsmet Paşa'nın gök gürültülerini andıran seslerini işitiyor, şimşeklerden nişan veren nâfiz gözlerini görüyor.. ve herkes bu arkasında heyecânli hâdiseler gizlenen son Türk diplomatının esrarlı hitâbeleri karşısında dizlerinin sarsıldığını duyuyor.

İsmet Paşa, bir hârîka olan şahsiyyetini Garb Orduları'nın hâin Yunan sürülerini muzaffer süngülerinin sivri uçlarıyla dürtüp dürtüp sürdükleri günün gurup kumandanı idi ki Metris tepe'de henüz yeleri kurumamış yağız atının toprakları eşerek gittiği sırada, Yunan Ordusu'nun kahkârî bir hezimetle biri biri üzerine yıkılarak kaçdıkları dakikalarda, Anadolu ovalarının barut ve kan kokuları altında eylediği şâyialarda yazdığı ilk raporuyla gösterdi. Bu gün de Türk'ün en güzide erbâb-ı kâlemiyle birlikte Türk süngülerinin hazırladığı berâat-i istiklâl imzâ'sını koymak sûretiyle o kıymetli şahsiyyetini harbiyye târihine mâl etmeğe çalışıyor.

Her yerdeki kardeşlerim Türk'ün bu konferansdan hakikî bir kazançla çıkıp çıkmayacağını düşünmeye bile varmamalıdır. Sulh Konferansı'nda Türk murahaslığını kim yapıyor? İsmet Paşa mı? Onun kâtibleri kimler; Yahya Kemaller ve Ruşen Eşrefler mi? Artık ötesini daha ziyâde düşünmeye hâcet yok. Bu hey'et-i murahasanın meramı, bilmek lâzımdır ki, yarin ki Türk sükûtunun temellerini kurmak. Türk tarih-i istiklâlinin manzume-i gazasını hazırlamak, yarınki Türk devr-i istil'âsının fatih-i destanını kâleme almaktan ibârettir.

Şerefsiz bir sulhu, kolordusunun mübarek sancağı önünde nöbet beklediğim İsmet Paşa'nın imzâ' edeceğine asla inanmıyorum. Yahya Kemal gibi muhibb-i fazilet bir arkadaşın, ölmez bir manzumeye ilham his etmeyecek her hangi bir müsâlahanamenin imzâ'landığını görmektense intihâr etmek şekani ihtiyar etmeyeceğine kabil değil ihtimâl veremiyorum.

Türk gönüllüleri her halde iyi bilmelidirler ki altmış bin şehidin ve kabil intikâmı olarak Lozan'a giden Türk sulh murahası kahraman İsmet Paşa Hazretleri konferansın yeşil masası üzerinde Türk'ün berâat-i istiklâlini imzâ'lamaya çalışıyor ve bunun içindir ki gözlerinde birer şimşek şurası halli ve haykırışlarında birer şahlanmış aslan gürültüsü var...

Mehmet Behçet

(Ahâlî, (Çehârşenbe) 16 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 65, s. 1.)

148. BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NDE HARÂRETLİ İCTİMAİLER

Yunanlıların Garbi Trakya'da yapmakta oldukları zulüm-karlık Büyük Millet Meclisi'nin galyanlı bir toplanma yapmasına sebep olmuştur. Tunalı Hilmi Bey (Papa hazretleri İstanbul Türklerini soyup milyarder kesilen, memleketimizde efendi olan Rumları düşünürken acaba bugün Makedonya'da ve Trakya'da koyunlar gibi boğazlanmakta olan mazlum Türklerin yürekleri parçalayan feryadını işitmiyor mu? Demiştir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 66, s. 2.)

149. IRÂKLI KARDAŞLARIMIZIN İSTEKLERİ

Irâklı kardaşlarımız Lozan Konferansı'na müracaat ederek anavatana ilhâk edilmelerini talep etmişler ve ayrıca Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine yazdıkları arzda (Lozan Konferansı ana vatanımıza ilhâkımızı kabul etmeyecek olursa her türlü feda'karlığı göze alarak ve evlâdlarımızın kanlarını feda' ederek size sarılacağız.) demişlerdir.

(Ahâlî, (Pazartesi) 25 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 66, s. 2.)

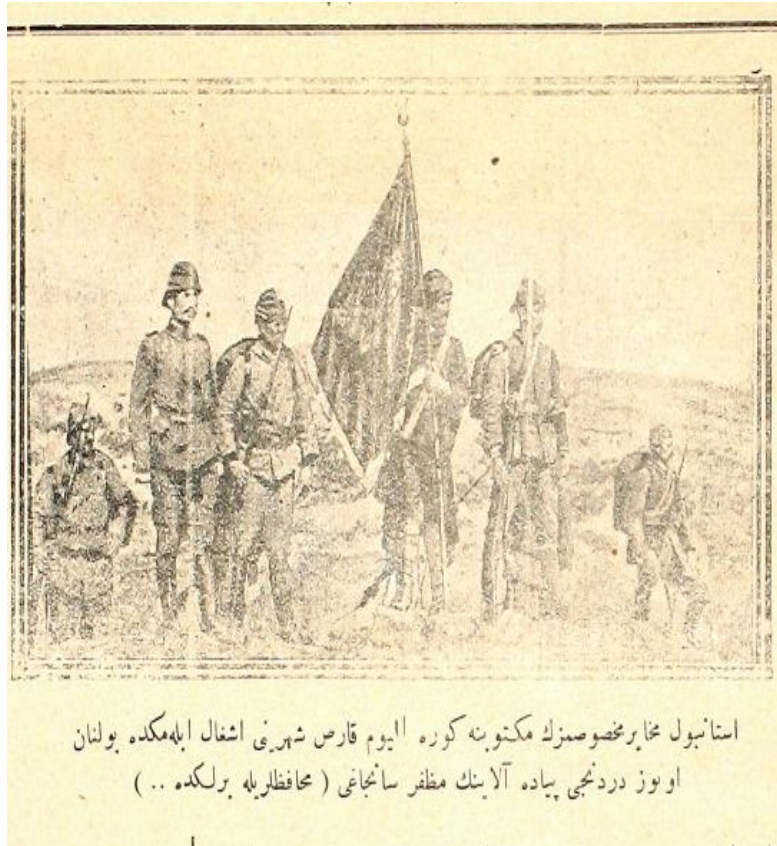
150. YUNAN CANAVARLIKLARINDAN..

Anadolu'da yedikleri dayakla belleri bükülen alçak Yunanlılar intikâmlarını almak maksadıyla Girit'in Bozcaada'nın ve Midilli'nin mazlum Müslümanlarını kesmeye başlamışlardır.

(Ahâlî, (Cum'a) 29 Kânûn-ı evvel 1922-1338, nr. 67, s. 2.)

EK-3 Ahâlî Gazetesi'nde Yer Alan Fotoğraflar ve Açıklamaları

Fotoğraf-1

İstanbul muhabir-i mahsusamızın mektubuna göre el-yevm Kars şehrini işgal eylemekte bulunan Otuz Dördüncü Piyade Alâyının Muzaffer Sancâğı (muhafızlarla birlikte..)
(Ahâlî, 1336-1338: 1)

Fotoğraf-2

Türklerin münevver gençlerinden Mecmua-ı Erşad Ser Muharriri Emin Ali Bey(Ahâlî, 1336-1920-1339: 1).

Fotoğraf-3

Ankara Hükûmeti tarafından hukuk-ı islâmın müdaafası için Londra'ya gönderilen Murahhaslarımızdan Halide Edib Hanım Efendi(Ahâlî, 1336-1921-1339: 1).

Fotoğraf-4

Soldaki resimde: ser muharririmizle birlikte İslâm Fırkası teşkiline çalışacağı müzevirlenen ve gazetemiz erkân-ı tahririyesinden kıymetli mebûsumuz Ahmed Zihni Bey. Sağdaki resimde: Ser muharririmizle birlikte İslâm Fırkası teşkiline çalışacağı

müzevirlenen ve gazetemizin yeniden ihyasına sebep olan kıymetli mebûsumuz Salim Nuri Bey. yazmaktadır(Ahâlî, 1337-1921: 1).

Fotoğraf-5

Ser muharririmizle birlikte İslam Fırkası teşkiline çalışacağı müzevirlenen ve gazetemizi Rusçuk'ta temsil eden erkân-ı tahririmizden sâbık İstanbul sefâret-hânesi tercümanı Süleyman Rüşdü Bey, yukarıdaki resimde yerde yatanların sağındaki kendisidir. Yine yukarıdaki resimde Hoca Mecdi Efendinin sağında açık başlı zâtında kıymetli muhibbimiz Doktor İlyâ Karacofdur(Ahâlî, 1337-1921: 1).

Fotoğraf-6

Gazetemizi mazhar-ı iltifât buyuran kıymetli çarımız Üçüncü Boris Hazretleri(Ahâlî, 1337-1921: 1).

Fotoğraf-7

Serdâr-ı Ekrem Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri en mahir Erkan-ı Harbimiz İsmet Paşa ile birlikte yeni taarruzlar hakkında görüşürlerken...(Ahâlî, 1340-1922-1338: 1)

Fotoğraf-8

Plevne Türk Mekteb-i İbtidâsının üçüncü sınıf talebesinden Ziya İbrahim Hilmi Efendi [fitrat ve gayret harikuladesiyle göze çarpan sekiz yaşındaki yavrularımızdan](Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Fotoğraf-9

Muhabir-i mahsusamızın mektubuna nazaran ilkbaharda yapılacak umûmi bir harekete şimdiden hazırlanan: Gazan-fer ordumuzdan bir bölük. Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri, refakâtlerinde Ankara-Fransa itilâfını te'mîn eden Mösyö Franklen Buyyon bulunduğu halde orduyu teftîş ederken...(Ahâlî, 1340-1922-1338: 1)

Fotoğraf-10

[Ankara muhabir-i mahsusamız tarafından zindanda kurtulduğu bildirilen Trakya müdafii Cafer Tayyar Bey Efendi kardeşimizin Gümülcüne tarikiyle menfasına giderken esaret halinde alınan hazin fotoğrafını karinlerimizin inzar-ı intibah ve intikamına vazi ediyoruz(Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Fotoğraf-11

Plevne'nin kalblere nûrlu bir istikbâl va'd eden İslâm Gençler Birliği(Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Fotoğraf-12

Ankara murahhassının müdürümze Viyana'dan yolladığı Hatt-ı destiyle bir fotoğrafı (Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Fotoğraf-13

Müdürümüzün seyâhatlerine iştirâk eden münevver arkadaşlarımızdan Ali Sami Bey. [Kafkas Türk Ordusunda İhtiyât Zâbiti İken.] (Ahâlî, 1340-1922-1338: 1)

Fotoğraf-14

Akşam gazetesindeki akur-âne savletlerle ihaneti tasvîr buyrulan?!?! Müdür ve muharririmiz Behçet'in Bulgaristan'a geçtiği günkü hâlini gösteren fotoğrafı(Ahâlî, 1340-1922-1338: 1).

Fotoğraf-15

Türk'ün son edebiyâtında yeni bir merhâlê açan yaratıcı şairimiz Dârü'l-fûnun müderrislerinde Yahya Kemal Bey Efendi(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-16

Hükûmet-i Millîyyemizin Birinci Ordu Kumandanı Mir-liva Ali İhsan Paşa Hazretleri(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-17

Trakya'nın hassas şairi İskeçeli Mehmed Sıdkı Bey (Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-18

Soldaki resimde Atıf Efendi sağdaki resimde ise Asım Efendi yazmaktadır (Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-19

Türkiye Büyük Millet Meclisi âzâsından Sâbık Sofya Mümessil-i Siyâsiyyesi Cevad Abbas Bey Efendi(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-20

Müsamerede kıymet-dâr manzumesi talebeden Hadi Ali Efendi tarafından inşâd edilen başmuharririmizin sevgili dostu Gospodin Lobemir Bobefski(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-21

Razgrad meb'ûslarından hamiyeti ve Türklere karşı muhabbeti ile tanınmış Miti Semof Efendi(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-22

Ziştovi Rüşdiye Mektebi mezûnlarının ilk Rüşdiye Mektebi Müdürü Hüseyin Efendi merhumun sene-i devriye-i vefâtı münasebetiyle yaptıkları ihtifal intibaatından.. (Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-23

ایکی مفکورہ جی تورک

İki mefkûreci Türk (Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-24

باش محرمز تراکیان بولغارستانه چکرکن
 (یوقاریده کی رسم باش محرمزک اوزون کوبیده گنیدیسی
 طومغه چالیشان ایکی یونان نفرینی تولدردکدن صوگرا اونلردن
 آلدیغی قورشون وسونکو یارالیه بولغارستانه کچدیگی کونلرده کی حافی
 کوبه رپور)

Başmuharririmiz Trakya'dan Bulgaristan'a geçerken (yukarıdaki resim başmuharririmizin Uzun Köprü'de kendisini tutmaya çalışan iki yunan neferini öldürdükten sonra onlardan aldığı kurşun ve süngü yaralarıyla Bulgaristan'a geçtiği günlerdeki halini gösteriyor)(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-25

Fotoğrafın üstünde: Trakya'nın kahraman şehîdi ihtiyât mülâzımı Hayri Bey merhum altında ise: Hayri Bey, Kırkkilise İdadîsi Muallimi ve Ahâlî gazetesinin seyyar muhabiri idi. Trakya harbinde başmuharririmizin idâresi altında toplanan (Kuvay-ı Seyyare) ismindeki gönüllü müfrezesinin birinci takımı kumandanlığını der-i ahd, etmişti. Kuvay-ı seyyare müfrezesinin Meriç'te Yunanlılarla yaptığı müsademede göğsünden vurularak şehid oldu. Rahmetullah-ı ileyhe(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-26

Bir vakitler alçak yunan hükümdarına pîş-keş çekilen bugünde mübarek mücahidlerini kolları arasında kucaklayan Edirne Belediye Dairesi(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-27

Fotoğrafın üstünde: Türk'ün en büyük iki kahramanı altında ise: millî mehdimiz Mustafa Kemal Paşa Hazretleri kendi talebesi makamında olan İsmet Paşa hazretleriyle görüşürlerken.. yazmaktadır(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-28

Şumnu Türk gençlerinden bir takımı(Ahâlî, 1922-1338: 1).

Fotoğraf-29

Kasım Zade Subhi Bey(Ahâlî, 1922-1338: 1).

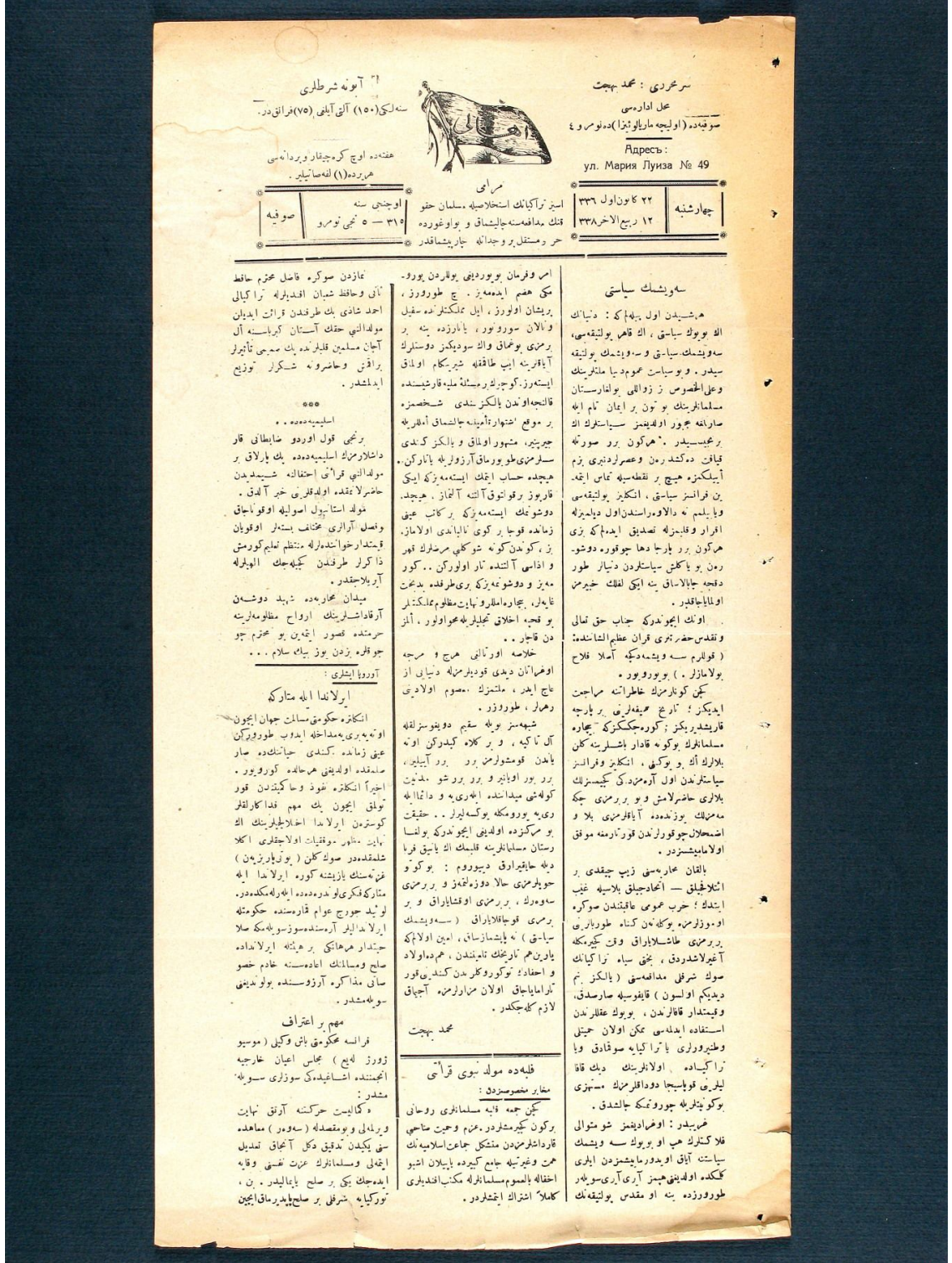
Fotoğraf-30

Rahve Türklerinin seksen yaşındaki ağa beyleri Hafız Hasan Efendi. Kasabanın Tuna'ya bakan bir parçasının manzarasıyla birlikte (Ahâlî, 1922-1338: 1).

EK-4 AHÂLÎ GAZETESİ'NDEN ÖRNEK FOTOKOPILER

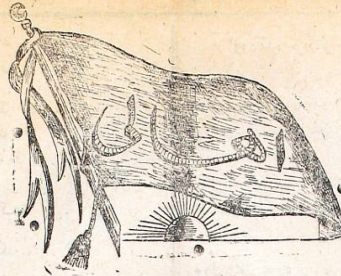
Örnek Fotokopi-1

Главен редактор
М. Бехчет

ЕХАЛИ
ТУРСКИ НАУЧНО
КУЛТУРЕН ВЕСТНИК
Адрес: в „ЕХАЛИ“ Орехово

هر نوع اعلانات اهون اجر نترله قبول
و اخبارات سر محرر نامه اجرا اونور
تاریخ تاسیسی ۱۳۳۵ - ایران ادره
اوجینی سته انتشاری

علمی و اجتماعی تورک غزته سی

باش محرری محمد بهجت

آدرس: راحواده اهالی

مطبعه و اداره خانه سی

آبونه شرطلی

بیله یی یاریم بیله یی اوج آیلی
۲۵۰ ۱۲۵ ۷۵

آبونه لصابی اعتبار یله در .

نسخه سی هر یرده (۱) لباددر .

54

۱۳۳۸ - ۱۹۲۲ (بازاری تری) ۱۶ کتبرین اول

نومرو ۵۴

آناتولووده ظفر، راحوادا طالتی برکیجه ...

آناتولونک صوگ حاقا اماده غفرلری طومک انکیلردن کن تاریخی
خاطرلری نقل ایبن اودولوش برقیسنده ، راحوانک صافی، تیزمسله ناری
آرا سنده طالتی برعکس شطارت حاصل ایندی . جسور و عزیمکار معارف
انجمنک تشبیه تشبیه حاضر لانان روحانی بر مولدلی اجتنالی راحوانک دامار
لرنده حالا اجداد قالی چانانان معصوم اسلام لرندن قهرمان آناتولی مجاهد
لرینه ملی بر پیام سلام و مودت کوتوردی .
مرسل پاشا فرزند سنک ازیمزه کوردی ایلیک کونک کیجه سنه راستلان
مولدمن بک روحانی بر حاده شکنده نعلی ایندی و راحوانک کوچوجک
جامعتدن طاسان ارکک ، قازین یوزرجه اسلام حلقه حرارتلی کوز یاشلری
دو کوردی ، منارهده ملی یوز قودت برلکنک موسیقی شعبته دوام ایبن
اقدیلر چیته اذاتلر اوقورکن .. جامع قوسمی اوکته ایلی قازیشلی صرّه
حانده دزیلرین مکتب طلبلری فورس مدرسلری طرفندن یسته نمن ملی
الهی قی اوقوبورلر :

بو یوک آله بو یوک آله

قودنار تودکک بارغانق ...

دیبه حاقیران سدرله یانان مولدک اییشیلری آرا سنده نورلو برسر ایبن
شن اولان جامع شریفک طالوانلری صار سیورداری . ایلیک ناسوستورینک
اداسندن صوگرا همراه کین محمد بهجت بکه بوتون جماعت مسلمین بردن
اقدما ایندیلر و طینی ملی اجتماعی دوشو بجه لرینه تابع اولدقلری کبی حضور
الهیده ده اونک توجه ایتمدی قله بی عین ایله توجه ایندیلر . نلزدن
صوگره مولدانی ایلیک بارچاسه بنه جو جوقلرک اییلری آرا سنده انجمن
معارفک خلوق و چالیشقان رئیس کاشف امدی باشلادی . کاشف اقدیدن
صوگره یوز قودت لیلرک رئیس ایوب اقدی وصیرسبیه اختیار لریندن
عبدالرحیم ، حافظ حسن ، احمد اقدیلر اوقودیلر . راسمه قراوت نایب
بولتیجه بوکسه لهن تکیر صدارتی آرا سنده مکتب رشیدی صوگ سنه طلبه لرلندن
عارف دوندار امدی محمد بهجت بکنک (ظفر دستانی) ادلی منظومه سی ، اوقودی :

(منظومه یی عینا نشر ایلیبورز)

ظفر دستانی

صاری آدی دوغدی باق (سکود) دن بنه

مزراقلر بو ایلی آیین رنگنه .

تورک یومرو یوردی دنکی دنکنک

آیین اوردی کلدی کندی (کند) بنه [۱۰]

دایلسین یونانی تودکک کچنه !

اوارل ، ددره قان ، لسه دولدی ،

تورک تاریخی صوگده بنه قود تولدی ،

بییقیلان تورک ناجی بنه قود تولدی .

آیین اردو تولدی توران بولنی

مولام بوکدرمه سیک جلیک قولنی ..

چنکیلرک اولادی سدنی قورقار ؟

تاریخنده تورکک قاچ بیک نظری وار

بیله یورساک کیت صور ، جدیدک صور وار .

هرج و مرجه طوغرود...

کوردلو حصوله کتیره جک و بو
کوردلو عموم جهان موازه ناسی کبی
برهرج و مرجه سورده کبه چکدر .

محمد بهجت

یونان مرخصلری بوله کلدی

مدانیده طوبالغوش اولان
قوخرالده یونانستان نایبه سوز
سولین اوج یونانی مرخص قوتنه
رانسک قراری قبول ایلدی کبری
سولمه شلردر . اونلر شو فکردده لرلر :
مریجه قادر شرفی تراکیا تودکک
قالسین . مریجهک اوته طرفی اولان
غربی تراکیا سی یونانیلرده قالسین .
یونان حکومتک تراکیا ده کسکوری
هن چکمه ک حاضر بولدی بنی ده آریجه
بیله برمشلردر . قوتنه رانسس ، بو
نایبلرک تراکیا دن چکمه لرلی ، شرفی
تراکیا ک تودککده قالاسنی قول
ایتملر ایسهده غربی تراکیا حنده
هنوز قطلی برقرار و برمه مشلردر .
بک زیاده ماملرکده غربی تراکیا ده
رأی لرک اکثریته باقیباق اصوله باش
ووردولاجتدر .

ویژه لوسده بولنده ..

اون ایس قیسه کون ایچنده آق
دکتر قیلرینه دایانان تورک سوازیلری
ک صوکنده و ونیزه لوسی ده بوله
کتیردو . و ونیزه لوس صوگ کوزارده
آتنه چکدی بر نلغرافه تراکیا ده ک
یونان اردولرینک کدی چکمه لرندن
باشقه جاره فالادینی اردولک چکمه
سیله برار تراکیا ده ک و مولرکده آتنه
یه نقل ایلدلری لازم کلدی کسکی
بیله برمشدر .

کله جک ساجیزده ... باش محرد
منک (کس ای عسکر !) ادلی
منظومه سی اوقو کس !

اولسک مقاله مزده ده عرض
ایتمشک : کرک مدانیه قوتنراسی
تجه لری و کرک دیگر سیاسی کوی
روشمه لک سوکی تورک اردولرلی
ک نایب تراکیا ده کتیره جک ، تورک
آتلرینه مریجهک طالتی صولرلی
ایچره چکدر .

لاکس زه اوپه کیلورک مرچ
ساحلرینه کله جک کیشنه ک تورک
آتلری اوساحلرک شهید و جودلر بیه
طولش طور اقلرلی طرفلاری ایله
آشله ده کیه ما کدونیاده انتقامی انفا
مش تورک اولرینک قو قورلی قولا
یاچلر و آتیک صوکنی کتیرمک
ایچین یله لری فیشتیرمش بائسولری
قابرداراق ایلدی به باق چلردر .
بو امل بو طسرز تخمین فی حقیقه
(میان ملی) حدودلری خارجنده
بردوشوشلدر و تورکک شهسرتک
بکی بر استیلادوری آچق حرصلرندن
الته جوق اوزاق بولقنده درلر .
لاکس دبدیکسکی اوپه بر احتیاج ،
اوپه اضطرار وارک بو اضطرار ،
بو احتیاج تورککلر قادر بولغادری ،
بولغادری قادرده صریبلری علاقه دار
ایچکده ، اوندن صوگره ده اقتصادی
متفقنر نقطه نظرندج ما کدونیاده
باشان جوق ملاری شده علاقه دار
قلباقدار .

تورک آتیلری ، تورک سونکولولری
مریچدن اوتیه کچمک ایسته مه لر بیه .
هر حالده ما کدونیایه اوجنه معظام
ایله علاقه دار اولان یوزرجه انسان
سوروسی بر بد بیضای عصیان حانده
آق قان جاقلر و بو کونک مقدراتی ،
بارینک خسرطه حیات و حرقتی
چیزه جک اولانلردن آرق ایلی بر
فرمان خلاص و سادت ایسته چکدر
در . بو ایسته ییش ، شو بیله لرینری
ظلم و استبداد زنجیرلری اشدایک
مش اولان یوزرجه انسانک حق و
حریت ایسته ییشی شهسرتک مهر بر

صاحب امتیاز و مدیر تحریری: محمد سعید
 محل ادارہ سی: سوئد اولیا ماریا لوزیا
 (۱۹۸۰) ۱۹۸۰
 Адрес:
 ул. Мария Луиза № 49
 اسٹریٹ: تراکیا ک استخلاصہ سلمان
 حقوق تک مدافعت منہ جالشماق و بو او
 سرابی
 غوردہ حر و مستقل پروجدیابہ
 جاریشماقندر .
 سنہ ۱۹۸۰ء سابق اشار ایڈک
 صورتہ (۱۹۸۰) آئی آئی (۷۰)
 آئو نہ شیطری : تراقتدر . نسخہ (۱) قدر

۳ بجی سنہ: ۳ مارت ۱۹۸۱ء - ۲۳ جادی لآخر ۱۳۳۹ - ۲۴ بجی نومبر و

ادارہ دن:

مسابقہ مس - بولنارستان مسلمان
 قادیلوی ایجنی مل و عمومی و بری
 ایہ کتج کتیلوری ایجنی عمومی وہی
 پر و مارش، تربیتی مسابقہ قوربوروزہ
 مسابقہ ناغوردہ اشراک ایڈیکلورون
 حاضرلانہ حق اولان کتفل مارک اولان
 بشنی کوفی ادارہ خانہ منہ بولونق
 اوزرہ پرستہ و وریلجک و آدرسار
 موضع بازلی حق در . کتف مسابقہ سی
 ختام بولقدن سکرہ انتخاب ایڈیکلجک
 مارش و تی کتف مسابقہ قوتیہ
 جی ، اودہ آریجی بیلدر ایڈیکلجک .
 کتف مسابقہ منہ ریجلیکی تراہ حق
 ذامہ درسیوز ، ایکنجلیکی قازانہ حق
 ذامہ ایکیوز الی فراتی وریلجک و
 اوچجلیکی احراز ایلجک اولان
 ذامہ بالکر بازیسی غنہ منہ دوچ
 ایڈیکلجک . ریجلیکی قازان ذامہ
 بازیسی تمیم و بالکر او ازلرا تر
 ایڈیکلجک .
 تراکیا لیرہ - رضوان نافذ ، علیہ
 شوک و صدق بکگلہ غنص ، حسن
 رضا ، مام بکلورن ماعدا تراکیا ک
 عرت ایجنی و الیوم بولنارستانہ قائلن
 ممل افندہ بولرہ سر محرمین و غنہ منہ
 علاقہ دار اولن بولنارستانہ کی بالموم
 تراکیا لیرک موضع آدرساری مارک
 اون بشنی کونہ قدر ادارہ خانہ منہ
 بیلدر ماری احبہ رجا اولنور .

ادنی صحیفہ:

ایک گلہ باغلاان باشین آت شاخہ قائلیور ،
 کتیکہ برکھن باشی آلپہ قائلنور...
 سوک ماجرای دیکلہ من وارسا آکلا تک:
 ضبط ایٹک ایستہ بہ نلر او منوروزہ اصل آتک
 ایچودہ در هر عضوینہ ر حلقہ بولسادا ،
 بوشدر کو بولکو آغزیت کورورولسادا ..
 جوشدنجہ پویہ سیل کی باشندن حسلوی
 برکون باشندا قانایہ جاقدر سہیلوی .
 سوک شانلی ماجراسق آریجہ آکلا تک :
 زنجیر ایچندہ باغلی طوران قهرمان آتک
 کیندہ برکھن باشی آلپہ قائلنور ،
 عصرک باش اگدی ساندینی آت شاخہ قائلنور ..
 فاروق نافذ
 [۵] بو قیسی منظومہ ک مدعی اولان
 فاروق نافذ یک نورکولک کتج و یک
 بوکھ شاعر لڈندر . (آت) سرلوحہ سیلہ
 بکی و ایمانی (نورگسیا) آراسندہ منا
 سنوار . آتک ایچسون بو قیستدار پارچاک
 کتج بلورلورہ ازلر لڈر لہسی بولنارستانک
 عزیمکار مسلمان ماملر لڈن رجا ایٹک ایستہ روز
 اعالی

دنیایہ برتنظر ..

جہاں تلاش و حیا جان ایچندہ بکلن (لوندورہ قوزرائسی) نہایت ماکتہ کی
 قوردی . کون ، ساعت و دقیقہ دیہ یوب ایشلہ بن بو سیاست ماکتہ مندن ملاح
 عالم نامتہ یک جوق شیریکلہ نیور .. تراکیا ، ازیم ، بوغاز ، ماگدونیا ، اقلیتور ..
 و خلاصہ سہور معاہدہ سیلہ علاقہ دار اپری اوقاقی رسورہ سیل معلقہ ..
 قوزرائسک نتیجہ مساعیسی حقدہ رجوق شاہدارہ بوق دکل . متلاؤندورہ
 قوزرائسی ملاح نامتہ ہیج براین کورمہ دن طاغیہ حق . واسلیق قوزرائسی
 بولنارستانہ . مظاهر اولحق . ارمنستانہ فضلہ یوز وریجک کی شیار .. فقط بونز
 شہ سز طوعری شیلور کلدور . بوتون بولنورن اول قوزرائسی بلنورک کیندیندن
 عدالت و حقانیت نامتہ جوی ایشلر بکلہ مکدہ اولدینہ و بنا علیہ بوندہہ حق
 بوغمنہ قیام ایڈرہ عمری بر فایک ایچین قاری اللدہ بوغمنہ حکوم بولونڈینہ
 ایہ قاع اولن و ایٹک فاجعہ اجرا آت اولحق اوزورہ تورکیہ مسئلہ حق موضوع
 مذاکرہ ایڈرکن .. تراکیا و ازیمردہ کی کثافت قورس مسئلہ حق حلہ ایٹک ایچین
 طرف رہین تحقیقہ تکلیفہ قرار و ریشندر . دیک اولیورک بولہ بیطرف
 رہین تحقیقہ ایہ تراکیا ازیمردہ کی اکثریت کورکاردہ سی بوسہ ادعا بشکری
 کی روملرہ سی اولدینہ کلاراران اذکا کورہ تلر قوللا جقتلر در .
 ہیٹ تحذیب و حکم) مسئلہ حق موضوع بحث اولنچہ روملورک آتہ دن امر

عمومی خبرل

یونان اردوسی توشہ حاضر لائیور
 ازیمردن آتہ بہ بیلدر لڈیکہ کورہ
 آملولور یونان اردوسی قرارکہ عمومی
 وانع رمقیاسہ حرکات عسکرہ احرا
 ایڈیجی تخمین اولونڈینی جہتہ جہ
 بہ حرکت ایچندور .
 کالم قرہ بکر باشا ازیمردہ سیدہ
 قوای ملیہ اولکان حربیہ رئیس
 عصمت یک روسہ عشاق جہا لڈکی
 جوملرک شہلا نا بولنورن اول باشلاہ
 جی حقدہ کی خبرک اساسسز اولدینہ
 سوہمس و بیلدرم اردوسی قوماندانی
 کالم قرہ بکر باشا قوتلرک و بکر قوتلرہ
 رلشک کیری سوار قتلہ ایہ بکلدہ
 ازیمردہ سیدہ طہ بلا دقرفی علاوہ
 ایڈیشلر .

Örnek Fotokopi-4

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: М. БЕХЧЕТ
Адрес: Мария Луиза № 88.
Телефон 117 Дебяр.

EXAMU

2-823

۲۵ - ۳۳۷ (جمعه) شنبه ۲۵ - ۲۶

و تراکیمک تخمیه سله از بولک بار بقدر شرط
انامه سی اسایلرین بلنه براساسی داخلته.
مذاکره کیریشیمه جکی بیلریمدهر.
مع مایه قوشناسی اجاع ایلدیک مذاکرات
باشلامی وقت برانسانلر تورک لک مطالب
ملیت داهافضه یاقاراشحق تیرطردریمان
ایده جکی لوندرمخالفده امید ایلمکدهر.

بوسف کال بیک بی بیلاق
آقره بویوک دلت جلمنده سوتیجی
وکی بوسف کال بیک بر استیضاح خوانا
ازجه ایضاحات آتیدر بلنشد.
ساست همومهرک خلوط اسلمسی
کوندن کوه کس صلاح ایسور. حکومتک
اجرا ایتمکی تشنک ناشی حنده عقیبت
علیه کزه اینی خیرک بورجکسی آتید
ایسوردم.
بوسف کال بیک آتیدر کلککامشاندن
بعن ایدران.

مهم خبرل
یونان ادارمسته از میر
انگلیز، آناطولییه یونان قوندریک
تیجه لری نس ایتمک باشلامی. از میر
بخار خصوصتک (دیوان اکبر) غزیمه
بیلریدیکه کوره بک مایت و محمولدار
اولان از میر یونان ادارمی آتیدر جوراق
بر جول خانه کیرمشدر. اولاری لاهندن
ملیولرله ایجیر، اوزوم، بولک کی اتمه
تجاره اخراج ایمان زواللی از میر. بویوک
قتیر بر قصه جان کیرمشدر. بر زمانل
دشاک ذخیره آسارانی یان بو دخت
شهر بویوک آمرغان ذخیره اشغاله ایسور
بوجالردنک زیاده مضر اولان انگلیزله
اولرک مقفلیدر. چونکا از میر تجار لریک
بوزده دوقسان تینی نیه کدی سیم لری
تشکیل ایتمکدهر. انگلیز تجار لری سیدی
بولک ضرر لره کز قار اولمده یونان. غولایرک
لوندرمه موفق اوله امانی یونان لریک انگلیز
عایبه خصوصت لری موجب ایلمقدر. بویوک
بنا از میر حکومت مأموری انگلیز لره
انگلیز تبعه لری بر دقیقه مشکلات افواج
ایتمکدهر. یونان اوردنده بخشدت
ایتمکدهر یونان انگلیز افرادی عمل لری
آلامقده ددر. انگلیز سرمایه سیلرین
اولان ایکی سکری ترمن یونان لری قندن
استیصال ایلمکی حالده سرمایه لری شیمییه
قدر یونان حسیلندن تک بر ادا آلامشدر.

بوله کلور مش
اسانول (آقام) قاراشمک آلمانی
موقوف معلومه کوره لوندردن مخالفی عالمه.
سه کن بر نافر اقامه در غولایرک صلح
شرط لرنده خیل رحمت ایتمکی و ده
شیدین بر جوق سلطانندن صر قظر ایلمکی
بیلریرکدهمدر. یونانستان بوسولرله تراکده
(مدیه - ایون) خطه مازمیرله جوا اتمده
بالکیز بر خرسیتان والی بولنکس رانی
اولمقددر اوسویو (ریجان) ک دایشیتون
قوشراشدن عود ندن موزکولر ندمه
شرق مسئله سی حل ایتمک اوزره بر
قوشناسی عقد ایلمکی خبر دوزیلور
لوندرمه معطلی رشید بنا بو شرالکده.
تورک حکومتی طرفندن قبول ایلمکی

یونان سوکره تورک آرتق درین بر
الایزیه ووشانه ایندیر چکی سوکر
لی بومروی آرتق ایستدیک کی
بالاشدر.
آقره قرانه اشلانک حرکت
سه اوزر بده کی بانی قدر حرکت
مزمدهه بلایجی دولری واردد.
اناطولی حرکت لری دونه قدر سرای
و کوه من اوروپا دول لری یونان
تفر لری تشدید و قون لری قویه ایتمک
ایچون ک سوکر ندا کز قون لری امدال اید.
یسور، بوز کوه باری حالته کی یونان
قون لری کری طرف لری منادی غولرله
قزغلامه چایب یسور لیدی. اوردولر
سقیم رقافتله بولرک سکون و سلامت
دوچانی اولدینه قون لری؛ بو دشاک ایسه
ایچون نسایلک هزار قاجنی اوردولرله
ووردولر ایچک ایمان ایسور لیدی.
تاریخی تورک دوستی فرانسه ک آقره
قاد کوندریک خصوصی دلک لری هیچ
شهیوق بویوسله ایله اناطولی دعوا چیلرله
یاقندن یاقته تاس ایتمیله و تورک حالکی
ایقندن آسادیقی تمام کوریلر.
بویکوردن سوکره اصلا اشته اید
یله مریکه تورک اوردولرینک باج چلوی عموم
برجمودن سوکره دیپلوماسی عالمده
فرانسه کده سسی بولکلجک؛ اولرکده
آناطولی ک مشروع مجاهد لری یاقندن
یاقته طایبان قوی تورک ازیک ویدیکلشتمک
ایستن موجودی تجا ایچین دهادرین برصلیمه
چارچیندر.

اشلاقه تک - بعضی قیود و شرائط
خصوصیه تخنده مهمک حریه واقراض
کی - مهم و نازک قفلدر. تناس ایمن
قلمه لری تیجه ندن شیدینک بی زاند
کوردوردم. بانکر درین بر ایمان ایله
انتقال ایتمک بولونورده کسورک آخر متقرانه
اشلاقندن سوکره تورک - یونان محاربه سی
بامباشقا برکنه کیریش و موسیو (بیون)
کرک فرانسه ایچون درک ک مدق دانسی
حقلردن محروم ایلمک ایستمن تورکیا
ایچون بکی بر حیات و حرکت بردمی
آچشد.

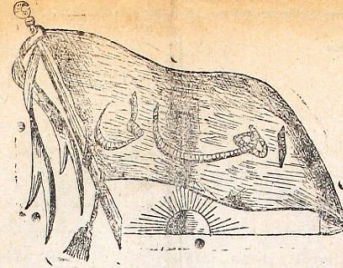
بوسف کال بیک بی بیلاق
آقره بویوک دلت جلمنده سوتیجی
وکی بوسف کال بیک بر استیضاح خوانا
ازجه ایضاحات آتیدر بلنشد.
ساست همومهرک خلوط اسلمسی
کوندن کوه کس صلاح ایسور. حکومتک
اجرا ایتمکی تشنک ناشی حنده عقیبت
علیه کزه اینی خیرک بورجکسی آتید
ایسوردم.
بوسف کال بیک آتیدر کلککامشاندن
بعن ایدران.

مهم خبرل
یونان ادارمسته از میر
انگلیز، آناطولییه یونان قوندریک
تیجه لری نس ایتمک باشلامی. از میر
بخار خصوصتک (دیوان اکبر) غزیمه
بیلریدیکه کوره بک مایت و محمولدار
اولان از میر یونان ادارمی آتیدر جوراق
بر جول خانه کیرمشدر. اولاری لاهندن
ملیولرله ایجیر، اوزوم، بولک کی اتمه
تجاره اخراج ایمان زواللی از میر. بویوک
قتیر بر قصه جان کیرمشدر. بر زمانل
دشاک ذخیره آسارانی یان بو دخت
شهر بویوک آمرغان ذخیره اشغاله ایسور
بوجالردنک زیاده مضر اولان انگلیزله
اولرک مقفلیدر. چونکا از میر تجار لریک
بوزده دوقسان تینی نیه کدی سیم لری
تشکیل ایتمکدهر. انگلیز تجار لری سیدی
بولک ضرر لره کز قار اولمده یونان. غولایرک
لوندرمه موفق اوله امانی یونان لریک انگلیز
عایبه خصوصت لری موجب ایلمقدر. بویوک
بنا از میر حکومت مأموری انگلیز لره
انگلیز تبعه لری بر دقیقه مشکلات افواج
ایتمکدهر. یونان اوردنده بخشدت
ایتمکدهر یونان انگلیز افرادی عمل لری
آلامقده ددر. انگلیز سرمایه سیلرین
اولان ایکی سکری ترمن یونان لری قندن
استیصال ایلمکی حالده سرمایه لری شیمییه
قدر یونان حسیلندن تک بر ادا آلامشدر.

بوسف کال بیک بی بیلاق
آقره بویوک دلت جلمنده سوتیجی
وکی بوسف کال بیک بر استیضاح خوانا
ازجه ایضاحات آتیدر بلنشد.
ساست همومهرک خلوط اسلمسی
کوندن کوه کس صلاح ایسور. حکومتک
اجرا ایتمکی تشنک ناشی حنده عقیبت
علیه کزه اینی خیرک بورجکسی آتید
ایسوردم.
بوسف کال بیک آتیدر کلککامشاندن
بعن ایدران.

Главен редактор
М. Бехчет
ЕХАЛИ
ТУРСКИ НАУЧНО
КУЛТУРЕН ВЕСТНИК
Адрес: В. „ЕХАЛИ“ Орехово

هر نوع اعلانات همون اجر نرله قول
و محاربات سر محرر نامه اجرا اولور
تاریخ تاسیس ۱۳۳۵ - ایران ادره
اوجنی سنه انتشاری

علمی و اجتماعی تورک غزتهسی

باش محرری محمد بهجت
آدرس: راحواده اهالی
مطبخه و اداره خانه سی
آبونه شرطی
بیلی ۲۵۰ یارم بیلی ۱۲۵ اوج آیلی ۷۵

آبونه لسانی اعتبارله دور
نسخه سی هر برده (۱) له وادر.

۵۳ نومرو ۱۱ (چهارشنبه) ۱۱ تشرین اول ۱۹۲۲ - ۱۳۳۸

بوکودن سوکرا ...

قهرمان تورک اردولری باشلنده
آنیلنک جهانگیر روحنی طاشلیان
قهرمان سردار لیه برکنده مقدس
آناتولی دوشانک کبری آقفری
آنتدا انکه مکدن قورتادیلر ، بو
سورتده بوتون جهان انسانینه
تورکک عزیز و ایمان حقتده بویوک
وشانی برمال دها کوستردیلر .

محمد بهجت

کوز کولر وقاهولر :

فرصت دوشکونلری ...
قیصه عمر مزده نهلر کوز مویک ،
نه عبرت انکیز حالده شاهد اولادق .
مجاهده جانیزده طوبی و غم انک دهنتلی
آچی انک زیاده سوز کلر من طرفندن
قورولان طوز اقلره دوشورولکلکمز
وحنی ایشلر مزده بولونانلرک آل آنتدن
صریتان اهاستلرینه اوغراقلقمز
اولدی .

دقت ایدیوروز : غزته تک انشا
ری دوام ایشیگی مدیحه دوستلر مزک
عاصکارانه مک و بلری ، استفسار
خاطری مضمن : انرافری آنتدا
آزیلوروز . برده غزته طودی ،
سسز موقت برعارسه اوغرایدی ،
اولا سوز کلر مزک مک و بلری کتیبه ،
دوستلر دوشمن اولور ، موز علمز
بیله حسابلری کوندرمکدن نکول
ایدلر . طرفدارلر مز کتجه اولورده
بودقه مدعش فورانله عایمز
دوتلر ...

بوتون شوقرت دوشکونی
دوستلر مزه کوره هر دولوقاق بزم
اولور . بوقیل دوستلرک چو کین
آغز لریه کورده مضاً استابوله قاجازر ،
بعضاً یوسف کمال بکلر برکنده آنا
طولوبه کچوز ، بعضاًه ملی غایمز
معطوف اولان قونالرمز دن آرتق
واز کیش صایلیرز .

لاکن غزته بنه عینی هدفه طوغرو
عینی بولدن بوزومک باشلادی ؟
بوتون قیل و قالیقی دوستلر برر
سسزمنه و تبریکانه لری بنه نینده
باشلاز . بوتون وغریب حالردن
عیاً آ کلاشیلورک دنیاده موجود
اوله برجه دوستلر انسانک بالکتر

بوکودن سوکرا ...
قهرمان تورک اردولری باشلنده
آنیلنک جهانگیر روحنی طاشلیان
قهرمان سردار لیه برکنده مقدس
آناتولی دوشانک کبری آقفری
آنتدا انکه مکدن قورتادیلر ، بو
سورتده بوتون جهان انسانینه
تورکک عزیز و ایمان حقتده بویوک
وشانی برمال دها کوستردیلر .
آنا وطن قورتولدی ، ناموس
اسلام قورتولدی ، مقبره غبان قور
تولدی . لاکن تورکک شو استیلامی
عجیاق کتیزک بیاض دالغله لی کنار
لرینه قادر کلوب دایاجنمی ؟ بوکا
شهسز خایر دیک لازمدر . تورکک
سوزک منظرقی دن بیله بیلیکه الحاحه
بوندن سوکراسی ایچون غریبه یاقین
کوزوک دولر آراسندا ایچین ایچین
فانایاجاق بکی حرکتلرک آنتی ایدرا
جاق و جهان بکی بر حرب عمومی
تکرله نه کچدر . اورنادا هنوز حل
ایدلمشه اوله مسأله دها وارک
انکته حکومتی بوغازلر دن کتیبه ،
استابولی برافله بو آغیر مسأله لری
آنتدن قولاچمچق قودنولماز .

هر زمان سوله دیک کز کی بنه تکرار
ایدمک انکته حکومتی تورکیا
بو یول ملت مجوسی اله شمده قادر
اوبوشانک چادرسنی بولاماش اولغله
چوق غالب ایشدی . بوندن سوکرا
انکته ، تورک اردولری تک آچدقلری
مقاومت ایلری اوزرنده بر طرفدن
دوس ، آلمان اوردولری له قاشیلان
یاق ، دیکر طرف دن بر چوق
ایکتی حکومتلر آراسندا احوال
بولنار لیه چاریشاق مجوریتده
قالاچقدر .

انکته تک ، صایلیری چوق
اولان توز دوشانلری ایه مناسب بر
باریشا قتمسلی بولایلیجکی طن
ایتمه بورز . ایتمکمز ایچوندرد سوک
آناتولونظر لری تک آرقه سنده ایکتی

بوسروغنه وسنه صاحب اولایلیدی
آتلرده دوستی ددر . دنگ اولورک
ملی امالر پیشنده قوشان مجادله چی
طریق اسکی موازنه غزته سی مدبری
شسید معفور علی فهی کی استیسان
بلاسنه اوغرا لره انک زیاده سوله یکن
دوستلرک تهریش طاشلری آنتدا
زده لکک مروض قایلر :

کوستر اللهم بومات قودنولور تک مجزه
بر او طایاق حسی بر طالعده اللهم بزه

درویش

عدالت بری بولویور ...
اشتلاف دوللری تک بوتانسته
سوک توموسی
اشتلاف دوللری کین کون

بوتان حکومته وردکری نوطده
استابول و جواریه تراکیانک اون
کونه قدر همه حال بوشالنامی و
مصطفی کال باشا اردولرینه تسلیمی
تایغ ایچملر ایدی . بوتانلی بولکلیفه
راضی کله ، بیکلری اشتلاف دوللرینه
بیله برمشلر . بونک اوزرینه اولسکی
کون انکلیز مرخص عسکرکریسک

امضایه بونایلیره سوک و قطعی ر
نوطه وریلدرک : اشتلاف دوللری تک
اشبورقاری قبول اتمه دیکتر کلا
شیلدیقه دقیقهه عموم بونستانک
آیلوقه آنتدا بوندنی بیلککلر
ایجاب ایدمچکدر . و ملی تورک اوزر
دوستک اشغال ایتمکده بولدی بکسز
اراضی فی عن استیلا ایتملرینه مسا
عده ایدیله چکدر . دهنلشدر .
اشتلاف دوللری تک سوک قرار
لرینه نظراً شرقی تراکیا یعنی مرغ
قیسنه قادر اولان اراضی تورکله
براقیه حق ، غربی تراکیا دده مختاریت
اداره اعلان اولوناجنر .

اسلام حرکتلری

تورکیا بویوک ملت مجامسی اور
دولری تک سوک مظفریلر دن علایه

یارازر ۳

سلطان سلیم جامنه

تراکیانک حاس شاعری
اسکچلی محمد صدق بک

قه گده خداک او قونور حسن جلیسی
سفنکده سالت ایدی کریم سی واردر ؛
ای روحک آزرده شفای ازایشی !
قارشیکده تک تمال سپه چهره ی قلیور ...
حالا او کوزل روحکی او قناری اذائلر ؛
عربا کچه بوزلر سورده ارواح جهانک
تقدیسنه قوشدقلری قینلی زمانلر
یادنده مایله پاشار حسن روانک ؛ .

هر سجدسه بیک طیف ملایک در بریورسن
هر کوز باشیمک طن مناجاتی سنکدر ،
دلخته و یانن کریمه خسرا نمی دیندر .
فریاد ایله هم بسنه ، مزایم ایله مکسی
روحک اولاجقدر بکا اونک تسلی
ای نمجه حق ! ای ایدی رنگ نیلی ! ...

اسکچلی : محمد صدق

کلن عموم ایران اعالیمی طرف طرف
کوکلو مفرزلر تشکیله باشلامش
و اسلام عالیک غرب بویوندروغندن
قورتولمامی مقصدینه معطوف اولان
اشتبومقدس دعواده آناتولودمک
قارداشلریله برکنده ایجاب ایدر
اموزر اوموزر حنک اتمکده خاسر
بولدقلری تلفرافله بویوک ملت جملشه
عرض ایچملر در .

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: М. БЕХЧЕТ

Адрес: Мариа Луиза № 88.

Телефон 117 (двер) Сантналден

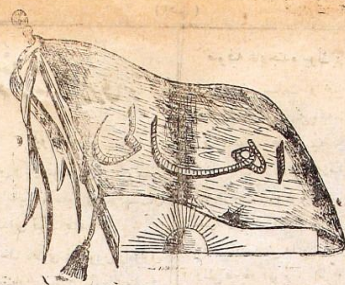
Телефон 117 Дебяр.

ЕХАЛТИ

هر نوع اعلانات امون اجر تله قبول و مجازات سر مجوز نامه اجرا اولور .

تاریخ تأسیس ۱۳۳۵ — ایران — ادره

اوجتی سنه انتشاری

هر کون چقار مستقل تورک غزتمسی

سر مجوز: محمد بیچت

مطبعه و اداره خانی: صوفیده اولتساناریاولوئیزا ۸۸ آیونه شرطری

بیانی، هفتاق علاو فادیه سیله برلکده (۲۵۰)

ایم بیانی (۱۲۵)

ایلی (۷۵) لهوادر .

هر نوع اعلانات معتدل اجر تله قبول و مجازات سر مجوز نامه اجرا اولور .

نسختمی هر رده (۱) لهوادر .

عمومی خبرلر

آرناوردلق احوالی

پارس ۲۸ کانون اول :

اشقوردن استخبار اولتور . یوزدهگی بلده رئیس اکثری مایروردن منشکی یکی برقایه تشکیل ایتشد .

اوستریا آثار عتیقه مالیلری

صاتیور

پارس — ویاهدن استخبار اولتور . فرانسه و انگلتره حکومتلری فرق میلیون دولارقیتنده اولان قیدتار خابیلری صاتب مایه سی رودجه قدر یونه قوی ماسه دارا اوستریا حکومت مساعدا ایتلرد .

دوروجهده

۲۰ کانون اول نارنجلی (داجیا) غزتمسی یازیور :

داخله نظری (فهارشه) دوروجهدهک بوکونکی آقیر وضعیتی هیئت وکلاعرض ایتش و حجاب اولان بوملکسه نه صورتبه معاونت ایله بیله چکنی حریبه نظرسنک تدقیق ایتسنی طاب ایتشد .

یکی یوغوسلاویا قایتمسی

یوغوسلاویا یک قایتمسی شورونلک تشکیل ایتشد .

- باش وکل و خارجیه نظری باشچ
- قونسیتلو آنته نظری مارقو تریویویچ
- معارف نظری پردیچویچ
- داخلیه نظری مارقوویچ
- زراعت نظری میلهبیچ
- عدلیه نظری مارقوویچ
- مالیه نظری قومونویچ
- وسائط نظری ستانچ
- اورمان نظری رافایلوویچ
- پوسته نظری میلانویویچ
- اجتایی بولیتیکه نظری زهراف
- مذهب نظری قرتسل
- تجارت نظری دوقور محمد ساجو
- سجیه نظری دوقور حمدی قره محمدویچ
- نامه نظری پوچی
- حزبیه نظری جنرال زهچویچ

موسی الیه مکسوند ، مقاله مرمک تورک یوغار دولتی محیل اولدنی بیان ایله بزی پروتسو ایتش بوکونکی تورکیانکی اداره ایمن منورانت یوغار اداره سنده قلمش اولان طوبراقاری یکیدن کوی آتلاق کبی واهی املاز پشند قوتادقاری بیلدیرمش و مقاله مرمک حقیقتدن اوزاق بولوندی بیان ایتشد .

بوکونجه فارسی ویره چکنر جواب شورد : نئسر ایتدکنر مذکور حبری رسی برمندن ایتیمز ایچون شیه ایچموررکه اورسی شمع ، اهالی غزتمسک حبری ده شور ایدر . بز ، بوخوری رسی برمندن آتش اولق اغیارا غزتمسک سولونلرند نئسر ایچک مجوریتده قالدیمیزی ده علاوه ایتلیز . یوقسه بز منقوص تورک و یوغار ملتلی آرمنده فساد یانغنی یاقاق ایتده دکنز .

اهالی غزتمسی حبری بزی مکوسنک سوکنده داخله نظارتک کلیمه سالونلده کی لوحیه عطف نظار ایلمک دعوت ایدیور .

بولوچه بزجه معلومدر . اولوچه ، باقان بخاری سندن بر صحنه کوسرتمکدهدر که بوده اوزمانکی حسابک بر یاوروسیدر . فقط بزبوکی شیلر ایچون دارنامالی بز زبرا اسانولده دخی روجه ، تورکجه و ارمنیجه رسالهری طرفندن تحقیق ایدله مش یوغار قالمشدر .

اهالی — (نوووورمه) غزتمسی هیئت نخر برمسک بالابه مندرج جوانی اعتراف ایدر که هرشیدن اول بز بعض تورکجه غزتمسک بزیه لرندن یک بوکسنک بر زراعت اسلوب ایله یازلمشدر .

مقال تورک بولار دولتسناک تأمین حصولی ایچون اوزرینه تتره دیکمز بولازک مجتده سولیمک ایتدور :

مقالی آکلاشارده ، مقالیه سولیمه لرده ماساس اولان بولوقله نظرده آندقدن صوکره دوقور ایتدور بعض پارچه لر واردرکه اوکا متعلق جوانی ایتسه مدرصره براقچیز .

کور دوکوم

بوسلنده هانکی طرفک آله اناجمنی شیمیدن کسیرمک ممکن دگر ایسهده بو صوک بولیتیکه نتیجه فورناز جیقاچ طرفک شرقک و بوتون جیپان احوالک بوکونکی فاق کور دوکومی جزوه چکنه شیه ایچمک لازم کلیر .

مادامکه الک نهایت انکیزنده ایله بولی لرینه آدام دوکدیلر و مادام که انکیز لده الک نهایت آقره حکومتی ایله میانهده بر زمین ایشاق آرمه قوبولیلر ؛ شوخلده یاریکی شرق صحنه شیمیدن ایتنه یاقاق جبارتی کدمزده بولایلیز . چونکه چابده بر جوق تسمل ، بر مقدمه وصال شکله نجل ایتشدلر .

مکتوبه جواب

(نوووورمه) غزتمسک ۳۰ کانون اول ۹۲۱ و (۸۴۴) نومرو بولونلر . کتابلر واسطه سیله یوفاغدا) سرنامه سی آیتده باش مجرمسک اولکی کونکی نسخه مزده صورتی مندرج مکتوبه ایتده عیناً ترجمه ایدش جوانی و برمشدر . مجرمسک آیوم بلک خسته اولدای میاشو جوابه و برلسی مقفی جوابک برایی کون ایچون ناخری موجب اولاقصدهد بلک تره براسلوبه یازیلان بو جوابه مقفی جوابتک دها فتندهد کچیکه یاجکنه امین اوله لرلی محترم دققمزک ارکان نخر برمسکل رجا ایدوز .

نوووورمه

تاریخ : ۳۰ - کانون اول ۹۲۱

نومرو : ۸۸۴

اداره جاه مزه کسن برمکتوب ورم جوانی رفیق کون مقدم (کات ایله یوفاغدا) سرنامه سی آیتده بولار ساندگی تورک مکتوبسک تورک — بولار مناسبته اجرائی سؤنایر ایله بیک ماهیتده اولدق لرینه دائر یقوله یازمشدق . بولک اوزرینه صوبهده منتر تورکجه (اهالی) غزتمسی حبری طرفدن اوزون برمکتوب آلدق .

شرقک و بوتون جیپانک حضور ایتینی سلب ایدن قازا بر قطفه ، فاق بر کوردوکوم وارد ایدی . بوکور دوکوم ، بولدی سیاه قطفه شرقده چارپشان ایکی دولت منافی ایدی ؛ تورکیا — انگلتره .

کیم بویورسه ایدین ، کیم نه صورتبه تفسیر ایدرسه ایتین بر حقیقت مظاهره وارکه بونی انکار ایتک معانسر اولوردی ؛ موبد انکیز — تورک قواغسی .

سقاویا و ایدیلرنده بویورنی بولمکچک چالیشان یونان ایزوسنک اول مبادی ایتیلرینه وارنجیه قادر انگلتره دائما تالی بزقوت آرفسند کیزله تورک اولاد سولری ، نایباً تورکلی تپدیده ، بصورتبهده شرق موازنه سی دائما انکیز ایتیلریمی منفعت ایدورمه جهد ایتدی .

روسلا ، ورائتکک مایولرله باغ اولان اوردولرلی قیورکن دائما بیوک و ایتیلر ایتست بر حکومتها محاسنه بولوندق لرلی دوشوندیلر ، اوزگرده یونانلیک له چلیبیتین . دائما دوشوندیلرک بو کور دوکومک آجیاسی ، یونانلیک بوتون بوتون تپه فتنه سیله ممکن دکلدر .

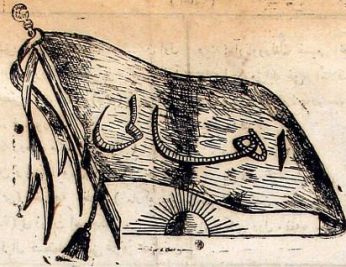
بوقاعت شاهسی ایدرکه تورکلر ، حتی اون سنه ، اون بئش سنه ایچون محاربه یی اوزاقتدن پرو ایتمه ک فرار و برمشلر ایدی . چونکه غریبن چکندن صوکره یکانه دایلدق لرلی صوک بوردک سعادت ، اوکا حریص اولان دیکر لرینک فلاکتیه مکتدی ، اولکی نسخه مرمک بزده ماهیت سیاسی اوزون درن آکلاتمه چالشدیمز انکتره بوجلیک تورک فتادی اوکنده اصرار ایتدیکه صلاح عالم نامه منت برتیجه ک الله ایدیه مه بچکنی اکلامش و شرقده کی سیاسی قوزدیک تأمین ایچون باشقا بر بولدن بو رومی دها اسل بولشدی .

بز ، اوسولر زده فرانسه و ایتالیا دن صوکره بر کون کلوب انکتره ک ده آقره به یاشاچق ایتیلرند تحت ایتش ، اونک ده سیاسی پشاندلردن صوکره ایشاق چارلری نخریسه یاش و دراجتی بیلدیر مشدک .

Örnek Fotokopi-7

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: М. БЕХЧЕТ
Адрес: Мария Луиза № 88.
Телефон 117 Дебкр.
ЕХАЛИ

هر نوچ اعلانات اهون اجر تله قبول و مختارن
سر محرر نامه اجرا اولتور.
تاریخ تأسیس ۱۳۳۵ - ایران - ادره
اوجنی سنه انتشاری

هر کون چیتار مستقل بورك غز نمسی

سر محرر: محمد بهجت

مطبعه و اداره نمسی: سو فیو ده اولینا سارایو بیجا ۸۸
آبونه شرطلای
بیانی، هفتلق علاوه نایب سله برکده (۲۵۰)
یارم بیانی (۱۲۵)
اوج آیلنی (۷۵) له وادر.
هر نوچ اعلانات مستقل اجر تله قبول و مختارن سر محرر
نامه اجرا اولتور.
نسخه سی هر یرده (۱) له وادر.

کوردکلریز، دوشونمکلریز:

برمقایسه

خصوصی و رسمی جابده مقایسه هر
زمان التزام ایشیدمدر. بوروشیده، سوله
پیشده، باز شده، اوقوشیده... نهایت
آبیش و بریده.
تجارت ایشلرمد، جوق کره بر بودی به
باقارده؛ غزیه جیلکده ناموسکار، بر
بولنار دقت کوزمه چاریدی. جوق سترلیتی
حکومیتله کیمیش منظر اکثریتله هب
بر نیرونه عبرت و امتثال ایشلرله باخصوص
بولنار وطنداشلر مرکز احوال خصوصیه
واجبایه لری، بی، جوق کرده دوشوندر.
مسر فوری حسای بیان مسرف؛ مقصداری،
انصافی بیان مقصد؛ صرافاری؛ دوقزنی
طوئان صراف... و حلاصه غزیه موزوغلری
بیله نظام و انتظامی طابان موزوغلردر.
بوکی شیلره عطف نظر ایدمایدنر که
جایدنر حرکت کیمک ایزلری تحکیم ایدیلور،
ملک سائرتمک دورسیوز بوقدر ملیونلق
اسلام کله سی قاریشیدنر کوقولر بئناک اسبابی
آکلایورم.

اسکی جمعهه یک عقیف و مستقیم بر
موزع و وار: استاجیو بوق اقدی.
برسه نیزی بزم ایلر برکه اولسون
بوزیوزه کلین شومو تقیم بولنارله دوام
ایدوب کلن تجارتی معلمه بزمی حیرتله
دوشوموشدر. اشعار و خاطره اسلا
میدان برافادن حاضر لادی منظم بر حساب
مکتوبیله صاندایی غزله لمزک اتانی هن
هر آیک اون کوی باشنده مطعمه مزده بولوندران
بومستقیم الوجدان وطنداشک جوا بئر دکلری
بلجوقلر مزی اوطاندر سارواوز.
بزمکلهجه: اوج، بز، صابیش اشقا
منیدن صرفظر، غایه مزی مدرک اشق
تورک بیه اولسون تصادف ایدمه مکه
دلخوتز. مکر زواللی شاعر عاکف توکی:
مسلماتلق زده؛ بزدن کیش السائق
بیه... دهمش...

درویش

اوراده مکتب لریته اهیت و بره دک جوقلری
دیندار و منشی بر نورک کی پیشدیرمک
دورشیله چالیشاری لازمدر. سن وقتیل
(اهالی) ک بوطنقی بو تون تصور لمک
اوستنده یلایچسکر.

هر تورک، دینه اعظمی خدمتله
ایضالیه مکلف اولدیی شومیم آتوردمنک
بالقان ایدار ندنلمکه انا ایدمکک وظایفک
بو بولکلکی بوراد یلایچک مادی خدمتک
اک مهملریته بیله قاطدر. بنا علیه، اورا
دن صافین آیرلا بهچتکم.

چو راجی یانک ازمیر قوردونلردن
دوکولیکینی ایشیتدیک کون اسکی آرقا
داشلریکی بینه ارفاند کورمکسک. بوکا
امین اول و سانا و بریدیکمز سوزلردن هنوز
دویمه بیکمز ایشان بهچت.
مکتوبی آرتق شیردک دگی! هایدی
باقلم، سن ده جواب یاز. آتسکک
الریکی اویمه قاردم.

مصطفی جمال

* [م] بوتون برادره کنجکله واله
اولا. اوذواللی قادین شمدی شوسکون
دقیقه لرنده بیله نائده هجران و تحسر...
بریشین طوبراق...

عموی خیرلر

یونان بالولری

(مؤهده لری تون و اتانیون) یازیور:
دون مجلس نظار اجماع ایدمکلر تراکیا
ژاندارمه قوماندانلندن مورود تلفرافامه
حقتدمندا کرانده بولوشدر. ایشو تلفرافامه
ایکی بیک متجاوز بولنار وتوک افرامسک
یونان خدمتده تحمید ایدلایکی بیلدر
مکدهدر.

کرید عصبانی

عین غزیه بی آتندن بیلدر بیکنه کوره:
آته حکومتی ژاپونیا معمولاتی اولان ۱۵
صدیق سلاجو بهمانی حلالو کریدم متوجیه
حرکت ایدن بر او راو یاقالامشدر.

آناطولده ایمان

بولدن سوکره حصمه دوشنن وظیفه
قوشاق، بورولماق، صارساق و صارسایلیما
مقدر. یارین، بلکه ازمیرک و یایدخت
ادرنه لک، او عین وطن طور اقلری بک اعدایان
قنرلری آراستنده بر فون، بر ایچاق ویا
قفا اولارق قالاغی. فقط امین اول که قار
دوشم، اوقول، اوقافا برکون کلجک
استقلال ملیزک مبارک سابعانی آتنده بینه
بر روح، بر ایمان و ساده بر عزم و امید
اولوب ییشلایچقدر.

سیرده بوشرفی تمجیحی دوشوندیکم آتده
یا نه کلن صاری بیقلی کنج بر ملازم اول
بانا کدیسی (سابق معقره ژاندارمه بولوی
قوماندانی علی غالب) دیبه طاپندی.
یاری! بوسپانه قانداره منی آکبر بیورودی؟
بومونی بوزک شنن وسومیل بهچیدن
اصلا فری یوق ایدی.

مصاحبه منک تیجیحی شیه لری ازاله
ایندی و انا بک، سنک منیز خاطر لریکی
بئده بکیدن جانلاندیردی.
کیم دیدی که ادره کنجکله بر آتشان
اولان (اهالی بودی) تده کوروشدیکم
انا کلکله بوزاده، عینی امل، عینی
مقدس نایه اوغرنده، عینی قابل سراجنده
بولوشا حقیق...

بهجت! بی و ایچنده بولوندیغ کوزل
تورک بوددی، یالواریم سانا، اونوما!
تورک کن دخی دیری قالاچی سولک کوچوک
بارچامک و سوسامش روحک تقدیسنه
شباب ایدمکی بویوک (تورکک) یاننده
سن ده وجود بولایچسکک بهجت. سنک
روحه و ملتله اوقادار یاقینلک وار، ایمان
ایت! مصطفی جاملر اسلام حقتک کوزلریه
قاروشاق اوزره کوچوچکلر فقط وطن
قورولایچی، تورک اولادی آغلایان کوز
لری سیه چکدر.

تورکک شرفی، غنمی، تاریخی یاشارکن
آل سابعانیه مکسی اولان نیم وهلاککن!
تورکک قوتله بند اسارت و دورولوری؟
کولکردمکی آی، بیلدیزی دوشون... بولولوری
تورکک، اناطول بولر اقلری آل قانلریله
سوله لکن.. بولنارستان مسلماتلری بئکده

قادرلرمن، اگر دقت بیورویورسه،
الت آکلامش لردر که غزیمز اناطولونک
خیرلری، حوادتلری قل ایچمکن زیاده
ارکان اقلای، ارکان نظر و موقیاتی
بازیور و قارلری بالکتر بوظفه ایله علا
قهار قیلور. اناطولون آدینمز مکتوبلر
یک جوق. بالقات یاشا حصر تلری ده
باشده بولماق اوزره بزی غریق القاتلری
ایله یون ذولک کاهمی، مجاهد مزی آفتلا
مقده، نایتمزی عینی ایچمکده در. بوجهلدن
اولق اوزره تراکیا اختلا نده فکر لری،
ایمانلری و سلاجریله باش حرر مزمه خدمت
ایتش اولان کنجکلر مزمن بعضیلری بولنا
رسانده هلدیکی بر قنسی ده اناطولویه
کیشیلر.
آناطولویه کین بر کنجکک خصوصی
مکتوبی حضا قانلره اناطولوقهرمانلری بک
زنده ایمانلری حقدده صحیح بر خیرورمک و
بقهرمان ادرهه یاریم خصوصتده کی
غیرتلری بیکره دها تازمه لک مرابهیه
عیبا نسر ایدیلور:

یک عزیز بهچته...
بولنار ساندن آریلرکن... یازدیغ سولک
ککوزنه ناسل بر مقصد پیشنده. زمه طوغره
بولاندینسی عرض ایشدم.

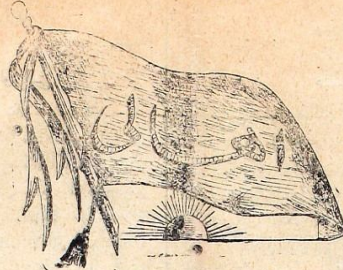
خوز ایلیک ادریمده ایدی که قارا
دکزه، کسریل واپورنده بر یونان طوز
بیدوسی طرفدن توقیف ایدیلر که اسیر
صفتیله آتیه کوزورولدم. کرچه دورت
آیلق اسارت حیاتی بی موقاً طوزدردی و
اک مقدس آرزولریمک حصوله مانع اولدی
اینده بوتوق دما مارمده کی اجداد قانی
طوکدر اراماش، ملی هیجانلری قابل دگی
قیامامشندی. بالکسک شودرت اوزون
آیک هر کیم کونی قانی ده آتشتین بر عشق
جدال ایل طونوشدردی، ایمانی دها
صارب قوتله ایکلیشه بیدی. نهایت کونک
برنده نصیق کوشدی و الهی بر قوت بی
بویوک غایه م طوغری قوشلری اوجوردی.
بوکون آرتق سلاجک بارون و قان قوفان
ناملوسنه ایمانیش، تورک بودری بک، همشیره
جنت اولان تورک ایلیک مبارک هواسنی
نفس ایدیلورم.

Örnek Fotokopi-8.

ГЛАВЕНРЕДАКТОР-М.БЕХЧЕТ
Адрес: Владайска № 9.

EXAMM

هر نوع اعلانات اجرتله قبول
و عجايزت سر محررنامه اجرا اولتور.
تاریخ تاسیسی ۱۳۳۵ - ایران - آذربایجان
اوجینتی سنه انتشاری

سر محوری : محمد بهجت

مطبعه و اداره خانه می : صوفیه
اولینسا (ولادایسقا) نومرو ۹
آبونه سر طرلی

بیانی ، هفتاق علاونادیه سیله بر لکدر (۲۵۰)
باریم بیانی (۱۲۵)
اوج ایلی (۷۵)
له اودر.

هر نوع اعلانات معتدل اجرتله قبول
و عجايزت سر محررنامه اجرا اولتور.
نسخه می هر پرده (۱) له اودر.

کون آشیری چیقار مستقل تورک غزتمسی

366 - 46

۱۳۳۸ - ۱۹۲۲ - حزیران ۸ (برشده)

نومرو ۴۷ - ۳۶۷ آبونلر من صانی اعتباریه ددر

آذانسز مستقل

تورکک مولا ادیشانه پیکر سر حجه
آجان یارادیمی شاعر من دارالقون
مدرسلرندن

میجی کمال افندی

کندی کندی دیومرک : شیش ،
قاضی کونی کونی سمنلره طوغان ،
بووین ، اوستان تورک چوجوقلری
مالیتدن ، نام بردجده ، نصیب
آلیولور می ؟

اوستلرده که ماره لر کوروز می ،
اذانلر ایشیمیز ، رمضان و قنبل
کونلری حس ایملر ؛ چوجوقل
مسلمانلک چوجوقلوق دؤیاسی ناصل
کورویورلر ؟

ایسته بورؤیاه چوجوقل دیلمکمز
بومسلمان دؤیاسیدر که زری هنوز بر
مت جانده طویور ، بوکونکی تورک
بابازی طویراقی و هواسی مسلمانلک
راجه سیله طولوستلرده دؤغدیلمز ،
طوغارکن قولاقلرینه اذان اووقندمی .

اؤزلرینک اودارلرند نازه دوروش
احبار یتیم کوردیلر . ماراک کونلرک
آقتمارلی بر مندک کوشه سندن
اوقونان قرانک سنی ایشیتدیلر .

بر راف اوزلرند بطوران کتاب اللهی
ایشیدیلر ، کوجولک اللریله آجدیلر ،
کی یاغی کس بر روحی اولان صادی
حیضدیلر قسوقلادیلر . ایلمک دوس
اولاراق یسلمی اوگره ندیلر . قنبل

اسکی تورک لریک روحلرله کی تورک لریک
روحلری آردسته کی فرق آلامق
ایسته برسه کیز بوسولک عصرده پیدا
اولان سنلرله استانبول ایلچیری
مقایسه ایدیکیز .

مدنیله شدیکه مسلمانلقدن چیقدیلمیزی
طیبی و حوش کوردن ایلچیر اوزانغه
دکل ، بالقان بوللرینک شهرلرینه
قدر کز سینلر کوردور که باشاندن باشه
بکله شهن او شهرلرک هر طرفده جان

قوللاری بوکه لیر ، بازار و یورمی
کونلری جان سیرلی ایشیدیلر .
منظره خلقت دینی ، ماییتی خاطر لایتم .
ارنق تورک ملنک روحی بر رایجه
کی اوچدیتمی ؟

خایره ، بویوک کله ده ، بینه اوروچ
راز . فقط بزه سولک سئل رسوردکی
بویوک قافهدن آزللق ، اوزاق لاندق
غایب اولوق . فقط دها اوزانغه کیمه
جکیز . دونه جکیز . تکرار بویوک

قافه به التحاق ایدم جکیز . یکی طرز
ده باشا بوشکه جدر ملنک دایلی مزج
ایدوب بز می جور اقلقدن ، بوفا
رانلقدن ، بوغوشتمن قورنراجی
مرشدلر ، شاعرلر ، اویلر ، خطیبلر
بیشته ایدی . فقط ثابت طیبی بر

روشله ، بویوک قافه به ، کندی
کندیزه دونه جکیز . دنسملرک ،
قیدسزاملک عکس العمل باشلادی بیه .
چوجوقلقدن بری دیانت بولدن
آرلماش اولان قارداشلر منیم بزم کئی
رجوع حسلر می اعتراف ایدم لوره

هنوز ایشاتما بولر . اولنر ، بنامیله
التجا ایدم جکیز زمان ده زری بردن
طایمانم جقلر ، چونکه اولردن چوق
آری ، چوق اوزاق دوشدک .
دودت سنه اول بویوک اطمده
اوطور بدم . بارامده بارام نازینه

کیسه کیله بدم . فقط قرانک حیانتک
کیسه سنده صابح نازینه قاتیلیری ؛
صباح او بزمکن اویاتامق قورسیله اوکیجه
هیچ اویومادم . فقط کلهجه آبدست
الیم . بویوک اطمک غبه ایشیدمکی
ساک بوللرندن ، کندی باشمه ،
جامعه طوغر بکندیم . واعظ کرسیدم

وعظ ایدیبوردی . بن قایدن کربجه
بوتون جماعت کوزلری بااچوریلدی
نی ، دها طوغر دسی بزم اسلندن
بیم کی برنی جمعه کوز دکورینه شا
تیورلر می . اوراده اوساعده طویلا
نان امت محمد ، ایجه بر بیاشیتک
کلدیکی طن ایدیبوردی . بن ، ایچم
حزنله طویلا ، یاوش یاداش کیدیم .
وعظ بیز چوکوب دیکلر من ایکی حالک
آرسته اوطوردم قارداشلر . مسلمانلر ،
بوتون جماعتک آراستنده یانکیز بزم
وجودی حس ایدیبورلر می . بن ده
اولنلک بو نظری حس ایدیبوردم .
وعظ من سوزکه تمنازه . بوخطبه ده
اولنلک ایجه قارشوب (محمد) کسین
قولانغه کلدیکی زمان کوزلریم باشله
طویله می . اولنله کندی کسمل ،
بکوجود اولهراق کوردم . اوصباح
اومسلمانلغه آر آشنا بویوک اطمک
اوکوجو که جمعی ایشده شفقده
عینی ملنک روحلو برجاعتی ایدک .
نازدن چیقارکن قایدن اعیامدن رشید
عاقبت ایشا طویردی ؛ باراملاشجان
اوتو اوق اولی طویردی ؛ نه بارام
نازنده ایکی دفعه مسودم . حمد لاسون
سرلردن برنی کندی باشه چاه کش
کوردم ؛ برخورد اول اوغلم ؛ کوز
لری قایمادن اول بوق کوردم کی
ممثل ایتدی ؛ ایدی . هم کلدیکی
هرده بارامی تبریک ایتدی . باشمه کی
اسکی آدملر ده اولک کی تبریک ایتدیلر .
بوسیط حادندن ، بک صمیمی اولا
راق محظوظدیلر . اوصباح کورک هر
زماندن قضا آجقدی .

بزه مناره لر و آتاجلر آراستده
اذان سلر می ایشیدم ک بویوک ؛
اومبارک محظندن چوق سوزکه آزللق
بزه ، بویوله برصباح نازنده اینه مکه
تکرار دونه بیلر . فقط مناره سز و
اذانسز سمنلره طوغان ، فرک تریبه
سیله پیشن تورک چوجوقلری دونه
جکلری بری خاطر لایم جقلر !

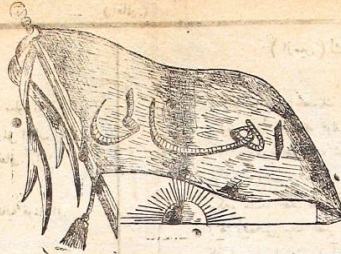
میجی کمال

Örnek Fotokopi-9

ГЛАВЕНРЕДАКТОРЪ: М. БЕХЧЕТ
Адрес: Владивская № 9.

ЕХАИИ

هر نوع اعلانات اهون اجر ترله قبول و بخاربت
سر محرر نامه اجرا اولور .
تاریخ تاسیس ۱۳۳۵ - ایران - ادره
اوجخی سنه انتشاری .

استقلال تورک غرتمسی

سر محرر: محمد بهجت

مطبعه و اداره خانه سی : صوفیه اولینا ولادیسنا
آیونه شرطلی
بیلفی ، هفتاق علاو نادیه سیله برکنده . (۲۵۰)
بارم بیلفی (۱۲۵)
اوج ایلفی (۷۵) لهوادر .
هر نوع اعلانات معتدل اجر ترله قبول و بخاربت سر محرر
نامه اجرا اولور .
نسخه سی هر برده (۱) لهوادر .

360-40

۲۵ رجب - ۱۳۴۰ (۱۹۶۲) ۲۴ مارچ - ۱۹۲۲ - ۱۳۳۸

نومرو ۴۰ - ۳۶۰

تراکاده اولانلر :

صوک آناطولو خیرلی

آقره بخارخصر صوبه زون :
۲۱ - آتی آی ماؤونیه آروبوله کینکده اولان مابق خارجه وکیل
بکر سامی بک مرسلندن ایثالیاه متوجه حرکت ایشلرده .
صالح مدیریت عمومیه اللمیاده کل تحصیل ایش اولان غلام اله بن بک ایش اولانلر
اوقرایا محادثت معاهده نامه مستک تصدیق نستعلیق نامی ایش اولور و رضا نور
بک زبانی ایشده کی حیث کله چک هغه حرکت ایده چکدر . بیوک ملت مجلسی بویته
داخل اولان ممولوک ماؤونیه متفق قبول ایشلرده .
حکومت مزید شپرده مزاج بر حله کلن کونکلی ایشلر ایشلر ایشلر ایشلر
شیدیه به قدر ک مضر اولان ایکوز قدری ایشلر ایشلر ایشلر ایشلر .

مصر استقلال

انکلهز حامیه سانک خالی حقد لمر ایدیلن بر بیاناته
فون مصر قرالی اعلان ایشلر و مصر اعلان استقلال ایشلر ایشلر
فقط انکلهز باشقه دوللرک مصر اموریه
مداخله سی قبول ایشلر
لودره ۱۵ (ت . ۵۰ ر) - سلطان فواد پاشا مصر قرالی اعلان ایدیلر کچدر
مصرک بو طرز انکشاف اخیراً مصر اوزرنده انکلهزک حتی حمایت نه نهایت و برابریکده
مذکور ملکک مستقل و حقوق حکمرانی فی حاکم حکومت اولارقی تصدیق ایدیلر
دائر بریتانیا حکومتی طرفندن لمر ایدیلن بیاناته ک نتیجه طریقه سی تشکیل ایشلر
حکومت بارانک بیاناته لمر ایشلر صیراده بریتانیا قانون اساسیسی موجبده بون
برای تصدیق مجلسه ذیل ایشلر دعهده ایشلر .
دون اقسام عوام قماراسی حکومتک مصرده نسیب ایدیلر سیاسی (۲۰) رأی
ضامه قاری (۴۰۲) رأی ایشلر تصویب ایشلر . شوالهده حکومتک مصر حقدده کی
بیاناته سی تصدیق ایشلر اولور . انکلهز ، تورکیه ، ۱۹۱۴ سنه آلمانیا ایشلر برکنده
حرب عمومی به استراکی اوزرنده تحت حمایت ایدیلر مصرده قتالی حاکمیه نهایت
ویرمندر .
مصر تورکلرک مجاورنه فارسی بریتانیا قطعی طرفندن مدافعه ایدیلرک چریدن
ایلم اولارقی حقدده جنبه کندیته اعلان ایدیلن استقلال بیخ ایشلر امکان حاصل
ایشلر . مع هذا مصر اوزرنده بریتانیا حمایت نهایت ویرلی مذکور ملکده دیکر
دوللرک وضعیت حاضرده هیچ بر وجهه تغییر ایشلر کچدر . سوشل قالی ایشلر
ایلم مناقشه حیاتی راهی حاکم بولمقی جنبه مصرک اوزرنده رفاه و استقلال
تأمین ملک سی بریتانیا ایشلر ازم کور و لکدهدر . بنامه عایه بیوک بریتانیا مصر ایشلر
صورت دانهده مشارکت خصوصهده بولمقددر . بو دیکر ایشلر دولت طرفندن تصدیق
ایدیلن اولان منافی مقاصندن در . بوکا ساه دیکر مرطاسکی بروللک مصر اموریه
مداخله سی ایشلر رأیا مصر اراضیه مجاورتی بر حرکت خصمه تلق ایدیلر کچدر .
بیاناته ک ایشلر ایشلر سکونت دارمسنده تدویر امور ایدیلرکده و ثروت پاشا
حکومتی مسئولیتی دارمسنده ایشلر امور ایشلر مصرده مظاهر عمومی مظهر اولیلن
بولمقددر .

درویش

سوردم سی سوهی خاک اله بکسان اولسه
سومنی شومه بی فی [مصره] سلطان اولسه ..
درویش

تراکیا تورک وطنی ، بوتامازکیسه اونی ()

یونان مللدرنک

کیولی باغ (اورنه) ناهسی داخله کشت و گذار ایدن یونان عسکرلرک
کیجهزی خانه ، جبراً دخول ایدرک حامیه کچ قیزده تعرض ایشلر اولدقلری
کی (اورنه) دیایکی کچ قادیک ناموسی پاتال ایدکلری و بر قیزلده بکری ازاله
ایدکلری و بو بایده یونان قومانداننه واقع اولان شکایات اصلاً منسوخ اولندن
باشقه شکایت ایدرک اریجه دایق بکده اولدقلری و بنامه عایه کیولی لوسی داخله
مسائللر ایشلر بر آمان ، مال و عراضلری ایشلر ده قطعاً ایشلر بوقدر .

به آتش ..

آناطولودن کلن سوک بوسه ، بزه
به آتش خیرلی کچدی . سفاریه دو
شوب بوغولان بدخت طاعلری برکه
دها تحیره ایشلر استین یونانلر ، کورو
لیورکه ، سوک هنرمتدن سوکره آوروپا
قولورده ، آلمان ، دیله نکلری اونودار
اوج سیه قریب برمدت تری علشبول بر
اهنی حائل اولان شرق مسئله سی ، به
کدی ایشلر جوسیاستاره حل ایشلر قرار
ویردیلر .
بوکون ، بدخت تولکیمزده
به فان ، به آتشی ، به فرطه وان .
دشن ؛ مادمکه هنوز احسنی الامامش ؛
مادمکه حالا معصوم قالی آقیمق و خاتمان
سوندورمک املیه بوردیزه بر باقوش کی
حاقیرمق ، اولوخان تربیلرکی ملوت
آیاقاره چیکمک ایشلر بورد ، تورکده ،
مام مدنیته و استاینک قارشو ایدله استقلال
دعواسی مدافعه ایشلر بویه وحشی روشنه
ایدا غیرتلاشیمه قرار ویرمندر . فقط
نه یازیکه عصرمک مدنیته قول ایشلر هر
حالکی برقل سلیم صاحبک [بوردیزه
و ناموسیزی قورنارمق] دن غارت اولان
مشروع دعواسی تصدیقه تزد ایشلر
شو ایشلر ، انکلهز حکومتی بوشلایق
سوطاری حال ایدرکی قراچیه ایشلر
دوام ایدیلور . مع ماقه ز ، اولدن بری
طالک ایشلر بولرله سینه سی دلیش بر

